

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
AȘI-

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente:
 pe trei luni Lei 70
 pe o jumătate de an . . . Lei 130

Editor și Redactor: J. B. Sima
 Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
 Cluj, Str. Regina Maria 36.

EVENIMENTELE SĂPTĂMÂNEI IN ILUSTRĂȚII

OASPEȚII AMERICANI LA CLUJ

Un grup de 30 profesori și 12 studenți americani, au venit în România spre a întoarce vizita pe care intelectualii români și M. S. Regina, au făcut-o în America. Ilustrațiile noastre reprezintă pe oaspeții americani în trecere prin Cluj.

1. Primirea la gară.
2. Grupul profesorilor pozează pentru „Realitatea”.
3. Profesorul dr. Haly, de vorbă cu directorul nostru; la stânga d. Richard Tuffli, ajutor de primar în Cluj.

D. N. Titulescu, marele bărbat de stat și ministru de externe în cabinetul Brătianu, a sosit la București în săptămâna trecută. Fotografia noastră îl reprezintă în cabinetul său de lucru

D. G. Tătărescu, subsecretar de Stat la interne, împreună cu d. Amos Frâncu „apărătorul Moșilor” în cabinetul prefecturii din Cluj.

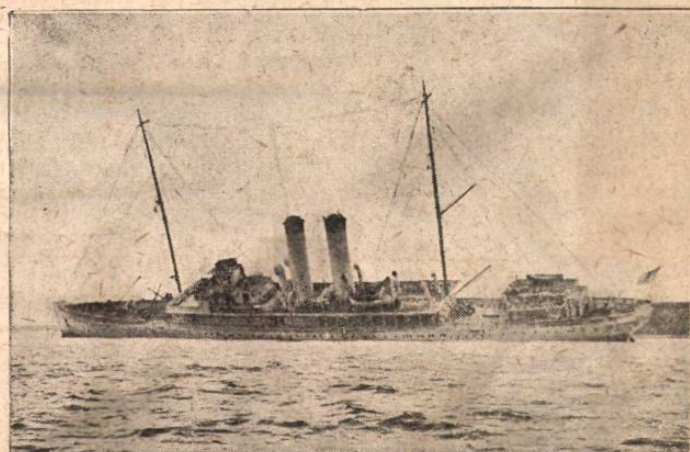
D. Amos Frâncu, se află pentru prima dată în fața obiectivului fotografic al unei reviste.

Profesorul Vasile Pârvan, savantul a cărui pierdere prematură a lovit adânc țara noastră. În pagina 8-a, redăm câteva ilustrații, luate cu ocazia înmormântării.

ÎN ACEST NUMĂR: O vizită la mormântul lui Confucius. „Strandul” dela Cluj. Sportul practic: învățați să înotați cu ajutorul unei farfurii. Profesorii americani la Cluj (recepția la gară). Progres și rutină. Aventuri de-o oră. Evenimentele săptămânii în ilustrații. În mormântarea profesorului Pârvan (ilustrații). „Realitatea” politică în caricaturi.

După câteva luni de muncă vaporul Impăratul Traian, împotmolit la Tuzla, a putut fi salvat și adus la Constanța. El necesită o reparație radicală și costisitoare.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE
Pentru America \$2
Iugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINECĂ, 10 IULIE, 1927.

Recepțiile

„Ca la noi la nimenea!“ Poftim Domnule, sosesc oaspeți alesi și la gară cine? Aproape nimeni! se tânguia, extraordinar de indignat, un „delegat“ al autorităților clujene, pecând aștepta pe profesorii americani, cari au vizitat Clujul, în săptămâna trecută.

Da, e adevărat, foarte puțină lume se afla pe peronul gării, la sosirea oaspeților americani. Lumea tot mai mult se ține departe de manifestările publice, de entuziasm sau de simpatie spontană și vina o poartă tocmai acei puțini, cari sunt totdeauna la gară, sau în frunte, când vin oaspeți, sau când este vre-o serbare, acei cari ar trebui să fie cât mai puțin, sau deloc.

Lumea nu vine la gară, pentru că e bruscă de agenții incuși ai autorităților, lumea nu participă la manifestațiuni, pentru că totdeauna are de îndurat necazuri mici, din partea unor găgâni, cu ifose mari, necazuri cari înving curiozitatea și dorința participării.

Revista noastră se străduiește să arate, în chipuri, evenimentele mai de seamă, manifestațiile publice din țară și în special din Cluj pentru ca momente înălțătoare, clipe memorabile, să rămână alături, de cuvântul scris, fixate cu ajutorul aparatului fotografic.

Reportajul de gazetă, cuvântul scris șterge și îngreunează imaginea; ilustrația aduce dinaintea ochilor scena, imaginea vie: dintr-o aruncătură de ochiu se vede clar, despre ce e vorba.

Se înțelege că avem obligația de a fi de față la diferitele recepții, la felurile serbări sau ori de câte ori se petrece un eveniment mai important. Ne putem deci pronunța în cunoștință de cauză și avem dreptul, după experiența pe care am avut-o, să spunem că felul cum autoritățile știu să primească oaspeți, chipul în care decurg diferitele serbări, e absolut necivilizat, e un caraghioslăc.

Când a venit Generalul Berthelot la Cluj, Consulul francez din localitate, a trimis tuturor persoanelor marcante din oraș, invitațiuni speciale, rugându-i să participe la recepția mareșului bărbat.

Autoritățile locale însă, țineau cu orice preț să-și manifeste existența. În consecință, cu patru ceasuri înainte de sosirea trenului, o companie de jandarmi a impresurat gara și a oprit circulația, cu ajutorul sergenților de stradă, pe o rază de câteva sute de metri. Gara părea asediată. Nu putea pătrunde nimeni, decât numai comisarii poliției, ofițerii și cei cari erau oblașduși de aceștia, se bucurau de înalta lor trecere.

Zadarnic se prezentau în fața corberilor, dela poliție, profesori universitari, intelectuali și alte persoane de seamă, cu invitația Consulului francez: li-se răspundea cu fraza stereotipă: „Înțelege Domnule, că nu e voie!“ „Dar Domnule uite am invitație: „N'auzi domnule? Stai acolo afară. Aici nu e voie! Am ordin! Vorbește cu domnul ofițer!“ Te prezentai la domnul ofițer, adică la comisariul sau sub-comisarul, care umbla aflat, printre tră-

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

„Ce e val, ca valul trece.“
(Eminescu: Glose)

ÎN ziua când va apărea revista noastră, rezultatul alegerilor va fi cunoscut. Noi îl prevedem mai dinainte.

De când țara noastră se bucură de legea sufragiului universal, poporul a dat dovadă de multă cuminție. Cu toată propaganda demagogică, pe care o fac, în mod obișnuit, diferitele partide, el nu se lasă influențat în rău, și întotdeauna a fost de aceeaș părere cu M. S. Regele, arătând încredere în partidul, pe care Dânsul l-a chemat la conducere.

Dacă astăzi patimile politice și ambițiile personale ale fruntașilor au fost mai mari decât oricând, marea mulțime s'a ținut mai mult decât întotdeauna, departe de frământări, arătând că-i este tot una numele partidului care guvernează, dacă acesta este alcătuit din bărbați frunzași, cu dragoste de țară și de neam, din bărbați cari să păstreze legea și buna rânduială.

Din numărul total al alegătorilor, foarte puțini s'au îmbulzit la vot. Munca în toi și poate și oarecare părere de rău că cele două partide mari din țară n'au putut să se înțeleagă laolaltă, au îndemnat mulțimea să se desintereze de alegeri. Dela tribunale și judecătorii, dela secretarii comunali, nu s'au ridicat nici o treime din totalul cărților de votare.

Față de cele întâmplate, în timpul alegerilor averescane, se poate spune că de data aceasta alegerile au fost mai libere. Totuși spre a putea împlini cele patruzeci la sută voturi, câte trebuie să aibe un partid, așa încât să obțină majoritate, liberalii în mai multe județe, acolo unde partidele de opoziție erau mai populare, au comis abuzuri și ilegalități. Partidul național-țărănesc a surprins mai multe ordine secrete, date jandarmeriilor de către conducători, prin care se călcau drepturile cetățenilor.

Se pare însă că ministrul de Interne G. Duca, potrivit acestor abuzuri s'a arătat hotărât să pedepsească pe vinovați.

DINTRE măsurile pe care actualul Guvern este hotărât să le ia, de bună seamă cea mai importantă e amnistia generală, pe care o va acorda. Se vor ierta astfel toate păcatele celor cari s'au făcut vinovați în războiu, precum și delictelor politice, de orice fel, de până acum. Căci firea românului e blândă și iertătoare.

suri și automobile și căutai să explice. Domnul comisar era însă prea ocupat ca să poată da atenție la cele ce-i spui. Te apostrofa cu un ton supărat: „Lasă-mă domnule în pace!“ N'am timp de dumneata acum. Nu e voie să intri!“ Și în felul acesta, cetățeanul, care venise la gară, cu invitație să vadă pe generalul Berthelot, pleca amărit și înjurând.

Scena e identică în oricare altă împrejurare. La toate recepțiile gara e împănată cu jandarmi, polițiști și agenți de siguranță. Se pun bariere, se închid ușile, se postează santinele, ca nu cumva publicul să intre. Oaspeții sunt totdeauna primii de acești reprezentanți ai forțelor publice, cari par că așteaptă niscăi criminali fioroși, aduși din fundul temnițelor, sau că păzesc trecerea vre-unor comuniști periculoși, veniți de-a dreptul dela Moscova.

Se înțelege ușor ce impresie destabiliză face asemenea primire asupra străinilor. În ultima împreju-

Multă nemulțumire produce, în rândul funcționarilor, faptul că Ministrul de finanțe a hotărât să nu mai dea sporurile de leafă, pe care fostul guvern le acordase. Principiile de economie bugetară și dorința actualului guvern de a ușura impozitele, l'a silit ca deocamdată să amâne plata acestor sporuri.

Dacă Guvernul se va îngriji de buna rânduială, anul acesta după recolta mănoasă care se anunță, banii noștri vor căpăta valoare mai mare și creditul pe care străinătatea ni-l acordă, va crește și dânsul. În câteva județe numai, grindina și furtunile au stricat bucatele și roadele. Mai crunt au fost lovite județele Arad și Putna.

Un Lord englez cu gând să se pună bine cu ungurii, și spre a se face cunoscut, s'a apucat să scrie, într-o gazetă din Londra, articole prin care căina pe unguri, și cerea Puterilor Mari să dea îndărăt Ungariei o parte din ținuturile desfăcute dela Austro-Ungaria.

De bucurie că se găsește cineva să spună asemenea prăpăstii, ungurii și-au pierdut capul și toată țara, în frunte cu conducătorii, au socotit că de vreme ce un Lord crede că hotărârile de pace vor fi schimbate, aceasta se și cuvine să se facă. Devalma cu aliații noștri, România a fost făcută de ocară prin gazetele din Budapesta.

Și noi și marile Puteri au răs de pretențiile Ungariei, care crede că sunt destule aiurările unui nebun, pentru ca pacea, atât de greu câștigată, să fie tulburată. Oricum aceasta trebuie să ne arate că în Ungaria nu putem avea prea multă încredere.

Pentru a treia oară Oceanul a fost trecut în sbor, deși aviatorul Byrd, era cât p'aci, dacă nu s'ar fi îngrijit din vreme, să-și piardă viața, tocmai la sosire: în loc să nimerească la Paris, rătăcind drumul, a căzut în mare.

După Lindbergh, care a sburat singur, după Chamberlin, care a venit cu un pasager, pe avionul său, Byrd a adus cu dânsul din America doi însoțitori. Se vede astfel tot mai limpede că nu e departe vremea când se vor face curse regulate peste Ocean.

Cu întristare trebuie să observăm însă că nici un european n'a fost în stare să treacă Oceanul, în vreme ce Americanii l-au trecut de trei ori.

rare, profesorii americani, sosiți la Cluj, ca să ne viziteze țara, au fost foarte neplăcut impresionați, de această desfășurare de forțe: jandarmi cu baionete strălucitoare la armă, în față, ținând inapoia cordoanelor studențimea universitară și publicul de intelectuali, care venise într-o întâmpinare. Oare pentru menținerea ordinii e nevoie de atâtea baionete?

Tot cu oaspeții americani am asistat și la o altă necuviință: La hotelul la care se aflau găzduiți, se prezintă, după amiază, un comisar de poliție și cu un ton de poruncă, de par'că era vorba de turnat niște indivizi suspecti la gherlă, le cere să-l urmeze la bibliotecă: „Cine-i șeful profesorilor ăstora? se adresează el oaspeților; m'a trimes prefectu să mergem!“ Iși poate oricine închiplui mutra americanilor, chiar dacă n'au priceput cuvintele. Noroc c'a intervenit la vreme un profesor dela Universitatea noastră.

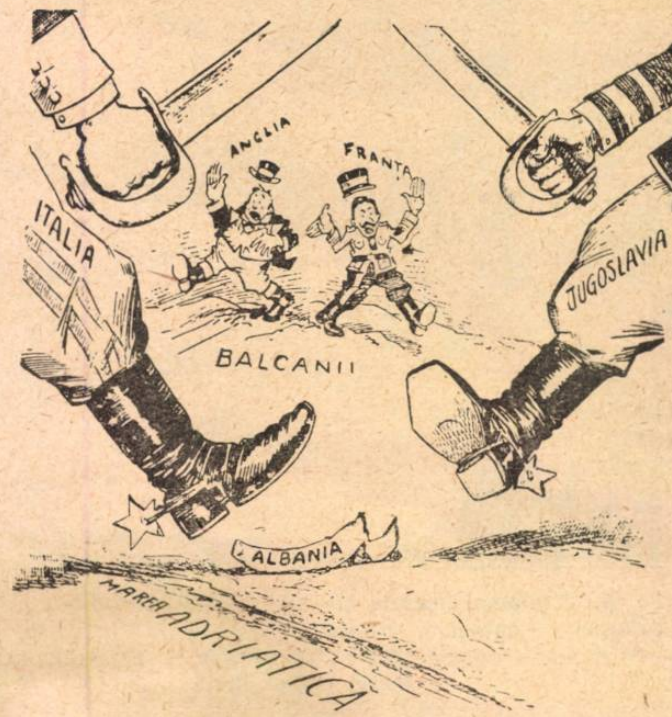
Și atunci înțelegem de ce: „ca la noi la nimenea!“

Pe urmele pașilor Kaizerului german

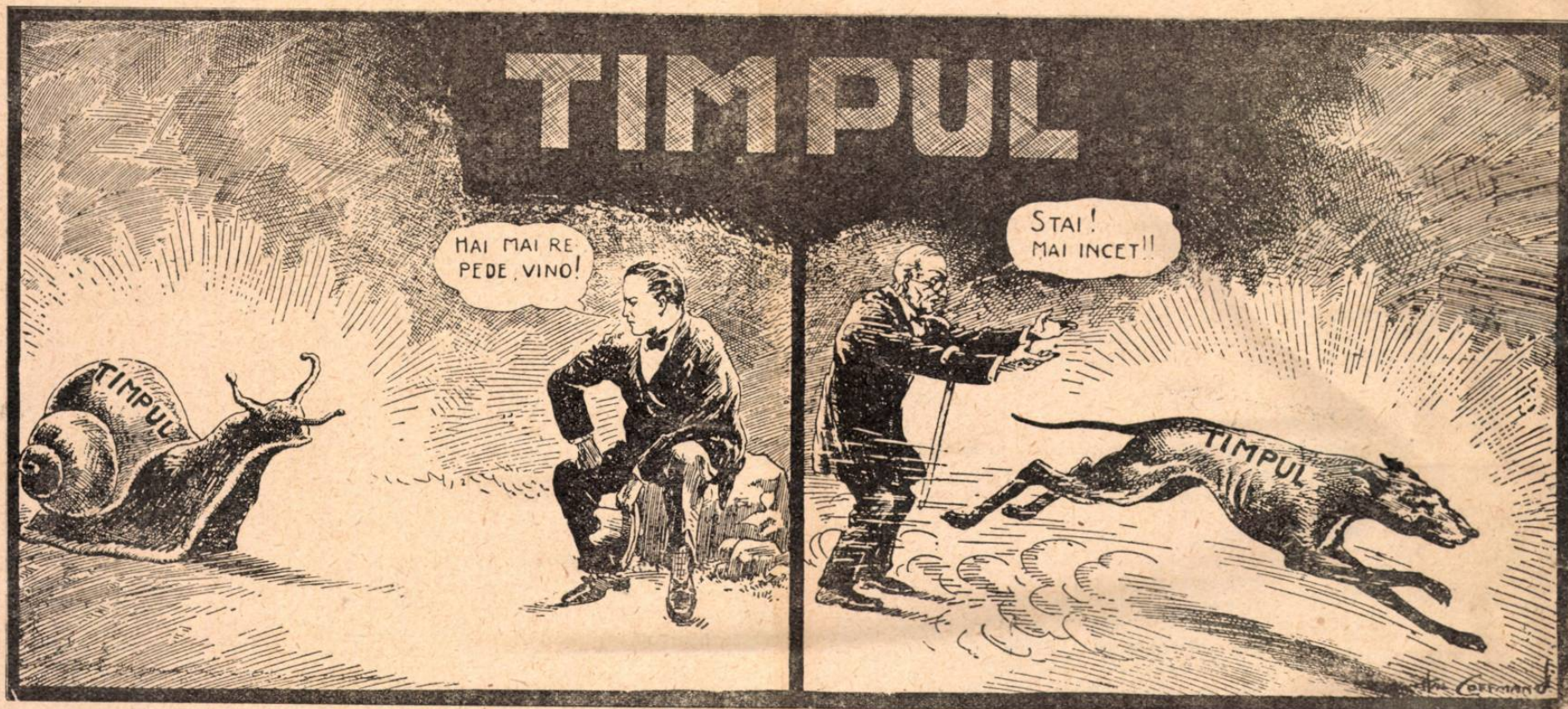
„MOȘII“ BALCANICI
Reprezentare emoționantă

Băgați de seamă cum pașiți, cocoșilor!...

Cetiți și răspândiți
„REALITATEA“

TIMPUL: PENTRU UNII SE TĂRĂȘTE—PENTRU ALȚII SBOARĂ

CESTA e gemătul celor bătrâni, pentru care se pare că soarele aleargă prea repede, sau că pământul se rostogolește cu înfăptuire tot mai mare, a acelora pentru cari anotimpurile vin unul după altul, nerăsuflete.

Omului care și-a trăit traiul și care-și deapănă întâmplările tinereții i-se pare că totul a trecut, într-o vreme de tot scurtă, că toate s-au petrecut mai ieri, chiar când e vorba de întâmplări care au fost cu zeci de ani în urmă.

Căci zecile de ani sunt asemenea unui vis pentru omul bătrân care se uită îndărăt.

Dar zece ani sunt zece secole, pentru cel care se află în primele timpuri ale tinereții. Cât de încet trece un an pentru omul tânăr? „Parcă nu se mai termină: Cât de greu vine primăvara, cât de greu se topește zăpada, ce multă vreme trebuie să înverzească pădurea, cât timp trece până cresc florile. Totul pare o veșnicie, omului nerăbdător, să ajungă în culmea vieții.

Desigur că dacă omul tânăr ar ști să prețuiască valoarea timpului după cum se cuvine, atunci el ar ști să TRĂIASCĂ, așa fel cum le pare rău, celor mai mulți dintre bătrâni, că n-au știut să trăiască. El ar ști să se bucure de toată puterea, de toată vigoarea, de tot entuziasmul și de toată frumusețea tinereții. Dar dânsul vrea să treacă mai departe, disprețuiește timpul care i-se pare că merge încet ca melcul.

Timpul pierdut este însă o parte din viața dusă, și numai timpul întrebuințat cu folos, înseamnă viața trăită cu adevărat.

S'a definit timpul ca perindarea evenimentelor. Dacă nu s'ar întâmpla nimic, nu s'ar schimba nimic, n'ar exista nici timpul. Pentru cel care doarme timpul pare că stă pe loc. Dacă cineva ar dormi mai multe zile în șir, n'ar ști dela sine câte zile au trecut. Cei bolnavi de boala somnului, dacă scapă din această grea încercare niciodată nu-și amintesc câta vreme a trecut de când s'au îmbolnăvit până la însănătoșire. Luni de zile ei se par că au fost de abia ieri.

Dacă moartea este numai o adormire, e tot una dacă ne-am deșteptat IMEDIAT, într-o altă lume, sau ne-am deșteptat peste mii și mii de ani, într'un alt univers.

Dar omul mai ales cât e tânăr, se grăbește și vrea să cunoască felul în care se vor sfârși evenimentele ce-l interesează. Și atunci e nerăbdător și i-se pare că vremea se scurge prea încet.

Legenda spune că o zână, întâlnind un copil, în cale, i-a dăruit un ghem de ață,

Cei tineri cer timpul să se grăbească, și să le aducă realizarea dorințelor.

Cei bătrâni, dinpotrivă, cer timpului să meargă INCET, pentru a avea timp se mai repare din greșelile tinereții, dar zadarnic. Timpul „zboară“.

Celor tineri, timpul li se pare asemenea melcului din ilustrația de mai sus, iar celor bătrâni asemenea ogarului, care fuge ca vântul.

Unii oameni trăesc într'un ceas cât trăesc alții în 10, 20 sau 50 de ani.

spunându-i: „Acesta e ghemul vieții tale; dacă vei voi să-ți trăiești viața repede, n'ai decât să-l desfășori iute, vei voi să trăiești domol, trage binișor de capăt și oprește-te acolo unde vrei ca viața să nu se schimbe de fel și timpul să stea în loc“. Zâna s'a depărtat; iar copilul a tras de capătul aței și iute a devenit flăcău. S'a îndrăgostit de o fată și a vrut să grăbească mersul vieții, pentru ca mai repede să se însoțească cu dânsa. Și a tras de firul vieții pentru ca să-și vadă copii mari. Mai apoi ca să vadă sfârșitul afacerilor, în urmă ca să-și așeze băieții și fetele pe la casele lor, și iar a tras de fir ca să scape de boală, ca să-și vadă nevasta sănătoasă, ca să isprăvească un lucru început și s'a trezit la urm că ghemul se desfășurase tot, și că a venit sfârșitul vieții. Într-o singură zi își trăise viața întreagă. De bună seamă, dacă s'ar da fiecărui tânăr câte un ghem de acesta al vieții, oamenii ar trăi scurtă vreme.

Bătrânii însă se tânguiesc de vremea care a trecut prea repede și dacă ar fi cu puțință ei ar înfășura la loc, firul desfăcut.

Trebuie să știm să ne folosim de timpul care trece. Cu cât un om face mai mult, cu cât lucrează mai harnic și cu cât știe să obțină ceea ce urmărește, în timpul cel mai scurt, cu atât viața va fi mai lungă.

S'a făcut o socoteală că, în general, într-o viață de 70 de ani, omul doarme 24 de ani, 9 luni și 15 zile; că lucrează 11 ani și 8 luni. Că se odihnește, trează fiind, 11 ani și 8 luni; că întrebuințează pentru vremea mâncării 5 ani și 10 luni; pentru umblet sau călătorit 5 ani și 10 luni; pentru spălat și îmbrăcat 2 ani și 11 luni; că lenevește 1 an, 5 luni și 15 zile, că se ocupă cu alte diferite lucruri

un an, 5 luni și 15 zile; că palavragește sau pierde în discuții, fără folos, un an, 5 luni și 15 zile; că rămâne să se gândească tot atâtă și că pe lângă această pierdere de timp, fără să gândească, fără să doarmă, fără să odihnească, cel puțin tot un an, 5 luni și 15 zile. Dacă această socoteală este făcută foarte precis, pentru media omenirii, sunt foarte mulți acei care pierd mult mai mult timp, decât cel socotit de statisticianul dela care am imprumutat aceste date.

Se vede astfel că din 70 de ani de viață, cea mai mare parte o petrecem în preocupări nefolositoare.

Dacă cineva știe însă să lucreze inteligent, să muncească intens, el poate să trăiască într'un ceas mai mult decât trăiește altul în 80 de ani. Căci trăiește mai bine cel care își folosește facultățile raționale, decât broasca țestoasă care trăiește cinci sau șase sute de ani, adică nu trăiește ci își târăște casa fără nici un folos.

Cea mai mare pierdere de vreme este amânarea și așteptarea, care ambele sunt lăsate în seama viitorului. Lăsăm să ne scape din mână prezentul, de care ne putem folosi cu adevărat, și așteptăm să vină ceea ce depinde numai de noroc. Renunțăm astfel la ceea ce avem în mână și la ceea ce e sigur, pentru ca ce nu avem și care este o incertitudine“.

Astfel a spus acum două mii de ani, Seneca, vechiul filozof roman. Cu adevărat vorba sa a fost înțeleaptă, pentru că oglindește minunat felul în care trăiește cea mai mare parte dintre noi.

Mai bine decât oricare Seneca putea să-și dea seama de însemnătatea vorbeii cumiți, de crudul împărat Nero, care l'a condamnat la moarte, poruncindu-i să-și taie vinele dela mâini.

Timpul se pierde, nu numai de cei tineri, dar și de cei bătrâni.

Tinerii își pierd timpul atunci când nu muncesc, când nu se gândesc la nevoia de-a agonisi pentru viitor, când cheltuiesc peste puterile lor.

La fel bătrânii își pierd vremea când, deși au cele de trebuință, continuă să adune averi de care ei nu se vor mai putea bucura, pregătindu-se pentru un viitor, care pentru dânsii nu va mai însemna nimic.

Tinerii pierd vremea pentru ocupații, pe care mai târziu le condamnă ca „nebunii ale tinereții“. Ei pierd vremea, atunci când nu se grăbesc să întemeieze o familie, pentru a-și asigura o viață fericită la bătrânețe.

Mii și mii de filozofi și de poeți au căutat să arate ce este timpul. Longfellow a spus: „Ce este Timpul? Umbra unui cadran, lovitura de clopot a unui ceas, zina și noaptea, vara și iarna, lunile, anii și veacurile, nu sunt decât semne și măsurători arbitrare, care nu măsoară nimic. Timpul este viața sufletului.“

Desigur că în acest caz e nevoie să arătăm ce e viața și ce e sufletul. Și acestea sunt noțiuni, pe care fiecare le interpretează în altfel.

Ceeace știm sigur e că timpul trece. Mai bine spus trecem noi, și el rămâne veșnic același. Rămâne așa cum și-l imaginează poeții, cu o coasă în mână, bătrân, secărând mii și mii de vieți, în vreme ce el rămâne totdeauna un moșneag tânăr.

Shakespeare, arată că timpul trece după cum îl întrebuințăm. Și trece pentru fiecare în altfel: trece anevoie pentru logodnică în așteptarea căsătoriei; trece prea iute pentru cei osândiți la moarte.

Timpul va trece totdeauna prea încet pentru cel tânăr și prea repede pentru cel bătrân. Pentru omul tânăr timpul se mișcă mai încet decât melcul, pentru cel bătrân el aleargă mai iute decât ogarul.

Gratuit!

Trimitem gratuit „Realitatea“ tuturor acelora cari vor face în cercul prietenilor lor 5 (cinci) abonamente plătite. Gratuitatea durează pe tot timpul cât sunt făcute cele cinci abonamente. Dacă trei din abonamente sunt pe un an întreg, gratuitatea va dura de asemenea un an.

Abonamente pe un an	250
„ pe o jum.	130
„ pe 3 luni	70

AVENTURI DE-O ORĂ

De A. Conan Doyle

ATRE Eastburne și Turbridge, în apropiere de Cruceni, drumul taie câmpii întinse, pustii. Un automobil se coboră pe această cale, domol într-o seară din ultimele zile ale verii acesteia, cam pela miezul nopții.

Mașina lungă și îngustă umbra încetinel de-abia auzindu-se. La strălucirea farurilor, marginile de iarbă ale drumului și tufele de buruieni treceau ca niște bande aurite într-un cinematograf, lăsând de jur împrejur și în urma lui, negurile și mai dese; singură o pată roșie, ca un rubin, alerga îndărăt pe drum, dar scânteierea acestei lanterne nu lumina nici un număr. Automobilul era un model de turism, descoperit. Pană și în întunecimea acestei nopți fără lună, se observa curioasa precizie a linilor sale. Și acest fapt, neobișnuit s'ar fi lămurit ușor, în clipa în care mașina, trecând pe lângă ușa deschisă a vreunei colibe, ar fi fost luminată, ori căc de slab; întreaga caroserie era acoperită cu o pânză cenușie falăitoare; un fel de mantie învăluia tot motorul.

Un om mascat, ținând în mână un revolver, se coboră din automobil...

În automobil nu era decât un singur om, de statură înaltă, lat în spate. Indoit deasupra volanului, purta trasă pe ochi o pălărie moale cu borduri largi și în umbra pe care aceasta o făcea, roșia lumina unei figurate. Un ulster de culoare închisă îl înfășura până peste urechi. Cu capul înainte, cu umerii îndoiți, părea, în vreme ce automobilul aluneca cu motorul stins, pe panta drumului, că ar căuta pe cineva cu privirea în umbră, că așteaptă ceva cu nerăbdare.

O trompetă de automobil sună, de departe, către sud. În locul acesta, într-o seară de Duminecă, circulația întreagă nu se putea face decât dela miază-zi la miază-noapte, căci era timpul când Londonezii, plecați să petreacă o zi liberă, pe o plajă, se înapoiază dela mare, îndărăt în capitală, dela plăcere la muncă. Omul se ridică și ascultă. Sunetele trompetei se repetă. Da, era ceea ce aștepta. Cu bărbia pe volan, încercă să pătrundă cu ochii în noaptea neagră. Deodată, își sculpă țigara și trase cu putere aer în piept. Două cercuri mici, luminoase, apărură la o cotitură depărtată, a drumului. Se pierdură apoi într-o văgăună, reapărură pe o creastă, dispărură iarăși. Nemișcat până atunci, conducătorul automobilului acoperit, se ridică pe dată. Scoase din buzunar o mască de stofă neagră, pe care o puse cu îngrijire pe față, așa încât vederea să nu-i fie împiedecată. Desfăcu apoi pentru câteva secunde, o lanternă de acetilină, controlă în grabă masearea mașinei, așeză lângă el pe un scaun, un revolver Mauzer, își trase și mai pe frunte pălăria, puse în funcție motorul, apăsă pe pedala de accelerație și o tresărire sguđu mașina, și răsufând domol, automobilul se avântă și începu să coboare valea, cu toată viteza. Însfârșit stinse farurile. În fața lui drumul nu era decât o panglică cenușie, deabia vizibilă, între buruene. Automobilul care venea înaintea lui nu întârzie. Era desigur de un mo-

del vechiu, căci suind o pantă cu viteza a treia, pufăia, sufla, gemea, iar motorul trăda bătăile unei inimi bolnave. Luminele se mai afundară odată, și când reapărură, cele două mașini nu mai erau decât la treizeci de pași, una de cealaltă. Dar cea dintâi nemișcată dealungul drumului, opri trecerea; o lanternă de acetilină se mișcă în aer, ca un semnal. Cea de a doua puse frânele și se opri.

— Dar bine domnule, dumneata vrei să faci oamenii să se răstoarne? spuse cineva cu glas mârșos. De ce ai stins farul? Nu te-am văzut de cât în clipa în care era cât p'aci să dau peste dumneata!

Lampa de acetilină înaintând, lumină fața unui tânăr cu ochi limpezi, cu mustața blondă, așezat singur la volanul unei limuzine vechi, de 12 H. P., al cărui chip era tot atât de însuflețit de sănătate viguroasă, cât și de mânie. Pe dată, expresia de furie a tânărului se schimbă ca să facă loc înmărmuririi: șoferul de pe „Torpedo” sărise jos: un revolver foarte amenințător își îndreptă țeava către fața tânărului, iar îndărătul acestei țevi se găsea o bucată de stofă neagră găurită, cu două deschideri, prin care doi ochi ucigători priveau cu înverșunare.

— Sus mâinile! strigă o voce poruncitoare. Sus mâinile! sau pe Dumnezeu meu!

Tânărul care era mai curajos de cât oricare altul, se grăbi totuși să ridice mâinile.

— Dă-te jos! spuse agresorul.

Se dădu jos, urmărit foarte de către revolver și de lanternă.

Deoarece, își făcu socoteala că ar putea să lase jos mâinile, o poruncă, tot atât de scurtă ca și cea dintâi, îl făcu să le ridice repede la loc.

— Știi, spuse dânsul, că lucrul acesta mi-se pare prea ticiuit? Cred că glumești, nu?

— Ceasul dumitale! Răspunse omul, care se afla îndărătul revolverului.

— Haida, haida, nu este serios?!

— Ceasul, îți spun!

— Ia-l atunci, dacă ai nevoie de dânsul. De altminteri nu e de aur, e numai aurit; dar mie tot mi-se pare că ești un întârziat, sau că te-ai înșelat asupra locului: dumneata trebuie să te crezi în Australia, dacă nu în America. Nu pari că ai fi la locul dumitale, pe calea din Sussex.

— Dă-mi punga! spuse mai departe omul mascat.

Avea în chipul de a vorbi o autoritate neînfrântă. Omul cel tânăr îi dădu punga.

— N'ai inele?

— Nu port niciodată.

— Bine. Să nu te miști!

Omul mascat trecu în fața victimei lui, deschise capota mașinei și începu să umble înlăuntru cu niște clește: Se auzi rupându-se un fir metalic.

— Ei! Mii de draci! strigă tânărul. Nu-i strica mașina! Se întoarse; dar repede ca fulgerul revolverul îl amenința acum drept în față. Totuși, oricât de puțin timp întrebuințase hoțul spre a se ridica, după ce tăiașe firul magnetoului, nu trebuia mai mult, pentru că tânărul să facă o observație, de care tresări mai întâi și în urma căreia rămase înmărmurit. Era gata să spună câteva vorbe; și numai cu o sforțare evidentă, putu să se rețină.

— Suie-te îndărăt! îi spuse hoțul.

— El reluă locul în fața volanului.

— Cum te cheamă?

— Ronald Barker. Și pe D-ta?

— Omul mascat nu dădu atenție acestei obrăznicii.

— Unde locuiești? întrebă dânsul.

— Cărțile mele de vizită sunt în punga mea, ia una dintre ele. Hoțul se urcă în automobilul său, al cărui uruit dăduse întregii convorbiri un

acompaniament în surdina. Trase cu o smăcitură frână, întoarse volanul și plecă. Un minut mai târziu mașina fugea, cu toate farurile aprinse, la un kilometru mai spre sud, în vreme ce d. Ronald Barker, cu un far în mână, scoțtea furios lada cu instrumente, căutând un fir de cupru, care să-i îngăduie să restabilească circuitul și să-și urmeze calea.

Când socoti că, între el și victima sa, distanța era destul de mare, hoțul încetini tot mai mult, scoase prada din buzunar, puse apoi din nou îndărăt ceasul, deschise punga, numără ceea ce cuprindea: totalul să ridica la 7 shilingi. Acest câștig modest nu păru că-l întristează, căci începu să râdă, așezând cele două jumătăți de coroană și florinul în lumina lanternei. Dar deodată își schimbă atitudinea: băgă la loc punga în buzunar, apăsă pe accelerație și porni mai departe ca o săgeată, cu gâtul întins, cu privirea fixă, ca la începutul aventurii: înaintea lui se mărea mereu, pe drum, lumina unui alt automobil.

Experiența îi dădu îndrăzneală, el operă de data aceasta mai repede. Fără să închidă lumina, mergând drept înaintea celeilalte mașini, se opri în mijlocul drumului.

— Oprește! strigă dânsul.

Sunt nevoit să vă cer pungile și bijuteriile...

— În mașină se găseau mai multe persoane. Acestea avură viziunea impresionantă a două discuri orbitoare, în fața unei mașini lungi, puternice, negre, în care să găsea un șofer singur, amenințător și mascat. Pe de altă parte acest șofer, putea, în lumina farurilor sale, să vadă un automobil elegant, de 20 H. P., deschis, cu un conducător mic, cuprins de spaimă, care clipia des din ochi, sub cozorocul șepcei sale; în dreapta și în stânga aripelor automobilului se plecau figurile coalete a două femei foarte frumoase, a căror mirare se vedea foarte bine întipărită pe fețele lor, dar pe când una își trăda emoția, prin strigăte scurte, tot mai ascuțite, cealaltă rămânea calmă, și mai stăpână pe sine.

— Dar bine Hilda, puțin sânge rece! Ce Dumnezeu?! murmură dânsa. Taci din gură, nu fii proastă! Trebuie să fie o glumă a lui Bertie sau a vre-unui altuia dintre colegii noștri.

— Nu, Flossi, nu, nu este o glumă! Acest om, sunt sigură, e un bandit.

— Atunci ce reclamă frumoasă! Răspunse tânărul care răspundea la numele de Flossie. Păcat că va fi prea târziu pentru ziarele de dimineață; dar mă voi îngriji ca toate cele de seară s'o tipărească.

— Vai! Dar cât ne va costa? Gemu cealaltă. Ah, Flossie, Flossie! Simt că-mi vine leșin. Nu crezi că dacă am tipa amândouă, asta ne-ar face bine? Omul acesta e groaznic, cu masca lui. Vai! Scumpa mea!

Iată-l că omoară pe bietul nostru Alfred!

De fapt purtarea omului mascat era într-adevăr neliniștitoare. Sărise jos din automobil, apucase pe șofer de ceafă, îl ridicase de pe scaun și bietul omuleț, sub amenințarea revolverului, care nu admitea protestări, deschise capota și scoase bujiile de aprindere. După ce paralizase astfel mașina, cu lanterna în mână, omul mascat se îndreptă către ușa automobilului. De data aceasta el nu mai întrebuință asprimea și mojiția, de care se slujise față de d. Ronald Barker, ci cu o voce blândă, și cu ton amabil, deși hotărât, spuse, ridicând pălăria:

Sunt foarte întristat că trebuie să vă stingherească, doamnelor mele, îmi permiteți să vă întreb cine sunteți?

Nu s'ar fi putut scoate dela Miss Hilda, nici patru cuvinte în șir; din fericire Miss Flossie era mai energică.

— Frumos! spuse dânsa. Aș vrea să știu cu ce drept ne opriți astfel în mijlocul drumului?

— Timpul meu e socotit. Vă rog să răspundeți la întrebarea mea, zise hoțul, cu un ton mai sever.

— Răspunde, Flossie! strigă Miss Hilda. Pentru Dumnezeu! fii amabilă.

— Dacă vreți să știți, suntem două artiste de teatru, aparținem la trupa din Londra, măturisii femeia cea tânără. Poate ați auzit vorbind

dărât totul, nu sunt decât imitațiuni și care poate că au vre-o valoare pentru voi, dar nu au nici una pentru mine.

Pe dată, lacrimile făcură loc surâsului.

— Puteți păstra pungile! Vi-le dăm bucuroase, publicitatea pe care ne-o faceți valorează de zece ori cât se cuprinde în ele. Dar ce chip curios ai d-ta, de a câștiga pâinea zilnică, într-o epocă cum este a noastră! Nu ți-e teamă că vei fi arestat? Este extraordinar: S'ar spune că e o scenă de comedie!

— Care poate să se prefacă în tragedie, completă hoțul.

— Vai! sper că nu! strigă una dintre cele două cuconițe.

Hoțul socoti fără îndoială că disconfortul durase destulă vreme. Două puncte luminoase găuri umbra, la depărtare, pe drum. Un nou prilej se ivia pentru dânsul, și nu voia să-și încurce treburile. Puse motorul în mișcare, saltă și plecă, în vreme ce Miss Flossie și Miss Hilda, aplecate în afara automobilului, tremurând încă, priveau scânteierea roșie a lanternei dindărăt descrescând în întuneric.

De data aceasta, se anunța o prădă bogată: Patru faruri mari, înconjurare cu aramă strălucitoare, măturiseară sosirea unei mașini de 60 H. P., al cărei sforăit grav, egal arăta pe de-altă parte putere. Alerga cu toată viteza asemenea aunei corăbii Spaniole, cu pupa înălțată și încercată de comori și în calea căreia, pe neașteptate se ivește o barcă ușoară. De abia se oprise în fața mașinei, care i-se puse deacumrezisul, când ușa automobilului se deschise și hoțul văzu apărând o mulțime congestionată de furie; el putu să vadă niște fălci umflate, cu ochi mici care străluceau în grămezi de grăsimi.

— Mergi din drumul meu, domnule! N'auzi? dă-te la o parte din drum! hai repede! Ți zic! Strigă o voce mârșă. Treci peste el Hearne, strivește-l sau mai bine coboară-te și dă-l jos din mașină. S'a îmbătat. Ți spun sigur că dobitocul e beat!

Se poate spune că hoțul până aci păstrase în atacurile sale o oarecare moderatie, de data aceasta îl cuprinsese un adevărat acces de furie.

Ațâțat de vocea care venea din automobil, șoferul, un vlăjan puternic, se dăduse jos și-l apucase de gât; dintr-o lovitură cu mânerul revolverului în cap, însă hoțul îl întinse gemând, în praful drumului, trecu peste dânsul, deschise ușa automobilului, apucă cu furie, de ureche, pe bruscul care stătea în mașină și îl târî până în mijlocul drumului, unde, la loc deschis, îl cârpi de două ori. Cele două palme răsunară ca o împușcătură dublă, în tăcerea nopții: Domnul cel gras pâlî, și căzu, pe jumătate leșinat, la marginea automobilului. Hoțul îi desfăcu haina, îi smulse ceasul, fără să uite lanțul, care era din aur pe de-antregul, scoase acul de cravată, format dintr-un diamant mare, trase din degete patru inele, dintre care cel mai mic valora multe sute de lire, în sfârșit, luă dintr-un buzunar, dinlăuntru, un portofoliu voluminos, de piele. Pe măsura în care își aduna lucrurile, le vâra în buzunarele adânci ale ulsterului său. Scoase și cele patru perle care țineau manșetele și chiar nasturele de aur, care închidea gulerul. Apoi, asigurându-se că nu mai era nimic de luat, îndreptă lumina felinarului său spre șofer, care zăcea tot acolo întins, și putu să vadă cu plăcere că omul era numai amețit de călărie și nu mort. Reveni apoi la stăpânul automobilului. Cu o forță pe tot atât de socotită pe cât de aprigă, începu să-l despoaie de haine. Nenorocitul scânteia și se frământa, așteptând ucinca lovitură de moarte.

Căcare ar fi fost planul hoțului, el nu avu însă răgaz să meargă până la capăt. Un sgomot îl făcu să se întoarcă și observă, nu prea departe, lumina unei mașini, care alerga foarte iute, venind dinspre nord. De sigur că acesta observase în trecere toate faptele pe care le

făcuse. Înțeleg că e urmărit, și gândea că de acum toți jandarmii ținutului sunt pe urmele lui.

Nu era timp de pierdut. Lăsându-și victima murdărită de praf, sări la locul său, dădu drumu motorului și începu să coboare, în viteză a patra. În josul coastei se găsea un drum foarte îngust: o apucă pe aici, fără să stea la cumpănă, cu o juțelă care făcea mașina să părăsă din încheieturi. Când se opri, lăsase pe urmăritorii lui presupuși, la cel puțin 8 km. în urmă. Așezat într-un loc liniștit, făcu socoteala câștigurilor lui din acea seară: punga slăbuță a lui Rolland Barker; acele ale celor două artiste, mai bine garnisite de vreme ce în total cuprindeau patru lire; înșfârșit, bijuteriile bogate și portofoliul umflat al stăpânului celor 60 H. P. Cinci bilete de câte 50 de lire, 4 de zece, 50 de monede de aur și multe hârtii de valoare, formau o recoltă mănoasă și totodată foarte mulțumitoare pentru

doi oameni, era destul de mare ca să îngăduie o vizită atât de vremelnică. Vânători încercați, călăreți dibaci, pătimiși de biliard și unul și rizoizitatea se amesteca cu neliniștea.

— Mă înșel oare? Imi pari cu totul schimbat, îi spuse Sir Henry.

Nu primi nici un răspuns. Vizitatorul venise desigur spre a provoca o discuție, pe care nu știa cum s-o înceapă. Sir Henry simți că pierde răbdarea.

— Ce te-a făcut să nu fii în apele tale? Cine sau ce te nemulțumește?

— Cineva, spuse în sfârșit Ronald cu tărie.

— Și acest cineva? ... celalt, potrivirea de gusturi îi legase într-o tovarășie strânsă, și cel mai tânăr, care era și cel mai sărac, obișnuia să petreacă cel puțin două seri pe săptămână la Walcot Old Place. Sir Henry îl primi cu mâna întinsă.

— Te-ai sculat de vreme de tot azi dimineață, îi spus dânsul. Ce

toată silința pe care ți-ai dat-o ca să-ți prefaci vocea, cum m'as fi putut înșela? Mii de draci? Mă întreb cum se poate una ca asta. Să mă găsești teacmai pe mine, cel mai bun prieten, pe mine, care când a fost alegerea D-tale, am făcut pe dracul în patru, ca să fii ales? Și asta pentru un ceas de tinichea și câțiva shillingi! E de necrezut!

— Pur și simplu de necrezut, repetă magistratul, cu un zimbet.

— Și bietele actrițe, care n'au de cât ceeace câștigă! Știi, te-am urmărit pe drum. Urâtă glumă, dacă n'a fost decât o glumă. Cât privește pe bruta aceea, din capitală, cea de-a treia victimă a D-tale, treacă, meargă: într'adevăr este un vânat pentru hoți. Dar prietenul D-tale! ... Dar acele femei tinere! ... Nu, niciodată n'as fi bănuiră că poți face asemenea lucruri.

— Atunci, de ce mă bănuiești?

— Pentru că așa este.

— Îți închipui. Te sugestionezi singur că e așa. Și e sigur că n'ai putea face dovada.

— Ia fața unui tribunal, aș mărturisii împotriva D-tale, sub jurământ. Ceeace m'a luminat, este că în clipa, în care cu o nepăsare revoltătoare, tăiai firul magnetoului meu, am văzut suvița de păr alb, care eșia de sub mască.

Unui observator atent desigur că nu i-ar fi scăpat din vedere faptul că petru prima dată, trăsăturile baronului, se schimbă puțin.

— Asta înseamnă imaginație, spuse dânsul.

Barker se făcu roșu de mânie.

— Iată, Hailworthy, zise dânsul, deschizând mâna ca să arate o bucată de stofă neagră triumfătoare, vezi aceasta? Am ridicat-o de pe jos, lângă automobilul tinerelor artiste. De sigur că te-ai agățat, când te-ai suit repede, la locul D-tale. Spune să aducă pardesiul cel negru, mare, pe care-l purtai. Dacă nu suni, voi suna eu însumi. Căci te previn, sunt hotărât să lămuresc această afacere.

În loc de răspuns, baronul se ridică, trecu în fața lui Barker, și ducându-se la ușă învârti cheia în broască, o scoase și o puse în buzunar, apoi zise.

— Vrei să pricepi. Bine! Fie. Deocamdată te închid. Trebuie să vorbim în deplină sinceritate, dela bărbat la bărbat. Depinde de D-ta ca aceasta să se termine sau nu printr-o dramă.

Barker se încruntă.

— Nu-ți ușurezi situația prin amenințări, Hailworthy. Imi voi face datoria, și nu mă poți intimida.

— Ferească Domnul, nici nu mă gândesc la aceasta! Când vorbesc despre dramă, nu e vorba despre D-ta. E vorba de întorsătura pe care o va lua această afacere. Chiar dacă n'am părinți socot că sunt lucruri, pe care onoarea familiei nu le îngăduie.

— Mi-se pare că acest sentiment e întârziat.

— Poate, dar nu prea întârziat. Și acum mărturisesc, D-ta ai dreptate: eu sunt acela care noaptea trecută te-am oprit pe drumul către Mayfield.

— Ei drace! Și pentru ce!

— Vei îngădui, nu-i așa, ca să lămuresc acest lucru, cum crezi. Mai întâi privește aci. Spunând acestea deschise un saltar al biroului său și scoase două pachete mici.

— Aceste pachete trebuiau să fie trimise astă-seară la Londra. Unul îți era adresat deci ți-l pot da îndată: conține ceasul și punga ta. Vezi că ieși, din această întâmplare, fără altă pagubă decât un fir de magnetou tăiat. Cât privește celălalt pachet, el poartă adresa celor două artiste, dela teatrul din Londra: vor regăsi tot ceea ce le aparține. Iată-de deci convins cred, că n'am așteptat acuzațiile tale, spre a repara nedreptatea pe care ți-o făcusem și o făcusem celor două artiste.

— Și apoi? zise Barker.

— Și apoi, rămâne încă Sir Georges Willde. De sigur că știi că și mine, că Sir Georges Willde, împreună cu tovarășul său Guggendorf au format Banca de tristă amintire

„Ludgate“. Să nu vorbim de șofeur, îți dau cuvântul de onoare că, în ceeace îl privește, aveam eu planul meu; numai stăpânul singur ne interesează. Știi-tot ținutul știe—că nu sunt bogat. Când „Black Tulip“ a pierdut derbiul, la ultimele curse de cai, a fost pentru mine o lovitură grea. Am avut apoi alte pagube. Dar între acestea mi-a venit o moștenire de o mie de lire. Această Bancă blestemată plătia dobânzi de 10 la sută. Cunoșteam pe Willde. M'am dus să mă sfătuiesc cu el. L'am întrebat dacă afacerea era sigură. Mi-a răspuns că da. Și am dat în păstrare la dânsul cele zece mii de lire. După 48 de ore Banca se năruia. S'a dovedit că Willde știa de trei luni imposibilitatea de a menține Banca și că ea trebuia să se dărâme, cu toate acestea n'a pregetat să angajeze averea mea în această catastrofă. Lui care era foarte bogat și accidentul băncii nu-i producea nimic mare pagubă. Eu perdusem întreaga mea avere și legea nu-mi dădea o posibilitate de a o recăpăta. Totuș eram prădat, în adevăratul înțeles al cuvântului. M'am dus să-l întâlnesc pe bandit, și-a bătut joc de mine.

— Asta-i foarte bine. Dar eu? Dar cele două femei tinere?

— Dar înțeleg odată Barker! Să nu atacă decât un dușman personal, nu însemna să mă arăt eu însumi justiției? Trebuia să mă prefac într'un bandit ordinar, care întâmplător a întâlnit un financiar. În feul acesta m'am dus să operez la drumul mare, înfruntând toate peri-

coale. Dracul a vrut ca cel dintâi trecător, pe care l-am întâlnit, să fii tu. Am fost destul de dobitoc să nu-ți cunosc rășnița, după hodorigeala pe care o făcea suind coasta. Era cât p'aci, când te-am văzut în față, să isbusnesc în hohote. La fel ca și cu conifele dela teatru, mi-se pare că'm jucat destul de prost rolul de hoț; dar cum poți să iei măgelele și fleșetele acestor femei, când nu intenționezi să deschizi o dugheană? Înșfârșit cel pe care îl așteptam a sosit. Cu dânsul n'am mai glumit. Mă hotărâsem să-l despoiu până la piele, pentru aceasta venisem și m'am ținut de cuvânt.

Tânărul se ridică încet, un zimbet larg îi întinse gura. Strângând mâna magistratului îi zise:

— Nu reîncepe, e prea riscat. Acest bandit de Willde ar jubila prea tare dacă s'ar întâmpla să te prindă.

— Ești un băiat de treabă, Barker, răspunse magistratul. Nu, nu voi reîncepe. Cine a vorbit oare despre o oră minunată și bine întrebuințată? By George! Și eu am petrecut o asemenea oră. Dar e prea alrăgător, mă voiu păzi de a reîncepe, mi-ar fi teamă să nu prind gust!

Clopoțelul telefonului sună. Baronul luă receptorul la ureche, ascultă și începu să rădă.

— Am întârziat azi dimineață, spuse dânsul. Sunt așteptat la Tribunal ca să judec câțiva borfași de puțină importanță!

A Conan Doyle

Păli și căzu jos pe jumătate leșinat...

o singură seară de lucru. Puse totul la loc în buzunar, aprinse o țigară și porni la drum, ca un om fără nici un fel de griji.

În dimineața de Luni, care urmă acestei Dumineci agitate, Sir Henry Hailworthy, din Walcot Old Place, terminându-și, fără grabă, prânzul de dimineață, trecu în odaia lui de lucru spre a scrie câteva scrisori, mai înainte de-a merge la Tribunalul Județului, unde ocupa locul de judecător-ajutor. Baron de viță veche, magistrat cu zece ani de carieră, Sir Henry, avea renumele unui crescător de cai, dintre cei mai buni, și cel mai îndrăzneț călăreț din întregul Deal. Înalt, bine făcut, cu fața rasă, cu înfățișare energică, având sprincenele negre, groase, și fălcile puternice, trădând un temperament hotărât, era unul dintre oamenii pe care îți place mai degrabă să-l ai prieten, decât dușman. Deși aproape de patruzeci de ani, nimeni nu s'ar fi cugetat că a trecut de prima tinerețe, dacă natura capricioasă, n'ar fi așezat deasupra urechei drepte, o suviță subțire de fire albe, care, prin contrast, făceau și mai negru părul său bogat și încrețit.

Părea preocupat, în acea dimineață căci, după ce își aprinse pipa și se așeză în fața hârtiei albe, de pe masa de scris, rămase cufundat în gânduri.

Deodată fu trezit la realitate. Din dărătul laurilor care mărgineau cotitura aleii, un sgomot scurt se auzia, care mărindu-se și precizându-se, deveni hărăiala, ușor de recunoscut, a unui automobil model vechiu; și nu mai decât se putu vedea un Vorseley, învechit, pe care îl conducea un tânăr, cu fața roză, cu mustața blondă; pe acesta văzându-l, Sir Henry tresări deodată, apoi se așeză iarăși, spre a se ridica o clipă mai târziu, când feciorul anunță pe d. Ronald Barker. Prietenia care îi lega pe cei

vânt te aduce la mine? Dacă mergi la Lews te întovărășesc.

Dar tânărul stătea foarte încurcat, înfățișarea lui era nemulțumită. Păru că nu vede mâna care se întindea către dânsul; în picioare, suindu-și mustața lungă, privia la magistrat cu o uitătură în care cu-

— Ești Dumneata.

Un zămbet flutură pe buzele lui Sir Henry.

— Șezi jos dragă prietene; spuse dânsul, și dacă ai ceva împotriva mea, vorbește, te ascult.

Barker se așeză. Păru că își ia inima în dinți, mai înainte de-a începe să vorbească. În sfârșit întrebarea pe care nu îndrăznea să o facă isbucni ca un glonte:

— Pentru ce m'ai jefuit noaptea trecută?

Sir Henry avea nervi de oțel, nu arătă nici mirare și nici mânie, nici un mușchi de pe fața lui nu tresări.

— Ce înseamnă vorbele acestea?

— Un individ înalt, bine făcut, și care conducea un automobil, n'a oprit astă noapte, pe drumul către May Wield; după ce m'a pus revolverul sub nas, m'a ușurat de pungă și de ceas. Sir Henry, acest om, erai Dumneata!

Magistratul zămbi din nou și privi liniștit pe interlocutorul său.

— Oare în tot ținutul acesta, eu sunt singurul om înalt și bine făcut? Singurul care are un automobil?

— Crezi că nu știu dintr-o singură privire să identific o mașină, eu care jumătate din viață mi-am petrecut-o în automobil iar cealaltă dedesubt? Și cine oare, afară de Dumneata, în ținutul acesta, are un automobil ca al D-tale?

— Scumpul meu Barker, nu crezi că un hoț ca al D-tale s'ar feri să lucreze în propriul său ținut? Câte mașini la fel nu sunt în sudul Angliei?

— Nu, nu, poți să spui ce vrei, n'o să mă convingi, Sir Henry. Cu

Progres și Rutină

Dela cămila biblică la motocicletă.

Cine ar crede că aceste două fotografii au fost luate una lângă alta, pe două lanuri deosebite? Arabul, care-și mână cămila și calul, înhamăți la plugul de lemn, intruchipează rutina: meteahna de-a nu se putea desbăra de metodele vechi, de-a umbla pe aceeaș cale, bătută de alții de mii de ani. Și câtă nevoie n'ar fi de a părăsi, odată pentru totdeauna, mijloacele acestea învechite în lucrul pământului. Câte avantaje nu prezintă „boul mecanic“.

Cu motor de benzină, de șapte cai-vapori, plugul mecanic din ilustrația noastră slujește la cultura ogoarelor și la grădinărit. Motorul mișcă pe deoparte două roate, care trag toată mașina, și pe de alta sfredelul, care înlocuiește aici, vechiul fier de plug. Acest sfredel o bucată de oțel în formă de morcov, pe care se găsește învârtit ca un șarpe un cușit tăios, este însușit de o mișcare de rotire, așa fel, încât pământul, în loc să fie numai răsturnat în brazde, cum este cu fierul de plug, este fărâmițat de tot, prefăcut în pulbere. Astfel

omul e scutit de toate muncile de după arat: de grăpat, de borănit, de săpat de spartul bulgărilor, de netezit, etc. Mănuirea acestei mașini e cât se poate de simplă; de îndată ce motorul funcționează, muncitorul are la îndemână toate manevrele cu care să facă ca mașina să umble mai repede, mai încet, s'o ia la dreapta sau la stânga, să stea pe loc, etc. Se poate schimba după voie adâncimea brazdei de la 3 până la 25 cm.; iar lărgimea dela 55 la 75 cm. Într-o zi întreagă, vreme de nouă ceasuri, un singur muncitor poate săpa deabia 200 de metri pătrați cu sapa; cu motorul nostru, în 8 ceasuri, acelaș muncitor poate sparge și fărâmița 6000 de metri pătrați. Astfel aratut, grăpat și săpatul unui hectar de pământ care ar cere ca să fie bine lucrat, peste șase mii lei și s'ar face în 450 de ceasuri costă cu motorul 1000 lei și se face ușor, cu un singur om, în 13 ceasuri. În acești 1000 lei intră și benzina și oleul și ziua lucrătorului și reparația și amortizarea prețului de cumpărare. Desigur că în fața acestor socoteți, nici o obiecție nu se poate face.

O vizită la mormântul lui Confucius

FILOZOFUL ale cărui doctrine, împrăstiate de către discipoli, au devenit baza civilizației chinezești și codul politic al tuturor dinastiilor și guvernelor, ce s'au perindat în China, până în zilele noastre, și pe care numai revoluția din anul acesta își îngăduie să le modifice, s'a născut în anul 551 a. Chr. în satul Kin-Feu-Yen. Aci se găsește și mormântul său.

Așezat la 800 km., spre răsărit de Peking, acest sat a devenit un loc de pelerinaj, pe care însă, din pricina depărtării și greutății drumului, puțini europeni îl cunosc.

Socotim interesant deci, să publicăm documentele alăturate, care au fost lua'e puțin timp înaintea revoluției. Spre a ajunge la mormântul lui Confucius, omul trebuie să treacă prin șase porți, fiecare aparținând unei

găsește statua lui Confucius care alcătuiește un obiect de venerație, pentru China întreagă. Statua, înaltă cam de 4 metri, este sculptată în lemn tare. Ea reprezintă pe marele filozof, îmbrăcat în ha'nă regală: o mantie multicoloră, cu tonuri vii, neșterse până în zilele noastre și o pălărie cu doisprezece ciucuri. În fața s'a-tuei se află o tăblie sculptată, pe care se găsește inscripția: „Stăpânul și conducătorul a zece mii de generații“. Această inscripție a fost făcută în 1687, de împăratul Kiang-Hi. Se crede de altfel că toată statua lui Confucius, singura care există în China, tot atunci, a fost ridicată. Într'adevăr, în nici unul din numeroasele temple, ridicate în memoria sa, nu există vreun chip al filozofului. Artistul care a făcut această operă e necunoscut. El a știut însă să dea privirii și în-

un altar și un cenușer pentru arderea parfumurilor. Pe această peatră funerară se poate citi: „Mormântul regelui cel mai per-

mite. Sunt acele ale oamenilor săraci, cari nu au un colț de pământ al lor, unde să poată fi înmormântați, și au fost astfel, după dorința lui Confucius, a cărui moarte chiar, a fost o lecție de dragoste pentru cei umili, înmormântați aproape de dânsul.

Statuia lui Confucius.

curți, în care se găsesc tot soiul de pavilioane.

Dacă un străin intră, fără să fie observat, pe prima poartă, imediat se închid toate celelalte cinci, așa încât vizitatorul să fie silit să plătească, când intră în fiecare curte, câte o taxă, destul de mare.

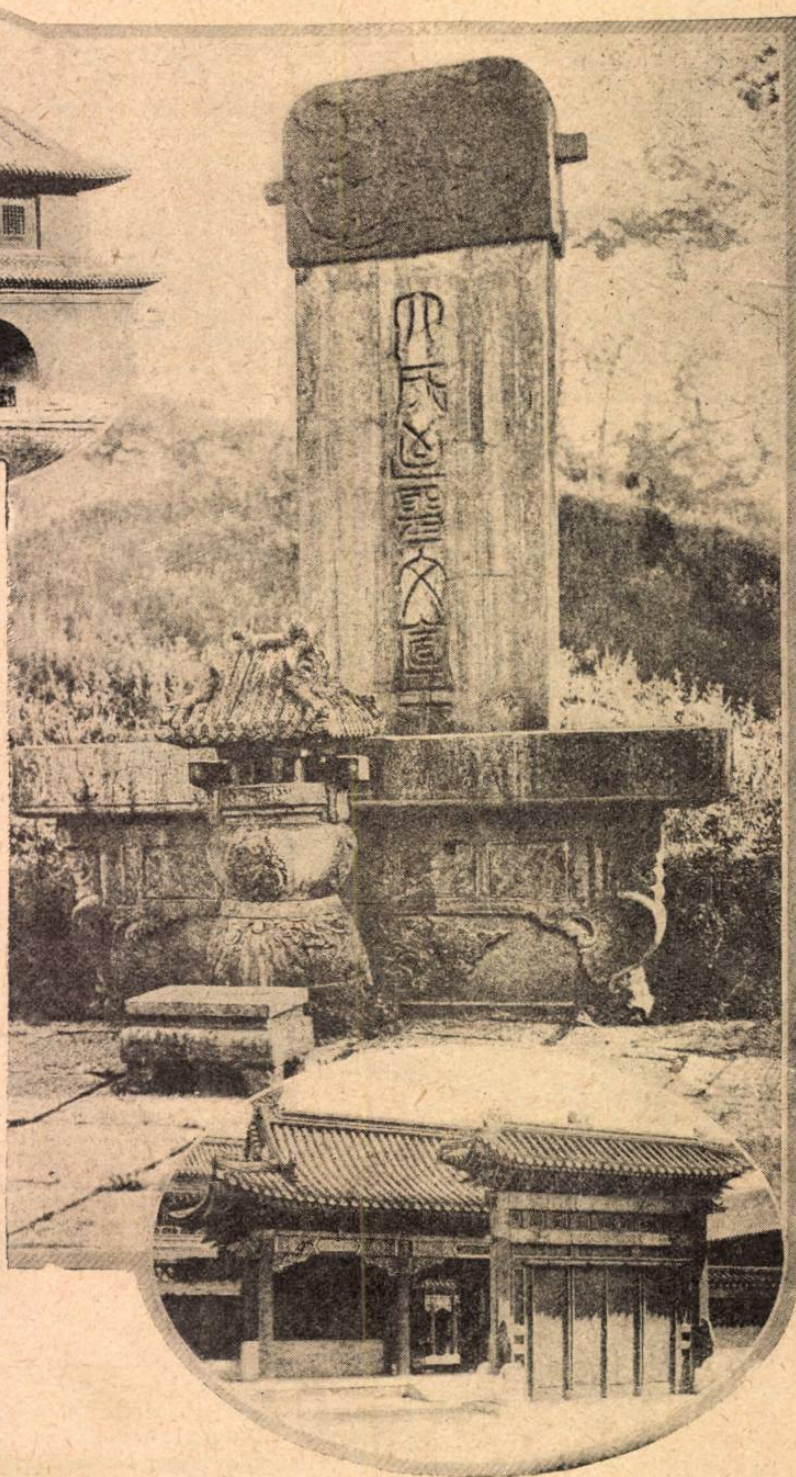
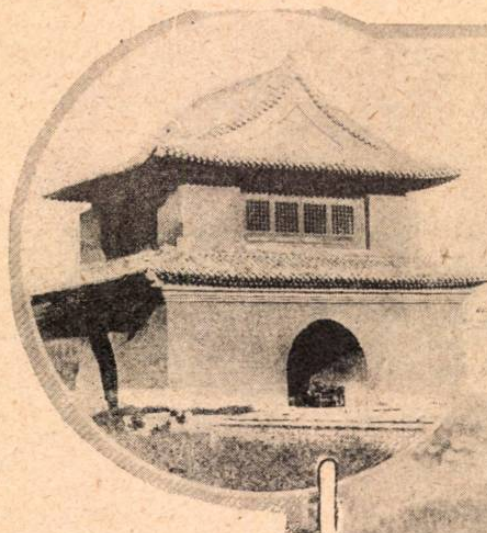
În mijlocul templului său se

găsește statuia filozofului, o bunăvoință și o blândețe, neobișnuite în arta chinezească.

Mormântul celui care a dat Chinei, acum 2500 de ani, marile principii morale care au îngăduit acestei țări să trăiască de-a lungul nestatorniciei veacurilor, e însemnat doar de o peatră funerară, în fața căreia se găsește

un altfel de sfânt, civilizator universal". În apropiere de mormânt se află o clădire mică, unde celebrul Tsen-Kapa-Kong, învățăcel al filozofului, a trăit vreme de zece ani, spre a veghea trupul marelui său.

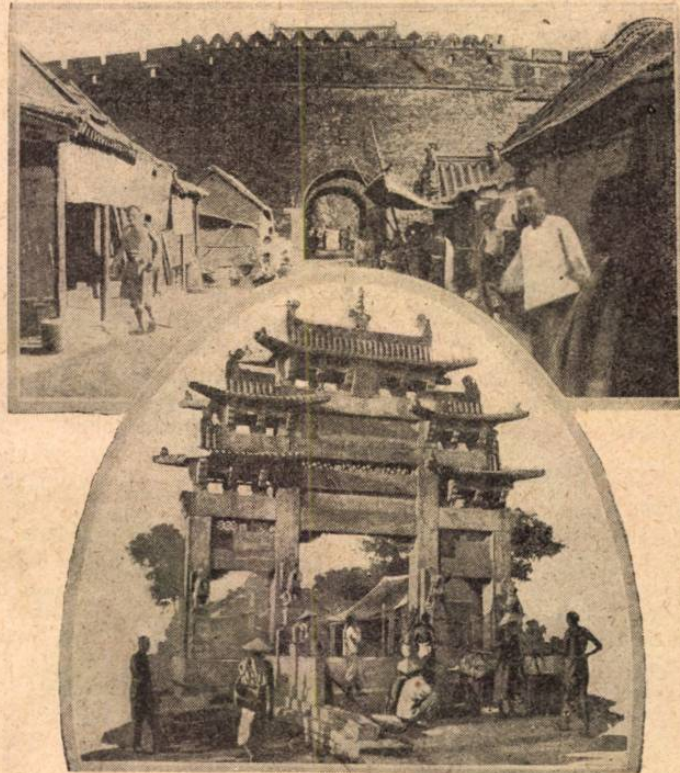
De jur împrejurul stelei funerare, cresc cedrii milenari, cari umbresc sute și sute de alte mor-

Un colț din parcul templului lui Confucius. La fel sunt alcătuite toate cele patru colțuri ale acestui parc.

Piatra de pe mormântul lui Confucius.

Poartă de intrare în templu. În fața porții este așezată o inscripție. A fost așezată aci pentru ca, după credința celor cari au ridicat templul, să oprească spiritele rele. Trecând prin această poartă de culoare roșie, vizitatorul intră într-o alee mică, umbră și mărginită de statui de oameni, și de animale fantastice, dintre care unele ajung până la cinci metri înălțime. Pe aici se pătrunde la mormântul lui Confucius.

Intrarea în satul Kin-Feu-Yen. Zidul colțurat cu poartă dublă. O portică făcută din gresie, așezată la intrarea drumului, care duce spre mormânt.

SPORTUL PRACTIC

ÎNVĂȚAȚI SĂ ÎNOTAȚI CU AJUTORUL UNEI FARFURII

Orice om poate înota. Omul primitiv se născăa de această putință și dacă astăzi, trebuie să învățăm înotul, se datorește faptului că am pierdut obișnuința.

Spre a ne obicinui din nou cu elementul lichid, e nevoie să repetăm des aceleași gesturi. Plecând dela aceste principii, d. Gauthier, la Paris, a născocit un nou sistem, foarte simplu, spre a deprinde cu

farfuria la picioare, te ridici și dai aerul inspirat afară, făcând câteva respirații spre a restabili regularitatea suflului spre a ridica farfuria, faci o inspirație scurtă, te îndoi, bagi capul în apă, deschizi ochii, prinzi farfuria și o scoți afară.

Partea cea mai grea sa făcut. Repetă de cinci ori acest exercițiu. Fără să fii stânjenit, fără să te gândești, sugestionat de ideea fixă de

celul cu încetul întinzi sub apă brațele, cu mâinile întinse și împreunate, cu degetele cele mari deasupra. Întorci mâinile, cu palmele în afară, și degetele cele mari dedesubt. Desfaci brațele, care sunt lungite bine, ținându-le tot timpul la înălțimea umerilor. Apropii coatele de trup, așa fel ca să aduci mâinile împreunate, cu degetele cele mari în sus, lângă piept.

În lecțiile următoare, când e vorba de a așeza farfuria, și apoi de a o ridica, mărești adâncimea băii, coborându-te pe panta bazinului, în așa fel ca să fii în apă, până la șolduri, în cea de a doua lecție; până la sân, în cea de a treia; până la subșori, în cea de-a patra.

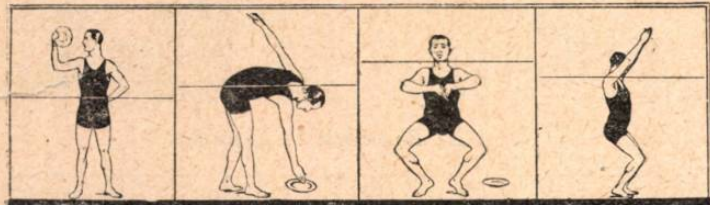
Când nu mai ai teamă de a băga capul în apă, te apleci cu mâinile pe fundul bazinului în această poziție, dai lovituri de picioare, cu amândouă picioarele în același timp și desfășându-le.

În cea de-a cincea lecție vei începe mișcările de înot în apă:

Arunci farfuria drept înainte, la o distanță cam de un metru. Trebuie să te duci să o aduci. Pentru aceasta trebuie să faci un salt în apă, adică să te arunci cu capul înainte, ca să ajungi să prinzi fundul cu mâinile.

Odată în apă cu capul în jos, faci cu capul mișcările pe care le cunoaștem, ținând trupul întins și totodată dai lovituri de picioare, desfășând ambele picioare. Prinzi farfuria și ridici capul ca să ieși din apă.

În lecțiile următoare, arunci farfuria la doi metri depărtare, apoi la trei metri, patru, cinci, etc. după gradul de antrenament. Vei ajunge astfel să poți face numeroase mișcări de înotat sub apă. Ca să te odihnești, reîncepi la suprafață efortul de înot pe care l-ai îndepănit în fundul apei. Și astfel, fără nicio silă, vei observa în cele din urmă, că ai devenit un înotător bun.

CUM SE ARUNCĂ FARFURIA

Elevul stând drept, cu picioarele desfăcute, în apă până la genunchi ține în mână o farfurie. Inspiră odată scurt, se îndoaie și așează farfuria pe fundul bazinului. Se ridică apoi. — Stând cu picioarele pe fundul apei, învață mișcările brațelor. — După ce s'a obicinuit cu apa aruncă farfuria la un metru și se bagă în apă ca s'o caute.

apa, chiar pe cei mai impresionabili elevi ai săi. „Nu există insucces”. Aceasta e devisa d-lui Gauthier. Procedul e foarte simplu: elevul e trimis să aducă o farfurie, care se găsește în fundul bazinului. La început apa vine până la genunchi, apoi până la mijloc, până la subșori, până la gât și în sfârșit până deasupra capului. Farfuria se aruncă tot mai departe și mai adânc înaintea elevului.

În regulă generală, după zece lecții, fiecare de câte zece minute, elevul poate să aducă o farfurie, așezată la trei metri adâncime și să parcursă 25—30 de metri suprafață.

Oirce tânăr cu bunăvoință, poate învăța în modul acesta înotul. Iată regulile pe care trebuie să le urmați:

Așează-te în apă, până la genunchi. Stai drept cu picioarele desfăcute. În mână ții o farfurie. Spre a o așeza pe fundul bazinului, inspiri odată scurt, o gură de aer. Te apleci așezi

a ridica farfuria, în cele din urmă reții respirația, afunzi capul, deschizi ochii în apă și te obișnuiești cu zumzetul apei în urechi.

CUM O ADUCE

Elevul se îndoaie de genunchi și dintr'o săritură se afundă cu capul în apă. — În fundul apei face mișcările cu brațele, apucă farfuria și o ridică. De-acum știe să 'noate.

Apoi înveți să execuți mișcările brațelor. Rămânând cu picioarele desfăcute, îndoi brațele, cu mâinile la înălțimea sânilor. Îndoi picioarele ajungând să ai apă până la gât. În-

„Strandul” dela Cluj

Din toată Lumea

CEA MAI FRUMOASĂ FEMEIE DIN ITALIA

Signorina Marcellina Baellini a fost aleasă, între șaptezeci de mii femei, ca cea mai frumoasă, ca să reprezinte Italia, la concursul de frumusețe din America.

Signorina Baellini figurează astfel, în filmul care s'a rulat la New-York ca „import din Italia”.

Concert de Radio... noaptea... pentru femeile măritate!

MORALIZATOAREA ITALIANĂ

Signora Bronaldi este conducătoarea unei cruciade împotriva imbrăcămintei ultra moderne, în Italia.

Adeptele acestei amazoane, pornite împotriva modei indecente, sunt, după cum se spune, în număr de zece mii. Pilda pe care o urmează e Beatrice, eroina lui Dante, intruchiparea modestiei.

Ca mijloc de propagandă, aceste cruciate moderne, împotriva modei, acordă premii mari artiștilor și croitorilor, cari croiesc modele de haine respectându-le principiile lor morale.

De curând au fondat și o loterie pentru femei, câștigătoarea primind, pe lângă cinci mii lire italiene, o zestre de haine, croite după moda lor, precum și mobilă modestă, pentru două camere.

REGINA FRUMUSEȚII SPANIOLE

Seniorita Calalina Barcena, își împlinește al treilea an de stăpânire în domeniul frumuseții. Pentru a treia oară, a fost aleasă Regina Frumuseții Spaniole, de către un comitet alcătuit din artiștii de seamă ai Madridului.

VICTOR EMANUEL PULCĂ
Noul director al prefecturii poliției orașului Cluj.

Prin decizie ministerială d-l Victor Emanuel Pulcă, fost inspector de poliție cl. I-a, în prefectura poliției orașului Cluj, a fost numit director al aceleiași prefecturi. D-sa din inițiativă proprie, a înființat Cercul de lectură „Poliția progresivă”, de sub președenția d-lui Lt.-Colonel Aurel Grenian, prefectul poliției.

Concursul fotografic al „Realității”

E vară. Tineri și bătrâni au părăsit orașele pline de zădărnici și de praf, și au plecat să trăiască o lună de zile la munte, la mare, sau în alte părți, în mijlocul naturii pitorești.

Dacă trupul și mintea găsesc, în timpul acestei luni, răgaz de odihnă, ochiul și sufletul găsesc prilejul de desfășurare.

Țara noastră cuprinde neprețuite comori de frumusețe. Știința a găsit mijlocul de-a fixa pe placa fotografică, și de-a împărtăși astfel și altora, bucuria priveliștilor frumoase.

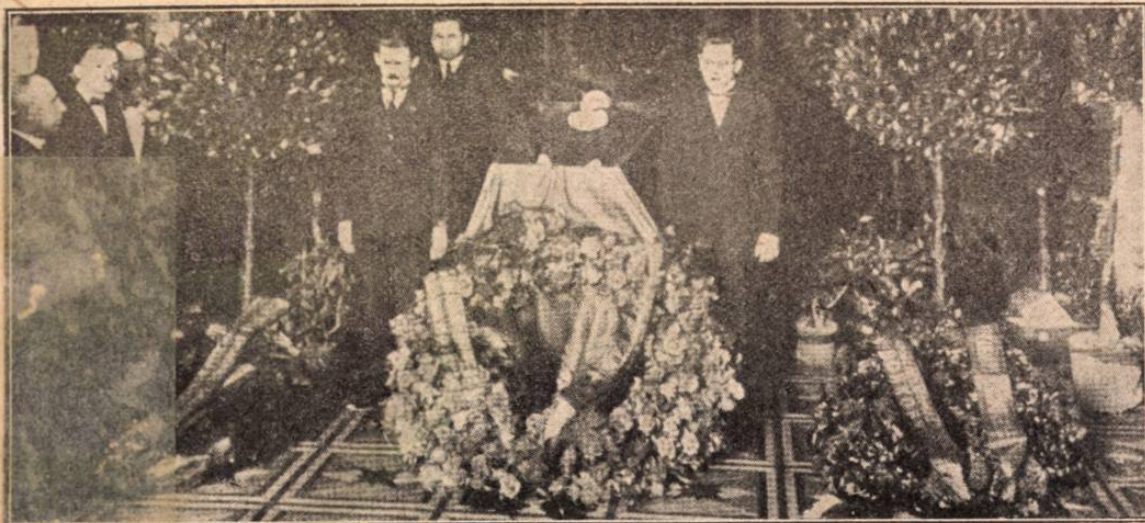
Revista noastră ilustrată, dorind pe deoparte să facă cunoscute minunățiile naturale ale țării noastre, pe de alta de a da impuls artei fotografice a amatorilor, institue un concurs fotografic, în următoarele condițiuni:

FOTOGRAFII AMATORI pot concura cu fotografii luate de dânsii, dacă trimet pe adresa revistei noastre,—Cluj Str. Regina Maria No. 36—câte o copie.

La concurs se primesc exclusiv fotografii din țară, bine reușite: peisagii, animale surprinse în scene pitorești, sport, viața în grupuri și alte imagini de interes general.

Un comitet special va judeca fotografiile, din punct de vedere artistic, și va publica pe cele mai bune dintre ele, cu numele trimițătorului.

În fiecare săptămână una dintre aceste fotografii, cea mai bună și cea mai interesantă, va fi premiată cu un premiu de 500 (cinci sute) lei. Concursul e săptămânal și începe cu numărul viitor al revistei noastre.

Voikoff, ministrul plenipotențiar al Sovietelor la Varșovia, a fost asasinat. Ilustrația noastră îl arată pe catafalc. În jurul corpului neînsuflețit, se găsesc membrii legației. Catafalcul a fost așezat în sala mare a legației. Toate decorațiunile erau de culoare roșie cu inscripții negre.

La București a avut loc pe terenul Unirea un match de football pentru alegerea echipei campioane. Ilustrațiile noastre reprezintă: sus, jucătorii concurenți; jos d. Leuchide ține un „speech”, înainte de începerea matchului.

Cluburile cicliste din București organizează dese raiduri. Ilustrația noastră reprezintă pe câștigătorul unei curse de viteză.

Cum îl reprezintă Sovietele, în revistele lor humoristice, pe Chamberlain, ministrul de externe englez.

TIPURI ȘI SCENE PITOREȘTI

La București în Cișmigiu

Țigănuș după vreascuri

Înmormântarea profesorului Pârvan

1. Cortegiul trecând în fața universității.
2. D. dr. Anghelescu, ministrul instrucției publice, conduce rămășițele lui Pârvan la locul de odihnă.
3. D. dr. Aureliu Sacerdățeanu, își ia rămas bun dela Pârvan, în numele studenției.
4. D. prof. Paul Nicosescu, dela universitatea din Iași, vorbește în numele foștilor elevi.
5. Studenții poartă pe umeri cosciugul lui Pârvan.

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: 3 luni Lei 70
o jumătate de an Lei 130

Editor și Redactor: J. B. Sima
Apare totdeauna Duminică

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

EVENIMENTELE SĂPTĂMÂNEI ÎN ILUSTRĂȚII

Progresele Aviației

Aviația cu progresele ei uimitoare ne silește să avem atenția îndreptată asupra-i.

După ce americanii au arătat, trecând în sbor oceanul, de trei ori, că legătura între New-York și Europa, prin aer se va putea înfăptui curând, aviatorii continentului nostru nu vor să rămână mai prejos și au hotărât și dășii să treacă oceanul spre America.

Unul dintre cei cari are de gând să plece primul, e aviatorul german Udet.

Udet a fost săptămâna trecută la București. El a venit cu avionul din Augsburg (Germania) oprindu-se scurt timp la Budapesta. Aviatorul german a declarat că va întreprinde sborul peste Atlantic la sfârșitul

lunii August și nu se va mulțumi numai să treacă în America, ci se va înapoia tot pe calea aerului.

Fotografia noastră reprezintă pe Udet lângă avionul său (la stânga). Sus în dreapta: Udet cu cei cari l-au primit la Băneasa. În mijloc Udet vorbește cu d. general Rudeanu, inspectorul general al armatei, imediat după aterisare. Jos în stânga: Ofițerii comandanți ai aviației noastre (în mijloc d. general Rudeanu, inspectorul general al aviației) urmăresc sborul lui Udet.

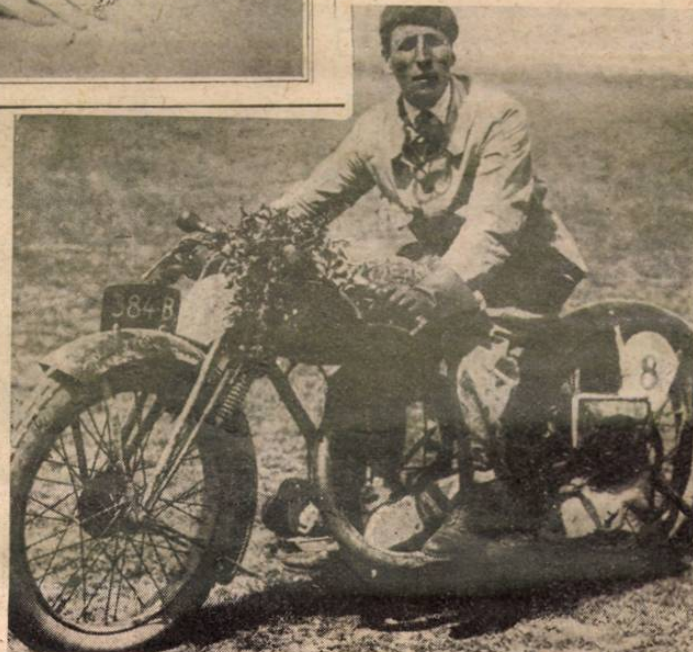
Jos în dreapta: Căpitanul aviator Romeo Popescu, unul dintre cei mai îndrăsneți sburători pe cari îi avem, a isbutit să bată recordul înălțime. D. Căpitan Romeo Popescu, s'a urcat, Vinerea trecută, la o înălțime de 9150 metri înălțime.

Pentru ca să ajungă la această altitudine extraordinară (mai sus decât cei mai înalți munți din lume, Himalaia 8400, Kenia și Kelimangiaro din Abisinia 9100), căpitanului Romeo Popescu i-au trebuit numai 55 minute. La înălțimea la care a ajuns termometrul de minimă a înregistrat o temperatură de minus 50 grade, deși suntem în luna Iulie și jos pe aerodrom temperatura era de peste 30 de grade căldură.

Fotografia noastră reprezintă pe căpitan în avionul cu care a făcut ascensiunea un avion de vânătoare: Loire-Gourdu-Lesieur, cu un motor Gnome Rohné Jupiter.

CONCURS DE TURISM LA BUCUREȘTI. — La București a avut loc un concurs de turism cu motocicletă, organizat de M. C. R. și la care au participat concurenți veniți din Franța și Germania. Ilustrația de mai sus reprezintă pe concurenți la plecare.

C. SĂDEANU câștigătorul premiului I și al cupei „Sărolea”. Distanța a fost de aproape 1000 kilometri.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an " 130
Pe trei luni " 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Iugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINECĂ, 17 IULIE, 1927.

TRANSFUGUL

Cadavrul moral ambulant în căutarea neadormită a unei situații pe care știe bine că n-o merită. Cocotă masculină care își vinde, de câte ori poate, conștiința și demnitatea, renunțând complet la personalitate, — dacă o are, — în schimbul unei situații efemere însă în raport invers proporțional cu valoarea individului. Voiajor politic, cu cea mai flexibilă spinare, pe care și-o poate imagina un om normal și cu buzele tocite de săruarea mânilor ce întâlnește în calea sa, chiar dacă acele mâini ar fi pătate de sânge sau ar mirosi a cadavru.

Ca intelectualitate transfugul este cu totul redus iar ca educație sufletească nădărmă. În România mare, țara tuturor contrastelor, se găsește totuși numeroase cazuri de transfugi așezați tocmai în vârful piramidei culturale. Evident că slujbenia sufletească și totala absență a moralei fac din aceste spurcăciuni umane cele mai triste exemplare ale politicii dela noi, destul de repugnantă prin însăși mecanismul ei.

Dacă transfugul este și așa zis elector în provincie, adică, un om care cheltuiește la alegeri sume considerabile din averea sa, agonisită din munca și economia... altora, e ușor de imaginat cu câtă bunăvoință, — dar cu batista la nas, — este primit dintr'un partid în celalalt, pentru că, în România mare, puterea unui partid se măsoară după numărul și nu după calitatea celor ce-l compun.

Transfugul, pasăre călătoare și de pradă, are anumite epoci de primenire a „principiilor și convingerilor politice”. Când partidul din care face parte este în

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

„Toate-s vechi și nouă-s toate”, spunem și noi, împreună cu Eminescu, privind la felul cum au decurs alegerile. Într'adevăr era de așteptat că partidul liberal, care în anul trecut, sub guvernul Averescu nu obținuse decât un număr mic de locuri în Parlament, nu se va putea supune unor alegeri libere, în care să lase pe cetățeni să voteze cu cine ar voi, fără a sili pe nimeni. Deaceia liberalilor le trebuia puterea ca să scoată un număr mare de voturi și să se aleagă tot cu vechile mijloace.

Spre deosebire de partidul Generalului Averescu, în alegerile de acum nu s'a întrebuințat violența, într'o măsură mare. În alegerile pentru Cameră, urmau să voteze 3.581.332 și nu s'au prezentat la vot decât numai 2.751.608. Dintre aceste voturi liberalii au câpătat 1.707.528, măcar că în 1926 numai 192.399 de oameni au votat cu dânșii. Se vede de aci, întâi, că foarte mulți n'au votat, și apoi că rezultatele obținute nu sunt cele adevărate.

În Ardeal însă, oamenii s'a arătat a fi mai hotărâți și mai credincioși unui partid și nici o silnicie, și nici un fel de tocmeală nu i-a putut hotări să voteze pe liberali, și să părăsească partidul național-țărănesc, în care au încredere. Din totalul locurilor în cameră liberalii au 314, național-țărăniștii 57, iar blocul maghiar-german 14.

Partidul poporului, care în alegerile trecute obținuse 1.366.161 voturi și reușise astfel să aibe în Parlament o mare majoritate, n'a mai câpătat acum decât 50.752 voturi, dovedind astfel, pe deoparte, că alegerile pe care le-a făcut fostul guvern Averescu au fost mincinoase, pe de altă parte, că după guvernarea de un an, nimeni nu mai avea încredere în acest partid. Partidul poporului nu are astfel nici un loc în Parlament.

De altminteri afară de parti-

pragul opoziției, transfugul trece cu arme și bagaje la partidul care vine la guvern pentru ca la prima ocazie să revie în vechiul partid unde... „convingerile” vechi îl cheamă.

Trasfugul a fost și este cea mai uriașă scârnăvie a partidelor politice din România mare.

dul național-țărănesc și de blocul german, nici un alt Partid nu intră în Parlament, nici măcar D. Iorga, dacă nu va eși deputat în vr'una din alegerile parțiale, care se vor face după deschiderea Parlamentului.

Și aceasta arată mai bine de cât orce și cât de silnice au fost alegerile și cât de rău e făcută legea electorală.

Printre incidentele dela alegeri cel mai grav este cel dela Făgăraș, unde populația revoltată împotriva agenților, cari nu o lăsau să meargă la vot, a pătruns cu forța în prefectură, a sfărâmat uși și lucrurile de prin birouri și a bătut grav pe un comisar și un agent electoral. D. Dr. Aurel Dobrescu din partidul național, a fost găsit vinovat de răscoala poporului și va fi chemat în judecată. La Făgăraș însă n'a fost decât revolta legitimă a cetățenilor cărora li-se furau voturile.

La voința Suveranului nostru, Parlamentul se va deschide foarte repede, chiar în Dumineca aceasta și va începe imediat să lucreze, spre a rezolva unele chestiuni importante.

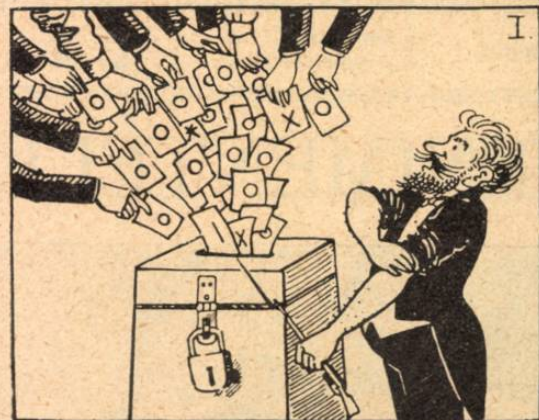
Se va vedea dacă după deschiderea parlamentului, d. Brătianu va putea să se înțeleagă cu d. Maniu, pentru ca acești doi bărbați de frunte să poată conduce laolaltă, cu destoinicie necesară acum, treburile țării.

Printre funcționari e mare nemulțumire că nu se plătesc sporurile promise. Ministerul de finanțe a dat de curând o circulară prin care arată cum trebuie calculate aceste sporuri așa încât e probabil că din luna August sporurile vor putea fi plătite, socotindu-se și cele cuvenite pe lunile Mai și Iunie.

În Saxonia (Germania), în apropiere de Dresda, săptămâna trecută, o furtună năprasnică și un adevărat potop a nimicit mai multe orașe. Puhoaiile de apă au dus în drumul lor tot ce au găsit, în cale, arătând, încă odată, cât e de neînsemnată ființa omului față de puterea mare a firei. 150 de oameni și-au găsit moartea în această catastrofă.

BAGHETA MAGICĂ SAU SCAMATORIE POLITICĂ

Una ! ! ! . . .

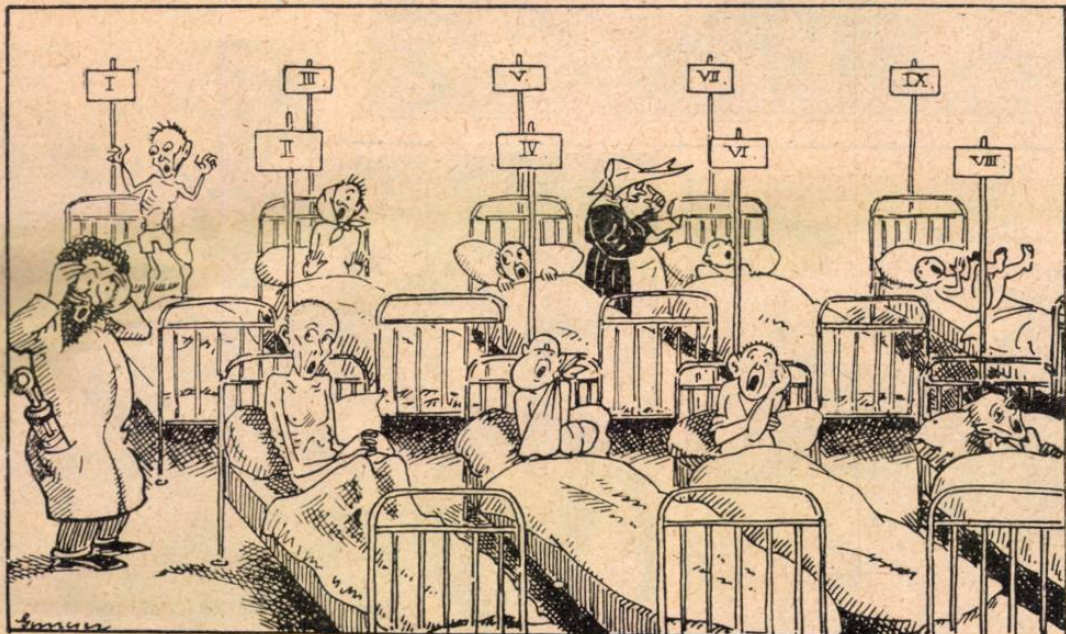

Donă ! ! ! . . .

Trei ! ! ! . . . S'a făcut !

PUTEA-VA OARE NOUL MEDIC SĂ GĂSEASCĂ LEACUL TUTURORA?

De unde să încep . . . ?

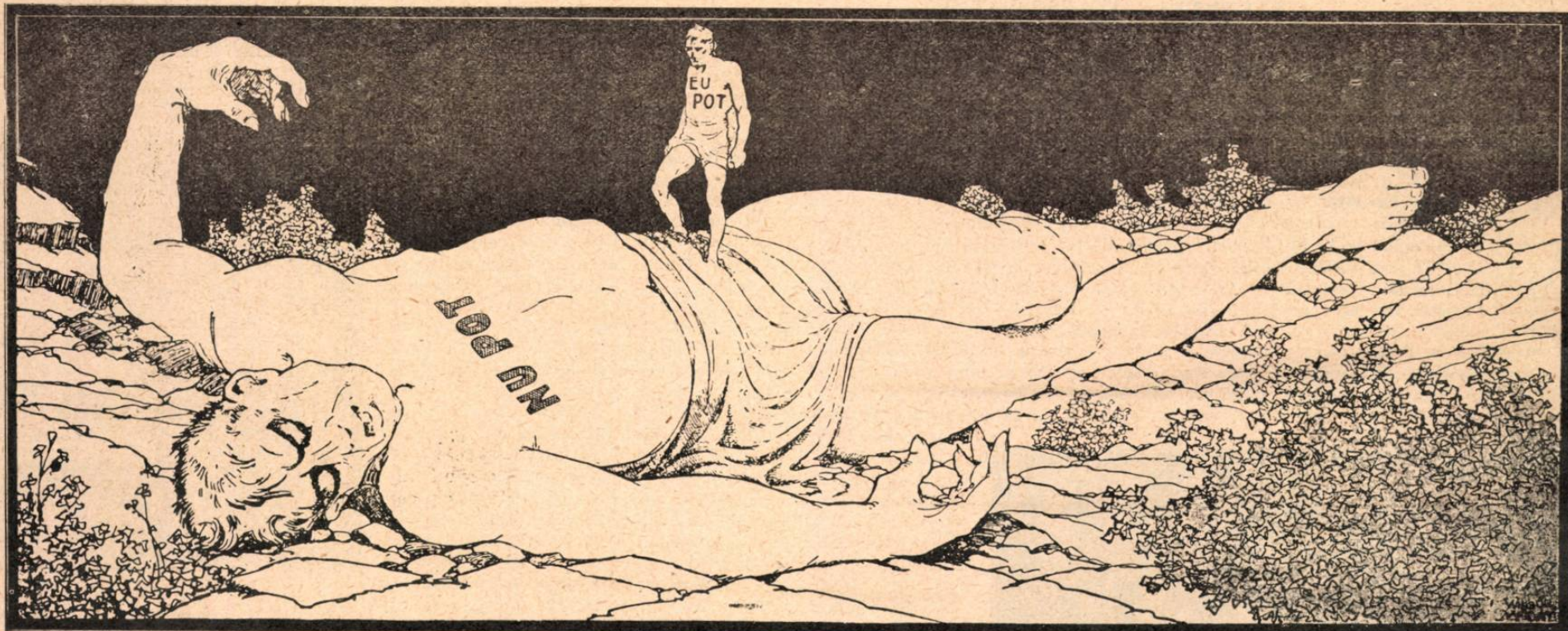
I. Sănătatea publică. II. Instrucția publică. III. Comunicațiile. IV. Reforma agrară. V. Chestiunile minoritare. VI. Criza financiară. VII. Impozitele. VIII. Sporurile funcționarilor publici. IX. Libertatea presei.

DORINȚA OMENIREI

Cetiți și răspândiți
„REALITATEA”

CEL CE „POATE” E DEASUPRA CELUI CE „NU POATE”

„Cogito ergo sum”

CESTE trei cuvinte sunt sentința, în latinește, a unui mare gânditor, care îndoindu-se, la un moment dat, de existența sa, socotind că lumea întreagă poate nu-i de cât o închipuire, și-a străduit multă vreme mintea și, în cele din urmă, și-a spus: „Dacă pot gândi, atunci de bună seamă că exist!” Aceasta este tocmai însemnarea celor trei cuvinte latinești. Într-adevăr dacă stăm să cugetăm adânc, uneori ajungem să ne întrebăm dacă cele din jurul nostru sunt toate așa precum le vedem, sau sunt numai o imagine neadevărată, pe care o crează ochiul nostru.

Sunt însă mulți cari nu-și bat capul cu existența sau neexistența lumii, cari nu se interesează de asemenea chestiuni prea subtile și cari se preocupă puțin de „Critica rațiunii pure” a lui Kant, de filozofia lui Descartes, de „Lumea ca voință și reprezentare” a lui Schopenhauer, sau de alte scrieri de acestea.

Totuși, fiecare ar trebui să aplice în viața practică o altă sentință, o sentință isvorită din bunul simț, și care s'ar exprima astfel: „DACĂ SUNT TREBUE SĂ GÂNDESC!” Iar gândire adevărată, gândire folositoare nu există decât dacă este urmată de hotărâre și de acțiune. În locul celor trei cuvinte latinești: „Cogito ergo sum”, tinerii energici, ar trebui să pună pe aceste trei, românești: „VREAU DE ACEEA POT”.

Firea omenească este astfel alcătuită, încât să cuprindă un amestec de însușiri, și bune și rele: există în noi alături de îndrăzneală, slăbiciune; alături de speranță, desnadejde; alături de voință, nehotărâre. Niciodată un om nu este numai bun, sau numai rău. Întrebarea de căpetenie este însă: Care din cele două feluri de însușiri STĂPÂNESC pe om.

În articolul de față, arătăm deosebirea între cele două feluri de oameni: cei cari POT și cei cari NU POT.

Dintr-o sută de oameni, la 99 le place mai bine să vorbească, decât să cugete; să petreacă sau să mănânce, decât să vorbească. Orice efortare a minții este pentru aceștia tot atât de neplăcută, cum e pentru un câine să umble pe cele două picioare dinapoi. Priviți la câinele, care silit de stăpânul său, să stea în două labe, e lăsat apoi să meargă iarăși cum voiește. Se vede, în toată făptura lui, mulțumire. Același simțământ îl avem și noi, când nu mai suntem siliți să cugetăm, când nu mai suntem siliți să punem în joc voința noastră. Ne lăsăm atunci, de

După cum cineva GÂNDEȘTE, astfel FĂPTUEȘTE.

Indoiala și nehotărârea nu ne duc nicăiri. Convingerea, însoțită de PUTE-REA DE VOINȚĂ, cucerește totul.

„POT și „NU POT” se deosebesc unul de altul numai prin două litere — NU.

Ele să distanțeze însă, în ce privește efectul, cu milioane de km.

fapt, din punct de vedere mintal, pe patru labe, și o luăm astfel încetător înainte.

Această neplăcere pe care o simțim, când ne concentrăm mintea, efortarea pe care o facem ca să ne îndreptăm gândul și cugetul la un singur lucru, lămurește de ce există atâtea beție, și atâtea excitanțe (substanțe ajutătoare), cum sunt: tutunul și țigările, morfina și cocaina. Totdeauna suntem gata să dăm jos cureaua de pe roată, ca să umble singură fără efortare din partea noastră. Ne pare bine când scăpăm de nevoia de a ne sili mintea și putem iarăși umbla în patru picioare.

„NU POT” și „NU VREAU” LASĂ-MĂ ÎN PACE”, „CARE E FOLOSUL” sunt expresia simțirilor adevărate, ale celor mai mulți și se găsesc totdeauna gata pe vârful limbii.

„EU POT!” reprezentat în ilustrația noastră, de sus, ne apare ca un dușman și suntem chiar incudatși când cineva ne amintește de existența lui, pentru că dănsul reprezintă acțiune, hotărâre, eforturi ale minții și ale trupului.

„EU POT!” reprezintă minunat puterea de voință, care e mică la vedere dar are destulă tărie, ca să culce la pământ și să calce uriașul „NU POT”.

Ilustrația noastră exprimă cea mai veche și cea mai importantă luptă din lume. Lupta aceasta nu se dă în câmpii, prin munți sau în arenele sportive. Lupta aceasta, cea mai uriașă, se dă de veacuri și în fiecare clipă, în lăuntrul cugetului omenească. Cele două forțe care luptă pe viață și pe moarte, ca să îndrepte activitatea omenească, sunt acești „POT” și „NU POT”. Una reprezintă îndăjire și voință, cealaltă moleșală și lipsă de îndrăzneală; Una este acțiunea susținută de minte; cealaltă nehotărârea și lipsa de energie. Aceasta din urmă veșnic ne îndeamnă să apucăm pe calea mai ușoară, pe calea, care nu cere oboseală minții și trupului.

Pe scurt e lupta dintre David și Goliat.

Raportul între „POT” și „NU POT” este exact cel arătat în ilustrație. „NU POT” e cel puțin de zece ori mai mare decât „POT”. Toată lumea e indiferent de clase sociale, săteni sau orașeni, și îndeosebi țara noastră, este sub stăpânirea lui NU POT. Țărinele pârloage, întinsele lunci inndabile, câmpurile sterpe, șoselele desfundate, podurile stricate, gardurile prăbușite, casele dărăpănate, în care intră ploaia, șanjurile astupate, murdăria de pe la oraș și mulțimea nenumărată de lucruri prost orânduite, atât în viața statului cât și în cea a particularilor, arată, în zeci și mii de chipuri, cât de mare este acest „NU POT”.

De câteori nu auzim: „lucrul acesta e prea greu”, „lucrul acesta cere prea mult timp”, „lucrul acesta nu se plătește”, „lucrul acesta îl las altora”, și apoi de fiecare dată „EU NU POT” și iarăși „EU NU POT”; mai bine stau pe loc.

Ei bine, toate păcatele, toată sărăcia, toată nemulțumirea stă în acest uriaș „NU POT”.

Toți acești oameni, amăriți în sufletul lor, vor fi și mai amăriți atunci când vor vedea pe unii, mult mai puțin numeroși, că-și pun toate puterile trupesti și sufletești în joc, și înving pe uriașul NU POT, izbutind să se ridice deasupra altora.

Frigurile de baltă sunt un lucru foarte neplăcut și foarte dăunător, la fel e podagra, dar nici una nu e mai rea ca boala lui „NU POT”. Cine e cuprins de boala aceasta, dacă „NU POT” îi stăpânește mintea, atunci nu mai are nădejde de scăpare.

Totuși, din fericire, răul se poate curma dacă e luat dela început. Când omul e tânăr, dacă vrea, izbutește să învingă pe „NU POT”. Fiecare dintre noi are un deva, îngropat, în partea dinapoi a cre-

rului, acolo unde se află puterea de voință, un gram de hotărâre, o sămânță mică fie chiar cât cea de muștar, care reprezintă pe „EU POT”. Această sămânță o putem face să incolțească, să crească și să dea roade.

Ingrijiiți de această sămânță și veți scăpa de grozava boală a lui NU POT.

Dacă auzi pe cineva spunând: „Am un salariu de mizerie; nu pot să câștig nimic; nu pot agonisi cât îmi trebuie; nu pot pune nimic deoparte”, trebuie să știi că acest om e pe jumătate pierdut, în ceea ce privește sorții săi de izbândă în viață.

Dacă vei auzi însă pe altul spunând: „Doar nu-s vită să muncesc într-una. Trebuie să am răgaz și pentru plăcerile mele”, să știi că acesta foarte curând îți va spune: „Nu sunt vinovat de neizbânda mea în viață, niciodată n'am avut PRI-LEJUL să mă ridic.”

Altul îți va zice: „Parcă a dat o belea peste mine; toate merg anapoda; nu pot face nimic cum trebuie”. Pe acesta să vi-l notați este acel om „NU POT”, care mai târziu se va scuza, de a nu fi reușit în viață, pentru că a pierdut, mai înainte chiar de a începe.

Iată unul care se fălește (ca să se scuze că e leneș și necutezător): „Doar știu că n'am să trăiesc cât lumea, de aceea caut să-mi duc viața cu atât cât am, fără prea multă trudă și efortare”. Acesta e și mai bolnav sărmanul, este acel „NU POT”, care nici nu vrea să încerce.

„POT” și „NU POT”, trăiesc împreună, unul lângă altul. Sunt cei doi frați veșnic în ceartă. De obicei „NU POT” ne cuprinde în stăpânirea sa, în toată vremea de după amiază, pe când „POT” se silește să ne târăie după dânsul, în cele câteva ore dinainte de amiază.

Cititorule, dacă ai o sămânță de putere de voință, sămânță cu care de bună seamă ești înzestrat, nu o lăsa să putrezească, nu o lăsa adormită; prefă-o în acțiune și ea te va face să capeți aripi, să sbori mai iute și mai sus decât cea mai dibace pasere.

Orice luptă se sfârșește în bine sau în rău.

Omul hotărât este sortit să obțină ceea ce vrea, să se urce cât de sus, dacă își alege drept sentință „EU POT!”

SERBAREA NAȚIONALĂ A FRANȚEI

LUAREA BASTILIEI

DESPRE REVOLUȚIA FRANCEZĂ

N ziua de 14 Iulie, francezii prăznuiesc cea mai mare sărbătoare națională a lor: **Sărbătoarea libertății, luarea Bastiliei**. Aceasta s'a întâmplat la 14 Iulie 1789 și se socotește ca începutul revoluției franceze, revoluția care a schimbat întregul așezământ social, nu numai în Franța, dar în lumea toată proclamând libertatea, egalitatea și frățietatea tuturor oamenilor, de pe pământ.

Rouget de L'Isle, cânta pentru prima oară Marseillaise, imn compus de dansul, care a devenit imnul național francez.

„Până la 1879, stările erau în toate țările cu totul altele decât cele de azi. Organizația statului era cea feudală. Conducerea o avea un monarh absolut. Decăderea acestor două instituții și ridicarea clasei din mijloc, au adus la o tulburare adâncă, al cărui început este revoluția franceză.

Inegalitate socială. Tăranul duce toate greutățile.

În organizația feudală a Statului, două categorii de oameni: preoțimea și nobilii, se bucurau de toate bunățile lumii, iar marea majoritate a populației, țărănimea, purta toate greutățile statului și ducea o viață amară și proastă. În Franța, cam a cincea parte a pământului țării era în posesia statului prim, cum se chema preoțimea catolică,

Harta administrativă a Franței din 1789.

și zeciuiala bisericii făcea mai mult de 120 milioane de lire. Demnitățile înalte ale bisericii erau păstrate aproape cu desăvârșire nobililor, iar demnitarii bisericești nu aveau altă preocupare decât desfrăul. Cei mai mulți dintre ei se mutaseră la Paris, în capitala Franței, și duceau aci o viață luxoasă și desfrănată, între-

cându-se în petreceri cu nobilimea, cu totul demoralizată. Afacerile curat bisericești erau lăsate în grija vicarilor, care erau foarte prost plătiți, și cari tocmai din această pricină deveniseră și dășii dușmanii ordinii existente. Curțile episcopilor erau pline de domni și doamne, cari pe contul averilor bisericești își petreceau zilele, în plăcerile cele mai rafinate; la mănăstirile de călugărițe se dădeau baturi, pe care le cercetau domni și ofițerii din apropiere, iar stăreții și stărețele se lăudau cu aventurile lor de dra-

goste. Și biserica putredă de averi și plină de desfrău nu voia să știe nimic de greutățile statului; provocată să contribuie și dăna la purtarea cheltuielilor țării, biserica răspundea, că datoria ei este ruga și nu contribuția. Pentru toate acestea e natural, că în sânul multimei, creștea într'una ura și disprețul față de clasa privilegiată a preoțimei.

Dar nici Statul al doilea, nobilimea nu era mai bun. Cea mai mare parte a țării era a nobililor, lor le plăteau țărănii zeciuială și dijmă, lor le lucrau robota, lor le erau păstrate toate funcțiunile, bine plătite ale statului, toate demnitățile pline de venituri ale bisericii. Odinioară această stare privilegiată a nobilimii era motivată prin datoria ei de a apăra țara. Dar acum, patria o apărau armatele regești, alcătuite în cea mai mare parte din feciorii țărănilor. Așa încât acum nobilimea feudală numai drepturi și privilegii avea, datorințe de fel. În organizația feudală boierul era și judele natural al iobagilor, dar acum cei mai mulți nobili se mutaseră cu dășii la Paris, iar dreptul lor de judecătoria îl vânduseră la oameni, cari vindeau apoi și ei dreptatea pe bani. Baturi și chefuri, vânătoria și jocul de noroc, erau acum singura preocupare a nobililor și viața aceasta costitoare cufunda pe cei mai mulți în datorii, de care nu mai puteau scăpa. Și toate imensele lor cheltuieli, nobilii le storceau de pe spatele nefericiților țărani. E lucru foarte firesc deci, că mai ales țărănimea primea ură față de acești tirani și despuiașori ai săi.

Privilegiile preoțimei și ale nobilimei, precum și stricăciunea desăvârșită a acestora, au fost deci cauza principală a revoluției Franceze.

O a doua cauză a fost absolutismul monarhic. Dacă acest absolutism a fost o necesitate istorică, atâtă vreme cât urma calea intereselor adevărate ale întregului față de singuraticile clase ale popoarelor, el era spre binele neamurilor. Dar împlinindu-și chemarea, absolutismul monarhic începuse să degenezeze într'un despotism, care deveni periculos pentru interesele adevărate ale țării. Și mai ales în Franța despotismul monarhic amenința cu ruinarea totală a țării.

Ludovic al XV-lea (1715—1774), era abea de 5 ani când urmă la tron străbunului său, lui Ludovic al

XIV-lea, care însărcinase cu regența Statului pe Ducele Filip D'Orleans. Vițios și desfrănat, Filip D'Orleans, lăsă afacerile Statului în neîngrijire, și tot timpul și-l petrecea în desfătări, făcând risipă scandalosă cu averile Statului. Și deja Ludovic al XIV-lea, lăsase finanțele Franței în ruină, Statul avea o datorie mai mare de 2 miliarde de lire. Ducele D'Orleans, la propunerea bancherului Scotian Law, institui o bancă, care avea datorința să plătească datoriile Statului, cu bilete de bancă. Banca la început mergea bine și promitea îmbunătățirea finanțelor. Dar în anul 1718 Law înființă „Compania Liniiilor Occidentale”, cu scop să scoată aur și argint de pe malurile râului Mississippi, din America, unde Francezii aveau colonii. Publicul francez cumpără o sumedenie de acțiuni, în sumă de 3 miliarde. Încercarea însă nu izbuti și Societatea fu nevoită să dea faliment. O mulțime de locuitori Francezi suferiră pagube enorme și urmat de blestemele tuturor, Law fu silit să fugă din Franța.

În anul 1723, Devenind Ludovic al XV-lea major, luă frânele guvernului în mâinile sale. Până la anul 1743 însă afacerile Statului le conduse primul ministru Cardinalul Leury, un bărbat înțelept și bun econom. După moartea acestuia însă, politica Franței se înămolii cu desăvârșire. Tăcșos și rău, Ludovic al XV-lea lăsa conducerea țării în

Grădina Palatului regal din 1789. — Aci Caimille Desmoulin a chemat poporul la arme în 12 Iulie 1789.

mâna favoriților și a curtezanelor, dintre care cele mai vestite au fost Marchiza de Pompadour și Doamna Dubarry. Desfrăul curții era un câtos al monarhului amenința adevărat scandal. Absolutismul părea singuraticilor, aruncând dări grele asupra locuitorilor și folosind venitele țării spre împlinirea luxului și a desfrăului celor dela Curte; favoriții Regelui primeau pensuni

și în chipul acesta administrația și justiția deveniră unelte de nedrăpățire, pentru cea mai mare parte a locuitorilor țării. Această stare de lucruri, umplu țara întreagă de mahnire și disperare și toți doreau, din tot sufletul lor, o schimbare a lucrurilor. Abuzurile absolutismului monarhic au fost cea de a doua cauză a revoluției Franceze.

Înainte de revoluție în Franța erau cam 24 milioane de locuitori. Dintre aceștia cei privilegiați erau cam la vreo 270 mii, iar toți ceilalți se țineau de statul al treilea, oameni fără drepturi și fără privilegii.

În statul al treilea, ceva mai scutită era burgheziimea, căci orașele aveau din vechime drepturi autonome. Dar absolutismul monarhic se îngrijea să-i facă și burghezimei viața amară. În decurs de 80 de ani, de pildă, guvernul sistase autonomiile orașelor de șapte ori și, în cazuri de acestea, orașele trebuiau să-și cumpere din nou autonomia, cu bani scumpi. Acești bani se plăteau în rate anuale, și chiar după ce se isprăvea suma datorită, guvernul pretindea și mai departe plățile ratelor și astfel cu încetul, ratele acestea se prefăcuseră în contribuții permanente. Monopolurile regești și organizația nepotrivită a breslelor aruncau toate greutățile asupra micilor negustori și industriași, așa că și viața acestora devenise de nesuferit și mai ales acea-

stă tagmă de oameni, agitau și strigau împotriva organizației nepotrivite a Statului.

Mai mult avea să sufere biata țărănime. Nefericiții țărani suportau toate greutățile Statului, ei plăteau dările cele mai multe, ei îngrășau cu roadele muncii lor pe nobilii și preoții desfrănați și trântori, iar drepturi sărmanii nu aveau la fel. Peștii din râurile lor și vânatul de

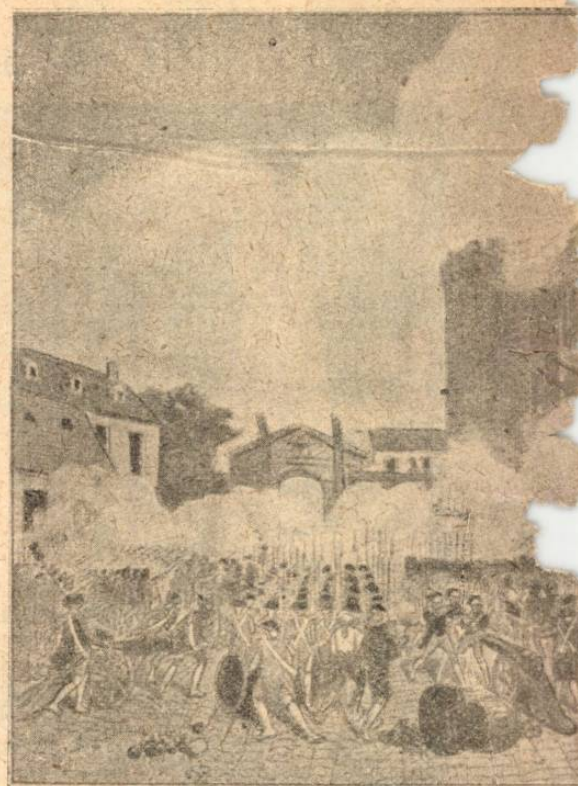

Ziua memorabilă de Marți 14 Iulie 1789. Poporul răsculat, duce înfipte în paruri, capetele lui Launag, guvernatorul Bastiliei și ale starostelii negustorilor Flesselles, cari au fost omorâți.

mari, a căror sumă se ridica până la 40 milioane lire pe an.

Despotismul monarhic amenința și libertatea personală a supușilor, căci Regele, fără nici o judecată, printr'un simplu bilet (scrisoare cu pecete) trimetea în temnița din Paris, numită Bastilia, pe toți cari, din vre-o pricină oarecare, erau neplăcuți la curtea regească. Numai în vremea domniei lui Ludovic XV-lea, s'au dat peste 15 mii de bilete de acestea. Funcțiunile administrative și judecătorești se vindeau pe bani,

pe pământurile lor erau ale boierilor. Și să ferească Dumnezeu, ca țărânul să fi cutezat a pescui ori a vâna, păcatul acesta îl plătea cu viața. Și se înmulțiseră iepurii și cerbii și căprioarele, de veneau cu ciurda prin sate și pășteau grânele oamenilor, dar nimeni nu avea dreptul să alunge aceste fiare ori să-și îngrădească holdele, dinaintea lor. Casele bieților țărani erau făcute din lut și acoperite cu paie, nici fereastră nu aveau, cel mult o gaură pe unde eșia fumul din casă,

Luarea Bastiliei

îmbrăcămintea lor adesea ori, și în vreme de iarnă, era numai niște sdrențe de pânză și ghețe de lemn, iar mâncarea lor mai mult ovăș, castane, morcovi și lapte acru: carne nu mâncau aproape de fel. Câte o vacuță și un cal, ca vai de el, erau animalele lor de casă și tocmai pentru aceasta pământurile erau foarte rău lucrate, cu pluguri de lemn abia sgăriau pământul. Și an de an băntuiau vârsatul și munca grea și lipsurile îmbrătrâneau pe bietul țaran, fără de vreme. Slabi, sbârșiți și încovoiați de povara vieții, pe fața lor era scrisă mizeria. Peste 20 de milioane de locuitori ai țării așteptau în această stare nefericită, viitorul.

Ioan Rousseau, a scris într-o carte, „Contractul Social” încă prin anul 1761 următoarele cuvinte: „După cum unele morburî întunecă mintea omului și îi răpesc facultatea memoriei, tot astfel câteodată în dezvoltarea statelor se ivesc timpuri agitate și pătimate, când vre-o revoluțiune are asupra noroad acelaș efect, ca unele crize asupra indii lui, când scârba de trecut înlocuiește uimă când statul arzând cu flăcări se renaște din cenușă și recăștigă puterea tinereții, după ce cu multă osteneală s'a desfăcut din brațele morții”. Aceste cuvinte ne arată în chip clar esența și decurgerea revoluției franceze. Căci într'adevăr revoluția franceză începe cu scârba oamenilor de bine, pentru starea putredă a organizației sociale și politice a Statului. Această scârba pentru trecut se manifestează înainte de toate în literatura franceză. Mizeriile națiunii franceze deșteaptă reacțiune, pe terenul literar. Se ridică bărbați învățați, scriitori geniali, cari încep să critice și să batjocurească abuzurile guvernului vechiu, peste toată lumea veche. Această mișcare literară în Franța, se adăpase din literatura curentului luminat și mai ales din scriitorii geniali ai Angliei, dar materialul îl avea gata, în starea deplorabilă a Franței.

REVOLUȚIA

După Ludovic al XIV-lea, care a murit în anul 1774, a urmat la tron fiul său, Ludovic XVI-lea, care era un suflet bun și avea și intenții bune, dar era nehotărât în voința sa și șovăitor. Acesta, la început, s'a înconjurat de oameni de bine, cum a fost Turgot, Malesherbes, Saint-Germain, Vergennes, etc., dar mai apoi, sub influența reginei și a celorlalti curtezani, i-a trimis de lângă dânsul. Astfel reformele financiare importante, pe care le începuse Turgot, reforme care poate ar fi putut să salveze monarhia, rămăseră neexecutate. Marea desordine în finanțele țării face necesară convocarea statelor generale, un fel de adunări a tuturor celor trei state și care de vreme îndelungată nu mai fuseseră convocate.

Revoluția care era gata să izbucnească a găsit prilejul, tocmai în convocarea acestor adunări.

Se poate împărți în patru perioade revoluția franceză: Constituanta, legislativă, convențională și directoratul. Acestea se pot caracteriza pe rând ca perioadă de entuziasm, perioadă de bănuială, perioada de groază și perioada de anarhie.

La început, toată națiunea era exaltată în acțiunea de dărâmare a regimului celui vechi. Sunt memorabile momentele luării Bastiliei (14 Iulie 1789), noaptea de 4 August, sărbătoarea federației. Drapelul alb al Franței a

(14 Iulie 1789)

fost înlocuit cu drapelul tricolor (roșu alb și albastru); pretutindeni se creiază comune, care sunt conducători singuratici ale satelor și orașelor, se creiază gărzii naționale, se dă Franței o constituție, care suprimă autocratismul și organizează monarhia parlamentară. Burghezia, căreia i-se datorește mai ales această revoluție, și a făcut-o pentru profitul său, știe însă să-și alătureze de dânsa mulțimea țărănilor, vânzând, cu prețuri mici, moșiile întinse ale bisericii catolice.

Dar în 1791 lucrurile se strică. Regele, mâhnit adânc de constituirea civilă a clerului, încearcă să fugă și să ajungă pe nobilii emigrați la Trêves și Coblenz. Arestat la Varennes (21 Iunie 1791), este suspendat din funcțiune, în mod provizoriu. Acest moment este decisiv în istoria revoluționară. Iluziile dispar și naște bănuiala. Mulți socot pe rege ca pe un trădător, sau în orice caz ca o unealtă nefolositoare în stat. Cei dintrăi regeani proclamă pe față doctrinele lor.

Atașările împotriva Regelui se precizează, și cu luna Aprilie 1792, când izbucnește războiul între Franța revoluționară de o parte și Austria și Prusia de cealaltă. Aceste două puteri voiau să ia Franței, pe care o socoteau slăbită de anarhie, provinciile din nord și din răsărit. Și mai ales voiau să pună capăt „Cangrenei revoluționare”, căci principii Europeni își dau seama că ideile de libertate, egalitate și dreptate socială nu cunosc granițe și că vor avea un răsunet puternic și în mințile supușilor lor, oricât de înapoiați ar fi aceștia.

Dar armatele Franței, desorganizate prin fuga ofițerilor, slăbite de indisciplinarea celor dintrăi voluntari, sunt învinse. Din această pricină poporul devine furios. La 10 August 1792, gloatele năvălesc la Tuileries. Regele, care fusese suspendat din funcțiuni este închis, cu familia lui, în turnul Templului. Temnițele se umplură cu oameni pe care revoluționarii îi consideră ca suspecti și cei mai mulți dintre aceștia sunt uciși, de bandele de asasini, de sub conducerea lui Marat. Aduarea legislativă, care nu mai avea rost, se disolvă, și la 20 Septembrie este înlocuită de către adunarea convențiunii. În aceeași zi, spre marea bucurie a poporului, Dumouriez, înfrâncat la Walmy, armatele dușmane și izbutește astfel să elibereze Franța.

La începutul anului 1793 se proclamă Republica, Ludovic al XVI-lea este chemat în fața judecății și condamnat la decapitare. El este executat la 21 Ianuarie 1793. Au urmat apoi lupte îndârjite între diferiții patrioți, girondini și montagnarzi, între dantonisti, hebertiști, robespierristi, etc., lupte între frați, care au dus la uciderea multor oameni de seamă, nevinovați.

Atacată de toate puterile din afară, convențiunea s'a văzut nevoită să concentreze conducerea în câteva mâini. De aceea a luat asupra-și destinele Franței, fiind ajutată de comitetul salvării publice și a siguranței generale, de tribunalele revoluționare și de câțiva reprezentanți aleși din sânul ei. Epoca aceasta a fost o adevărată dictatură, de o sută de ori mai despotică decât orice monarhie și a cărei singură preocupare a fost salvarea publică. Ea a instituit în Franța adevărată teroare. A avut însă meritul de a izbucni să alunge toate armatele care au venit împotriva Franței. La 1795 puterile străine încheie cu Franța un tratat, prin care victoriile

republicei sunt consacrate.

Cele mai multe dintre instituțiile care apăsau omenirea erau măturate pentru totdeauna. Dar apăsarea evidentă că oamenii nu erau, în totul, pregătiți pentru sarcina grea constructivă, pe care o cerea această purificare. Revoluțiunile sunt perioade de acțiune; în timpul lor se seacă roadele ideilor care au fermentat în tot răstimpul de pace socială de mai înainte, și lasă câmpul liber pentru o nouă însămânțare; dar deodată, în fața greutăților neprevăzute, oamenii nu sunt în stare să tragă toate concluziile, care li-ar îngădui să iasă din încurcatură.

După ce regele și nobilul, preotul și inchișitorul, proprietarul funciar și colectorul de impozite fură eliminați, poporul se află pentru prima dată față în față cu unele aspecte fundamentale ale organizației sociale, pe care până atunci le considerase drept lucruri naturale, care nu cer eforturi de gândire. Deodată aceste instituții, a căror funcționare apăsase tot atât de fatală ca rotirea anotimpurilor, o văzu artificială și

„Timpul prezent vrea ca fiecare să suporte sarcina grea”. Aceasta este prima dorință a poporului: egalitatea la plata dărilor.

Un „assignat”. — Assignatele, hârtie monedă introdusă în Franța de scoțianul Law, au continuat să circule și după ce s'a instituit Republica, deși purtau efigia lui Ludovic al XVI-lea.

cu puțină de-a se prefăce după fantazia spiritului său.

Noul așezământ se găsi în față a trei probleme grele pe care nu le

Ultimul portret al lui Ludovic al XVI-lea (făcut de pictorul Ducreux, care a fost însărcinat să supravegheze pe rege, în turnul Templului) a făcut acest desemn cu trei zile înainte de executarea regelui.

putu rezolvi: „proprietatea”, „moneda” și „relațiile internaționale”.

Ideea de proprietate e produsul unui instinct puternic al speciei. Cu mult înainte ca omul să fie om, maimuța ancestrală era proprietar. Proprietatea primitivă cuprinde acele lucruri pentru care animalul e

gata și să lupte; câinele are osul, tigrul peștera, cerbul turma. Deaceia nimic nu e mai absurd, din punct de vedere sociologic, decât expresiunea „comunism primitiv”.

Bătrânul din tribul familiar, încă dela începutul epocii paleolitice, își apăra cu îndârjire drepturile de proprietate, asupra femeilor, fetelor,

Precupețele din halele Parisului, pleacă la Versailles, la rege, spre a cere pâine. Ele sunt înarmate cu furci și duc cu dânssele tunuri. În fruntea lor se aflau doi „învingători” ai Bastiliei.

bil. uneltelor și tot universul său vizibil. Dacă un alt om călca pragul acestui ținut, îl ataca, și-l omora, când putea. Cu timpul viața tribului se modifică și Bătrânul începu să tolereze existența oamenilor ti-

Execuția lui Ludovic al XVI-lea. (21 Ianuarie 1793).

Adus din „Temple” într-o trăsură la orele zece dimineața, regele urcă treptele esafodului, care era așezat în piața Revoluției, și fu ghilotinat.

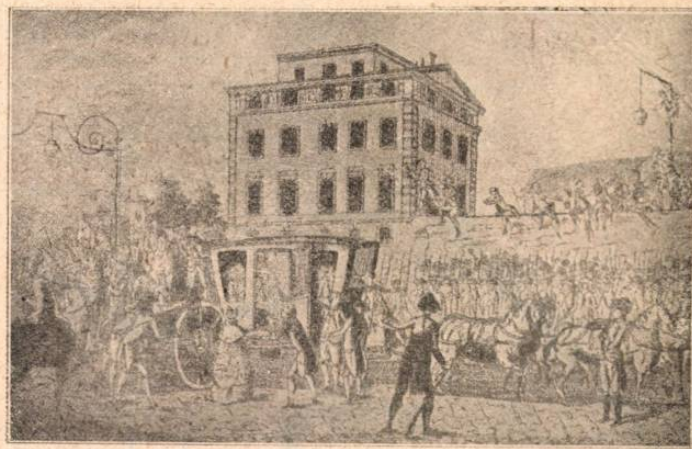
neri, și drepturile pe care aceștia le aveau asupra femeilor sau lucrurilor răpite dela dușman, asupra obiectelor confecționate de dânsii, asupra vânatului ucis. Societatea omenască s'a născut din acest compromis, între drepturile de proprietate ale unuia și cele ale celuilalt. Spre a putea găsi un trib de pe pământul său, rivalii au fost adesea nevoiți să se înțeleagă sau să se unească chiar.

În timpul revoluției franceze, partidul jacobinilor, ceru divizarea proprietății. Mai târziu și comuniștii moderni au propus nimicirea proprietății: statul să fie stăpânul tuturor lucrurilor. Numai de curând omeni-

rea a ajuns să vadă că unele lucruri trebuie să fie proprietatea statului: căile ferate, grădini publice, etc., că celelalte cum sunt casele, viile, ma-

dintăi republică și vindecă rănila făcute Franței de revoluție.

Prin sânge și sacrificiu drepturile omului erau afirmate.

Zina memorabilă din 17 Iulie 1789. Ludovic al XVII-lea venind din Versailles la Paris, spre a constata cele întâmplate (luarea Bastiliei, formarea gărzilor naționale, etc.) e primit la porțile orașului de episcopul Parisului și de către Bailly care-i predă Cheile cetății,

MARAT ASASINAT

Marat, multă vreme idolul mulțimei revoluționare, a fost omorât mai târziu de dușmani, acasă la dânsul.

DANTON

Unul dintre cei mai infocați repubblicani. Prin calomniile sale a răsturnat pe girondini dela putere și a provocat masacrele din 2 Sep. 1792.

Montesquieu, Voltaire, J. J. Rousseau și Diderot sunt scriitorii și cugetătorii mari ai Franței, cari au pregătit revoluția prin scrierile lor.

Luarea Tuileriilor la 10 August 1792.

șini, trebuie să formeze proprietate individuală și că în sfârșit există obiecte, care alcătuiesc proprietatea personală a cuiva: hainele, peria de dinți, etc.

În ceea ce privește relațiile internaționale, Republica Franceză, la începutul ei, în dușmănie cu toate statele care nu puteau îngădui noile idei, a putut purta războaie victorioase, datorită patriotismului și curajului celor tineri. Mai apoi însă, directoratul s'a avântat în lupte de cuceriri.

Norocul a fost venirea lui Napoleon I, care punând capăt revoluției și-a impus voința sa în consolidarea statului.

(Wels: istorie universală)

După convențiune, a urmat, dela 1795 până la 1799, directoratul, care s'a desonorat prin egoismul și corupția unei părți dintre membrii săi. Napoleon Bonaparte la 1799, înființând consulatul, întărește prin geniul său, opera înfăptuită de cea

LIBERTATEA! (desemn de Prudhon)

Înnotători învățați să săriți

Se consideră și asăzi, de către mulți, săritura în apă drept un fel de acrobație, o exhibiție de circ. E o greșală aceasta, pentru că săritura în apă, reglementată, este un adevărat sport, cere un antrenament serios, rațional, metodic și aptitudinile fizice apreciabile.

avărli în apă cu capul înainte, fără a ne preocupa de restul trupului, ci de a ne sluji de picioare, avântându-ne, așa încât să îngăduim trupului să se ridice și să părăsească locul, de pe care sărim, cu o viteză oarecare. Această iuțeală, iuțeală de pornire va ajuta la balansarea părții

Greșala cea mai mare pe care o fac toți începătorii este că privesc apa. Dâșii își închipuie că astfel sunt siguri că vor intra în apă, cu capul înainte și că se vor feri de izbitura neplăcută. Se găsesc la cap, care este apărât de brațe și lasă restul trupului să se descurce cum va putea. E o mare greșală pentru că totdeauna pânțele, șoldurile sau pieptul sunt lovite mai neplăcut, de apă.

Spre a sări bine în apă, adică spre a intra în apă fără greșală, așa încât trupul să nu sufere, trebuie să privim drept înainte, cât mai departe și la câțiva metri deasupra nivelului apei: dansatorul nu-și privește picioarele; ciclistul nu se uită la pedale; tot asemenea, cel care sare în apă, nu trebuie să se uite exact în locul unde crede că va intra în apă.

Odată în apă, cel care a sărit, trebuie imediat, fără să se afunde mult, să îndrepte capul în sus, să scoată în afară pieptul, pentru ca astfel să descrie un arc de cerc, care imediat îl va aduce la suprafață. Poziția de sărit se va păstra atâta vreme până când capul va eși din apă. În acest moment brațele se desfac, spre a executa mișcările de înnot, necesare stabilității.

SALT DE CONCURS

Saltul obișnuit, pe care l'am descris, se mai numește și saltul „trăsură de unire” pentru că slujește spre a pune pe înnotător în contact cu elementul lichid.

Oricare alt salt, în afară de acesta, conține diferite mișcări, care să-l înfrumusețeze și care nu sunt acrobații, ci realizări sportive.

Există trei salturi clasice de concurs: saltul simplu; saltul ingerului și saltul crapului.

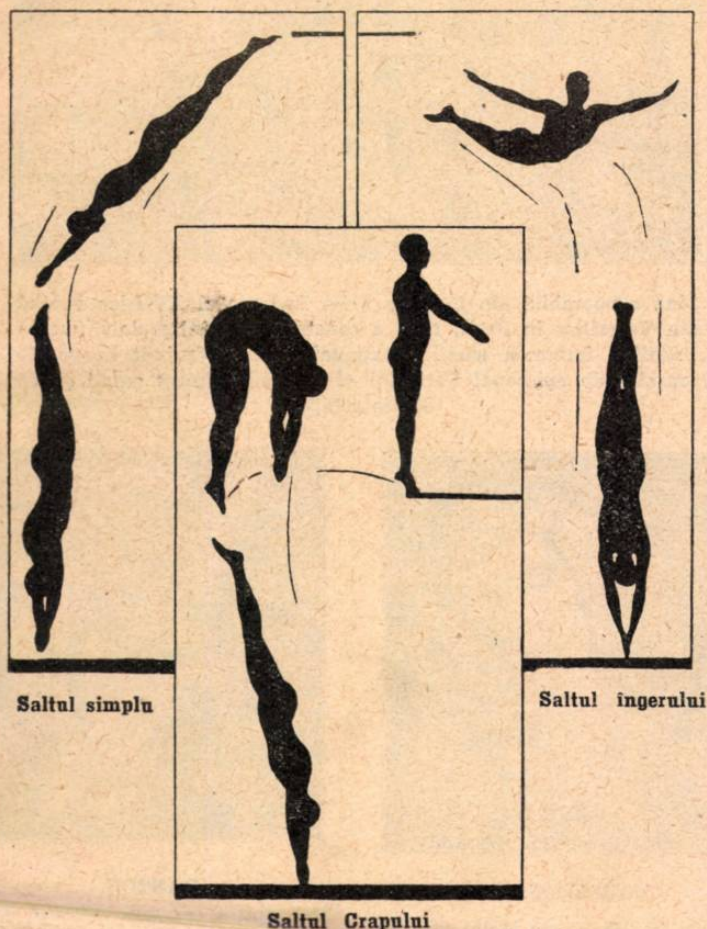
Saltul simplu. — Plecarea se face ca și în saltul obișnuit. Înainte de a intra în apă, brațele, capul, trunchiul și picioarele trebuie să reprezinte o linie impecabilă, ușor curbată. Cel care execută saltul trebuie să intre în apă, fără să provoace

Concursul fotografic al „Realității”

Concursul nostru fotografic a avut un răsunet mai mare decât ne așteptam. Primim zilnic la redacție o mulțime de fotografii, luate de amatori. Dacă spațiul nostru mărginit nu ne îngăduie să publicăm decât puține dintre acestea, concurenții noștri să nu se descurajeze și să continue a trimite fotografii. Săptămânal vom face selecțiunea lor și vom premia câte una cu 500 lei. Comunicăm celor, dela cari am primit fotografii până acum, că fotografiile trimise participă la concurs, în săptămâna următoare, dacă n'au putut fi cercetate până acum. Repetăm, pentru cei cari n'au luat cunoștință de concursul nostru, condițiunile lui: **REALITATEA** institue un concurs pentru fotografii amatori.

În fiecare săptămână, cea mai bună fotografie trimisă, fotografie care să fie de interes general, va fi premiată cu 500 lei. Fotografiile publicabile, cari n'au fost premiate, se vor publica cu mențiunea numelui trimițătorului.

Concursul fotografic al „Realității” e permanent și are loc în fiecare săptămână.

Sritura în apă, ca și înnotul sub apă, ca și watter-pollo, face parte integrală din natațiune. El este un exercițiu al sportului nautic.

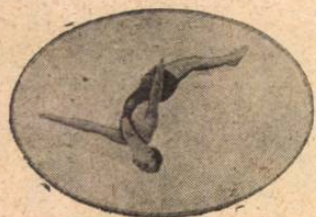
de sus a corpului și la intrarea în apă, cu evitarea frângerii trupului. Cu cât locul de unde sărim e mai aproape de apă, cu atât mai mult trebuie să ne folosim de avântul picioarelor.

SALTUL INGERULUI

Se observă linia frumoasă a celui care sare, brațele fiind asemenea aripilor, pe care vântul le-ar împinge înapoi.

Cineva care știe să innoate și nu știe să sară în apă e ridicol, pentru că totdeauna va trebui să ia contact cu apa în mod progresiv, ceea ce e foarte neplăcut.

CU PICIOARELE ÎN LUNĂ

Cel care sare, s'a avântat, aruncând picioarele spre cer și se întoarce apoi în aer, ca să ajungă cu capul înainte.

SALTUL OBIȘNUIT

Există mai multe feluri de salturi în apă și le vom descrie pe rând, începând cu cele mai simple. Saltul obișnuit interesează pe toți acei cari știu să se țină la suprafața apei. În acest salt înnotătorul caută mai ales să intre în apă, ferindu-se de izbitura care înspăimântă atâta pe începător. Spre a face aceasta e nevoie de a nu ne

stropituri și picioarele trebuie să dispară exact, în gaura de apă, pe unde au pătruns brațele, capul și trunchiul.

Saltul ingerului. — A fost botezat astfel, deoarece cel care îl execută, în timpul săriturii prin aer, cu brațele care formează aripi, reprezintă întocmai ingerul, așa cum îl vedem sburând, în diferitele alegerii.

Plecarea în acest salt se face ca și în saltul simplu, doar că avântarea picioarelor se face cu mai multă vigoare, spre a îngădui o plutire în aer de câteva zecimi de secunde. Spectatorul trebuie să aibă impresia, în momentul plecării, că omul nu sare în apă imediat, ci că încearcă să se ridice în sus. În momentul când prin avântul picioarelor corpul se ridică, brațele se întind puternic în cruce și sunt date, cât mai mult posibil, înapoi, ca aripi pe care vântul le-ar împinge. Cel care sare trebuie să rămână în această poziție, până în clipa când socoate necesar să aducă brațele pe deasupra capului, în prelungirea trupului, așa ca să intre în apă. Aceste mișcări trebuiesc executate energic spre a le evidenția bine, în timpul execuției.

Saltul crapului. — Acest salt e unul dintre cele mai populare. El cere sânge rece și hotărâre. Plecarea se face ca în saltul simplu. Înnotătorul și aci, va trebui să se străduiască să-și ia un avânt destul de puternic, ca să se ridice cât mai sus. Ajuns la punctul extrem al saltului sau în înălțime, care e prima fază a acestui salt, el va întinde brațele, deasupra capului, ținând picioarele unite, cu corpul foarte drept. În momentul când începe să se coboare, trupul se îndoaie în două, încetul cu încetul, fără sguinduire, cu brațele paralele cu picioarele. Această poziție, care este a crapului când sare afară din apă, se va păstra la intrarea în apă. Aci, corpul se destinde brusc, la fel cum face crapul, îndreptarea picioarelor făcându-se în așa fel, ca să se dea trupului, din nou, poziția de plecare, adică brațele, capul, trunchiul și picioarele pe o aceeași linie.

Aceste trei feluri de salt sunt, cele mai importante pentru că orice fel de salt, în concursuri, nu este decât o combinație a acestora.

De sigur că se mai pot face tot felul de salturi în aer: simple sau duble, unele chiar periculoase, după obișnuința și dibăcia înnotătorului.

SALTURILE PENTRU CURSE

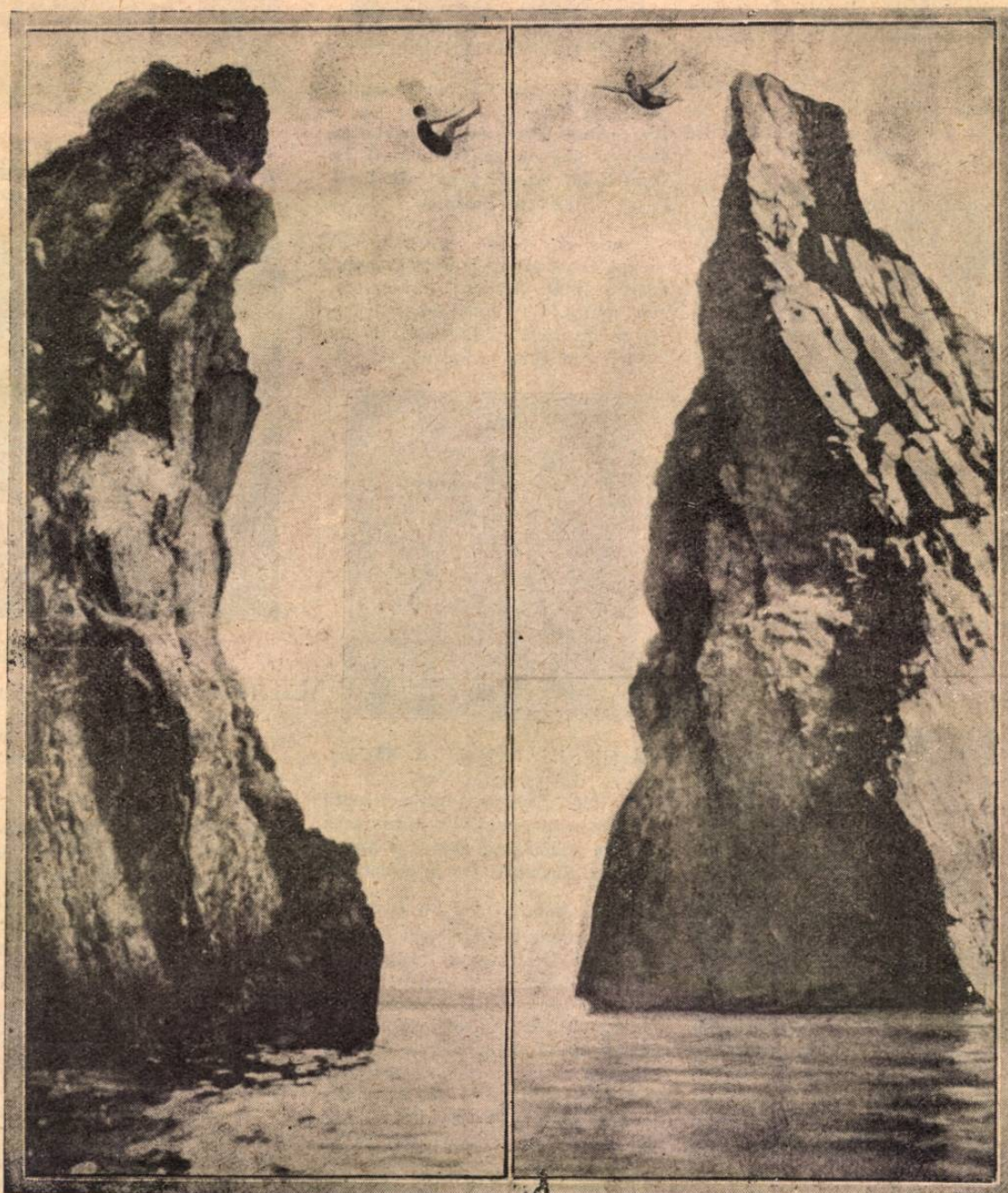
În cursele de înnot, plecarea e dată de pe o trambulină, înaltă de 0,80 m. până la 1,25 m. În aceste curse de sigur că plecarea are un rol mare, și atunci concurentul trebuie să sară astfel, încât să intre foarte puțin în apă, iar săritura să fie mai mult în suprafață. Saltul se face în lungime și corpul, alunecând pe apă, profită de avântul luat, ca să ajungă mai repede la țintă.

ANTRENAMENTUL

Începătorul va face mai întâi exerciții de pe o trambulină ordinară, înaltă de 1 metru începând cu saltul simplu. Apoi se va obișnui să sară dela înălțimi tot mai mari, fără a întrece însă opt sau zece metri. După aceea se va strădui să obțină eleganța liniei și a mișcării, în sărituri. Începătorul trebuie să fie prudent, și să bage de seamă ca în locul unde sare să nu fie înnotători, pentru că ar putea omorî un om, sărind peste dânsul.

Saltul în apă este un exercițiu sănătos, o gimnastică care dezvoltă sângele rece, energia, și puțința de a observa repede.

Recordul lumii în salt aparține Americii și e de 46 metri.

DOUĂ SĂRITURI FRUMOASE

Această fotografie trimisă de un amator, care vrea să-și păstreze anonimatul și deaceia iscălește „fotograf”, participând la concursul nostru de fotografii, a câștigat premiul de 500 lei. Rugăm pe „fotograf”-ul nostru, să ne indice locul precis de unde a luat-o, stampila poștei pe scrisoarea primită poartă data Balic, precum și adresa exactă, spre a-i putea remite premiul câștigat.

Și artiștii de cinematograf sar în apă... altminteria eroinele s'ar îneca.

CUM SE FORMEAZĂ UN PILOT DE VÂNĂTOARE

de Charles Nungesser

Nungesser, îndrăznețul și nefericitul aviator francez, despre care s'a vorbit atâta, cu prilejul nenorocitei sale încercări de-a trece Atlanticul, din Paris la New-York, a fost conducătorul uneia dintre cele mai mari școli de aviație din Franța, aceea a centrului Orly. În articolul pe care l'a publicat, cu titlul de mai sus, într-o revistă științifică, dânsul arată metodele artei pe care o stă-

Charles Nungesser

pănea atât de bine. Când aviația devine și la noi o preocupare de seamă, socotim folositor să traducem și noi articolul lui Nungesser.

„Nu e multă vreme de când elevul pilot era așezat pe o mașină ca o bucată de lut, care se hățâna în toate părțile și pleca în sbor cu câteva recomandări scurte: „ca să te urci trebuie să dai drumul la toată benzina și să tragi de mâner, dacă te pleci într-o parte smăcește planurile din partea opusă“ etc. Cu aceste îndrumări și cu mult noroc, pilotul, pleca. Puțin mai târziu, cu școalele militare de aviație s'a ajuns la inovația dublei comande, care de sigur a însemnat un progres dar care, ca orice progres, riscă să devie o rutină, mamă a tuturor greșelilor, mai ales când acest mijloc de instrucție se întrebuițează singur sau prea mult.

EREZIA SBORULUI UȘOR

Și mai întâi, înainte de a descrie amănunțit care trebuie să fie educația tinerilor piloți, bursieri ai Statului, să mi-se îngăduie să arunc o privire îndărăt și să amintesc principiile metodei mele de educație; ele se cuprind în acest postulat: **spre a face un pilot bun trebuie dezvoltate calitățile sale; trebuie cultivată personalitatea fizică și mai ales morală;** nu trebuie să ne sprijinim (în afară de educația pur tehnică) pe eficacitatea învățământului, ci mai mult pe forța de disciplină morală individuală și pe puterea pildei. Nu mă voi obosei repetând că marele dușman al elevului aviator este încrederea în ușurință; e o doctrină falsă aceea care învață că primul lucru de făcut este de-a asvârlui pe aviator în aer, orice s-ar întâmpla, și cât mai repede posibil, rămânând să se perfecționeze în urmă; e ceea ce eu numesc eresia sborului ușor, beția rezultatului imediat. Dacă elevul vostru, așezat pe unul dintre acele aparate absolut sigure „adevărați tați“ cum se numesc pe câmpul de aviație, aceste mașini în care te poți încrede, care zboară singure, se va simți liber în aer, el se va socoti imediat egal cu cei mai mari piloți și de aici încolo va petrece timpul de antrenament ca să se plimbe pe „vițelul“ său (un alt termen din dicționarul aviat, care definește un avion fără nervi și fără delicatețe), socotind cucerirea aerului ca un lucru definitiv.

Dar acel vițel, nu numai că nu poate folosi la perfecționarea tânărului pilot, dar tot odată e periculos, îi strică mâna și-i dă obiceiuri rele pentru aviație. Elevul degeaba va face tot ce e posibil cu mâna lui demodată, zadarnic va trece în mod strălucit examenele militare zadarnic va face loopinguri impresionante, el va fi handicapat în mod supărător, când va trece la un aparat modern, delicat, iute și nervos.

Plecând de la un principiu cu totul diferit, înainte de a mă sili să învăț pe un elev să zboare, într'un chip oarecare, pe un aparat ușor (ceea ce e totdeauna posibil) mă străduiesc de-a alege dintre elevii mei, de a dezvolta calitățile lor morale: curaj, sânge rece, îndrăzneală rațională, voință și stăpânire de sine, de a determina afirmarea temperamentului lor cu adevărat aviat, și în sfârșit de a face din ei aviatori cu adevărat demni de acest nume, chiar dacă aș spune că nu mi-ar fi frică că voi fi învinut de paradox de abia știu să zboare. Restul, adică îndemânarea fizică, va veni dela sine, fără efort, datorită unui antrenament metodic și progresiv. Aceasta e atât de adevărat încât cea mai mare parte dintre elevii mei, departe de a se „desumfla“, în cursul perfecționării lor, de a da îndărăt în fața pericolelor, mereu mai mari trebuie să li-se atragă mereu atenția, să fie prudenți, că entuziasmul lor trebuie temperat și adesea suntem obligați la severități spre a-i împiedeca de a da curs liber entuziasmului lor.

METODA MEA

Metoda mea constă în: a așeza pe elev imediat ce a fost slăfuit deodată pe un aparat rapid și nervos, identic cu cel pe care va trebui să-l piloteze mai târziu, excluzându-se toate tipurile demodate. A-l lăsa imediat când e posibil la propria sa inițiativă, adică a reduce la minimum, timpul de sbor, în comandă dublă.

A pune la temelia alegerii aparate-

mai cuprinde, pe lângă acestea, tenuri sportive: tennis, football, etc.

În această școală, dela răsăritul soarelui până noaptea târziu, zilele se scurg pentru elevi, una după alta, în muncă și ordine, elevii neputând părăsi școala decât în rare permise. Observăm că orele de sbor sunt împărțite dimineața și seara, momentele cele mai favorabile în timpul zilei, pentru exercițiile de sbor. Restul timpului, abstracție, făcând dela orele pentru masă, sunt întrebuițate în cursuri și conferințe, în exerciții practice, demonstrațiuni la punct fix, etc., fără a uita cultura fizică și sporturile.

CUM SE ÎNVĂȚĂ SBORUL

Să vedem acum cum se desfășoară învățământul aviat propriu zis. Imediat ce a sosit viitorul pilot, după ce i-s'a dat un loc în cameră și rangul său în echipe și în clase, e imediat condus, de către un monitor, într'un avion cu două locuri, și face astfel primul tur în noul său element: este ceea ce numește botezul aerului.

Exercițiile se înlanțesc apoi, în ordinea următoare:

După o inițiere la punct fix (adică aparatul atașat), care obișnuiește pe neofit cu manevrarea contacturilor și manetelor motorului, începe întrebuițarea rotorului cu dublă comandă elevul fiind întovărit de un monitor pe bordul unui aparat al cărui plan inferior a fost golit de pânză și motorul redus, ceea ce îl împiedică să se înalțe; imediat după aceea, începă-

„piruetelor“, a „rostogolirilor“ și a „capotațiilor“ felurite.

Când e desăvârșit în aceste exerciții, elevul se imbarcă pe un avion cu două locuri și dublă comandă, în tovarășia unui monitor și acesta este momentul lansării, cu toate emoțiile sale. Această perioadă folositoare, indispensabilă chiar, ar deveni foarte repede sterilă de aceea tânărului nostru i-se dă dru-

ment; dacă nu, se amână sborul pentru o altă dată.

Încep apoi sborurile individuale, cu aparate din ce în ce mai delicate și puternice, până când elevul, în cele din urmă, stăpân pe mijloacele sale, este așezat pe bordul unui avion de vânătoare, rapid, analog acelora care slujesc escadrilelor din armată, și care au de data aceasta, nu un motor rotativ, ci unul fix, și

Citirea hărții înaintea de sbor sub direcția unui monitor

mul cât mai repede în avionul cu un singur loc.

Desigur că aceasta e clipa cea mai emoționantă din învățământ. De aceea este organizată cu multă grijă. Nimic nu se lasă la voia întâmplărilor. Dacă circumstanțele sunt cele

începe execuția încercărilor sale, pentru brevetul militar. Acestea emporță încercări de pistă, (suiri, coboriri, opturi la stânga, la dreapta etc). Apoi călătorie în linie dreaptă și în sfârșit, ca un soi de încercare a „cunștelor dobândite, o călătorie mare, în triunghi, de câteva sute de kilometri, cu sbor de o oră la 2000 de metri și suire la 4000 de metri, totul absolut controlat riguros, de ofițerul aviator, detașat la școală, de ministerul de război.

Iată pe scurt arătate, cum instruiesc pe elevi în arta mea, fruct al celei mai teribile experiențe, pe

O promoție de elevi piloți primiți la centrul din Orly. În mijloc înconjurat de personalul său, Charles Nungesser

lor-școală, succesive gradăția necesară în orice exercițiu pedagogic, făcând acele aparate tot mai delicate și mai rezezi, adică micșorând în mod progresiv suprafața purtătoare și mărind puterea motorului.

A termina antrenarea pe un aparat de război, cu motor fix.

A mă strădui mai ales, după cum am arătat la început să dezvolt calitățile fizice și morale, care fac un aviator bun, printr'o disciplină severă și prin virtutea pildei zilnice.

ALCĂTUIREA ȘCOALEI DIN ORLY

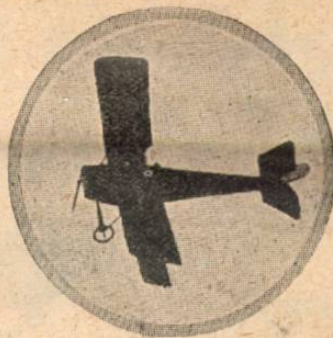
Școala din Orly este așezată pe locul unui câmp vechiu de aviație, american, la 9 km. de Paris, pe drumul către Fontainebleau. E alcătuită din șase hangare mari, standard, unde pot să se adăpostească o sută de aparate, din clădiri pentru dormitoarele elevilor, adăpostirea direcției și a serviciilor și din șase vile drăguțe, destinate statului major. Școala

torul imbarcat singur pe un rotor de un singur loc, e lăsat fără supraveghetor: este epoca blagoslovită între toate a „cailor de lemn“, a tâmplării, ziua, ceasul chiar, sunt

controlată cu multă scrupulozitate și de asemenea starea elevului înalese cu atenție, starea aparatului mai bune, se lasă tânărul să plece singur pe bordul noului său ele-

În sala de conferințe un profesor își ține prelegerea. În planul întâi, la stânga, ofițerul pilot controlor, reprezentantul Ministrului de Război în școală.

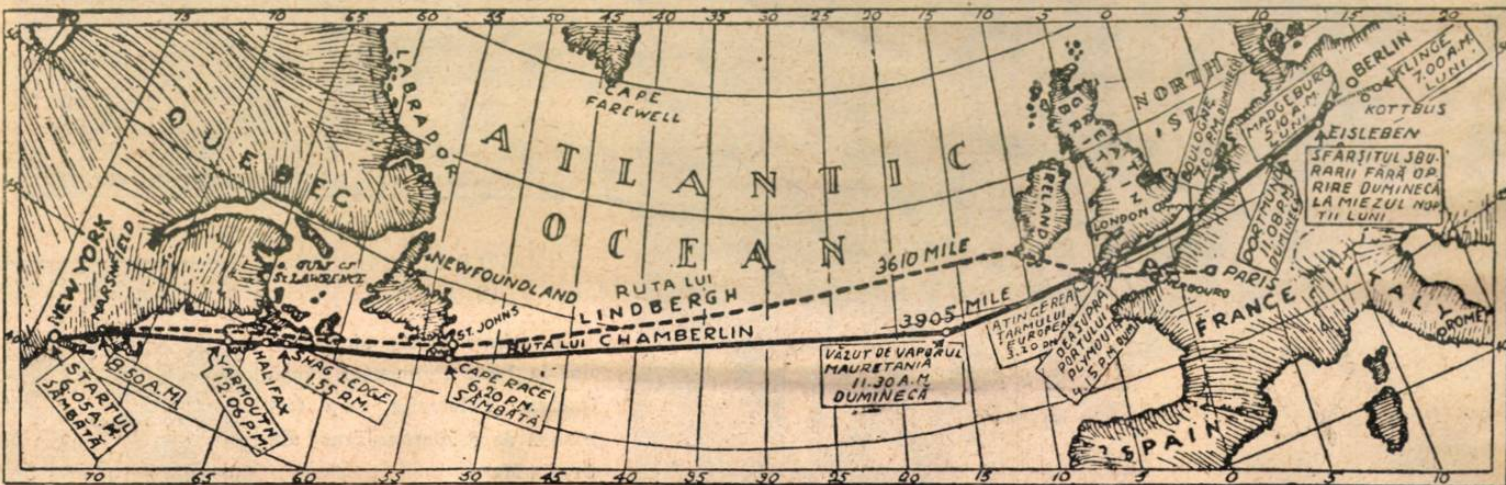

acei care în zilele pericolului, vor avea onoarea să apere cerul nostru și să plimbe la zenit strălucirea nemuririi noastre cocarde tricolore.

Charles Nungesser

Cură pentru funcționarii, a căror soții au plecat la băi, în vreme ce ei asudă în oraș, la slujbă.

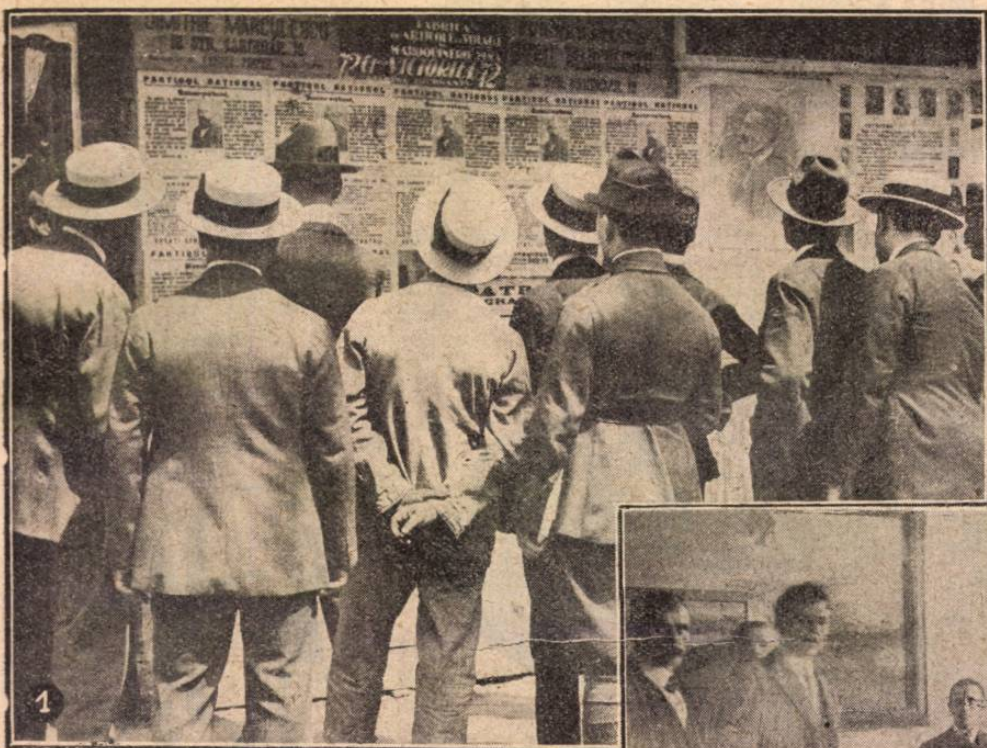
DRUMUL PARCURS PESTE OCEAN, DIN AMERICA ÎN EUROPA, DE AVIATORII AMERICANI LINDBERGH și CHAMBERLIN.

EXPOZIȚIA DELA PARCUL CAROL

Sus, dela stânga la dreapta: 1) Balon captiv; 2) Muzeul Militar; 3) Pavilionul lui Aurel Vlaicu, primul aviator român, jertfit pe altarul aviației (13 Septembrie 1913).
Jos, la stânga: un grup de vizitatori, iar la dreapta o vedere din Parcul Carol.

CUM AU DECURS ALEGERILE

Un grup de alegători la secția de votare, școala românească din București.

1. Propaganda electorală. Capitala a fost inundată de tot soiul de manifeste și afișe electorale.

2. Biroul de votare dela secția XXV la primăria orașului Cluj.

3. Un grup de cetățeni clujeni așteaptă rândul în fața localului de vot.

ISPRAVILE URAGANULUI IN ARDEAL

Un arbore smuls din rădăcini la Băile Episcopale (lângă Oradea). Fotografia ne-a fost trimisă de d. Rosner Ernő, din Oradea-Mare.

(Concursul fotografic al „Realității”)

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

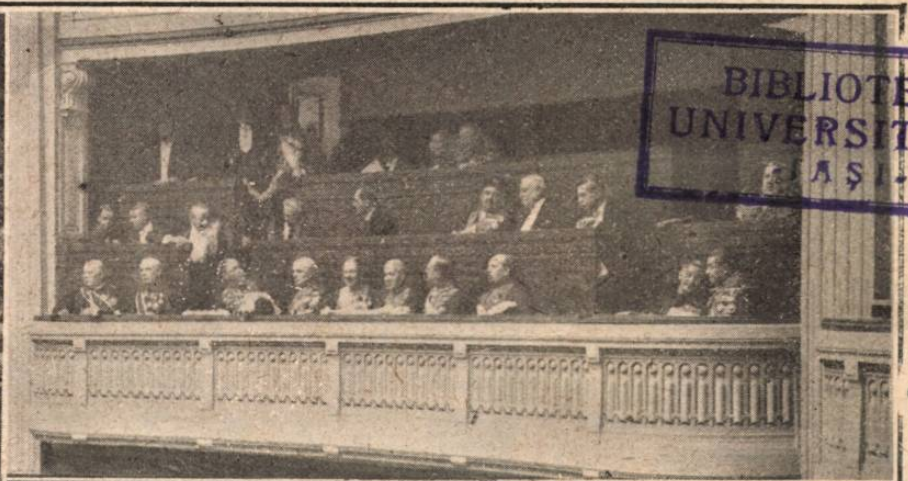
ILUSTRATĂ

Abonamente: 2x trei luni Lei 70
 2x o jumătate de an Lei 130

Editor și Redactor: J. B. Sima
 Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
 Cluj, Str. Regina Maria 38.

DESCHIDEREA PARLAMENTULUI

Sus la dreapta: tribuna diplomatică; la stânga: d. Brătianu citește mesajul regal; în mijloc: aspectul parlamentului în timpul citirii mesajului; jos: Sanctitatea Sa Patriarhul, d. Ionel Brătianu și d. Inculeț după oficierea serviciului divin; în stânga: d-nii Titulescu ministru de externe și fostul ministru G. Disescu.

Duminică, cu solemnitatea obișnuită, s'a deschis sesiunea extraordinară a noului parlament. Suveranul fiind încă bolnav, d-l Ionel Brătianu a citit mesajul regal. Opoziția n'a participat la această solemnitate.

Castelul Peleș din Sinaia, unde se găsește familia regală.

NEPOATA LUI TOLSTOI

Contesa Vera Tolstoy, nepoata marelui Tolstoy, care interpretează în filmele americane rolurile pieselor luate din scrierile bunicului ei.

O JERTFĂ DE 80 MILIOANE LEI MODEI

D-șoara Maria Schuster, fiica unui medic din Viena a moștenit dela tatăl său 80 mii lire sterline, adică aproape 80 milioane lei cu condiția să nu-și taie părul. Moda a fost mai tare și domnișoara Schuster mai bine a renunțat la moștenire decât să nu fie modernă. Și-a putut îngădui acest sacrificiu, cu atât mai mult cu cât logodnicul său e un om foarte bogat.

ȘI PREOȚILOR LE PLAC DANSURILE

D-ra Tilly Losch, care de curând a dansat în fața arhiepiscopului din Viena spre a spulbera calomniile că dansurile din baruri sunt imorale. Dansatoarea a fost rugată ca de 4 ori pe an să vină la episcopie, spre a arăta progresele realizate pe terenul dansurilor moderne.

REALITATEA
FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj, strada Regina Maria Nr. 36.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. Sima

DUMINECĂ, 24 IULIE, 1927.

Parazitul

Cu părul năclăit de mironenii unsorase prin care cărarea aleasă cu îngrijire până la ceafă îi antulează o trăsătură viguroasă pretinsul său cap: cu monoculul zgâindu-i un ochi, — indiferent care, — cu dungile pantalonilor calde de sub mașina care i-a presat, cu batista scoasă ostentativ cât un cearșaf, pentru a imputi atmosfera din jurul său, parazitul alcovului trece sfidător și invincibil.

Surâsul mătășos, calamburul picant, anecdota de almanah, obrăznicia de chelner și prostia de tenor sunt întreaga lui știință și cultură servindu-i totodată de arme în lupta pentru trai. Și învinge pentru că femeile bogate și în vârstă curioasă recompensează virilitatea parazitului.

Drumul său neted și tolerat de societatea modernă în care reușesc îndrăzneții, — chiar amoralii, — trece de pe trotuar în salon, apoi în alcovul amorului plătit, adeseaori pe la ușa pușcării în care foarte rare ori intră și se termină în spital sau la casa de nebuni, atunci când virilitatea îl părăsește.

Elasticitatea moralei permite parazitului să-și ducă nestingherit viața lui de cocotă masculină, — mult mai perversă și degradantă ca a femeilor cu conștiință, — lăsându-l să pătrundă în cele mai selecte societăți, căci acest scârbos exemplar al speciei umane este produsul exclusiv al societății „selecte“.

Și pe când nenorocita care-și vinde corpul, — adeseaori o victimă a cocotei masculine, — este stigmatizată de societatea, acoperită cu dispreț și ingrădită de aspre legi care o scot din circulația socială scoborând-o în rândul animalelor ce se vând în bălciu, parazitul alcovului se lăfăiește în automobil, se învârtă în saloane, cochetează cu fete nevinovate și strânge prietenos mâna oamenilor corecți.

Mediul ambulant este atât de favorabil parazitului în cât nimeni nu se întreabă care-i sunt mijloacele de subzistență, și din moment ce se prezintă îmbrăcat după ultimul jurnal și la brațul unei venerabile matroane sau drept prietenul unui bărbat care își neglijează soția, este primit ori-unde și-i este permis orice.

Și când te gândești că sunt oameni care-l condamnă pe Victor Margueritte pentru „Băetana“ lui!

REGELE FERDINAND I.

MOARTEA REGELUI FERDINAND I.

În noaptea de 19 spre 20 Iulie, la orele 12 și 15, Regele Ferdinand I., Regele Românilor, și-a închis ochii spre a dormi somnul de veci. Ministrul de Justiție a fost chemat urgent la Sinaia și a plecat cu automobilul la 3 noaptea să redacteze actele.

Cu toate că deși ultimele comunicate oficiale erau liniștitoare, totuși anumite semne făceau să se întrevadă că sufletul marelui nostru Rege, se depărtează clipă cu clipă de cele pământești. Gărnica sosire a ex-reginei Elisabeta a Greciei în țară și plecarea dela graniță cu primul tren de legătură spre Sinaia, Principii Mihai și Nicolae care și-au întrerupt viligiatura dela Mamaia (Constanța) și au plecat cu aceeași grabă spre reședința de vară a Suveranilor, toate arătau umbra destinului care se proiecta nemiloasă peste viața Celui dintâi român al țării.

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

ÎN urma morții M. S. Regelui. Consiliul de miniștri s'a întrunit azi (20 VI. 1927) la ora 8 dimineața. Conform Constituției s'au luat dispoziții ca să fie convocate Camera și Senatul în ședință extraordinară, după amiază și să fie constituite în adunare națională. Se va lua act în această ședință de decedul Suveranului, și va fi primită depunerea jurământului prințului Mihai și a membrilor regenții.

Rămășițele pământești se vor aduce Sâmbătă în Capitală și se vor depune pe un catafalc în palatul din Calea Victoriei. Înmemntarea se va face la Curtea de Arges, locul de odihnă al domnitorilor români cu un ceremonial asemuitor înmormântării Regelui Carol.

În Capitală s'au arborat pretutindeni steaguri îndoliate. O mare îndurerare a cuprins sufletul tuturor.

— Eri a avut loc o consfătuire între d. Titulescu, Stelian Popescu și Buzdugan, primul președinte al Curții de Casație și membru în Regență. Probabil că azi să intre în funcțiune Consiliul de Regență.

Deoarece la sosirea tristei vesti despre încetarea din viață a M. S. Regelui nostru, revista fiind deja sub tipar, înregistrăm și noi foarte restrâns acest trist eveni-

ment abătut asupra țării noastre. Numărul viitor al „REALITATEI“ va fi un număr închinat vieții Regelui Ferdinand I. cuprinzând întreaga istorie a Casei noastre Regale, cu numeroase ilustrațiuni, date, etc.

SĂPTĂMÂNA trecută, lumea întreagă a așteptat cu sufletul la gură, să vadă ce întorsătură vor lua lucrurile în Austria.

Cât de șubred lucru e pacea Europei! Pare că ar fi așezată pe o mucle de cutit, așa încât cel mai mic vânt e gata s'o sufle jos, ca să lase iarăși câmp liber groazniciei deslănțurii a războiului.

În Austriai a avut loc, mai de mult, o încăierare între muncitori, membrii ai partidului social-democrat și între naționaliști, membri ai unei grupări de apărare a republicii. Cu acest prilej a fost omorât un muncitor.

Tribunalul Austriac judecând acum procesul omorâtorilor, i-a achitat, considerând fapta ca o crimă politică.

Această achitare a produs adâncă nemulțumire în rândurile socialiştilor, și comuniștii au profitat spre a încerca

ABDICAREA VULTURULUI

—The Evening News, Londra

NEVOIA UNUI SERVICIU PERMANENT

schimbarea ordinii sociale. Pe stradele Vienei au avut loc demonstrațiuni, apoi o încăierare cu poliția, manifestanții au pătruns în Palatul Justiției din Viena, au omorât mai mulți polițiști, după ce și din rândurile lor căzuseră mai mulți, au dat foc edificiului.

Răscoala era cât p'aci să se transforme în revoluție: poșta, căile ferate, fabricile și toate instituțiile și-au suspendat activitatea, și fără calmul președintelui Seipel și fără înțelepciunea conducătorilor socialiști, fără îndoială că astăzi norii aceștia grei adunați în mijlocul Europei, s'ar fi putut preface în furtună groaznică, și iară am fi auzit bubuitul tunului.

Germania nu aștepta decât prilejul să-și alipească o provincie, pe care o socotea a sa.

Acum liniștea pare din nou stabilită, dar întmâplarea trebuie să pună pe gânduri pe toți bărbații de samă ai Europei.

ȘI în vremea când în afara se petrec lucruri de asemenea însemnătate, în vremea când ungurii desfășoară o acțiune tot mai energică de ponegrire a țării românești, în vremea când și înăuntrul țării situația este grea partidele noastre politice se ceartă și se mănâncă între ele, cu intrigi mărunte, și nu știu să pună deasupra intereselor lor mărunte, interesele mari ale statului.

D-l Maniu amărit de felul cum au fost falsificate alegerile, a învinuit pe cei cari nu s'au purtat cinstit. Judecătorii și ministrul de Justiție au socotit că d. Maniu pe ei îi învinovățește și au hotărât să-l cheme în judecată pentru acuze false. Dacă procesul acesta va avea loc, d. Maniu va arăta toate nelegiuirile care s'au făcut în alegeri.

DAC'AR ȘTI CUM

PENTRU cei mai mulți viața este la fel cu a Gorilei de dinapoia gratiilor de fier. Suntem robi ai împrejurărilor, fiindcă NU ȘTIM CUM să ne schimbăm și să fim liberi. Neamul maimuțelor ar înțelege ilustrația de mai sus, și scrisese aici:

„Fără dinapoia gratiilor care privește cu atâta desperare la libertatea ei îngrădită, ne amintește de vorbele lui Dante care sunt poate cele mai însemnate pe care le-a rostit vreodată un om, relativ la educație:

„DAȚI-LE LUMINA, ȘI OAMENII ÎȘI VOR GĂSI SINGURI CALEA.”

Desigur că prin lumină genialul poet a cucerit la CUNOȘTINȚĂ. În calea vieții cunoștința este tot una cu un far luminos, pentru cel care umblă pe o cărare întunecoasă. D-i acestuia o LUMINĂ și el va putea străbate prin codrul negru. Dă-i omului CUNOȘTINȚA și el își va găsi calea, dealungul vieții.

Privind la Gorila din ilustrație, la chipul ei infuriat, la desnădejdea ei, scrisă în față, ușor îți dai seama cât de puțină „lumină” se găsește dinapoia ochilor săi întunecați și apropiați unul de altul, îți dai seama cât de puțină „cunoștință” există în creierul ei leneș.

Se vede că această Gorilă strigă cu desperare: „Dați-mi drumul din această cușcă, lăsați-mă să es din închisoare.”

Există chiar lângă ea mijlocul care i-ar îngădui să se elibereze, există fereștrăul cu car foarte ușor ar putea tăia gratiile de fer. Calea de eliberare îi stă deschisă înaintea. AR FI DESTUL SĂ ȘTIE CUM, să apuce fereștrăul, SĂ ȘTIE CUM să se folosească de dânsul. Dar Gorila nu vede acest drum, ei îi lipsește LUMINA care s'o facă să priceapă, și astfel este osândită să se tângue meren.

Ilustrația din fruntea acestei pagini lămură, în chip clar, morala acestui articol.

Ai putea să îngrămădești o sută de fereștraie în față animalului, el n'ar ști cum să iasă din închisoare, fiind că nu ști să se folosească de dânsul. El va continua să urle până la sfârșitul vieții, care va fi plin de necaz.

De sigur trebuie să ne fie milă de soarta Gorilei, un animal nevinovat și care, după cum afirmă naturalistii, nu atacă pe nimeni decât atunci când este atacată și duce un regim strict vegetarian.

Dar pe aceleași temeiuri trebuie să ne fie milă și de noi înșine, pentru că 99 la sută din mulțimea oamenilor, sunt întocmai în situația Gorilei „acesteia.”

Aproape toți dinre noi luptă spre a se elibera într'un fel sau altul. Unii luptă să se elibereze de datorii, alții să scape de necazuri, alții să scape din temnița obiceiurilor proaste, din închisoarea superstițiilor a prejudecăților și a altor slăbiciuni de acela fel, sute și mii în care sunt închisi oamenii. Fie-

Pentru orice problemă — simplă sau încurcată — există și deslegarea, dacă știm unde și cum s'o căutăm.

Asemenea Gorilei dinapoia gratiilor de fier, și incoștientă de fereștrăul care-i stă la îndemână, cei mai mulți sunt robi ai obiceiurilor și împrejurărilor, care sunt mai rele ca închisorile de fier și zid.

care dintre noi ȘTIE care este închisoarea sa.

„Fiecare inimă își cunoaște amarul”, spune Cartea Înțelepciunii și tot astfel, fiecare om își cunoaște păcatele proprii, acele care îl stăpânesc.

Fiecare dintre noi stă îndărătul unor gratii de un anumit fel. Gratiile acestea nu sunt de fier, sunt însă în cele mai multe cazuri mai tari decât gratiile din închisori sau de cât pereții de piatră. Nici gratiile și nici piatra rece nu e totdeauna cea mai rea închisoare. Poetul englez, Lovelace, scrie:

„Nu zidurile de piatră formează închisoarea, și nici gratiile de fer prinsoarea;

Mintile clare și adânc liniștite, pe acestea le iau

Ca loc vremelnic într'u oțelire convingerilor ce au.

Dacă port în suflet libertatea iubirei și sunt în minte și în cuget nesupus orbirei Mă întrec cu îngerii, cari deasupra-mi zboară.”

Gândul e frumos, iedeia e adevărată. Sunt mulți însă cei cari zac închiși și cari știu bine care sunt ZIDURILE CARI ÎI FAC PRIZONIERI, ziduri ce nu pot fi pipăite, dar mai puternice decât ale oricărei închisori propriu zise.

Vor fi unii care vor gândi: „Biata Gorilă, de ce în loc de a se chinui zbierând, nu apucă fereștrăul din față ei ca să taie gratiile?”

La fel Gorila dacă ar putea să vorbească, ar fi în dreptul ei, să întrebe pe aceștia: „Dar voi penru ce nu ÎNCETAȚI de a vă tângui și de a murmura, de ce nu ÎNCETAȚI de a tot sgudui gratiile de fer, ale închisorii voastre, nevăzute, ca să fiți liberi?”

Pentru fiecare necaz, pentru fiecare neajuns, există și leacul, și cele mai adese ori leacul necazurilor noastre ne stă chiar dinaintea, tot astfel după cum stă fereștrăul în față Gorilei. Ce puțin lucru ar trebui pentru ca Gorila să scape din cușca în care se găsește! Iată fereștrăul îi stă la îndemână! Dar dânsa nu știe cum să-l întrebuizeze.

Tot asemenea fiecare dintre noi ar putea scăpa din neajunsurile sale dacă ar folosi leacul, anume leacul de scăpare, care există pentru fiecare necaz al nostru. Acest leac este PUTEREA DE VOINȚĂ. Puterea de voință se găsește înapoia creierului nostru și de bună

seamă că stă la îndemână noastră: DAR NU ȘTIM CUM S'O ÎNTREBUIȚĂM.

Gorila infuriată că a fost întemnițată, închisă dinapoia gratiilor de fier, învinuiește soarta pe strămoși, și pe toată lumea, în afară de PROSTIA EI proprie.

Tot asemenea facem și noi: aducem invinuirii fiecăruia și tuturor de necazurile pe care le îndurăm, când adevărata vină o purtăm noi, este: NESTIINȚA DE A NE FOLOSI DE PUTEREA DE VOINȚĂ.

Adesea ori ne plângem: „Mă îmbulzește lucrul, sunt peste măsură de ocupat, nici nu știu ce să mă fac capului.”

De fapt însă nu e vorba de prea mult lucru, ci un alt păcat produce acest neajuns. Cel care se plânge astfel, suferă de lipsa de METODĂ, de lipsa de SISTEM în munca lui, și de aceea lucrează mai puțin decât ar trebui să lucreze. Își pierde vremea cât le trebuie de nimica, umblând de colo colo, fără a se ținea de treaba pe care trebuie s'o facă mai întâi.

Leacul?

Foarte lesne, lesne pentru că ne stă la îndemână; e nevoie să muncim cu rânduală cu timpul bine împărțit, ferindu-ne de orice umblet fără rost, în vremea de muncă, și vom vedea că aproape nici n'avem ce face. Sunt mulți acei cari SE PREGĂTESC a ÎNCEPE munca tot atâta vreme cât le trebuie altora ca să o isprăvească. Leacul este numai PUTEREA DE VOINȚĂ de a isprăvi mai întâi lucrul pe care îl avem și de care altfel nu putem scăpa. Sunt unii însă cari fac la fel cu Gorila de dinapoia gratiilor: „Am atâta de lucru, muncesc de mă istovesc, nu mai știu ce să fac, niciodată nu mai isprăvesc.” Muncește de zor și cu rânduală și vei vedea, că foarte ușor, îți va rămânea și vreme de prisos!

Întâlnim oameni cari spun: „Nu mi-se ivește niciodată prilejul de a mă chivernisi; totdeauna m'au apăsât nevoile de fiecare zi”. Uneori se poate că cele spuse să fie îndreptățite. Dar cele mai adeseori tânguirea aceasta este asemenea cu a broaștei, care adormind la țărmul apei, când s'a deșteptat a început să plângă de sete, și să ceară mamei sale să-i dea apă de băut.

Pentru că prilej de înstărire se găsește pentru oricine, ori încotro s'ar întoarce. Se găsește mijlocul de a munci, ca să câștigi cele necesare vieții și de a putea agonisi pentru zile negre. Munca e cel mai prețios și mai mare dar al omului. Toate câte le vedem s'au făcut prin muncă și omul căruia nu-i place să muncească este un om fără rost, este un om care poartă un blestem groaznic, deasupra capului său. Omul căruia îi place să

se tolănească de colo colo, fără rost, este o pacoste pentru neamul omenesc și este un nenorocit. Dacă omul muncește, ușor are tot ce-i trebuie.

Am spus-o aci și cu alt prilej, că banii pe care îi păstrăm fie ori cât de puțini, sunt o putere mare. Economia dă independența, într'o măsură oarecare. Ea deschide gratiile închisoarei care se cheamă sărăcie. Spre a putea face însă economie se cere mare putere de voință. Dar celor mai mulți le lipsește puterea de voință de a lăsa neatînse aceste economii, adică de a nu le întrebuița fără rost, cu gândul de grabnică îmbogățire, în afaceri nesigure.

Cea mai mare problemă a vieții este problema VOINȚEI. Copilul care începe să umble singur are nevoie de îndrăzneală și de voință. Tot astfel e nevoie de îndrăzneală și de voință ca să înveți a înnota.

Dacă e adevărat că există oameni cari au o putere de voință prea mare, cum a fost bunăoară Napoleon, oameni cari niciodată nu sunt mulțumiți și nu știu să spună „DESTUL”, e și mai adevărat că de fiecare om, cu prea mare putere de voință, există și au existat zeci de mii, cari suferă de lipsa ei.

Sunt numeroși scriitorii de seamă cari au arătat cât de mare e adevărul că PUTEREA DE VOINȚĂ e cea mai de seamă însușire a omului, fără de care oricine este asemenea unei frunze uscate, mânate de vântul întâmplării.

Puterea de voință se poate desvolta, ca oricare altă însușire; și de îndată ce ai dezvoltat-o toate celelalte probleme ale vieții devin simple.

Epictet care era un rob pocit, din lumea veche, a spus: „Nimic nu există rău sau bun FĂRĂ VOINȚĂ.” Pilda vieții lui a dovedit cele spuse de dânsul.

Victor Hugo, unul dintre cei mai de seamă scriitori francezi, ai veacului trecut, a spus: „Nu de lipsa de putere suferă omenirea, de azi, ci de LIPSA DE VOINȚĂ.”

Confucius, marele filozof al Chinezilor, a arătat care a fost puterea eliberatoare a oamenilor din sclavie, astfel: „Generalul unei armate puternice, poate fi învins, nu poate însă fi învinsă VOINȚA hotărâtă a unui simplu țăran.”

Marele om de știință Humboldt a spus: „În lumea morală nimic nu este cu neputință, dacă există PUTERE de VOINȚĂ corespunzătoare.”

În lumea materială de asemenea niciodată nu este cu neputință ca omul să-și asigure cele necesare când are puterea de voință să le obțină.

Lordu Beaconsfield, a spus: „Toate în această lume depind de voință.”

Goethe cel mai mare poet german, a spus: „Acel care are hotărâre în voința sa, își tocmește lumea după părerile sale.”

Tot Goethe, a pus că „Cel mai mare dar al omului este PERSONALITATEA SA”, iar personalitatea formată din 99 de părți dintr'o sută, de VOINȚĂ.

Ideile planurile, hotărârile se nasc în partea de dinainte a creierului. Cea mai mare parte dintre acestea se irosesc, pentru că lipsește VOINȚA, care să le transforme în realități. În partea dinapoi a creierului se găsește puterea de voință, care pentru noi este acela lucru ca, pentru Gorila din ilustrație, fereștrăul, care îi stă la îndemână și de care nu știe să se folosească.

PRIN CANADA

GOANA DUPĂ AUR

UR!... Cuvând ce face să tresară inimile tuturor, la auzul său... Cuvântul ce dă nădejde multora și umple de amărăciune sufletul... Metal binecuvântat, care face ca mulți să nu știe ce e mizeria, blestemat pe care mulți îl caută fără să-l găsească vreodată...

Și sunt atât de mulți acei cari cuprinși de frigurile aurului, pleacă ca nebuni în căutarea metaliului prețios, punându-și chiar viața în pericol!

În general lucrurile se petrec astfel:

Își părăsesc imediat toate ocupațiile și familia, spre a cerca norocul suferitor. La gloată celor care pentru prima dată pleacă în căutarea aurului, se adaugă minierii de profesie și caravana întregă apucă pe drumul ce duce spre câmpul cu aur. Acest drum, pentru cei mai mulți însă, va fi calea cea din urmă, căci soarta căutătorilor de aur e asemenea unei loterii, unde numerele câștigătoare sunt foarte puține, pe lângă cele care pierd! Și fericiți cei ce se vor putea înapoia.

Nenumărați sunt acei cari și-au lăsat oasele să albească prin pustietățile Americii sau Australiei, în goana lor nebună după aur.

Gara Hudson, locul de întâlnire al căutătorilor de aur din Câmpiile-Lacului Roșu.

După cercetări îndelungate și pline de primejdii, prin pustiuri (ale Americii de Nord sau ale Australiei) câte un căutător de aur găsește un zăcămint bogat. Imediat se înapoiază în lumea civilizată, căci trebuie să se pregătească bine pentru exploatare și mai întâi de toate trebuie să-și asigure proprietatea, dând guvernului declarația cerută de lege.

Interesul cel mai elementar al său li cere să păstreze întotdeauna cea mai perfectă tăcere, asupra descoperirii sale.

Însă fericitul descoperitor, îndu-și aștepta neajunsuri, în cursul cer-

lata una dintre întâmplările de felul acesta, mai apropiată de vremea noastră, pe care o vom povesti în puține cuvinte:

În toamna anului 1925 se svinse că niște căutători de aur au descoperit, aproape de lacul Roșu, în vestul provinciei Ontario (America de Nord), bogate zăcămint de aur.

Ca mai totdeauna descoperirea aceasta se datora întâmplării:

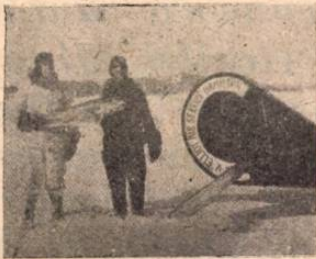
Doi însă, după ce căutaseră zădărnice bogăția prin regiunea păduroasă din Ontario, au rătăcit. Doboriți de oboseală și mai morți de foame, cercetătorii au întâlnit o ceată de

de au făcut declarația cerută de lege. Taina lor, fiindcă n'au știut-o să și-o păstreze, a fost curând aflată. Și imediat, mai mulți căutători de aur au plecat, măcar că iarna era aproape, spre lacul Roșu, care se găsea într'un ținut nelocuit și puțin cercetat. Nici unul din cei câți au plecat nu s'au mai înapoiat: unii au fost sfâșiati de lupi, alții au perit de foame și leșurile lor numai târziu au fost găsite, aproape de zăcămintele de aur.

Autoritățile din Ontario (o provincie cam de trei ori cât România), pentru ca să controleze declarația celor doi descoperitori, au trimis ingineri, cari să cerceteze noul zăcămint. Inginerii la înapoieră, în Februarie 1926, au publicat rezultatul cercetărilor lor, prin care constatau, că aproape de lacul Roșu există nisip aurifer.

A fost destul această afirmație, din partea oficialității, pentruca mințile multora să se inflăcăreze și în luna Martie porniră cetele, în goana după aur: sute și apoi mii de căutători de aur se organiză, ca să ajungă cât mai repede, la câmpiile cu bogății.

Există o linie ferată, cea mai de nord a societății „Canadian National Railway”, dar aceasta trece la

În zbor spre câmpiile de aur, aviatorul și pasagerul său s'au oprit în apropiere de un lac și au pescuit un pește.

o depărtare de 250 de km. mai la sud de lacul Roșu. Gara Hudson, cea mai apropiată, era locul de întâlnire a tuturor căutătorilor de aur. Hudson este un mic sătuleț, în jurul gării cu același nume, și unde pieile roșii și vânătorii de prin regiune, veniau să vândă blănuri, sau să cumpere mărfuri și lucrurile de care aveau nevoie.

Datorită descoperirii zăcămintelor de aur sătulețul acesta căpătă deodată o importanță deosebită, iar negustorii, cari se aflau aici, se îmbogățiră în câteva luni. Ei adunau din toate părțile săniile și câinii, ca să le revândă cu mari beneficii, tuturor acelor ce veniau la Hudson, fără să se fi îngrijit din vreme de mijloace de transport. Un câine eschimos se vindea pe preț de 300-400 dollari, adică 50-60 mii lei, și cum pentru o sanie e nevoie de cel puțin patru câini, ușor își poate închipui oricine, ce beneficii au realizat speculanții.

Un alt mijloc de a transporta bagajele acelor cari aleargă după comorile Americii.

norocul e un orb șugubă: El vine când îl aștepti mai puțin. — Chiar la ieșirea din câmpie, cei doi descoperiră o mină de aur.

Au plecat îndată la Winnipeg un-

Societatea de cale ferată, văzând afluența tot mai mare a călătorilor, a înființat un serviciu aerian, care lega satul Hudson cu lacul Roșu. Aeroplanele parcurgeau distanța în

mai puțin de două ore, pe când un călător cu sania era foarte mulțumit dacă putea ajunge în cinci zile, până la țintă. Nu mai e nevoie să spunem că drumuri nu există în aceeași regiune: plecând din Hudson, săniile trebuie să străbată mai multe lacuri înghețate și păduri dese, pe unde trecerea nu e de fel lesnicioasă. Căci foarte adesea ori câinii trebuiesc deshamăți, iar săniile descărcate și oamenii sunt siliți, să care în spinare întreg bagajul, ca să poată trece deasupra trunchilor de arbori, doborâți în zăpadă.

Nimic însă nu e în stare să opriască pe om, din goana lui nebună după îmbogățire. Cuprins de frigurile aurului, omul pare stăpânit de un demon neînving, care îl duce tot înainte și cele mai adesea ori spre peire. Un singur gând chinuiește pe călătorul de aur, zorindu-l în timpul călătoriei: el vrea să fie cel dintâi sosit, la locul unde se găsește metalul prețios. E îndreptățită această grabă, pentru că orice minier de îndată ce a ajuns în regiunea auriferă își alege o bucată de pământ, în formă patrată și înfige, la cele patru colțuri ale locului, stâlpi cu numele său. Cu cât va ajunge mai repede, cu atât va putea să-și aleagă locul pe care-l socotea mai bogat în aur. Cei cari întârzie vor rămâne cu locurile stérpe, pământuri pietroase, fără nici o valoare.

La drept vorbind însă și aceasta alegere nu-i decît o loterie, căci natura capricioasă în împărțirea como-

rilor sale, face ca în locuri, pe care minierul le crede pline de aur, să nu fie decît pietriș, în vreme ce dincolo, unde noul venit a trebuit să se mulțumească cu locul pe care toți l'au disprețuit, se găsesc comori nemăsurate.

O mulțime de întâmplări dovedesc că un minier nu reușește să dispereze niciodată, chiar după ce vreme îndelungată a suferit desamăgiri.

Am cunoscut în California un francez foarte bogat, care venise în țara aceasta ca lucrător într-o croitorie și care, într-o bună zi, cuprins ca mulți alții de dorința de a se îmbogăți repede, se hotărî să plece spre câmpiile de aur. Făcând toate economiile posibile, își adună banii necesari de plecare.

După ce câteva luni dearândul pribegi fără folos, desnădăduit și sărac, se hotărî, împreună cu tovarășii săi, să se reîntoarcă la San-Francisco. În ajunul plecării, croitorul eși să facă o ultimă plimbare, pe câmpul în care trebuiau să fie comorile dorite. Obosit de umblet, el se întinse pe iarbă, când deodată, privirile lui fură atrase de o lucire galbenă. Se sculă de jos și se îndreptă către lucrul strălucitor: era un enorm bulgăre de aur. Comoara atât de căutată era în sfârșit descoperită. Până la ora 11 din zi, croitorul era un om sărac; la ora 11 și 10 minute el avea mai multe milioane de lei, milioane de lei aur, de cei dinainte de război.

Centenarul drumului de fier

ÎN 1925, s'a sărbătorit la Londra, centenarul primei linii ferate, care a fost construită între Stockton și Darlington, la 27 Septembrie 1825.

La noi în țară, prima linie ferată între București—Giurgiu, a fost inaugurată la 1870.

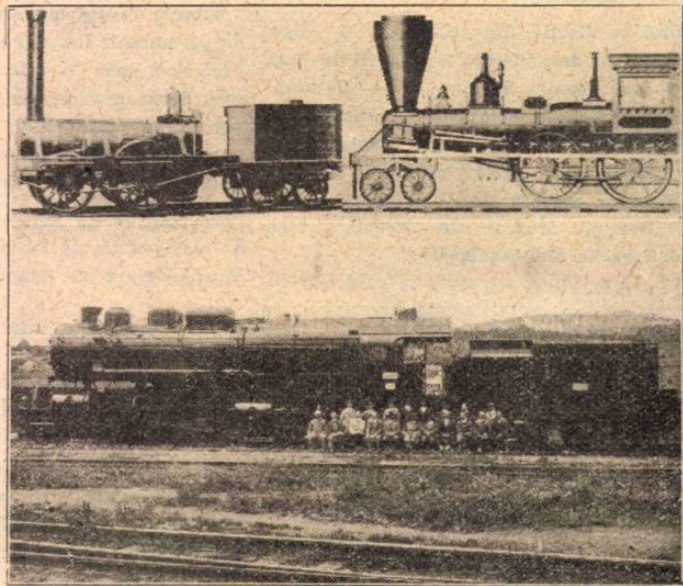
MODEL 1854

Coșul mic a devenit un adevărat turn, mecanicul este adăpostit; dar procedeul de tracțiune nu e cu mult mai îmbunătățit.

MODEL 1827

Omagii străbunice!

Iată una dintre cele mai vechi mașini cu vapori, despre cari —după cum fac unii astăzi cu aviația—se credea că nu va fi decît o jucărie de copii.

MODEL 1927

Această mașină „Pacific”, care face 80 km. pe oră, este o locomotivă cu totul perfecționată, puternică și economică. Acest balaur de foc aparține regionalei Cluj.

Fotografie luată de d. Dumitru Bosneanu, la Zagon.

(Concursul fotografic al Realității)

CHINEZII ȘI COPIII LOR

RA o seară de zăpușală, cum sunt de altminteri toate serile de vară în această parte a Chinei. Așezat la o masă pe terasa hotelului meu, în cart. European din Shanghai mă răcoream cu o limonadă, când gestul pri-

pit al unui copil îmi atrase luarea aminte. Aprinsesem o țigară și nici nu aruncasem bine restul chibritului stins, când copilul, ale cărui zdrențe murdare trădau întreaga mizerie a vieții lui, căni îndată după tăciunele minuscul, îl prinse și îl aruncă în sacul de pânză pe care îl ținea atârnat de gât. L'am urmărit și am văzut că repetă același gest, în fața

Chelnerul îmi mai lămură că vânzarea capetelor de chibrite e un comerț important în China, deoarece în această țară aproape complet despădurită, combustibilele sunt rare. Familiile sărace sunt nevoite să păstreze frunzele de ceai, care au fost întrebuințate, și de care se slujesc apoi ca să încălzească sobele.

Sunt foarte dese cazurile când părinții chinezi își vând copiii antreprenorilor. Sub-această formă sclavia e de fapt, în China. Toate familiile bogate, sau cu oarecare stare, au mai multe slave, care le-au fost vândute, de proprii lor părinți, încă de pe vremea când acelea erau copii mici.

De sigur că nu este sclavia aceea barbară, care se practica în secolul din urmă în America, când plan-

cinstească, după moarte, în fiecare an.

Ar însemna să calomniem pe chinezi dacă am susținea că ei nu știu ce este afecțiunea părintească sau devotamentul filial. S'ar putea susține chiar că la dânsii legăturile de familie sunt mai strânse și mai puternice decât la noi. Și dacă chinezii își vând uneori copii, o fac adesea pentru salvarea vieții acestora, amenințați să moară de foame.

Remarcăm că sunt foarte rare cazurile când părinții chinezi își bat copiii.

Respectul de părinți și autoritatea acestora, pe atât de mare încât nici un chinez nu ia vr'o hotărâre importantă fără să-și consulte tata, sau când acesta e mort, mama.

Când a izbucnit revoluția în China, revoluția dela 12 Ianuarie 1912, și regimul republican s'a substituit celei mai vechi monarhii din lume, ocuam la Singapor, oraș englezesc, al cărui populație e aproape exclusiv chineză.

Printre funcționarii chinezi, pe care îi aveam, era și unul original din Amoi (China de sud), om căsătorit în vârstă de vr'o 40 de ani, tată a trei copii.

Pe atunci toți chinezii purtau coadă. Dar unul dintre primele decrete ale noului guvern a proclamat suprimarea acestui obicei, sub motivul că portul cozii era o amintire a dominației străine (Mandciuriene).

Chinezul meu veni într-o dimineață să mă găsiască, la birou, și figura lui gravă mă surprinse: M'a rugat să-i compun în engleză o cablogramă, pe care voia s'o expedieze mamei sale, în depărtatul Amoi.

— Ti s'a îmbolnăvit vr'un copil? Sau soția ta? l'am întrebat eu.

— Nu...

— Vrei să chemi pe mama ta aci?

— E prea bătrână ca să poată face o călătorie atât de lungă...

— Atunci?...

— E vorba de coada mea! Vreau s'o taiu, pentru că așa cere legea cea nouă, dar pentru asta vreau să cer mai întâi consimțământul mamei mele.

l'am expediat telegrama, cu răs-

in stare să-l vindece, cu leacurile lor bizare (dinți de rinocer pulverizati, și altele asemenea) făcu apel la știința unui medic francez, care îi spuse că e nevoie urgentă de o operație.

— Și asta trebuie să se facă chiar acum? A întrebat bolnavul neliniștit.

— Nu chiar acum, dar cât mai de grabă.

— Nu s'ar putea să așteptați șapte sau opt zile?

— Se poate, dar de ce întrebi?

— Vreau să telegrafiez tatălui meu, care locuiește la Shanghai, să-mi îngăduie să mă operez.

Și săptămâna următoare sosi o telegramă, cu îngăduința tatălui. Bineînțeles operația a reușit cât se poate de bine.

Soarta copiilor, din pătura de jos a poporului, nu e de invidiat, căci sunt obligați să lucreze toată ziua la munci grele, spre a ajuta fami-

lia. Dar în clasele înstărite, copiii, și mai ales băieții, sunt îngrijiți cu multă dragoste. Până la vârsta de 12 ani ei nu se ocupă decât cu jocurile, fără să facă cunoștință cu nuiua învățătorului. Dela această vârstă, începe instruirea lor, care constă mai ales în învățarea preceptelor lui Confucius, și inițierea, încetul cu încetul în extra-ordinarele complicații ale scrierii chineze, care are câteva zeci de mii de semne sau litere.

De sigur că aceasta e una din principalele cauze, care împiedică pe chinezi să propăsească mai repede, pe calea civilizației: căci tinerii pierd mai mulți ani învățând să citească și să scrie, decât sunt de nevoie europenilor, spre a se instrui în toate ramurile științelor.

Să deplângem dar pe micii chinezi, noi cari, în alfabetul nostru, n'avem decât 25 de litere.

(După Victor Forbin).

Părinți și copii.

veciniului meu de masă, cere-și aprinsese pipa. Și pândind pe fiecare dintre consumatori, căuta cu agerime să nu-i scape nici un chibrit stins.

Cuprins de curiozitate, am chemat chelnerul, care știe bine englezește și i-am cerut să-mi slujască drept interpret — pentrucă pe vremea aceea nu cunoșteam limba chineză — între mine și copil. Conversația s'a urmat cam astfel:

— Dacă vei răspunde bine, albul îți va da un pumn de bani.

— Ce om bun e albul!

— Ce ai tu în sacul acela?

— Lemne pentru încălzit soba.

— Sunt pentru mama ta?

— Eu nu am mamă.

— Atunci ce faci cu ele?

— Le duc lui Li.

— Cine este Li?

— E omul care m'a cumpărat dela tatăl meu.

— După cât vâd muncești mult pentru Li...

— Foarte mult! Foarte mult!

— Și ce-ți dă el în schimb?

— Îmi dă bătaie, dacă nu mă duc cu sacul plin!...

Mă dumerisem complet și răspălmă pe micuțul chinez, care să tot fi avut șase ani, cu tot mărunțișul ce-l aveam în buzunar.

Rămânând ultimul pe terasa hotelului reluai conversația cu interpretul meu, un om tânăr, inteligent, de fel din Canton și care trăise mai mulți ani în vestul Canadei.

— După cum vâd aveți aci în China mulți antreprenori de cerșetori, cari cumpără copii, spre a-i învăța să ceară de pomană...

— E adevărat și pare să fie o ocupație rentabilă, răspunse chelnerul. Îmi dete câteva pilde: Un mare negustor din Shanghai s'a îmbogățit, cumpărând douăzeci de copii, pe cari îi trimetea să cerșiască prin cartierele europene. Un altul, devenit mai apoi armator, a început la fel; iar un al treilea după ce a exploatat zece copii, bine dresați, i-a vândut pe o sumă foarte importantă.

tatorii îndemnau pe negrii la muncă, cu biciul, la fel ca pe celelalte dobitoace și când stăpânii aveau drept de viață și de moarte, asupra acestor animale omenești.

Chinezii, în stare de sclavi, sunt mai bine tratați de stăpânii lor, fiind considerați aproape ca membrii

În fund un copil de chinez cu stare, în față un nefericit scalv.

ai familiei. Ceeace îi deosebește de stăpân e pierderea libertății și dependența către acesta din urmă. În timpul perioadelor de foamete, atât de frecvente în regiunile supra populate, țărani își vând copiii, și mai ales copilele. Dar trebuie ca părințele să fi ajuns într-o stare materială foarte precară ca să facă acest lucru, deoarece credințele religioase impun chinezului obligația, de a lăsa după dânsul un fiu, care să-l

puns plătit. După trei zile, cablul societății engleze a adus răspunsul, dela bătrâna mamă:

„Tai-o. Mii de mângâieri.”

Unul dintre prietenii mei, funcționar la Phom-Penh, capitala ținutului Chambodge, mi-a povestit următoarea întâmplare:

„Un negustor chinez, bogat, stabilit în acest oraș, suferia de apendicită. După ce consultase, fără folos, pe medicii chinezi, cari nu erau

Aș vrea să știu...

GARE SUNT CELE ȘAPTE MINUNI ALE LUMII VECHI?

CELE șapte minuni ale lumii vechi sunt: 1) Piramidele Egiptului. 2) Biblioteca din Alexandria. 3) Grădinile spânzurate ale Semiramidei. 4) Templul Dianei din Efes. 5) Statuia lui Zeus Olimpianul făcută de către Phidias. 6) Mausoleul Artemisiei, din Halicarnas și 7) Colosul din Rodus.

Desigur că față de minunile vechii noastre aceste opere ale spiritului omenesc, au rămas jucării de copii. Valoarea lor este de ordin pur artistic și istoric.

DE CE SUFLÂND ÎN FOC, ACESTA SE ÎNTEȚESTE, IAR SUFLÂND ÎN LUMÂNARE ACEASTA SE STINGE?

ARDEREA este un fenomen chimic și în special focul e unirea dintre substanțe care pot arde, cum e lemnul, cărbunele, hârtia, petrolul, benzina, toate substanțele numite combustibile, cu o parte din aer, care se numește oxigen. Arderea în general sunt însoțite de dezvoltare de căldură, mai mare sau mai mică. Când arderea este repede și violentă atunci, pe lângă căldură, se mai dezvoltă și lumină. Nu toate substanțele combustibile dezvoltă, atunci când ard, aceeași cantitate de căldură. Unele, cari e cărbunele de pământ (antracitul), când arde dezvoltă căldură multă. Altele, cum e hârtia, când arde, dezvoltă căldură mai puțină. Suflând în acele sub-

stanțe, care au început să ardă, și care dezvoltă căldură multă, cum ar fi lemnul, cărbunele, etc., noi vom face ca oxigenul din aer să vie mai mult în contact cu substanța care arde. Suflând însă în substanțe care dezvoltă căldură mai puțină, trecerea repede a aerului va răci de mult materia care arde, încât aceasta se va stinge. De aceea când suflăm cu foalele deasupra cărbunilor aprinși, aceștia se încing și mai tare și e destul să suflăm, cu gura, deasupra unei lumânări aprinse, ca aceasta să se stingă.

S'A INSTITUIT VRE-UN PREMIU PENTRU PERPETUUM MOBILE?

PERPETUUM mobile a fost o utopie, a cărei realizare o credeau posibilă oamenii de știință din secolul XVIII-lea, tot așa după cum credeau posibil elixirul vieții, vârnice și transmutarea metalelor. Știința de azi a dovedit, că energia, ca și materia, nu se poate crea și că, din nimic, nu se poate naște lucru mecanic. Nimeni nu mai încearcă astăzi să inventeze o mașină, care să se miște dela sine, fără să consume căldură, sau să aibe alt izvor, de energie: este clar și dinainte constat, că un asemenea lucru este în contradicție cu legile naturale. În consecință instituirea unui premiu, pentru un perpetuum mobile, ar însemna încurajarea străduințelor celor ignoranți, în a înfăptui lucruri irealizabile.

BĂILE SĂRATA MONTEORU — BUZĂU

Cele mai eftine și miraculoase băi

Ape Jodo-Bromo-Cloruro-Sodice și sulfuroase.

Ape de băut Jodate-Alcaline și Bicarbonate.

CĂZI DE PORCELAN

Băi calde lux: Lei 80. Cl. I Lei 60 și cl. II Lei 40.

Băi Reci: clasa I Lei 25, clasa II Lei 15.

DOUĂ MARI HOTELURI CU:

100 camere cu un pat conform modern nou și curat luminat cu electricitate, dela 100 la 2100 lunar și 56 camere cu două paturi dela 2000 la 3000 lunar.

Diverse reduceri la cei în drept.

Cazinou elegant. Muzica Militară. Restaurante de toate clasele și mai multe vile în sat. Transportul la băi se face cu două mașini și trăsuri.

Rețineri de camere la Administrația Băilor.

Sezon dela 15 Iunie până la 15 Septembrie.

Societatea de Exploatare

HAZLI

Unii au urechi, și nu aud; alții ochi și nu văd, mulți au cap și nu cugetă; dar n'am văzut o singură femeie care să aibă limbă și să nu vorbească!

Căsătoria e acea parte din viața unei fete moderne, care distanțează între rouje de buze și coada... mături!

CAMPING-UL

NUL dintre cele mai plăcute sporturi, cel care îngăduie oricui, fără multe pregătiri speciale, un exercițiu fizic sănătos și dă fiecăruia prilej de a se bucura de frumusețea naturii, este **Camping-ul**.

Cei cari exercită acest sport pot merge oriunde, pot vedea lucruri minunate în condițiuni adesea neprevăzute și pitorești, cari produc cea mai mare bucurie, cu cea mai mică cheltuială.

Cuvântul Camping, de altminteri ca și „Turing” sau turism, este de origină engleză, deși sportul se exer-

al naturii libere prin somnul odihnitor și marșurile obositoare, care formează baza acestui sport, membrele voastre vor deveni mai oțelate, corpul mai viguros, mintea mai ageră.

ORGANIZAREA CAMPINGULUI

Campingul îl fac de obicei un grup de zece, cincisprezece tovarăși. Fiecare dintre membrii acestei tovarășii trebuie să fie echipat. La echipare trebuie să avem grijă: 1) să alegem numai obiectele folosite și cât mai ușoare; 2) să ducem cu noi cât mai puțin posibil, în limita locului pe care-l avem și a puterii noastre de transport.

pune cap la cap. Cărligele sunt din duralumin, foarte rezistente și lungi. Nu trebuie să le băgăm cu sila în pământ, și trebuie căutat terenul care e mai puțin rezistent, sau crăpăturile pietrelor. Funiile pentru legat cortul sunt din frânghie subțire, împletită cu sârmă de oțel sau de bronz. Covorul de pământ va fi din cauciuc, sau dintr-o țesătură preparată în mod special, nu cântărește decât 150 de gr. metrul pătrat și e perfect impermeabil. Covorul de lână, care se așază deasupra celui impermeabil, slujește la apărarea împotriva frigului care vine de jos. Trebuie să cântărească 300 gr. și poate fi dublat cu o piele de miel. Câteva ziare puse între cele două

pentru alimente, 3 săculețe care se pot strânge la gură, fără a uita mai ales lighianul pentru spălat vasele și bidonul de apă de 3 sferturi de litru, vor comulecta toată bateria de bucătărie necesară și suficientă într-o tabără mișcătoare. Toată această bucătărie nu cântărește mai

CUM SĂ NE ECHIPĂM? SACUL

Sacul este dulapul tursului, el trebuie să conțină tot echipamentul și alimentele fără să plesnească.

Sacul nu trebuie să mai fie, cum se făcea odinioară, ca o raniță mi-

Popota pentru camping e din aluminiu. Ca să ne servim de încălzitor se desface dopul cu cheia, se înșurubează becul.

mult de 1 kgr.

ACCESORIILE: Viața turistului mai cere încă și câteva accesorii: Frusa de toaletă conține un săpun, un pieptene, o oglindă, perie de haine, un săpun pentru dinți, o periută de dinți, un prosop, un briciu, un burete, fără a uita pantalonii de baie.

Trusa pentru încălziminte conține șireturi, unsoare și o perie. Trusa de farmacie conține pansamente, gata pregătite, puțin alcool,

lită, cu curele și bretele, care trec peste corp în toate părțile și împiedică respirația. Sacul nu mai are nici cuvertura învelită în formă de potcoavă, nici cratițele care se vedeau la exterior și care erau greu de așezat și dus. Totul se pune în buzunarele din afară ale sacului (în număr de trei, dintre care două în părți). Numai cortul și îmbrăcămintea de ploaie trebuie să fie înfășurate în afara sacului, ca să fie mai ușor la îndemână.

Prin aceasta se îngăduie plecarea pe vreme de ploaie; căci astfel sacul poate fi umplut legat sub cort. Numai după aceea desfacem cortul și-l înfășurăm. El poate fi așezat, după ce a fost înfășurat ud chiar,

Combustibil solid sub formă de tablete încălzește repede vasul pus pe foc. Popota ocupă loc puțin. Ea conține două cratițe.

tinctură de iod, vaselină sterilizată, un barometru și eventual o călăuză a drumurilor.

Mai e nevoie încă de un cuțit bun, cu mai multe tășuri, cu o sulă,

în afara sacului, într'un înveliș anume. Tot afară, în buzunarele rezervate pentru aceasta, se vor așeza ridicătoarele de cort, cărligele și frânghiile de întins. Numai covorul de pământ și cel de lână, ca și pătura, se vor așeza la fundul sacului.

Sacul de Camping trebuie să fie de capacitate mare. O armătură din oțel sau de os îl îndepărtează de spatele purtătorului și îi dă o rigiditate și o stabilitate care ușurează mult mersul, în orice fel de teren, chiar la urcare.

Vasele și încălzitorul, ca și proviziile vor fi la îndemână, așa încât

Vasele și tacămurile sunt toate în cele două cratițe. La dreapta încălziminte pentru ținuturi muntoase.

cu un tirbușon (rac), cu un deschizător de cutii de conserve; precum și de o lampă electrică de buzunar.

Se mai iau unul sau doi saci de pânză impermeabilă, care au

capac și care slujește la adusul apei dela fântână până la tabără.

Uneori, dacă ceata e mai numeroasă, se duce și o lanternă cu pereți de fier și din mica, foarte ușoară și în care poate arde o lumânare.

Nu trebuie uitată plosca de apă, făcută din metal și care conține un litru, și se poate așeza în sac.

În buzunarul hainei se ține carnetul, în care se înscriu cheltuielile zilnice și întâmplările din drum; se ține condeiul cu cerneală și un pahar mic turtit, din aluminiu, care îngăduie turistului să bea apă, fără a pune sacul jos.

Cortul Itisa. Doi turiști au ajuns la haltă. Încărcătura totală e de aproape 17 kgr. astfel împărțită: 10 kgr. turistului, 7 kgr. turistei. Se scoate cortul dintr'un buzunar din afară a sacului care se poate astfel întinde fără a desface sacul. Trebuie să avem grijă ca prăjina de susținere să nu se afunde în pământ.

cită de multă vreme și în țara noastră. Numai că acei cari fac acest sport în România, sunt priviți oarecum ca un fel de „sălbatici”, cari s'au întors la plăcerile animale ale celor primitivi. Nu e multă vreme de când mamele „de familie bună”, n'ar fi lăsat copiii lor să fie cercetași și să facă Camping. Și totuși, ce plăcere minunată să pleci cu sacul în spinare, în tovarășia câtorva prieteni, fără gând de masă sau adăpost și de a te duce, la voia întâmplării, către munte, pădure sau mare; de a urma numai îndemnul ochilor, de a te opri la toate curiozitățile neprevăzute ale drumului,

Costumul obișnuit de drum este făcut din lână: se alcătuieste dintr'un pantalon de felul celor de călărie, întărit la genunchi. Din ciorapi groși, întorși la genunchi, făcuți din lână; dintr'o cămașă moale de flanelă cu două buzunare; dintr'o pereche de pantaloni, pe dedesubt scurți, ușori făcuți din pânză; dintr'o țesătură rară, de în pusă sub cămașă; dintr'o haină largă cu patru buzunare, dintre care unul mai mic pentru diferite cupoane; dintr'o beretă ușoară pentru oras; din ghetă cu talpă dublă, groasă, cu cuie, pentru munte; sau sandale deschise pentru terenurile ușoare.

covoare mărește rezistența la frig. Pentru dormit e nevoie de o pătură cu peri lungi, care cântărește 1 kgr. 070; e bine ca această pătură să aibe 2 saci mici din flanelă pentru a băga picioarele. De asemenea pentru dormit se va lua o înveliștoare de perină în care se poate băga paie sau fân. Cu picioarele băgate în sacii de flanelă, cu trupul învelit în pătură, cu capul ridicat pe o pernă de frunze și învâlit cu un fular, nopțile vor fi cât se poate de plăcute.

Și dimineața, flămânzi vom scoate provizia pusă în sac. Aceste provizii trebuie să fie bine așezate, în

șireturi, unsoare și o perie.

Trusa de farmacie conține pansamente, gata pregătite, puțin alcool, tinctură de iod, vaselină sterilizată, un barometru și eventual o călăuză a drumurilor.

Mai e nevoie încă de un cuțit bun, cu mai multe tășuri, cu o sulă,

Cortul canadian pentru pedestri. Acest cort poate adăposti trei turiști. E nevoie de doi oameni spre a-l întinde. Greutatea lui e de 1 kgr. 700. Cortul se închide cu niște pânze marginase.

acolo unde-ți place și de a întinde cortul sub cerul liber, spre a dormi buștan pe un pat de fân, sau de frunze uscate! Și ce beție de simțiminte, dimineața, în zori, la primele străluciri ale aurorei, de a vedea soarele sfâșind, încetul cu încetul, negurile și ridicându-se la orizont, ca să auriască creștele și să readucă lumina și viața în fundul văilor, care se trezesc. Ce încântare și ce surpriză plăcută, de a pătrunde în tainele naturii, de a descoperi colțuri necunoscute sau uitate din țară, ascunzișuri nebanuite de cei cari umblă pe drumul mare, sau cu trenul! Apoi, ce îmbulzeală în jurul bucătăriei din ceată, și cu câtă

Hainele se fac dintr'o țesătură de culoare închisă, care nu se strică la soare; pantalonii se țin cu o curea și nu cu bretele.

Pentru noapte e bine ca fiecare să aibe haine ușoare, de schimb cu care să poată dormi.

Pentru primeneli fiecare va lua cu sine câteva batiste și o pereche de ciorapi. Hainele pe care le purtăm se spală într'o zi de repaus, la răul dintr'un sat; soarele de vară va usca repede aceste haine. Pentru ploaie există costume ușoare, din pânză impermeabilă, care nu cântăresc nici jumătate de kilogram și apară perfect. Unii întrebunțază o pelerină largă.

săculețe sau în cutii de aluminiu.

ALIMENTARE. În principiu trebuie să se mănânce puțin și des și să se evite felurile de bucate complicate: carne friptă, cartofi fierți în apă, ouă pregătite repede, fructe, salată, brânză, lapte, pot forma o serie întreagă de mese, destul de felurite și repede gata. Din timp în timp, rămânând într'un sat, sau într'un han țărănesc, turistul își poate permite luxul unei mese mai bogate.

La munte, unde Campingul presupune rămânerea, timp de mai multe zile departe de orice centru locuit și, prin urmare de orice posibilitate de aprovizionare, este fo-

Cortul canadian pentru automobiliști e mare: poate adăposti doi turiști cu paturi, sau patru turiști fără pat. Acest cort se transportă în automobil deoarece e ceva mai greu. Într'una din figuri se poate vedea cortul strâns.

foame se mănâncă supă, care fumează în telerile metalice!

Tineri, nu stați nici o clipă la îndoială și câtă vreme sunteți în stare, acum când e vremea potrivită, faceți Camping! Fără a număra plăcerile curate și emoțiile sănătoase pe care le produce, veți trage un îndoit folos: veți învăța cum să eșiți din încurcături, veți învăța, jucându-vă, să trăiți în viață, dându-vă seama că dealungul existenței lor, oamenii au totdeauna, în orice clipă, nevoie unii de alții, nevoie să se ajute între ei. Pe de altă parte, Campingul va fi un mijloc de educație fizică și de antrenament progresiv, în care prin aerul curat

Cortul va fi de forma „Itisa” care cântărește 1 kgr. 100 gr. și slujește pentru un singur om. Acest cort se poate ridica repede și cuprinde spațiu destul, pentru sac și pentru bucătărie. Noaptea se poate lăsa după voie cortul deschis, sau se poate închide, cu ajutorul unei perdele. În loc de prăjina ridicătoare din mijlocul cortului se poate întinde o frânghie mică, care să se lege de ramura unui copac.

Pe lângă cort, trebuie să luăm cu noi prăjina ridicătoare cărligele, covorul de pământ și un covor de lână, pe deasupra.

Prăjina ridicătoare e făcută din patru bucăți de bambus, care se pot

lositor de a lua cu sine alimente cu putere mare nutritivă, cum este laptele condensat, zahărul, făina, brânza, fructele uscate, ciocolata, etc. Dar trebuie suprimate pâinea care ține și loc prea mult și se strică. Se pot lua săculețe de făină și unt și prepara în munte, un fel de prăjitură foarte bună. Unelele de bucătărie vor trebui să ție seamă de nevoi; toate vasele sunt făcute din aluminiu. O lampă mică cu alcool meta (solid), cu o provizie de tablete e preferabilă celorlalte mijloace, cu combustibil lichid. Două cratițe de 1-2 litri, 2 farfurii, o cană de ceai, o strecurătoare, o furculiță, o lingură, două cărpe de vase, trei cutii

capac și care slujește la adusul apei dela fântână până la tabără.

Uneori, dacă ceata e mai numeroasă, se duce și o lanternă cu pereți de fier și din mica, foarte ușoară și în care poate arde o lumânare.

Nu trebuie uitată plosca de apă, făcută din metal și care conține un litru, și se poate așeza în sac.

În buzunarul hainei se ține carnetul, în care se înscriu cheltuielile zilnice și întâmplările din drum; se ține condeiul cu cerneală și un pahar mic turtit, din aluminiu, care îngăduie turistului să bea apă, fără a pune sacul jos.

Desemnarea obiectelor greutate

Sac alpin cu bretele largi și armătură de oțel 2.000
Hainele de noapte: batiste, o pereche de ciorapi, cămașă, pijama, etc. 1.900
Îmbrăcăminte de ploaie 0.500
Cortul complex 1.100
Covor de pământ 0.350
Covor de lână 0.280
Pătură 1.070
Saci de flanelă pt. picioare 0.300
Pernă 0.150
Încălzitor, popota completă, provizie de acool solidificat, cârpă de vase, tacămuri . . . 0.950

Micile neplăceri ale vacanței

Să omorăm muștele! Să măcelărim țânțarii!

„N'ar omori nici o muscă!” Spunem noi spre a lăuda pe oamenii blânzi... Dar știm astăzi că musca domestică este mijlocul de transport a numeroase boale, ale căror microbi ea le aduce pe alimente, sau chiar direct pe buzele noastre. In studiile făcute asupra civiliza-

foarte folositor dacă măcelăriți muștele întâmplătoare, care au găsit în locuința voastră adăpost împotriva vremii reci, și care se ascund în colțurile întunecoase.

Pornind dela principiul ca insectele, cu sau fără aripi, au morayuri sedentare, ați trebui, de îndată ce vine primăvara să căutați locurile cari, în casa voastră, sau în împre-

noi să se răspândească un soi de bățator mic metalic, care are un mâner și slujește la uciderea muștelor fără a le turti, ceace cruță zidurile și mesele sau ferestrele, de murdăria trupurilor turtite.

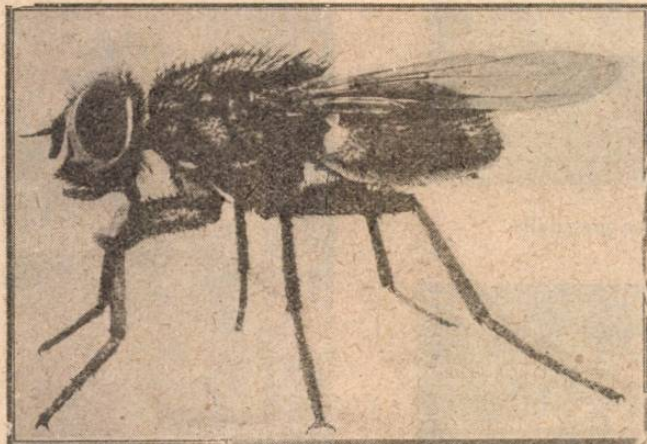
Țânțarii au și mai puțin drept la milă, căci alcătuiesc cea mai mare primejdie de care neamul omenesc are să se teamă.

Depinde însă numai de noi ca să cîntărească aceste diptere, cum se chiamă țânțarii în limba științifică. Lucrul e lesnicios de când știm cum se înmulțesc: femelele depun ouăle lor în apa mlaștinilor. După o serie de metamorfoze, insecta, care nu are încă aripi, trebuie să se ridice adesea la suprafața apei spre a respira aer. Aci cade dânsa în puterea noastră. E destul să vărsăm puțin petrol brut, sau olei mineral orecare, de orice fel, în această apă, pentruca suprafața să se acopere cu o piele subțire, care, oricât ar fi de subțire,

IOAN HUS

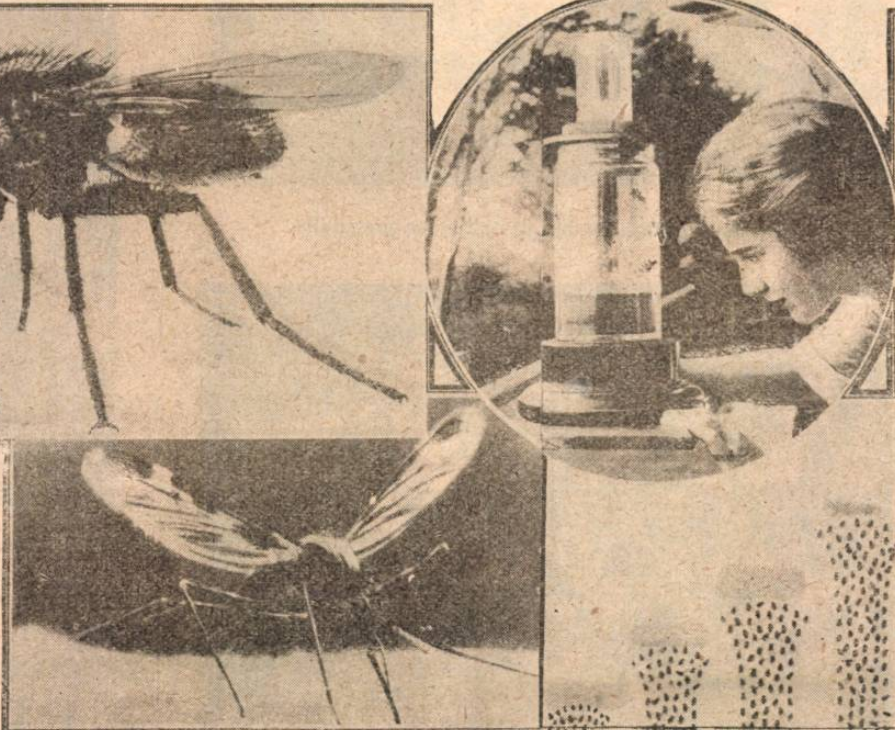
S'A născut în 1369 și a fost doctor al universității din Praga. De origină ceh, el este considerat ca premergătorul reformei religioase. Acțiunea lui însă, care a provocat după moartea sa un război de 20 de ani, în Bohemia, a fost mai mult națională de cât religioasă. Era în timpul celei mai mari anarhii din împărăția Germană și în perioada schizmei (ruptură confesională) din Occident. Existau doi papi: unul la Roma, și altul în Franța, la Avignon. Ba chiar, în 1409, s'a ales și un al treilea papă tot în Italia, la Pisa. In același timp, în Germania, erau trei împărați: Wenceslaw, Sigismund și Jone.

Ioan Hus, (la început simplu teolog, mai apoi rectorul Universității din Praga, se ridică tot deodată împotriva germanilor și împotriva unora dintre clericii germani, ai Bohemiei, cari foarte bogați, din di-

Muscă comună (mărită de 40 de ori)

Un țânțar (anofel)

Labă de muscă (mărită de 1500 de ori) purtând bacilul febrei tifoid (tifosului) Incubație de larve de muște în laborator

țunilor apuse, ale lumii noi, se găsește acest detaliu foarte impresionant: Peruvienii, fiind supuși la impozit, familiile sărace se achitau de dări, plătind, în decursul anului, un număr oarecare de măsuri de insecte vătămătoare omorite (ploșniți, păianjeni veninoși, etc.) Această dispoziție înțeleaptă a legii poporului Inca, ar putea să ne îndrume în alegerea mijloacelor de distrugere, dacă războiul împotriva muștelor ar lua și la noi, ca și în Germania, caracterul unei adevărate cruciade.

Toate anotimpurile sunt potrivite spre a duce lupta sanitară. Chiar în timpul iernii, atunci când pacostea muștelor și a țânțarilor nu mai este decât o amintire, faceți un lucru

jurimile apropiate, sunt mai potrivite pentru înmulțirea muștelor. Ele nu aleg suprafețele curate și luminate, spre a depune ouăle, ci preferă locurile întunecoase, umede sau pline de praf; în aceste locuri trebuie să turnați soluțiile care se găsesc în comerț, sub diferite nume și cari omoară larvele, de îndată ce ies din ouăle lor.

În timpul verii, trebuie să deveniți și mai sârguitori. Deși o armă eficientă, șervetul răscut și ușor miuit în apă, nu e însă suficient. Împotriva unui dușman, cum e musca, trebuie să ne slujim de toate mijloacele: clopotele de sticlă, hărțile de prins muște, pulverizatoarele, fume-gătoarele. Am văzut că încep și la

Toate soiurile de țânțari sunt dăunătoare; acei care aparțin familiei, numite a anofelilor, sunt cu deosebire primejdioși, căci se știe că ei poartă în trupul lor parazitul malariei (sau febra palustră) pe care îl inoculează oamenilor, prin înțepături.

Aceste insecte sunt vinovate de multe omoruri, și de multe nenorociri. La noi în țară, din nefericire, ținuturi întregi sunt infectate de acest țânțar, pentrucă mlaștinile, în loc să fie prefăcute în ținuturi fertile, sunt lăsate, parcă anume, ca terenuri de cultură, pentru aceste insecte. Ele decimează populația satelor și lasă pustii, locuri întinse.

tot va împiedeca pe țânțar să respire și-l va omori astfel, prin asfixie.

Se mai cunosc și alte mijloace de luptă: ciprinee, un soi de pești cari în bazinele parcurilor și ale grădinilor, mănâncă toate larvele țânțarilor; pânze metalice, cu care se acopere hârdaiele și poloboacele în care se stânge apa de ploaie. Dar cel mai bun mijloc este tot petrolul. Cu atât mai bun cu cât îl avem ușor la îndemână.

Să urmărim și să distrugem țânțarul, insectă păcătoasă, care nu are drept la viață!

mele grase pe care le luau, nu se mai supunea nici unui fel de autoritate pontificală, dând pîdele cele mai rele.

Hus goni pe Germani din universitatea sa și începu o cruciadă, spre a-i expulza din Bohemia. In timpul predicilor sale, în care ataca abuzurile acestor clerici străini. Hus încetul cu încetul adoptă unele idei, contrare prescripțiilor catolice, dela Roma, și pe care teologul Wycliffe, le-a declarat drept eretice. Hus susținea anume că Isus era, excludând pe apostolul Petru, singurul conducător adevărat al Bisericii celei drepte. O frământare adâncă se produse în mijlocul poporului ceh, care la orice împrejurare își manifesta dorința de a capătă independența.

Dar împăratul Sigismund reușise să fie între acestea, singurul stăpân al imperiului. Pe de altă parte, la 1414, se adună Conciliul din Constanța, cerut de cea mai mare parte a creștinătății, spre a pune capăt schizmei, care sfâșia biserica. Această revenire la ordine fu fatală pentru Ioan Hus. Excomunicat mai întâi, a fost apoi condamnat de Conciliul din Constanța, ca să fie ars de viu și a fost executat în 1415, cu toată amnistia pe care i-a dat-o Sigismund.

Aceasta produse însă o răscoală în Bohemia, care susținu un război aspru, împotriva împăratului, vreme de 20 de ani, război cunoscut sub numele de „Războiul Husiților.”

In săptămâna trecută la Praga au avut loc serbări, pentru aniversarea lui Ioan Hus, serbări mari, la cari au participat reprezentanți ai autorităților Cehoslovace și o mulțime nenumărată de oameni.

NOUA METODA

„Și crezi că n'am să ajung nici odată actriță?”

„Nu, până n'ai împușcat pe cineva.”

Trusă de toaletă	0.700	Lanternă	0.150
Trusă de încălziminte	0.300	Bidon	0.115
Trusă de farmacie	0.090	Sac pentru cort	0.350

cătura unui turist posedând un material complet și individual. De sigur că dacă sunt mai mulți împreună,

ritul de inițiativă, la inteligența celui care face Camping și formează tocmai reprevăzutul, atât de ferme-

CAMPING CU AUTOMOBILUL

Trusă de cusut	0.010	Total kg.	10.353
Termometrul	0.130	Această greutate reprezintă încă-	
Saci de apă	0.090		

FOCUL DE SERĂ IN BIVUAC

unele lucruri se pot împărți și se poate reduce încă mai mult greutatea. Restul... Doamne! rămână la spi-

cător al acestui sport. Devii turist numai făcând Camping.

IDENTIFICARE

„In Japonia fetele nemăritate să cunosc după PĂR. La noi, nici n'ai putea spune dacă e femeie sau e bărbat.” —Judge.

INSENSIBILĂ

„Ei ai fost la Paris, Londra și Berlin?”
„N'ăși putea spune unde. Biletele le cumpăra totdeauna Juri.” —Buen Humor, Madrid

In urma unei ploi torențiale, linia ferată a fost inundată și călătorul se văzu silit să-și întrerupă călătoria în apropierea unui sat.
Prin ploaia care curgea ca din cofă, bietul călător ajunge la hotelul din sat, și remarcă:

— „Afară e asemenea Potopului.”
— „Asemenea ce?”
— „Asemenea Potopului. N'ai cettit despre Noe, Corabie Muntele Ararat?”
— „Nu, d-le”, răspunde portarul, „n'avem gazete de trei zile.”

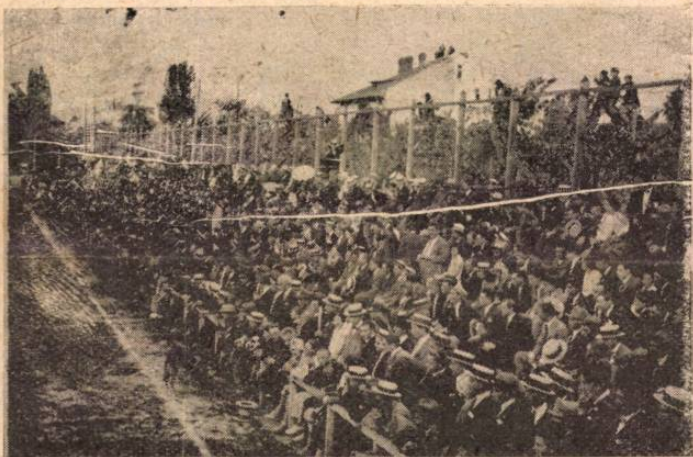
PAGINA SPORTIVA

Prezentările înainte de începerea jocului

O fază din joc.

Tribuna pe terenul Juventus

„Panem et circensis” cereau romanii. Urmașii Romei sunt și ei amatori de desfătare gratuită. Instalați bine privesc desfășurarea jocului

Tribuna... cea mai înaltă, mai liberă și mai ieftină

Cele două echipe înainte de începerea matchului

Echipa maghiară F. T. C. (Ferencváros)

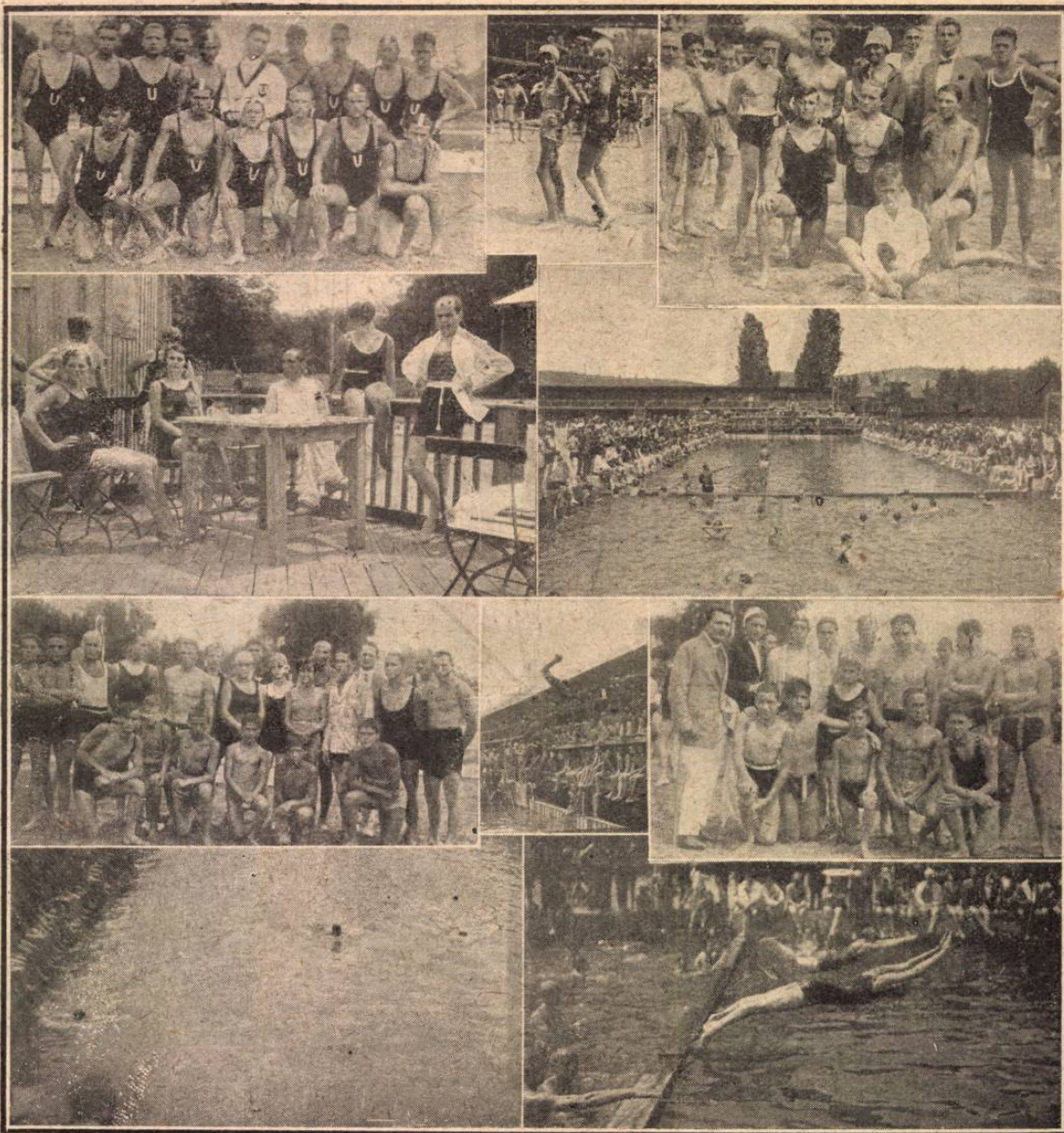
Echipele F. T. C. (Ferencváros) din Budapesta și Juventus (București), care au jucat Dumineca trecută, un match de football în capitala țării. Rezultatul matchului 5:0 (1:0) în favoarea lui Juventus înseamnă un mare succes al sportului român. Arbitru a fost d. Rădulescu

Portarul Lache din echipa Juventus apără un goal periculos

**CETIȚI
ÎN FIECARE NUMĂR
RUBRICA
SPORTIVĂ**

Campionatele de înot la Cluj

Duminecă, la Strandul din Cluj a avut loc o întrecere de înot. Au participat echipele Universitatea (sus la stânga), M. S. E. (din Târgul Mureș) și N. T. K. (din Aiud) sus la dreapta, Haggibbor (Cluj) jos la stânga; și K. A. C. (Cluj) jos la dreapta. Echipa Universitatea și-a dovedit superioritatea. Au obținut Universitatea 7 puncte, Haggibbor 4, K. A. C. și M. S. E. câte 2 și N. T. K. 1. În salturi a învins Hanko (U). Fotografiile noastre, în afară de echipe reprezintă: d-ra Eva Hecht (H.) învingătoarea în înot pentru dame. Un grup de spectatori din elita clujană la Strand. Plecarea înotătorilor. Goana în apă. O pornire impresionantă. Săritura crapului executată de Hanko (Universitatea).

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: a trei luni Lei 70
pe o jumătate de an . . . Lei 130

Editor și Redactor: J. B. Sima
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 86.

PRIMUL REGE AL ROMÂNIEI ÎNTREGITE

FERDINAND I.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ
 REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

PREȚUL ABONAMENTULUI:
 Pe un an întreg Lei 250
 Pe o jumătate de an 130
 Pe trei luni 70

PENTRU STRĂINĂTATE
 Pentru America \$2
 Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. SIMA

DUREREA ȚĂRII

Făuritorul României mari, Regele democrat la a cărui voință s'au înfăptuit cele mai mari reforme sociale, Ferdinand I, odihnește la Curtea de Argeș. Ostași, orașeni și țărani îl plâng de-o potrivă. Ostașii pentru că au pierdut un mare căpitan ce le era un exemplu viu de abnegațiune și patriotism; orașenii intelectuali pentru că au pierdut pe cel mai bun român, care și-a jertfit cele mai invincibile sentimente personale pentru binele țării și al neamului; țărani pentru că au pierdut pe Cel ce i-a dus la glorie și i-a înstărit.

Scurta și glorioasă domnie a Regelui Ferdinand I, va rămâne în istoria noastră ca îndreptar și luminoasă pildă pentru urmași.

Suferințele Regelui Ferdinand I, într-un an de chinuitoare boală, au înmărmurit pe oameni de știință cu organismul său de fier, după cum suferințele sentimentale în timpul cumplitei cutropiri dușmane, — când ne grămădiserăm pe-o palmă de pământ și-n Iașul durerilor, — au fost cel mai înălțător exemplu de curaj, dragoste de neam și țară, demnitate și clasic sacrificiu.

Regele Ferdinand I și-a smuls eroic din inimă sentimentele care stăpănesc pe omul slab, și păstrând cu sfințenie înaltele, virtuți, ne-a fost conducător viteaz la război, părinte iubitor în vremuri de restriște călăuză înțeleaptă în vremuri de prefaceri și cel dintâi la sacrificiu.

Toată suflarea românească își pleacă smerit genunchii la mormântul marelui Rege și-n durerea năvalnică ce strânge inimile înlăcrimate, avem o singură mângâiere: pilda vieții Lui va fi deapănare neuitată, căci istoria va purta în pagini strălucitoare numele Lui, care va fi un îndemn pentru toate generațiile ce vor veni.

Cu cât ne vom depărta în viitor figura Regelui Ferdinand I, va răsări mai uriașă, sacrificiile Lui mai mărețe și dragostea pentru țară și poporul românesc nemărginite.

În durerea care ne copleșește avem de făcut o rugăciune către Dumnezeu neamului nostru: să călăuzească înțelepciunea micului Rege Mihai I, pentru a-L face un vrednic urmaș al Marelui Rege Ferdinand I.

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

O SĂPTĂMÂNĂ de jale și de doliu.

Țara a pierdut pe primul Rege al tuturor românilor. Pierderea a fost cu atât mai mare și mai dureroasă, cu cât urmașul la tron e încă copil plâpând.

Până când Noul nostru Rege, M. S. Mihai I al României, va implini 18 ani, adică vreme de 12 ani, conform cu hotărârile luate în Ianuarie 1926, în fruntea țării vor fi A. S. Principele Nicolae, d. Gh. Buzdugan și Sanctitatea Sa Patriarhul României, alcătuind împreună Regenta.

Regenta imediat după moartea Regelui, a depus jurământul de credință în Parlament.

D. Ionel Brătianu a înaintat imediat dimisia cabinetului, dar Regenta, ținând seamă de scrisoarea pe care defunctul Suvoran a scris-o pe patul de moarte, și prin care își exprima încredere în guvernul Brătianu, a respins această demisiune. Guvernul Brătianu continuă deci să guverneze țara, după ce parlamentul a fost legal constituit, prin validările alegerilor, făcute în primele zile după deschiderea corpurilor legiuitoare.

L A înmormântarea Regelui a participat întreaga suflare românească.

O clipă în durerea care a izbit țara, toate neînțelegerile au fost uitate. Dar imediat după ce s'au terminat funeriile lupta între partide a reînceput.

Luni 25 Iulie Camera și Senatul au ținut sesiune solemnă: pentru comemorarea Regelui Ferdinand I, eroul întregirii neamului; pentru mărturisirea credinței către Regele Mihai I, simbolul continuității spiritului monarhic; pentru a exprima încredere neclintită în viitorul României Mari.

Atât la Camera cât și la Senatul, spre a exprima aceste sen-

timente, au luat cuvântul reprezentanții partidelor în actualul Parlament. Dacă toți s'au mărginit în a arăta în cuvinte calde comunitatea de credințe și simțiri, în aceste momente grele pentru țară, Iuliu Maniu a socotit necesar să reamintească Regentei, după ce a relevat cu înduioșare cât de grea e pierderea pe care țara a încercat-o moartea Regelui Ferdinand, că poporul român așteaptă întronizarea legalității și dizolvarea actualului Parlament. Această declarațiune a produs multă nemulțumire atât d-lui Brătianu cât și într-unul Guvern și a determinat pe cât se pare o schimbare politică.

Într'adevăr de unde se părea că o înțelegere între partidul Național-țărănesc și partidul Liberal va putea fi totuși înfăptuită, acum nu mai sunt posibile nici un fel de tratative între aceste două partide și d-l Brătianu și-a îndreptat prietenia din nou către General Averescu, care, la Senat, a făcut o declarație de loialitate, desmintind astfel zvonuri neîntemeiate.

S'ar putea crede că partidul poporului, care nu are în Parlament decât un singur reprezentant, șeful acestui partid, senator de drept, să fie totuși, împotriva manifestării populare, desemnat ca al doilea partid de guvernământ?

D-l Iuliu Maniu a dovedit că știe să fie neclintit în păreri sale

REGENTA intrând în funcțiune, s'a adresat țării printr-o proclamație prin care făgăduiește: „Să vegheze la aplicarea credincioasă a Constituției și a legilor țării, pentru ca în temeiul lor așezămintele noastre să se poată desvolta și să poată propăși nestânjenite.“ De sigur că această făgăduială este menită să umple de mulțumire inimile românilor.

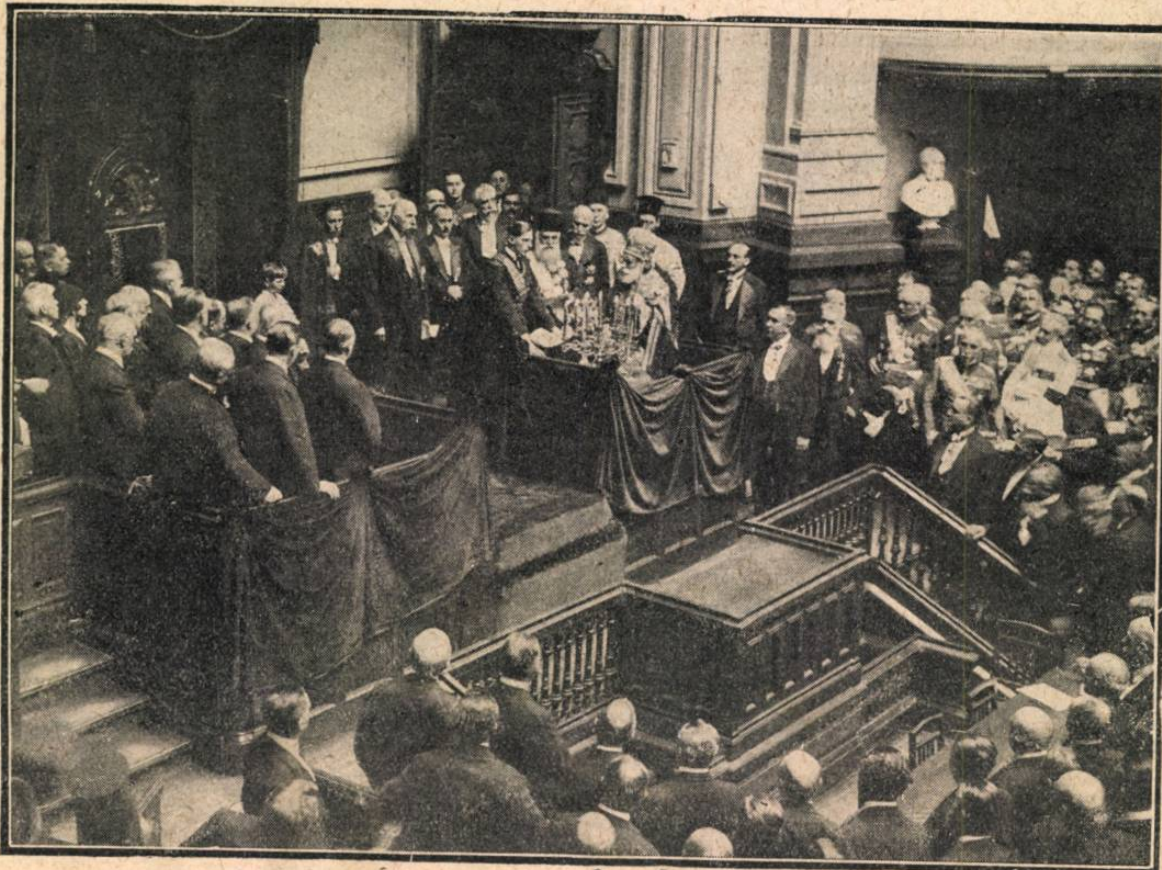

„Neptun“ zeul mărilor, conducătorul corăbiilor pe apă pare sortit să ajungă un moșneag demodat, de care nimeni nu va mai ține seama.

Armonia între aliați e perfectă, când cei doi maeștri sunt la unison

Regenta în fața Parlamentului

REGENTA DEPUNE JURĂMÂNTUL ÎN FAȚA ADUNĂRII NAȚIONALE

Dialoguri în Parlament

Intre Maniu și Titulescu

După sesiunea de ieri, în culoarele Camerei, d. N. Titulescu, ministru de externe, întâlnindu-l pe d. Maniu, i-a spus:

— „Regret cele petrecute căci imi zădărnicești acțiunea mea.“

— „Prin ce? a răspuns d. Maniu. Prin declarația de recunoaștere a ordinii legale instituite?“

— „Nu. Prin partea finală a declarației.“

— „Nu știam, a ripostat din nou d. Maniu, că acțiunea d-tale presupune negreșit domnia bunului plac și este incompatibilă cu întronizarea legalității.“

Intre Brătianu și Averescu

Senatul a început să ovaționeze. D. Brătianu s'a dus la tribună și a strâns mâna d-lui Averescu spunându-i că-l felicită.

Cei din apropierea acestei scene, spun că d. Averescu ar fi șoptit atunci primului ministru:

— „D-le Brătianu să trăești, și să guvernezi, și să dominezi situația. Îți urez însă să nu judeci oamenii după zvonuri.“

Intre Mihalache și dr. Lupu

D. Ion Mihalache: „Este desigur spectacolul acesta că cei cari nu erau mulțumiți că nu suntem destul la stânga, acum au trecut la extrema dreaptă.“

Primul Rege al tuturor Românilor

Dela naștere până la mormânt

Obârșia familiei Regelui Ferdinand I trebuie căutată la izvoarele Dunării, înspre Rhinul de sus. E o familie veche, care se pomenește încă de prin veacul al XI-lea, familia Hohenzolern. Regele Ferdinand este cel de al doilea fiu al Prințului Leopold și al infantei Antonia de Braganca, și s'a născut la 24 August 1865.

altă fiică a Rinului, Principesa Elisabeta de Wied, coboritoare din casa de Orange, și înrudită și cu dinastia rusească.

Infanta Antonia de Braganca, principesa Antoinette cum o numiau germanii după căsătorie, era înzestrată cu o deosebită îndemânare în pictură și un martor ocular spune că iubea ei pentru flori și gustul ei

de moralitate și tinerii prinți fură crescuți cu cea mai mare severitate, cum de altfel și bătrânul Carol Anton, bunicul lor, fusese un om aspru, cărmuindu-și familia cu mână de fier."

Tânărul prinț Ferdinand, urmă mai întâi învățăturii, în casă, cu Groebels, care mai târziu a fost director de Muzeu. Când a crescut mai mare, viitorul nostru Rege, a mers, ca fiul oricărui cetățean, la gimnaziul din Dusseldorf, frumosul oraș german, atât de plin de amintiri napoleoniene și de influențe latine, și care adăpostise, în timpurile din urmă, o întreagă școală de pictură.

„După cinci ani de studii gimnaziale, făcute în bune condiții, care dădură bazele solide ale unei culturi generale, necesare oricărui domnitor modern, prințul Ferdinand intră în viața publică la 1885, ca ofițer în garda prusiană, spre a trece îndată la școala militară din Cassell. După doi ani de practică la Regiment, făcu studii universitare la Tübingen și la Lipsa (1887), ascultând pe profesorii de istorie, dreptul ginților și dreptul roman, de economie politică și finanțe.

Intre acei care au avut influență asupra lui se pot însemna: Schönborg, de economie politică, spirit democratic, von Martiz, de drept administrativ, Cugler, istoricul cruciatelor, Romelin, de statistică, Wach, de drept penal, Friedbergh, de drept canonic, istoricul de școală veche Maurenbrecher și celebrul filozof Wundt. În acest orizont și-a format Principele Ferdinand spiritul, în așa chip încât între dânsul și între români, a căror tradiție culturală e străină de egoismul național, să nu poată fi niciodată un antagonism, care împiedecă fericita înțelegere în gânduri dintre un Suveran și un popor.

În toamna anului 1880, între Carol I și fratele său Leopold se încheie o înțelegere, actul din 12 Noiembrie. Prinț'o scrisoare, foarte frumoasă, Prințul Leopold declară că renunță, în ce privește persoana sa, la drepturile de succesiune care îi revineau, după constituția dela 1866 și că primește ca unul din fiii săi să se consacre misiunii căreia fratele său își închinase viața.

După 6 ani, când Principele Ferdinand își isprăvi studiile, făcute și în vederea misiunii care îl aștepta, succesiunea la tronul României fu hotărâtă, făcând din acest nepot moștenitorul lui Carol I.

Principele Leopold și al doilea fiu al său, veni în țară, în toamna anului 1886, pentru cuvenita solemnitate. După o petrecere de câteva săptămâni, în Castelul Peș de la Sinaia, isprăvit de curând, ei asistau, la 1 Noiembrie, în București, la ceremonia prin care Principele Leopold era numit proprietar al regimentului 3 de Infanterie, iar Principele Ferdinand era înscris ca sublocotenent în controalele acestui regiment. Regele Carol, cu prilejul acestei solemnități a spus, într-o cuvântare mișcătoare: „Aceasta este pentru el o cinste, de care sunt convins că va fi întotdeauna vrednic. Pentru noi este o bucurie și siguranță în viitor, ceea ce țara întreagă va simți, cum că el, ca membru al neamului meu, poate fi chemat într-o zi să păstreze opera mea, să urmeze tradițiilor mele." Cuvinte profetice pe cari întreaga viață a Regelui Ferdinand n'a făcut decât să le împlinească cu prisosință. Principele fu condus de unchiul său, la steagul regimentului și astfel se făcu legătura trinitică între tânărul Prinț și acel tricolor, a cărui biruință trebuia să vadă peste treizeci de ani, ca Rege luptător, pe plaiurile desrobite ale Ardealului românesc. Mărturiile contemporane arată cu câtă dragoste a fost salutat blondul sublocotenent timid, când în fruntea companiei sale, el trecu înaintea mulțimii imense, doritoare să vadă

pe acela, care era adus să prezideze desvoltarea mai departe, pe calea dreptății, către cultură și fericire, a poporului românesc.

Prințul Ferdinand a plecat apoi îndărăt în Germania, spre a-și termina studiile. Cineva care l-a cunoscut bine și l-a iubit pentru calitățile sale îl zugrăvea astfel:

„Ca tânăr, se poate spune că însușirea caracteristică a prințului Ferdinand este o extremă modestie, amestecată cu o timiditate aproape chinuitoare. Foarte curtenitor și politicos, se ferea totdeauna de a jigni sentimentele cuiva și ceda terenul, chiar când cunoștea subiectul în discuție, mai bine decât cei cu cari

țară în Aprilie 1889, în timpul Ministerului Teodor Rosetti și primit, conform constituției, în rândul Senatorilor, prin decretul dela 18 Martie, a fost creat „moștenitor presuntiv al Coroanei" cu titlul de „Alteță Regală Principe al României."

Regele Carol, un om de neiertătoare muncă strictă, supuse pe moștenitorul tronului aceluiași norme ca pe oricare altul dintre ofițerii regimentului 3 de linie, a cărui sobră uniformă neagră, cu pellițe roșii, o îmbrăcase: „dela 7 ore dimineața serviciul", aceasta era hotărârea care n'a fost călcată, dându-se exemplul din locul unde el nu

Tânărul principe Ferdinand, ca student la universitatea din Lipsa.

La 10 Maiu (stil vechiu) 1866, Carol de Hohenzolern-Sigmaringen, a fost chemat să dea României o dinastie, străină, lipsită de legături cu partidele de desbinare din țară, așa cum o doriseră de multă vreme, cugetătorii politici și luptătorii pentru viața națională unită.

artistic au avut mare înrăurire asupra copiilor. Acela, descrie astfel pe mama Regelui nostru:

„O mare frumusețe în tinerețea ei, a rămas o catolică înfocată, petrecându-și ceasuri întregi, în fiecare zi, la biserică. Avea un minunat talent pentru pictură și broderie, gu-

Principele Ferdinand sublocotenent al regimentului 3. infanterie (1886).

Prințul Carol, fostul, Rege al României, acela căruia țara noastră îi datorește ridicarea ei, în rândul statelor civilizate, era fratele mai mic al Prințului Leopold.

În Noiembrie 1869, Domnitorul Carol al României, s'a căsătorit cu o

stul ei era fără greș și odaia ei cuprindea din belșug frumoase lucruri vechi, ce-i veniau dela tatăl ei, Regele Portugaliei, care, ca toți Coburgii, era un mare cărturar și iubitor de artă.

„Era foarte severă în vederile ei

Principele Ferdinand ca ofițer în batalionul I de vânători.

discuta.

Iubind din fire retragerea, era foarte puțin comunicativ. Îi plăcea singurătatea, natura și arta. Urând orice pompă și ceremonie zgomărnă, a moștenit însă dela mama sa o sfioasă mândrie, unită uneori cu un respect german pentru legi și forme. Disciplina cea mai absolută a fost principala linie a educației sale și un simț de datorie, care i-a rămas

trebuie să lipsească nicodată. Prințul Ferdinand avea în aceea vreme 24 de ani.

În țară principele moștenitor a căutat să stabilizească legăturile cele mai strânse cu noua sa patrie, participând la toate manifestațiile ei. La 29 Decembrie (10 Ianuarie) 1893 a fost înaintat maior, comandant al batalionului I de vânători și în aceea zi a sărbătorit căsătoria

A. S. Regală Principele Ferdinand, moștenitor al Tronului.

în toată viața, ajutându-i să biruie sentimentele lui personale, nu i-a îngăduit vre-odată să le puie la mijloc între dânsul și ceea ce trebuia să facă. Blând fără egoism, oricine îl cunoștea bine, îl iubea."

Prințul Ferdinand s'a înapoiat în

ria sa cu Principesa Maria de Marea Britanie, fiica Ducei de Edinburgh și nepoată a Reginei Victoria. Căsătoria a avut loc tot în vechiul castel dela Sigmaringen. Frumoașa domniță, tânără, în vârstă abea de 17 ani, fiind după mamă

nepoata țarului Alexandru al II-lea, aducea pentru cei preocupați de situația internațională a țării o garanție puternică de liniște, din spre partea Rusiei cu care, după jignirile din 1878, nu se ajunsese la o stare de bună vecinătate.

Nouilor căsătoriți li s'a făcut în țară o primire foarte calduroasă și, la Mitropolie în București, a avut loc o serbare, unde biserica noastră

prilejul nașterii celor dintâi copii din această legătură: prințul Carol (3 Octomvrie 1893) și princessa Elisabeta (13 Noemvrie 1894), dar mai ales cu prilejul grelei boli, de care, în 1897, a suferit prințul moștenitor și care amenința să-l răpuie. De bună seamă că știința medicilor n'a fost de ajuns spre a-l ridica de pe patul de zăcere, pe cel stors de puteri în frigurile cumplite ale tifosului.

Regatului, creat printr-o luptă biruitoare.

Când la 27 Septemvrie 1914, Regele Carol închidea ochii, Principele moștenitor lua în mână sa destinele țării și putea rosti, în mijlocul aplauzelor frenetice, asigurarea că mai presus de orice va fi un bun român.

Suirea pe Tron a Noului Rege era unită cu datoria de a se hotări în marea luptă ce se ducea, — oricare i-ar fi fost întâile motive, — pentru dreptul națiunilor, de a trăi în Statele Unite libere între hotarele lor naturale.

Simțind românește, Regele Ferdinand I n'a putut decât să urmeze dorinței unui neam întreg și la 14 August 1916 să cheme pe ostași „spre a purta steagurile peste hotarele unde frații așteaptă cu nerăbdare și cu inima plină de nădejdi.”

Intregul război și toate suferințele retragerii în Moldova a frământat „legătura cea mai sfântă și cea mai tare, care poate uni pe Suveran de poporul său iubit, cu care nu are decât un singur gând și un singur țel.” Dănsul știa că „luptam pentru o cauză dreaptă, pentru înfăptuirea unui dor secular... făurind prin spadă și cu sânge întregirea neamului românesc.” Dar toate suferințele au fost răsplătite, când după învingerea puterilor centrale, România a rupt și dansa petecul de hârtie care impunea o pace nedreaptă, neratificată de Rege, când una după alta provinciile locuite de români își manifestau dorința liberă de a se uni și alcătui România Mare, și astfel la 1 Ianuarie 1919, din capitala sa liberată, în mijlocul unei țări întregite în hotarele naționale, Regele putea să se îndrepte către soldații săi, către noua armată care să înjgheba din fărâmile ascunse supravegherii dușmanului, cuvinte de liniștită dar adâncă recunoaștere.

Și desigur mulțumirea Suveranului trebuie să fi fost dintre cele mai mari când a fost primit cu entuziasmul sincer, pe care Ardelenii l'au dovedit, la străbateră ținutului lor de către Ferdinand I și Regina Maria. Perechea Regală a vizitat Ardealul și părțile vecine, până la capătul hotarelor noastre, atingând Oradea-Mare, Careii-Mari, Jiboul, Baia-Mare, Dejul și Bistrița. Populația de limbă străină, scăpată prin armele noastre de suferințele regimului bolșevic, se întrecea cu românii de sânge, în aducerea omagilor de loialitate și exprimarea sentimentelor de iubire. Pretutindeni Regele găsea cuvinte lapidare, pentru a răspunde, și simplitatea blândă cu care le rostia adăugă la marea impresie produsă asupra ascultătorilor.

Respectul față de coroană și devotamentul special față de persoana lui, uniau pentru prima dată popoare care de veacuri trăiesc în Ardeal mai mult în relații de rivalitate decât de prietenie. O prețioasă garanție pentru dezvoltarea fericită a unor provincii, prea mult turburate de întreceri firești dar și de uri meșesugite. Domnul românesc făcuse această minune.

La Oradea-Mare, la Cluj, la Turda, la Blaj pretutindeni Regele Ferdinand a știut să rostească cuvinte calde, care să talmăciască și toată dragostea pe care Suveranul o avea pentru poporul său și legătura temeinică pe care Dănsul a știut s'o stabilizească cu pământul acestei țări.

Iată vorbele pe care Regele Ferdinand I le-a spus membrilor Consiliului Dirigent la Cluj: „Am simțit multă emoție când am putut pipăi pulsul acestui popor, și ceea ce mi-a spus el a fost adevărat și frumos și mi-a dovedit lealitatea care a existat în totdeauna în voi, Ardelenii.”

El este alcătuitorul reformei agrare. (După N. Iorga).

Soarta n'a vrut însă ca Regele cel mare și cel bun să se bucure prea mult vreme de împlinirea tuturor năzuințelor poporului. O boală nemiloasă l-a răpus, în clipa când țara avea încă multă nevoie de conducerea lui înțeleaptă.

In zilele dela 15-18 Octomvrie 1922 Făuritorul României Mari a căpătat răsplata cea mai mare a

Mica principesă Maria de Marea Britanie, viitoarea Regină a României.

a sfințit unirea dintre cei doi soți. Tot drumul până la vechea casă a Goleștilor, a căror locuință devenise palatul Regal, a fost sămănat cu flori și cu mănunchiuri de flori, au fost primiți tinerii Principi, de fete în alb, la intrarea în clădire. A doua

lui și în sufocarea istovitoare a pneumoniei, ci au trebuit și miile de rugăciuni, ale unui popor bun.

RĂZBOIUL CEL MARE

Războiul din 1914 a pus pentru factorii politici o grea problemă de

A. S. R. Principesa Maria.

zi, după datinile străbune, 23 de perechi țărănești au fost cununate în fosta biserică domniască Sf. Spiridon, având ca nuni pe înșiși soții princieri.

De câtă dragoste se bucurau principii moștenitori, s'a dovedit și cu conștiință. Dacă însuș bătrânul Rege Carol arătase, nu odată, cât îi stăteau la inimă durerile româ-

nilor, supuși unei stăpâniri străine și că demult gândia, în intimitatea sufletului său, la clipa fericită, când lanțurile ar cădea și străvechea unitate a poporului românesc, s'ar restabili sub sceptrul său de urmaș al celor mai glorioși Voievozi, cu atât mai încălzit de acest ideal trebuia să fie viitorul stăpânitor asupra

A. S. R. Principesa Maria.

„Unirea aceasta, făurită prin sânge vărsat pe câmpurile de luptă și prin credință, nu poate să nu fie atât de tare, în cât nici o forță să nu ne mai poată despărți.”

În călătoria Regelui prin țara moșilor, sunt memorabile cuvintele acestea:

„S'au zis odată, aceste versuri triste:

Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poartă 'n poartă!
Timpurile acestea au trecut. De acum înainte nimeni nu va mai

operei înfăptuite de dănsul: a fost încoronat în vechea cetate dela Alba-Iulia, Rege al tuturor românilor, dela Nistru până la Mare, dela Dunăre la Tisa.

Regele își văzuse visul cu ochii: Stăpânitor puternic peste o țară fericită.

La mormântul proaspăt deschis, țara întreagă se pleacă smerită și recunoscătoare.

Regele Ferdinand I și-a dat obștescul sfârșit în noaptea de 20 Iulie, la Castelul Peleş din Sinaia.

Regina Maria.

cerși, ci fiecare va trăi după munca și puterea lui.”

Și Regele Ferdinand s'a străduit, după ce cu vitejia spadei lui a reușit să alcătuiască România mare și liberă, cu mintea lui limpede și înțeleaptă să înstărească pe țărani, pe cari îi iubia mai mult între toți:

Rămășițele lui pământești au fost aduse la București și așezate pe catafalca în Palatul dela Cotroceni. În ziua de 24 Iulie trupul neînsuflețit al marelui Rege întovărit de jalea întregului popor a fost dus la Curtea de Argeș și înmormântat în Mănăstirea de acolo.

ÎNCORONAREA

După războiul independenței domnitorul Carol s'a încoronat ca Rege al României la 10 Mai 1881, făurindu-și o coroană de oțel, din tunurile turcești luate în războiul dela 1877.

La 15 Octombrie 1922, după 40 de ani, urmașul Regelui Carol, Ferdinand I, se încoronează, la Alba Iulia, Rege al României Mari, rege al tuturor românilor.

Cu acel prilej Regele Ferdinand a dat o proclamație publicată alături, care va rămânea adânc înscrisă în cartea Neamului Românesc.

D-l M. Phereckyde, Președintele Senatului și D-l G. Orleanu, Președintele Camerei, Prezentând Coroanele M. M. L. L. Regale Regele Ferdinand I și Reginei Maria a României

M. S. Regele și Regina la eșirea din Catedrală pornind spre Baldachin.

PRIMA REGINĂ A TUTUROR ROMÂNILOR

CAROL I ÎNTEMEETORUL REGATULUI ROMÂN

PROCLAMAȚIE

„Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională, am moștenit Coroana României, după glorioasa domnie a Intemeietorului regatului.

„Suindu-mă pe Tron, am rugat Cerul să dea rod muncii ce, fără preget, eram hotărât să închin iubitei mele Țări, ca bun Român și Rege.

„Pronia cerească a binecuvântat, și prin bărbăția poporului și vitejia ostașilor ne-a dat să lărgim hotarele Regatului și să înfăptuim dorul de veacuri al Neamului nostru.

„Am venit astăzi cu Regina — care ne-a fost tovarășă în credință neclintită la restriște și bucurie, — ca printr'această sărbătoare să consacram în fața Domnului și a scumpului nostru Popor legătura ce ne unește de-a pururea cu dânsul.

„Punând pe Capul Meu, în această străvche cetate a Daciei Romane, Coroana de oțel dela Plevna, pe care noui și glorioase lupte au făcut-o pe veci Coroana României Mari, — Mă închin cu evlavie memoriei celor cari, în toate vremurile și de pretutindeni, prin credința lor, prin

munca și prin jertfele lor, au asigurat unitatea națională, — și salut cu dragoste pe acei cari au proclamat-o într'un glas și o simțire, dela Tisa până la Nistru și până la Mare.

„In aceste clipe, gândul meu se îndreaptă cu recunoștință către viteaza și iubita noastră armată.

„Pentru răsplata trudelor trecutului, rog Cerul ca poporul nostru să culeagă în pace roadele lor binecuvântate și să propășească în liniște, frăție și muncă harnică.

„Cu inima plină de dragoste și credință mărturisesc dorințele sufletului meu:

„Vreau ca țărâtimea, stăpână pe veci pe ogoarele ce le-a dobândit, să le dea toată puterea de rodire în folosul ei și al binelui obștesc.

„Vreau ca muncitorimea, credincioasă patriei, să-și afle soarta tot mai prosperă într'o viață de armonie și de dreptate socială.

„Vreau ca, în hotarele României Mari, toți fiii buni ai țării, fără deosebire de religie și de naționalitate să se folosească de drepturi egale

Elisabeta prima Regină a României.

Coroana de oțel cu care a fost încoronat M. S. Regele Ferdinand I al tuturor Românilor.

cu ale tuturor Românilor, ca să ajute cu toate puterile Statul, în care Cel-de-Sus a rânduit să trăiască împreună cu noi.

„Vreau ca Români din toate straturile sociale, însuflețiți de năzuința unei depline înfrățiri naționale să se folosească toți de legitima ocrotire a Statului.

„Vreau ca în timpul domniei Mele, printr'o întinsă și înaltă dezvoltare culturală, patria noastră să-și îndeplinească menirea de civilizație ce-i revine în renașterea Orientului european, după atâtea veacuri de cumplite sbuciumări.

„Sunt sigur că, în îndeplinirea marei noastre datorii, voi avea sprijinul tuturor bunilor fii, ai țării, nedespărțiți în gând și în faptă în jurul tronului.

„Acestei sfinte misiuni, în neclintită unire cu poporul nostru, voi închina toate puterile mele de om și de Rege și asupra ei chem, în această zi solemnă de înălțare sufletească, binecuvântarea celui A-Tot-Puternic...”

Regele Ferdinand la expoziția Zootehnică din Cluj (26 Sept. 1924).

Regele Ferdinand I și Regina Maria

Comemorarea lui Avram Incu. Regele și Regina în mijlocul Moșilor.

Regele și Regina la comemorarea lui Avram Iancu. Serviciul divin pe muntele Găina.

FUNERARIILE REGELUI LA SINAIA

FUNERARIILE REGELUI LA SINAIA.

Regele Ferdinand I. s'a sfârșit în Castelul Peleşor dela Sinaia, în noaptea de 19 spre 20 Iulie, răpus de o boală grea, cancer al rectusului. Vreme de un an și mai bine știința și vigoarea defunctului Rege au luptat împotriva acestei boli fără leac. În cele din urmă omul a fost învins.

1. Castelul Peleşor și cortul în care Regele Ferdinand și-a petrecut ultimile zile. — 2. În gara Sinaia. — 3. Cortegiul dela Peleşor, spre gara Sinaia. — 4. Sicriul purtat pe umeri până la tren. — 5. Cortegiul plecând dela Peleşor. — 6. Ultimul drum prin Sinaia. — 7. Lumea așteptând trenul mortuar la Ploiești. — 8. Cortegiul funebru.

REGELE PE CATAFALC

Regele Ferdinand I a murit relativ tânăr. Avea 62 de ani. Pe figura lui se citește parcă îngrijorarea pentru soarta țării, gândul său din urmă când a trecut din lumea aceasta.

Testamentul Regelui Ferdinand I.

În ziua de 21 Iulie a. c. s'a deschis la Sinaia Testamentul Regelui Ferdinand. Acest testament are cuprinsul următor:

Acesta este testamentul meu scris și iscălit de propria mea mână la 2 Iunie 1925 în reședința mea de vară „Sinaia”.

În urma bolii de care cu voia lui Dumnezeu și prin bunele îngrijiri ale medicilor noștri am scăpat cu bine, socotim de a mea datorie să mă așez să scriu dispozițiile mele testamentare.

Luând hotărârile din urmă și gândind-mă la sfârșitul vieții Mele, îndreptez către Atot-Puternicul prinosul recunoștinței Mele că mi-a îngăduit să-mi consacru munca poporului român a cărui propășire a fost fără preget și fără încetare scopul vieții mele.

DESĂVÂRȘIREA OPEREI NAȚIONALE

Neuitatul și înțeleptul meu unchiu, Regele Carol I, în lungă și slăvită sa domnie, a întemeiat puternic și sănătos noul Stat al României dezvoltând minunatele însușiri de muncă și de progres ale poporului ei, redăptându-l și organizându-l în glorioasă ei armată, străbunele virtuți ostășești ale neamului ei. Rezemat pe aceste virtuți la rândul meu, am putut desăvârși, opera națională și am aflat în clipele celor mai hotărâtoare împrejurări, credința neclintită și eroismul neîmărmurit al oștii de care mă simt legat în adâncul sufletului.

NEMĂRGINITA IUBIRE DE ȚARĂ A DEFUNCTULUI REGE

A vrut astfel pronia cerească să nu lase fără rod Domnia mea, și a dat dragostei mele de neam cea mai scumpă și sfântă răsplătă. Ridic până la ultima suflare ruga mea fierbinte ca să binecuvinteze și în viitor soarta poporului român și să hărăzească inbitului meu fiu, viitorul Rege al României întregite ajutor ceresc, ca la rândul său, să întărească și să sporească moștenirea națională, unind tot mai strâns puterile și însușirile Românilor din toate ținuturile și din toate straturile sociale.

SFATURI PENTRU MOSTENITORUL TRONULUI

Cu inimă de părinte îndrum pe Carol să nu înceteze în orice clipă și în orice împrejurare a-și închina toate puterile neamului și Statului, în ale căror slujbe îi este hotărât să trăiască.

Multe și grele sunt grijile domnitorului, în trudă neîncetată în serviciul Statului, ele se stăpănesc însă, prin simțul datoriei și al jertfirei de sine, iar în fața greutăților binecuvântarea lui Dumnezeu și ajutorul sfinților celor buni, nu vor lipsi, precum nu mi-au lipsit în vremea Domniei mele.

Către acești sfinți imi îndreptez astăzi gândul recunoscător și mulțumesc bunătății divine, care mi-a îngăduit să pot prelua neasemuitorul ajutor pentru statul celor credincioși și destoinici.

RECUNOȘTINȚĂ REGINEI MARIA

Dar mai presus de alții recunoștința mea merge către Aceia care mi-a fost tovarășă nedespărțită și sprijin prin sfat și credință în toate vremurile și în toate împrejurările.

Dragostea ei de țară și inima de mamă îi vor însuși puteri noi, pentru a-și urma și în viitor binefăcătoarea ei solitudine.

Sunt convins că uniți în iubire frățescă, copiii noștri o vor înconjură și vor păstra legăturile scumpe cari au făcut fericirea vieții noastre, precum nu mă îndoiesc că poporul meu va avea pentru scumpa mea soție, și după trecerea mea din viață aceeași dragoste neschimbată.

LEGATELE

Rog a se lăsa ca reședința soției mele, Regina Maria, palatul dela Cotroceni; iar castelul Pelișor dela Sinaia, împreună cu casa pentru oaspeți — (Kavalierhaus) — și dependențele ce țin de castelul Pelișor — (locuința personalului, garajul și grajdul) — hotărâsc să rămână în folosința soției mele, cât timp va trăi. Regina Maria va dispune după a sa voință de mobilierul din Palatul Cotroceni și din Castelul Pelișor. Întreținerea acestor reședințe este în sarcina moștenitorului meu la Tron. În privința părților cunoscute copiilor mei hotărâsc:

Fiului meu Carol, Principe Moștenitor al României, ca urmaș al meu pe Tron îi las pe lângă partea lui rezervată, toată quotitatea disponibilă și hotărâsc să aibă partea sa de moștenire, întreaga moșie Sinaia-Predeal, împreună cu castelul Peleș și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru castelul Pelișor; îi mai las casele și clădirile din București cari îi sunt absolut necesare. Totodată el va fi dator să plătească legatele prevăzute pentru binefaceri.

Fiului meu Principele Nicolae al României, îi las moșia Broșteni din valea Bistriței moldovenești și casele din București din strada Imperială, cu tot locul lor unde se află acum administrația Domeniilor Coroanei.

Ficele mele, Elisabeta, Regina Greciei, îi las moșia Zorleni din jud. Tutova și un imobil în București.

Fica mea, Maria, Regina Sârbilor, Croaților și Slovenilor, își va lua partea în efecte și în bani.

Ultimele mele fiice, Ileana, Prințesa a României îi las moșia Poni din județul Iași și un imobil în București.

Toată averea mea în bani, acțiuni, obligații, fonduri de stat, după plata legatelor, va completa partea testamentară a fiecăruia din copiii mei.

NU POT FACE TO TBINELE CE AȘ DORI

Imprejurările grele economice de după război și greutățile familiare nu mi-au îngăduit să-mi văd sporiind averea mea personală și de aceea cu mare părere de rău nu pot face tot binele ce aș dori. Totuși las în grija fiului meu rămas la domnie, ca după sfatul ce va lua dela președintele consiliului de miniștri, patriarhul bisericii române, primul președinte al Curții de Casație și ministrul casei mele să distribue suma de cincizeci de milioane lei

LA CURTEA DE ARGEȘ 1. M. S. Regina Maria lângă sicriul Augustului ei soț. — 2. Cortegiul pe sraele Curții de Argeș. 3. Ca aripi negre fâlăie steagurile de doliu deasupra mulțimii îndurerate care înconjoară pe membrii cari duc pe umeri sicriul cu rămășițele pământești ale Regelui Ferdinand. — 4. Momentul înmormântării. — 5. În biserica dela Curtea de Argeș.

(socotind leul după valoarea lui de azi față de aur) — următoarelor instituțiuni:

Fundațiunii universitare Ferdinand I. din Iași.

Orfelinatul agricol Ferdinand de pe moșia regală Zorleni, care va rămâne neatins de această moșie și întreținut de viitorul rege al României.

Academiei Române pentruca venitul să servească la un premiu pe numele Meu, pentru cercetări asupra unor chestiuni economice românești.

Societății geografice române.

Bisericilor naționale ortodoxe și unite, bisericii catolice, bisericii protestante și celei israelite.

Unei instituțiuni de ajutorare pentru ofițeri.

Societății „Astra” din Sibiu și unei societăți de cultură națională din Cernăuți și Chișinău.

O sumă se va împărți pentru săracii din capitalele tuturor județelor, după însemnătatea lor istorică și numărul populației lor.

Distribuirea sumelor de mai sus va fi începută numai după un an dela moartea mea, astfel că toate dobânzile acestor sume să rămână

disponibile. Hotărâsc ca acești bani să fie distribuiți în modul următor:

Intregul personal superior și inferior al Curții regale al Casei și al Administrației Mele va primi:

Cei cu peste zece ani de serviciu lefii pe un an întreg după moartea mea, cum sunt prevăzute în bugetul Meu, salarii și spor.

Cei cu 5 până la 10 ani de serviciu lefii fără spor pe un an întreg.

Cei cu 1 până la 5 ani de serviciu lefii fără spor pe jumătate de an.

Cei cu mai puțin de un an lefurile fără spor pe două luni.

Suma ce ar rămâne se va vărsa la fondul de pensii al Casei regale.

BINECUVÂNTAREA CEREASCĂ ASUPRA POPORULUI

Inchei aceste ultime ale Mele dorințe cu gândul care Mi-a stăpânit toată viața, chemând binecuvântarea cerească asupra scumpului Meu popor și mă închin cu smerenie în fața hotărârilor lui Dumnezeu și scălesc.

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.

Făcut în Sinaia la 2 Iunie 1925.

FERDINAND

CODICIL

A vroit Domnul să încerce țara și pe mine și pe Regina, cu o mare durere prin renunțarea la Tron a Principelui Carol. Până la sfârșitul vieții nu se va șterge din inima mea jalea care m'a cuprins când m'am văzut silit să iau act de această hotărâre a primului meu născut, constatând că din nenorocire această măsură se impunea de interesele Statului și ale Coroanei, cari în orice împrejurare am înțeles să mă stăpânească.

Schimbarea astfel făcută în moștenirea Tronului și în familia regală prin noua situație a fiului Meu Carol, mă obligă să aduc următoarele modificări și adaus la testamentul Meu sus scris.

Anulez dispoziția mea cuprinsă în acest testament prin care lăsam fiului meu Carol, toată quotitatea disponibilă și hotărârea de a cuprinde în partea sa de moștenire întreaga moșie Sinaia-Predeal împreună cu castelul Peleș și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru castelul Pelișor, precum anulez și legatele caselor și clădirilor din București cari sunt absolut necesare.

Hotărâsc ca toată această quotitate disponibilă, atât imobile cât și mobilele de pe Valea Prahovei, cu sarcinile prevăzute ca și cele din București cari sunt absolut necesare viitorului rege să revie urmașului meu la Tronul României din familia mea, iar în timpul minorității sale să se bucure de folosința lor iubita mea soție Regina Maria.

Vroesc ca partea rezervată ce se cuvine fiului meu Carol, s'o primească în bani și efecte.

Luând aceste noi dispoziții, potrivit dorinței, ce totdeauna am avut de a spori mijloacele noului Rege al României, rog Cerul ca să ajute pe iubitul Meu fiu Carol, în noua viață ce singur și împotriva voinței noastre și-a ales-o și să facă urmările acestei alegeri cât mai ușoare pentru el și pentru țară.

Făcut la București în 11 Ianuarie 1927, scris și iscălit cu propria mea mână.

FERDINAND

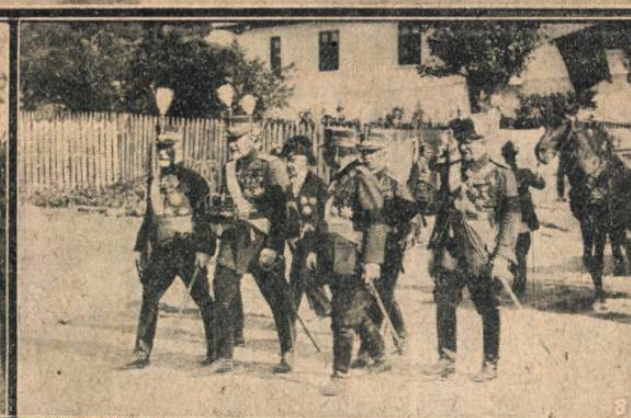
FUNERARIILE REGELUI LA BUCUREȘTI

Poporul a voit să vadă pentru ultima oră pe marele și viteazul Rege al tuturor românilor. În ziua de 22 Iulie trupul neînsuflețit al Regelui Ferdinand I a fost adus cu un tren special dela Sinaia la Cotroceni și așezat aci pe catafalc.

O mulțime, imensă zeci și sute de mii de oameni s'au perândat prin

fața rămășițelor pământești ale marelui Domnitor. Nici când un suveran n'a fost mai jelit, nici când sentimentele unei țări n'au fost mai unitare. Ostașii pe cari i-a condus în răboiu,

sătenii pe cari i-a împroprietărit, intelectualii cari au înțeles că România a pierdut un Rege înțelept, cu toții au venit în fața catafalcului să lase să picure lacrima ferbinte de recunoștință pentru acela care și-a închinat viața și a jertfit toate sentimentele Sale personale pe altarul Patriei.

1. Sicriul cu rămășițele pământești ale Regelui Ferdinand aduse pe umeri de ofițeri superiori la sosirea în halta Cotroceni. — 2. Mulțimea vrea să vadă pentru ultima dată pe defunctul Rege. — 3. Plecarea cortegiului dela Cotroceni. — 4. In gara de Nord. 5. Catafalcul la Cotroceni. — 6. Reginele plâng. — 7. In urma carului, dela stânga la dreapta Prințul Wilhelm Friederich, fratele mai mare al defunctului Rege, Prințul Nicolae al României, Regele Alexandru al Jugoslaviei, Prințul Hohenlohe. — 8. Generalul Presan purtând Coroana de oțel. — 9. Cavalerii ordinului Mihai Viteazul în cortegiul funebru. — 10. Cortegiul prin București spre gara de Nord.

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: de trei luni Lei 70
de o jumătate de an Lei 130

Editor și Redactor: J. B. Sima
Apare totdeauna Duminică

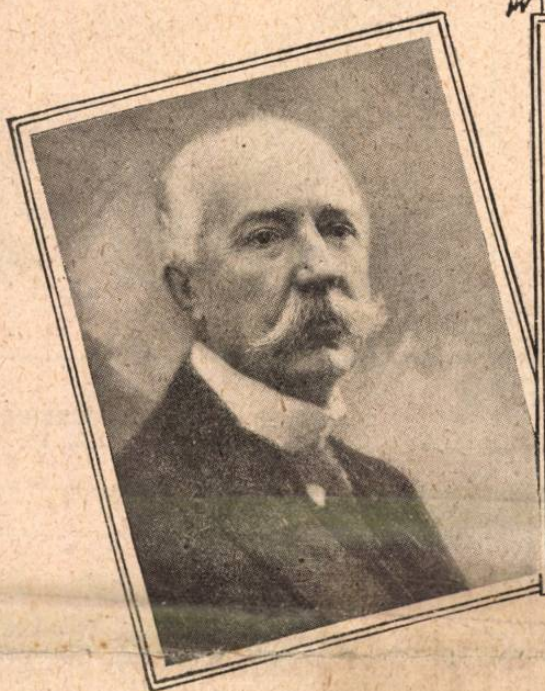
Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 20.

Regența și

Regele Mihai I.

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
-IASI-

Murind regele Ferdinand cel Bun, s'a urcat pe tronul României urmașul său Mihai I.

Noul rege, fiind un copil, până la majoratul său, vreme de 12 ani prerogativele regale, adică trebile, țării, au fost încredințate unei regențe, un grup de trei bărbați de seamă: — principele Nicolae al României, Sanctitatea Sa Patriarhul Dr. Miron Cristea și d. Gh. Buzdugan, fostul președinte al Curții de Casație.

O ultimă fotografie a Regelui Mihai I.

REALITATEA FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. SIMA

DUMINECĂ, 7 AUGUST, 1927.

Podicitatea modernă

„La Strand“

Nu suntem încă atât de naivi ca să credem că scrisul nostru v'a ridica cu un milimetru măcar nivelul moral de astăzi; nici atât de puritani ca să tăgăduim că nu ne răscolește cele mai ascunse porniri animalice, un corp gol de femeie; dar nici atât de ipocriți ca să afirmăm că, așa cum se prezintă lucrurile, ele n'ar marca o uriașă depresiune morală.

Scriem aceste rânduri numai pentru că realitatea lucrurilor și faptelor ne îndeamnă să nu le tănuim sub vâlul ipocriziei, și sentimentul de dreptate și adevăr ne determină a numi lucrurile pe adevăratul lor nume. Poate că, sinceritatea noastră, va provoca supărări momentane la anumite persoane, cari, în adâncul sufletului vor recunoaște că avem dreptate, dar potrivit convențiilor sociale și lașității individuale, vor tăgădui cu încăpățănare constatările ce facem. Dar, de dragul unor eventuale supărări sau a unor debile considerații sociale, nu putem gătui adevărul.

Nu-ți trebuie un adânc spirit de observație ca să constăți, dintr-o generală și repede ochire, că proverbiala frunză de vie este aproape complet mâncată de filoxera instinctului animalic, care a ajuns să stăpânească tiranic societatea omenească. Îl rugăm pe cetitor să facă împreună cu noi un voiaj, imaginar, — dacă în prealabil nu l'a făcut în realitate, — în diferite locuri unde modernismul adună pe bărbați și femei pentru a se convinge de adevăr și la urmă, are o picătură de sinceritate să tragă singur concluziunile necesare.

Orașele Ardealului, care au câte-o apă curgătoare, au inventat așa numitele „stranduri“ unde bărbați, femei, fete și copii se adună pe un spațiu foarte restrâns pentru a face băi reci cu rezultate fierbinți și plajă pe nisipul adunat artificial, unde flirțul, desvoltat ca și sumarul costum de baie, este singura ocupație.

Promiscuitatea acestor locuri de amănunțit studiu al anatomiei umane, este acoperită cu imperfectul, sau mai bine zis impletitul văl, al necesității igienice. E vorba de igiena fizică, nu de cea morală. Adevărul este că, după câteva băi făcute în apa murdară a bazinurilor din „stranduri“ simți imperioasă necesitate de a face o baie caldă pentru a elimina murdăria. Deșpre igiena morală e de prios a vorbi. Costumul de baie e un pretext de evidențiere a mu-

culaturei intime. Fetele naive, — dacă s'or mai găsi pe undeva, — au prilejul de a studia instinctiv anatomia masculină, răscolind prematur instinctul de conservare al speiei. Femeile măritate au prilejul de-a arăta tuturor ceiace, odinioară se zicea că numai legitimul sau amantul au dreptul să cunoască. Și'n intimitatea bazinului sau a nisipului infierbântat de soare simțul pipăitului ia proporții uriașe. S'a constatat că băile reci în bazinuri au darul de-a infierbânta

partnerii, căci într-o cabină dintr'un oraș al Ardealului s'au găsit nitate niște ustensile de toaletă intimă prohibite în Franța, care dorește să-și înmulțească populația în urma războiului.

Apărătorilor ferbinți ai acestor „stranduri“ le punem o singură întrebare: dacă sunt necesare băile reci sau de soare pentru această promiscuitate țigănească, care are darul de-a răscoli instincte bestiale ultragiind violent nu numai morala dar chiar pudicitatea infantilă?

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

TIMPUL tămăduiește cu în- celul orice durere. După sbuciumul prin care a trecut țara, după moartea Regelui Ferdinand I, spiritele încep să se potoliască și viața să-și reia calea obișnuită.

În săptămâna care a trecut, Parlamentul a terminat lucrările de validare, a recunoscut adică faptul că alegerile s'au făcut în bună ordine. Nici nu se putea altfel când, din aproape 300 de deputați, peste 200 sunt ai Guvernului.

Cu prilejul validărilor, urătenia politicianistă s'a arătat iarăși. În certurile pătimase dintre foști prieteni, între d-nii Lupu și Mihailescu mai întâi, între d-nii Ștefan Popescu și Madgearu, apoi, Ministrul de Justiție a adus învinuirea, frunzașului național-țărănist, de a fi primit bani, pentru partidul său, ca să retragă o reclamație făcută împotriva scumpelei buletinilor de vot. D-l Madgearu a acuzat pe Ministrul de Justiție că e calomniator și a reamintit purtarea sa față de d. Lupu, cu care astăzi este prieten.

Reiese din toate acestea că în politică nu există nici respect reciproc, nici prietenie adevărată nici păreri sincere.

Dacă un moment se putea crede că declarația făcută, în ședința solemnă a senatului, de către d. general Averescu, va putea obliga Guvernul să renunțe la hotărârile sale, de a schimba legiurile regimului averescan, s'a văzut în sesiunea actuală a Parlamentului, că liberalii sunt hotărâți, nu numai să desființeze sub-secretariatul de stat al căilor ferate, și să redea acestora atuonomia și consiliul de administrație, în forma în care îl aveau, dar că d. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, persista în hotărârea de a revizui gestiunea fostului guvern.

PARLAMENTUL, după ce a trimis Regentei, răspunsul la mesajul, dat încă de defunctul Rege Ferdinand I, a expediat ultimile lucrări și a luat vacanță până la sfârșitul toamnei.

SITUATIA economică a țării noastre trece printr'un moment greu. Se observă un fenomen curios. Oamenii cumpără tot mai puțin, se mărginesc la strictul necesar. Prin aceasta însă, micșorându-se consumația, producția trebuie să scadă și dansa și astfel nu numai negustorii suferă, dar și lucrătorii, pe cari fabricile sunt nevoite să-i concedieze, pentru că nu mai e de lucru. Naște astfel somajul adică lipsa de ocupație pentru muncitori. Pe de altă parte pentru ca negustorii și fabricanții să-și poată scoate cheltuielile, din puțină vânzare pe care o fac, ei sunt nevoiți să măriască mereu prețurile lucrurilor, pe care le vând. Astfel, pe măsură ce consumația se reduce, pe aceeași măsură viața se scumpește. Să căutăm oare pricina acestei crize de consumații, cum se numește, în lipsa tot mai mare de bani a sătenilor? A sărăcit oare poporul, în urma birurilor grele, puse de guvernul Averescu? Oricum ar fi, Statul e dator să ia măsuri, pentru că lucrul prezintă o foarte mare gravitate. Producția trebuie încurajată cu orice preț, atât producția agricolă, care îmbogățește pe săteni, cât și producția industrială, care dă de lucru la armatele de muncitori. Încurajarea producției se poate face scutind-o cât mai mult de sarcini, stimulând exportul, acordând favoruri. Impozitele Statului să fie fixate exclusiv asupra venitului net.

LA Paris a murit un mare prieten al României: Robert de Flers. Scriitor și literat francez, directorul marelui gazete „Figaro“, în timpul războiului mondial, Robert de Flers a venit ca ofițer în țara noastră. Aci a învățat să ne cunoască și să ne iubiască; și a plecat înapoi în Franța, n'a scăpat nici un prilej ca să arate cât de dragă i-a fost România să ne ia apărarea împotriva tuturor dușmanilor. În semn de recunoștință Parlamentul țării românești a adus omagii prietenului mort.

LA CIRC!
ȘAPTE REVOLUȚII ÎNTR'UNA

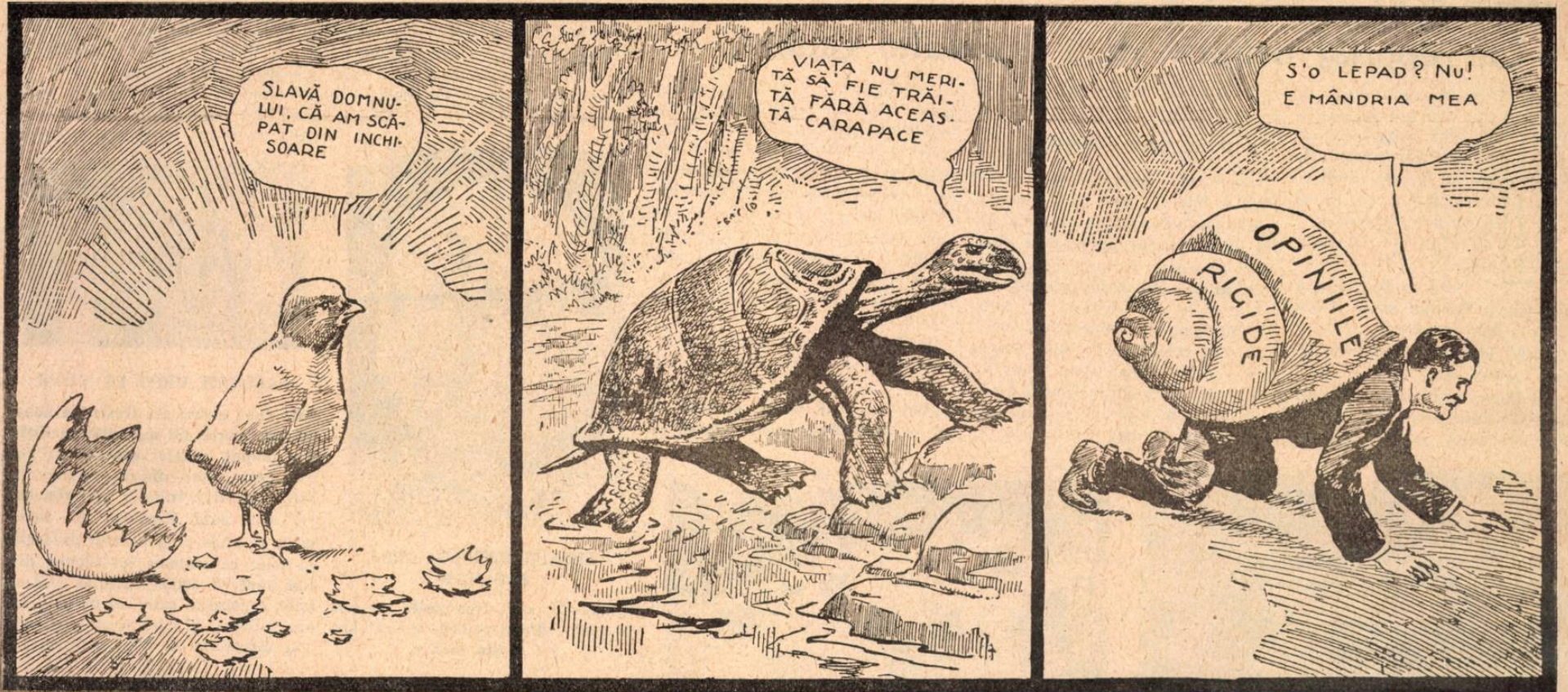
PACEA EUROPEI BUCLUCOASĂ

ARMONIE
„Îa femeia d-tale rușe la spălat?“
„Nu. Eu le i-au; ea numai le spală.“

— Life.

CARAPACELE — FIZICE ȘI MENTALE

Primul înțelept

Impăcată cu soarta, broasca trebuie să o poarte

Nu există nici un motiv să poarte această găoace

UL unei păsări se formează într-o găoace moale și plăpândă, asemenea hârtiei. În felul acesta natura caută să așere formarea puiului din ou. Găoacea aceasta, lăsată la soare, se întărește. Trei sau patru săptămâni trebuie să stea oul în cuibul păsării, pentru să fie clocit. Găoacea tare este o apărătoare destul de bună împotriva dușmanilor mici, cum ar fi furnicile, care ar nimici oul.

În vreme ce cloșca stă pe ouă, întorcându-le din când în când cu ciocul, spre a le încălzi tot deopotrivă și pentru ca puiul să se desvolte în ou pe dea ntregul (de sigur că este o adevărată minune ca pasărea să știe că trebuie să facă astfel), mica ființă dinlăuntrul găoacei crește.

De îndată ce puiul a crescut, așa încât nu mai încapă în găoace, el sparge oul și iese afară, la lumină, ca să trăiască liber.

De bună seamă că puține lucruri sunt atât de interesante ca nașterea puiului, în cloștoare. Poți vedea cum ființa plăpândă iese din coaja oului și încearcă cu stângăcie să pășiască, peste mulțimea celorlalte ouă albe, ciocănind, cu ciocul ei fraged, ici și colo.

Puiul, la esirea lui din găoace, este atât de neobișnuit și de stingher, cum este ideea nouă, care se naște în creierul unui om. Unul după altul încep apoi să iasă și ceilalți pui din ouă și viața lor în comun, le dă mai multă siguranță. Unii mor; mulți din ei trăiesc și o ființă superioară îi îngrijește și le făurește destinul. La rândul lor micile creaturi se fac mari, depun și ele ouă, ca astfel să perpetueze genul.

Tot pe atât de interesantă este și nașterea unei broaște țestoase, care-și depune ouăle pe nisip și pleacă apoi, lăsând ca soarele și întâmplarea să îngrijească de cloșire și creșterea puilor.

Mica broască țestoasă, cu carapacea în spate, se ridică din nisip și începe să se târască spre apă. Ursinii de mare și alți vrăjmași o omoară adesea, mai înainte ca ea să ajungă la marginea apei. Se găsesc alți dușmani cari o pândesc după ce a ajuns în apă, și puiul numai cu multă greutate poate scăpa de aceștia toți și devine matur. Carapacea broaștei țestoase devine însă tot mai tare, se îngroașă tot mai mult, cu fiecare an care trece. Ori unde ar merge broasca țestoasă, este nevoită să târască în spate această carapace a ei. Dânsa nu știe ce înseamnă FUGA și SAL-TUL, de ici colo. Ea este menită să treacă prin viață foarte încet, apărută numai prin carapacea groasă din spate și prin dibăcia ei de a se țări cu ajutorul picioarelor mici. De sigur că viața broaștei țestoase este greoaie și posomorită, dar providența a știut să domoliască tristețea vieții acestei creaturi, prin întunecarea posibilității sale de gândire spre mai bine.

Poetul, care totdeauna are o fire plină de avânt, și e sensibil la cele mai fine senzații ale lumii și ale naturii, cu ochii totdeauna

Sunt găoci cari protejează pe cei care le poartă, fiind esențiale vieții și siguranței.

Există însă alte găoci cari ne întemnițează mintea, și ne face să ducem o viață nevredni ă de trăit.

În ilustrația de mai sus se văd trei feluri de găoci. Cel mai înțelept dintre cei trei este de sigur Puiul, care se felițită că a putut sparge găoacea și să umbre liber. Găoacea din dreapta este menită să strângă ca într-o menghinea facultățile liberei gândiri, și să împiedece orice înaintare.

deschiși și mintea plină de imaginații, privește cu adâncă compătimire la plugarul care, obosit de munca zilei, se târăște domol către casă. Poetul se miră cum de poate suporta plugarul o viață atât de mohorită. La rândul său, plugarul nu poate înțelege cum e posibil ca poetul să ducă viața pe care o trăiește, sensibil la cel mai mic freamăt al firii, simțitor la cel mai mic neajuns. Vor fi existând mai presus de noi ființe care să se mire cum se poate ca și cei mai înțelepți dintre oameni să ducă viața posomorită pe care o duc. Dar această posomorire este poate tocmai aceea care ne ajută să fim fericiți, dacă e adevărat că cea mai mare parte a vieții o petrecem în deplină stupiditate.

Să ne ocupăm puțin de ființele omeniești și de carapacea groasă și dură a opiniilor și a obiceiurilor luate, de care acestea nu se pot desbăra și pe care foarte mulți dintre noi le ducem în spate, tot astfel după cum își poartă broasca țestoasă carapacea ei.

La început, viața sufletească a unui copil este asemenea cu viața fizică a puiului abia ieșit din ou. Nevinovatul copil trăiește în găoacea mentală, formată de cugetele celor cari îl înconjoară. Dânsul își alcătuiește păreriile dintre acelea ale tatălui său, ale mamei sale, ale fraților și surorilor, al dădăcei și a le celorlalți copii cu cari vine împreună. El crede în poveștile cu zâne, crede în Moș Crăciun și în toate celelalte basme, credință care îl face pe copil fericit și ajută minții sale să se desvolte. Copilul socotește pe tatăl său cel mai însemnat om din lume, sergentul de stradă sau jandarmul rural venind în al doilea rând.

Unii, cari au o naștere mai fericită, reușesc cu mintea lor copilărească, tot asemenea după cum rușește puilul cu ciocul lui plăpând, să spargă găoacea, alcătuită din credințele și prejudecățile celor cari îl înconjoară și să înceapă a trăi pentru sine, avântându-se în lumea ideilor și a realităților, vâslind singuri către independența minții și a sufletului.

Cei mai mulți sunt însă, din păcate, asemenea broaștei țestoase, bucuroși, că an de an carapacea în care se găsesc se îngroașă tot mai mult, carapace pe care o târăsc în tot timpul vieții, dela începutul copilăriei. Aceștia, de bună seamă, nu știu ce este libertatea cugetului, nu știu ce înseamnă avântul minții, nu știu ce este mișcarea generoasă.

Camenii, cei mai mulți, în copilărie merg la școală, și apoi, după ce s'au format, se îndreaptă fiecare către munca pentru care s'a pregătit. Dela început omul se găsește închis în găoacea următoarei prejudecăți: „N'AM SĂ MAI OMOR MUNCIND; CA SĂ TRĂIESC CÂT MAI MULT TREBUIE SĂ O IAU DOMOL.”

Cu această găoace, în jurul său, el nu mai muncește PENTRU SINE ÎNSUȘI. Unde a început acolo se și oprește.

O altă categorie de oameni, alcătuită din copiii celor bogați, cari merg la școală numai spre a se înconjura de o carapace cât mai groasă, formată din ideile și păreriile celorlalți, nu știu niciodată să găsească ceva prin sine, să spargă găoacea prejudecăților și să aducă în viață vre-o contribuție originală. Aceștia, vâriți în strâmta carapace a păreriilor că dacă părinții lor sunt bogați, ei trebuie să se bucure de toate binefacerile acestei lumi, fără a fi nevoiți să mai cugete sau să se străduiască pentru sine, așa după cum face cel sărac, duc o viață târătoare, fără avânt. Intrând în Universități, prin diferitele societăți secrete, capătă tot soiul de grade și de titluri academice, la fel ca în ierarhia sălbaticilor din Africa. În universitate foarte mulți se acoperă cu o carapace groasă, care strânge mintea și care foarte rar poate fi zdrobită.

Oamenii cu pregătirea universitară sunt superiori în toate privințele celorlalți semeni și, deci pentru aceștia nimic nu e prea sus, nimic nu le este oprit și nimic neîngăduit căci ei sunt eroii gândirii.

Aceasta este părerea generală a lumii despre cei care au trecut din universitate, aceasta este mai ales părerea celor mai mulți, dintre acei cari posedă titluri academice. De fapt însă, aceasta nu este decât una dintre cele mai grosolane carapace din câte există. Căci dacă scopul cuiva este numai obținerea unui titlu oarecare, de care să se folosească spre a se scuti de muncă, atunci cel titrat este mai rău decât o broască țestoasă, care își duce casa în spinare.

Mai există părerea că „cei cu titluri academice aparțin unei clase privilegiate. Ei au învățat latinește și chiar grecește, au interpretat texte și însăși înfățișarea savantă a profesorilor răbdători, care se străduie să tâlmăcească cele cuprinse în cărți, pare că ar constitui o superioritate morală și o înălțare socială.” Este aceasta încă un strat care

se adaugă carapacei din spatele titratului, strat pe care foarte puțini știu să-l îndepărteze.

Foarte adesea întâlnești oameni cari se miră că tineri cari n'au trecut prin universitate realizează și săvârșesc cea mai mare parte și cele mai importante lucrări în omenire. Un scriitor american făcând o anchetă amănunțită a dovedit că industria și conducătorii instituțiilor mari sunt recrutați mai puțin printre deținătorii de titluri academice, decât printre acei fără aceste titluri. Ba chiar pozițiile ocupate de aceștia din urmă sunt superioare celor dintâi. Se zice că asistenții cei mai de seamă ai lui Edison sunt recrutați dintre simplii muncitori. Faptul nu trebuie să mire pe nimeni. Mintea, care e liberă să se desvolte și să cugete, are mai mulți sorși de izbândă decât mintea care moștenește lăsamintele altora, pe care, bune sau rele trebuie să le imbrace.

Fiecare trebuie să vegheze cu luare aminte asupra sa și niciodată să nu fie prea sigur că nu este asemenea omului cu găoacea de mele în spate, pe care-l reprezentăm în ilustrația din fruntea acestei pagini. Chiar și cei mai de seamă gânditori și oameni de acțiune din omenire, pe măsură ce îmbătrânesc, își pierd cu încetul din facultățile gândirii vieoie și independente. Nu uita deci tinere că sorții pe care îi ai de a te desbăra de prejudecățile învechite, nu se găsesc decât în primele timpuri ale vieții.

Libertatea de gândire, avântul în cugetare, punerea la îndoială a afirmațiilor categorice, cercetarea, încercarea proprie, sunt lucruri rare dar sunt temelile adevăratei superiorități.

Când Napoleon a fost lădat pentru îndrăzneala sa de a fi trecut Alpii, în mijlocul iernii, el a răspuns că meritul său nu este altul decât acela de a nu fi dat crezare nebulilor care i-au spus că nu va putea trece.

Când Columb s'a hotărât să caute o altă cale spre Indii, călătorind către Vest și pornind într-o direcție, în care nimeni mai înainte de dânsul n'a pornit, prietenii au căutat să-l opriască, exprimând teama să se va prăbuși peste marginea lui. El însă nu le-a dat crezare și astfel a descoperit lumea nouă.

Când Thomas A. Edison, care în această primăvară și-a sărbătorit a 80-a aniversare, nu era decât un semnalizator sărman, el n'a voit să dea crezare colegilor săi că pe firul telegrafic nu se pot transmite semne mai multe. Cu toate că Edison n'a trecut niciodată pe la universitate și nu posedă nici până astăzi vre-un titlu academic, el este unul dintre cei mai mari inventatori, care a dat omenirii cinematograful, gramafonul, aplicațiunile în electricitate și o mulțime de alte realizări pe căile progresului, izvorite dintr-o minte independentă, lipsită de prejudecăți.

La fel am putea arăta că sunt toți oamenii mari ai diferitelor națiuni.

În ceea ce privește popoarele, libertatea politică este prima necesitate a desvoltării și propășirii lor. În ceea ce privește pe oameni, ca indivizi, LIBERTATEA GÂNDIREI vine în rândul întâi.

China actuală și poporul chinez de azi

Un reportaj asupra vieții neamului Galben

U există țară în lume, în care situația geografică să aibă influență mai covârșitoare asupra fierei și întregii vieți a unui popor, ca aceea parte din răsăritul Asiei, care se numește China.

China este așezată între Tropicul Racului și al 50-lea grad de latitudine nordică, și între 80° și 130° longitudine răsăriteană. Această așezare are o înrăurire asupra ocupațiunii poporului, pentru că anotimpurile fiind favorabile, aproape în toată țara, pentru agricul-

deloc în China. Ploile cele mari cad în luna Iulie.

DOUĂ ȚĂRI ÎNTR-UNA

Din pricina climei și mai ales din pricina felului cum curg fluviile, dela apus spre răsărit, s'a stabilit din timpuri vechi, datorită în mare parte și lipsei de mijloace de comunicație, o diferență naturală între nord și sud. Această diferență a determinat și o separațiune politică între cele două regiuni. Unirea care s'a făcut mai apoi, (sunt de atunci 250 de ani), în timpul dinastiei Manchu, care a fost răsturnată acum 15 ani, s'a dovedit în

și întrebunțează pentru foc pae și resturi vegetale. Iarna sau toamna, înainte de începerea vremii friguroase, se pot vedea pe câmpii cele mari de copii, adunând toate rămășițele vegetale. În orașe, până și bețișoarele de chibrit sunt cuie, de copii cerșetorilor. Se deduce ușor că, fiind lucrurile astfel, mai ales că în China pădurile sunt foarte rare, iarna nu prea e cald în locuințele chinezilor.

Întrebând pe un chinez cum îndură frigul iarna, chinezul ne-a răspuns:

„Voi europenii trăiți în case, pe noi ne adăpostesc hainele. Când se

buie să se piardă cu firea muncind. De aceea chinezul e atât de productiv, încât abia are cu ce se hrăni. Ei nu se ocupă cu creșterea viteilor, a porcilor sau a oilor. Și de aceea în China nu există nici haine de lână, pentru că sunt puține oi, nu există nici ghetă de piele, pentru că nu cresc vite, a căror piele să o tăbăcească.

Numele Confucius este latinizarea lui Kung-Fu-Tse, care în limba chineză înseamnă maestrul Kung. Descendentul lui Confucius, despre care vorbim, continuă să trăiască pe ferma din Changung a familiei Kung. În templul de pe această fermă se află tăblițele cu toți strămoșii acestei familii, începând dela 600 înainte de Christos, până în timpul de față. Dacă ținem

O RELICVĂ ISTORICĂ

Ruinele satului din această ilustrație, aflătoare pe marginea râului Soochow, sunt o amintire a rebeliunii de 14 ani, din timpul dinastiei Manchu.

PE RÂUL WHANGPOO

În râul Whangpoo lângă Shanghai, este atâtă abundență de pește încât, oricât de mare e numărul pescarilor, fiecare își găsește partea sa.

ARCADA PODULUI DELA SOOCHOW

Drumurile, care trec peste rețeaua de canale din Soochow, străbat apa pe aceste arcade.

Viața chinezilor este strâns legată de ogor și civilizația chineză, adaptată acestei vieți, n'a putut folosi alt material decât cel găsit în abundență, la dânsul acasă.

PACIFIȘTI URȚI PE VECIE

Cele două statui din ilustrația noastră reprezintă doi miniștri pacifiști, din timpul luptelor generalului Yo-Fei, care apăra dinastia Sung din sud, împotriva tribului „Hoarda aurie” dela nord. Miniștrii, cari voiau pace cu orice preț, au fost pedepsiți în felul că statutele lor făcute, din fier sunt și astăzi obiectul violențelor poporului, care, ori de câte ori are prilejul, îi lovește cu pietre și îi ultragiază în toate chipurile.

seama că și Confucius se consideră ca aparținând unei familii vechi, cu un trecut de 700—1000 ani, urmează că chinezul nostru are o descendență, în linie dreaptă, de pește

tură, a influențat dela început caracterul oamenilor de aci.

Privind harta Chinei, pe care o reproducem, observăm existența unui sistem de munți, deosebit de cât în alte țări, prin aceea că de unde, în alte părți, munții merg coborîndu-se, dela nord spre sud, aci, ei se întind dela sud spre nord. Drept consecință, mai toate râurile din China își au originea în Asia centrală, în munții Himalaiei, revărsându-se, spre răsărit, în golul Oceanului Pacific.

cursul istoriei ca artificială, pentru că nordul și sudul au rămas totdeauna despărțiți.

SITUAȚIA ECONOMICĂ

Calătorul este izbit de faptul că în China baza economică a vieții o alcătuiește producția agricolă, incomparabil de mult dezvoltată față de cea minerală sau animală. Chiar cele mai multe din lucrurile și uneltele, pe care noi le construim din metal, în China se fabrică aproape exclusiv din materii vegetale sau din lemn. Uneltele de fier sau de

face frig mai îmbrăcăm o haină, și dacă se face și mai frig, îmbrăcăm încă una, și așa mai departe.”

Numărul de haine pe care le poartă un chinez sunt mărturie a sensibilității lui la frig. Acest număr se poate calcula ușor, după numărul de gulere care se văd la ceafă. Un

DIBACIE CHINEZEASCĂ

Nici când chinezul nu arată mai multă îndemânare, decât atunci când mănâncă bețișoarele, cu care poporul galben obișnuiește să mănânce macaroanele, în loc de furculiță.

medic, vrând să examineze un chinez, în timpul iernii, a trebuit să aștepte mai mult timp, până când pacientul său și-a scos cele 14 rânduri de haine pe care le purta.

ÎMBRĂCĂTĂ PENTRU IARNĂ

Chinezii nu cunosc nici lână nici pielea. Ei întrebunțează exclusiv bumbacul. Iarna, îmbracă o haină peste alta și, după numărul de gulere vizibile, se poate constata numărul de haine, pe care l'au îmbrăcat.

Hainele chinezilor sunt făcute și ele aproape exclusiv din material vegetal, adică din bumbac.

Chinezii sunt oamenii cari cred, că cel mai de valoare lucru pe lume este viața și deci omul nu tre-

CIVILIZAȚIA CHINEZĂ SUSTRASĂ DE INFLUENȚELE DIN AFARĂ

A devenit o locuțiune comună afirmația, că China are cea mai veche civilizație a lumii. Sunt rari aceia însă, care-și dau seama de ce înseamnă această afirmație.

MÂNDRIA ORĂSELULUI SOOCHOW O FORMEază MINUNATA PAGODĂ PE CARE O REPRODUCEM

Un chinez povestea odată că el este al 76-lea descendent al fratelui mai mare al lui Confucius și trebuie să notăm că acest Confucius a trăit în anii 550—470 înainte de Christos. În care parte a lumii s'ar mai putea găsi o familie, care să se mândrească cu asemenea genealogie pură?

3500 de ani. Nu există om pe pământ care să se poată lăuda cu o genealogie atât de îndepărtată.

Acest exemplu tipic arată nu numai că civilizația chineză e veche dar că, spre deosebire de civilizațiile europene, care își au leagănul în

UN PORTAL ÎN FAȚA LACULUI DE VEST

Țărul lacului de Vest este refugiu de vară pentru chinezii bogați. Aci se găsesc numeroase temple, grădini minunate și relicve istorice.

Grecia sau Italia, a fost și neîntre-rupută.

Pe când prin căderea imperiului roman și cucerirea lui de către germani, precum și prin ideile aduse de creștinii din Asia, civilizația greacă și romană a suferit influen-

TRANSPORTURILE PE RÂUL SOOCHOW

Lipsa de drumuri în China a făcut să se nască în popor zicala că „nu-mai cine e născut în Soochow e periclit.” Canalele, făcute din apele râului, slujesc ca mijloc de locomotivă. Marginile acestor canale sunt acoperite de o vegetație bogată, așa încât chinezul poate spune: „E adevărat că cerul e sus, dar pământul este pe Hangchow și pe Soochow.

Cele mai importante dintre aceste ape ale Chinei sunt fluviul Galben la nord (Hang-Ho) și fluviul Yang-Tse-Kiang, în centru și apus, care se varsă lângă Canton. Alimentate de topirea zăpezilor veșnice, aceste râuri se revărsă adesea, la fel cu Nilul din Africa. De sigur că aceste revărsări, asemenea celor din Egipt, mai ales în cazul lui Yang-Tse-Kiang sunt foarte mănoase, îngrășând pământul.

Musonii, cari bat în China, sunt vânturi destul de umede. În timpul iernii însă, când suflă vânturile de la apus și dela nord, clima este uscată.

Începând cu sfârșitul lui August, și până în Aprilie aproape nu plouă

UN REPREZENTANT AL IMPERIULUI CERESC ÎN VATA

Europenii se adăpostesc în case, chinezii se fereșc de frig îmbrăcându-se gros. Ilustrația noastră reprezintă un copil, pe care numărul mare de haine l'a făcut aproape rotund.

alte metale, aproape că nici nu sunt cunoscute de agricultorul chinez. Nu înseamnă aceasta că în China nu s'ar găsi metale, dar industria minieră se poate spune că nu există.

La fel, deși China are în pământ zăcămintele bogate de cărbuni, oamenii nu exploatează acest cărbune

UN RESTAURANT PE ȚĂRMUL RÂULUI SOOCHOW

ente importante, în cazul Chinei, lucrurile sunt cu totul deosebite. China se mărginea la nord, de un popor sălbatic, mongol, care avea mare asemanare cu chinezii. În două rânduri China a fost cucerită de acești mongoli: odată în veacul al XIII-lea, când Kublai-Ku a năvălit în Imperiul Ceresc și l-a supus—după cum bunicul său Ghenghis-Khan cu puțină vreme înainte cucerise aproape toată Europa—și altădată în zilele lui Manghus, care s'a coborât dela nord, în anul 1744.

Spre a se apăra de năvălirea acestor mongoli, chinezii au ridicat marele zid chinezesc, (vezi Realitatea No. 17, articolul „Marele zid al Chinei”) cu 200 de ani a. Chr., zid care

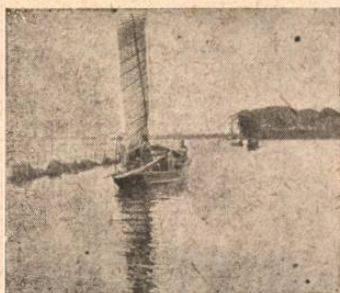
nismului, tot astfel civilizația chineză a fost influențată de curențele religioase din afară. Budhismul a pătruns în China cam pe la începutul veacului I al erei creștine. Chinezii l-au modificat însă astfel încât abia poate fi recunoscut, sub forma care este bunăoară în Burma.

CONFUCISMUL RELIGIOS

Se știe de toți că nu numai în China, dar în lumea întreagă, Confucius a avut o înrăurire mai mare decât oricare alt om pe pământ. Cu toate acestea Confucius n'a fost întemeietorul unui așezământ social și al unei filozofii sau religii noi—de altfel el nici nu s'a pretins ca un inovator—ci numai a dat o for-

păratului. Oricine vizitează capitala Chinei, cercetează și templul sau cum îl numesc chinezii, altarul cerului.

Confucianismul nu are idoli, e o religie mai mult monoteistă, sau ceva în felul panteismului. Intrând

PE MARELE CANAL CARE DUCE LA SOOCHOW

Intregul trafic pe acest canal e format de transportul păsărilor, una dintre producțiile de căpetenie ale chinezilor din ținutul Kashing.

Într-o biserică Confuciană, modernă, rar dacă zărești un idol sau vr'un alt chip, în afară de icoana lui Confucius. De altminteri nici acestei icoane nu se închină nimeni, ci ea este așezată acolo, doar ca semn de cinstire a aceluia care a avut atâta influență asupra poporului.

ta totodată să ajungă perfect, în cele mai neînsemnate amănunte, în ceea ce privește cinstea și curățenia. În vreme ce se străduiește să priceapă lucrurile cele mai înalte, el caută să trăiască o viață simplă, comună, potrivit cu ordinea morală, examinându-și cunoștințele adunate până acum și continuând să adauge mereu la acestea.

„Fiind sârguitor și simplu, el respectă legile și așezăminte sociale... de aceea, când ajunge în posturi înalte, el nu se mândrește; iar în posturi subordonate el e toldeana ascultător... Acesta este tipul omului moral.”

Învățăturile lui Confucius au avut o extraordinară influență asupra poporului chinez. Sute și sute de ani educația copiilor s'a mărginit la învățarea preceptelor lui Confucius, care erau memorizate, (învățate pe dinafară).

Într-o altă citație din „Călăuza Vieții” arată ce puțină însemnătate se acordă supranaturalului:

„Oricât ar fi de bun sistemul alcătuirii unor adevăruri morale, bazate pe autoritatea supranaturalului, dacă acesta nu poate fi verificat prin expe-

punere, din partea poporului. De aceea orice sistem de legi morale, trebuie să se bazeze pe cunoștința omului, trebuie să fie verificat prin experiența de toate zilele.”

FILDELE LUI CONFUCIUS PROVOADUIESC PIETATE FILIALĂ

Sistemul social al lui Confucius e strâns legat de viața de familie. El impune obligația unei pietăți filiale neobișnuite. Într-o broșură numită „Doctrina datoriei filiale” este scrisă unul din discipoli, întrebând odată pe Confucius cari sunt cele mai elementare reguli de conducere morală, filozoful i-a răspuns:

„Supunerea copiilor față de părinții lor, este izvorul din care purced toate celelalte virtuți, este punctul de plecare de unde trebuie să înceapă educația.

„Ia aminte la cele ce-ți voi spune: Corpul, părul și pielea noastră toate provin dela părinți și prin urmare nu avem dreptul să le vătămăm cât de puțin. Aceasta este prima datorie a copilului: să trăiască o viață dreaptă, să se ocupe de marile învățături ale omenirii. E nevoie să păstrăm neștirbită

PAGODA DIN FAȚA ORAȘULUI HANGCHOW

Se poate observa admirabila structură a acestei Pagode care are 13 etaje și e înaltă de peste 100 de metri. Această Pagodă e construită pentru a treia oară, deoarece a fost distrusă odată în anul 1122, de pirai și a doua oară la 1862, de către Taipingi. Construcția ultimă datează dela 1894.

este o adevărată minune a spiritului poporului galben. El are o întindere de aproape 2000 km., începând dela Shanghai-Wan până în Golful Pekiri. Mongolii și năvălitorii n'au avut însă nici o influență asupra poporului chinezesc, au fost absor-

ma teoriilor și tradițiilor pe care le-a găsit gata, alegând pe cele pe care le-a considerat ca mai bune.

Confucismul care la prima vedere pare a fi un soi de religie, este în-

CHINEZII ÎȘI PETREC LUNGILE ORE LIBERE ÎN JOCURI

Alături de Romani, Greci, Persieni, Syetii, Babiloneni, Evrei și Egipteni, cari în toldeana au găsit jocuri de distracție, chinezii au inventat și dănsii, printre altele, un joc asemănător șahului, care datează din anul 174 a. Chr. și se datorește unui mandarin, numit Han-Sing, care l-a făcut, spre a distra pe soldații săi, în timpul iernii.

TAOISMUL

Pe lângă Confucianism, în China e răspândită și o altă religie, numită Taoism. Aceasta a degenerat în ultimul timp într'un soi de vrăjitorie. Dacă ți-ai pierdut verigheta, n'ai decât să mergi la un preot taoist, care-ți va arăta unde să te duci s'o cauți. Deasemenea dacă vrei să știi viitorul recurgi la acelaș preot taoist, care ți-l va comunica amănunțit. Preoții taoiști sunt pentru chinezi ceea ce sunt „babele” în satele noastre. Ei sunt totdeauna gata să-ți dea deslegare la orice problemă magică sau mistică, încasând pentru aceasta sume importante, mai ales dela populația de jos.

În ultimii ani însă atât budhismul cât și taoismul pierd tot mai mult teren și exercită o influență tot mai neînsemnată asupra vieții chinezești.

CONFUCISMUL ETIC

Confucismul, în partea lui estică, este mult mai important decât în partea religioasă. Credem interesant să cităm câteva pasagi clasice din Chung-Yung (Călăuza Vieții) care arată cât de mare însemnătate acordă confucismul legilor morale:

„O, cât este de desvoltată divina lege morală în om! Întinsă și fără de margine este, producând și dând viață tuturor lucrurilor create. Ea se înalță până la ceruri. Cât de minunată și de mare este! Toate instituțiile societății și civilizației omenești, obiceiurile, își au origina într'însa. Toate aceste instituții așteaptă pe om mai înainte de a putea fi aplicate...”

„De aceea, omul moral, în vreme ce cinsteste puterea firii sale morale, nu neglijează să caute să aprofundeze cunoștințele. Silindu-se să-și lărgească cercul cunoștințelor sale el cau-

CORABIE CHINEZEASCĂ CU VÂSLE

Capitala din secolul al VI-lea, în timpul împăratului Wu, era așezată pe MARELE CANAL, care se întindea, la fiecare sfert de kilometru, cu alte canale mai mici, alcătuiind astfel o rețea de drumuri, ducând în toate direcțiile țării, spre a lega ținuturile fertile.

riență, el nu poate avea credit în popor, și ceea ce nu obține crezare în multime, nu e niciodată respectat.”

„Oricât ar fi de bun sistemul alcătuirii unor adevăruri morale, bazate pe autoritatea lui-mească, dacă acesta nu se dovedește prin practică că este bun și fondat, el nu poate impune respect, pentru că nu e fondat, nu poate pretinde supune respect, și ceea ce nu im-

cinstea și buna reputație a părinților noștri. Aceasta va trebui prin urmare să fie cea mai de seamă datorie a unui copil. De aceea copilul va trebui să îngrijască de toate nevoile părinților săi. Va trebui apoi să slujască țara în mod credincios, și în urmă să-și formeze un nume bun pentru sine.”

În ultima parte a aceleiaș cărți, se găsesc înșirate celebrele „cele 24 leilde ale pietății filiale”, sub formă de istorioare și fabule.

Povestim aci una din aceste istorioare.

„În timpul dinastiei Han, trăia un oarecare Kuo-Khu, care era foarte sărac. Acesta avea un copil de trei ani; sărăcia lor era atât de mare, încât Kuo era nevoit să împartă în două hrana mamei sale, ca să poată da de mâncare copilului. Într-o zi, Kuo a spus femeii sale: suntem atât de săraci, încât mama noastră nu poate fi susținută, noi trebuie să împărțim hrana care îi aparține, cu fiul nostru. Pentru ce nu îngriji acest copil? Noi putem avea un alt copil, dar dacă moare mama, ea moare pentru totdeauna și nu se mai poate reîntoarce. Femeea n'a îndrăznit să se opună vorbelor lui Kuo și bărbatul chiar în ziua aceea a săpat o groapă de un metru, când pe neașteptate a găsit o căldare plină cu aur, pe al cărei capac era următoarea inscripție: „cerul dăruiește această comoară lui Kuo-Khu, fiul credincios și conștient de datoria sa. Nimeni n'are voie să i-o ia și nimănui nu-i este îngăduit să se atingă de dansa.”

Morala acestei istorioare este că, faptul de a ucide copilul, spre a susține pe mamă, este o virtute, care merită a fi răsplătită.

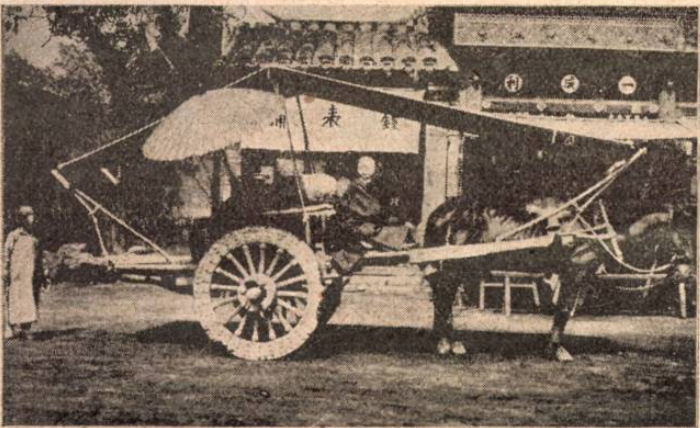
ACOMPANIAMENT ORIGINAL

Budhismul a fost introdus în China în secolul I al erei creștine, dar astăzi nu mai are nici o asemanare cu religia originală a fondatorilor ei. Ilustrația noastră reprezintă un preot, care-și înfăvărăște rugăciunea cu lovituri în clopotul de forma unui petșe, spre a produce sunete specia'e.

APELE lacului LING YING sunt oglinda naturii.

Fitorescul acestui ținut, din apropiere de Hangchow, unde sunt numeroase temple, grote și sute de chipuri cioplite în stânci, a impresionat atâtea pe Huei-Li, un călugăr indian, încât el a fondat aci o mănăstire. Ilustrația noastră reprezintă un pavilion al acestei mănăstiri, așezată pe marginea lacului.

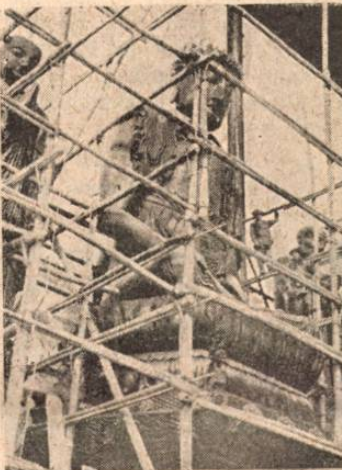
CEL MAI ÎNAINȚAT MIJLOC DE TRANSPORT, ÎN CHINA DE NORD

Chinezii au mijloace de transport dintre cele mai rudimentare. Căruțele și caii, vitele și cu atât mai mult tracțiunea mecanică, sunt ignorate. Căruța din ilustrația noastră, folosită în nordul Chinei, înseamnă un progres dintre cele mai mari, ale veacului din urmă.

biți de aceștia, vorbesc astăzi exclusiv limba chinezescă, au adoptat obiceiurile lor și au devenit tot una cu dănsii.

Dar după cum civilizația greacă și romană a suferit influența crești-

terasant prin faptul că n'a avut niciodată preoți. Funcția de preot a fost îndeplinită la Peking înaintea multumii, de către împărat, Fiul Cerului, cum era numit; iar în provincie de către reprezentanții îm-

ȘI DUMNEZENI TREBUIESC REPARAȚI

Hangchow a fost primul centru al credinței budhiste în China. Și, în anumite perioade ale anului, sute de mii de pelerini vin în acest oraș, al doilea Mecca al credinței budhiste. În ziua a opta, a luni a patra, credincioșii obișnuiesc să cumpere, sau să prindă, un șarpe, o broască, o pasăre, sau altă vietate, căreia să-i dea drumul dintr'un anumit loc de pe „Lacul Interior.” Aceasta, după credința lor, le-ar câștiga favoarea divină, în viața viitoare. Ilustrația noastră reprezintă pe cel mai de seamă idol din Hangchow, în timpul când suferia o reparație radicală.

O altă poveste spune:

„Wu-Menk, un copil de opt ani care trăia în vremea dinastiei Khin, era foarte supus față de părinții săi. Aceștia erau atât de sărmani încât nu aveau cu ce să-și cumpere apărătoare în jurul paturilor, așa încât să se ferească de țânțari, și în fiecare vară, bieții oameni, erau supti de milioane de țânțari, cari se ospătau din sângele lor.

„Wu vede țânțarii cum sug sângele părinților săi și acest fapt îl produce neîntârziată durere. El se gândește că având

viață și de moarte asupra copiilor săi. „Ei sunt ai săi și are deci dreptul să facă cu dânsii ce vrea.”

Această putere exagerată a părinților, a influențat în oarecare măsură și viața locuitorilor, din concesiunile europene.

DESPOTISMUL PATERN PIEDICĂ IN DESVOLTAREA TINERETULUI CHINEZ. SOLIDARITATEA FAMILIARĂ

Tinerii chinezi n-au putut niciodată să se emancipeze. Ei au fost totdeauna supuși autorității despotice a tatălui sau a bunicului lor,

care este de o indolență și o nepăsare mai mare decât a turcilor de odinioară, a vechiului sistem, în care doar familia formează unitate, indivizii neavând absolut nici o însemnătate.

În China nu există șosele naționale sau județene. Animalele și vitele de muncă, în partea de sud a Chinei, mai ales, sunt extrem de rare, și toate transporturile se fac de către om cu spinarea, sau cu roaba, pe niște poteci strâmte. În nordul Chinei, unde populația nu e atât de deasă, există căruțe trase de măgari, dar și aci șoselele sunt

„În chipul acesta răul va fi smuls din rădăcini: cetățenii cei buni, cari vor avea vre-o neînțelegere laolaltă, vor aranja între dânsii lucrurile, pe cale pașnică, ca frații, sau vor apela la arbitrajul vre-unui bătrân, sau al primarului din comună. În ce privește acei cari sunt zurbagii și guralivi, acei cărora le place să se certe, aceștia să fie ruinați de tribunal, pentru că aceasta e justiția ce li-se cuvine.

E firesc ca în asemenea împrejurări reformele juridice să se pună în aplicare cu mare greutate.

COMERȚUL CHINEI E ÎN STĂ- PÂNIREA BRESLELOR

Neputința chinezului de a organiza asociațiuni mai mari decât familia proprie, precum și sistemul nenorocit al indolenței administrative pentru care totul e indiferent, a dus, în mod fatal, la alcătuirea de organizațiuni despotice, la întronarea în comerț bunăoară a breslelor exclusiviste.

Breslele comerciale își fac singure legile, pe baza cărora să se conducă toate treburile comerțului. Dacă cineva nu se supune acestor legi, el e socotit drept trădător și orice i-se întâmplă, lasă indiferenți pe cei chemați să-l apere. Toate diferendele comerciale sunt judecate, în ultimă instanță, de aceste organizații, care, prin lege, opresc pe impricinați să meargă înaintea tribunalului.

tura chineză, este socotit „drept intelectual” și se bucură de stima co-naționalilor săi. Se înțelege astfel, că în China, nu există profesioniști de seamă: magistrați, medici, ingineri, etc.

Astăzi însă stările acestea, care au durat veacuri de-a rândul, se schimbă cu repeziciune. Încă dela intrarea în China a misiunilor creștine (secolul al XVI-lea) s'a schimbat în mare parte mentalitatea.

Primele misiuni au fost cele romano-catolice, venite în sudul Chinei, la Canton, care au înaintat până la Peking.

Misionarii protestanți au intrat în China prin secolul al XIX-lea.

Ceeace a determinat însă o schimbare profundă, în felul de viață și în părerea pe care o aveau despre „barbarii din apus”, atât de disprețuiți, a fost războiul dintre China și Japonia, în anii 1894—1895, când Chinezii au trebuit să recunoască iscusința și îndemânarea europenilor. Chinezii și-au dat seama atunci, că, Japoniezii au putut câștiga războiul numai datorită metodelor moderne de luptă, adoptate dela occidentali.

După războiul acesta a urmat o perioadă de reforme, în timpul împăratului Kuang-Shu, detronat mai târziu de către împărăteasa Dowager și o perioadă de reacțiune însoțită de revolta boxerilor.

Din această revoltă, care poate fi socotită ca cea mai serioasă protestare, din partea chinezilor, im-

CUM ÎȘI PETRECE AGRICULTORUL CHINEZ TIMPUL LUNG DE IARNĂ

În timpul iernii, când agricultorul nu are ce face, chinezii își petrec timpul dormind, jucând diferite jocuri, sau bând un fel de limonadă caldă. Puțini pretinși și îndurători, ei pot sta zile întregi într'un fel de somnolență liniștită.

urmea mai fragedă și mai ușor de străpuns decât a părinților lui, va putea să-i atragă pe toți. Se desbracă de haine și se întinde gol pe pat, expunându-se țăntarilor. Curând el simte cum țânțarii s'au năpustii asupra sa. Cu cerbicie li-se adresează el: „Nu mi-e teamă de voi și nici

ÎN LOC DE LAPTE LIMONADA

Chinezul nu știe ce-i laptele decât în măsură foarte mică, datorită faptului că chinezul nu se ocupă cu creșterea vitelor. În loc de lapte, el întrebunțează fel și fel de limonade și ape dulci.

„Voi nu aveți motiv să vă temeți de mine. Deși am în mână un evantai, cu care să vă pot alunga, n'am să vă fac nimic, voi sta aci întins și vă invîl să veniți cu toții să sugeți cu poftă, dar să lăsați pe părinții mei în pace.”

DUPĂ O ZI DE MUNCA

Mii și zeci de mii de familii nu au alt combustibil decât acela care îl adună de pe țarine, sub formă de uscături și alte rămășițe ale verii.

Foarte frecvent este cazul în China, că părinții, dacă au ajuns la vârsta de 50 sau 55 de ani, nu mai muncesc și așteaptă să-i susțină copiii.

Întrebând pe un chinez: ce s'ar întâmpla dacă nu ai da părintelui tău banii pe care îi cere? Ai pierde respectul conceaștenilor?

— Să pierd respectul? Nu numai respectul dar și capul!

Răspunsul n'a fost exagerat, deoarece până în ultimele timpuri, la chinezi, părintele avea putere de

dacă acesta din urmă mai trăia. Foare puțini chinezi se găsesc în poziții de oarecare însemnătate, mai înainte de a ajunge la maturitate. De sigur că aceasta explică în mare parte de ce civilizația chineză este atât de conservatoare.

Tot o influență confucianistă se găsește și în solidaritatea vieții familiale.

Familia constă din toți descendenții unui străbunic de parte bărbătească, împreună cu femeia lui. Atâta vreme cât acesta trăiește, familia nu se poate desface așa încât în cele mai multe cazuri ea ajunge să fie foarte mare. Fiecare membru al familiei duce jugul datoriei față de familia întreagă. De sigur că este unul din cusururile vieții chinezești faptul că nu există alt-ăzământ social, în afară de familie. Chinezii până n'au aflat dela Europeni, nu cunoșteau nici un fel de societate. Nu existau la ei întovășiri de afaceri, de propagandă, de sport, etc. Numai în ultimii ani, au încercat și dânsii, după pilda albilor, să înființeze societăți, cu caracter comercial, dar acestea una după alta au dat faliment, deoarece chinezii n'au nici educația, nici simțul financiar necesar, în raporturile dintre conducători și acționari. Pentru chinezi, în primul rând vin membrii familiei și apoi acționarii, așa încât întotdeauna, la locurile de frunte erau așezați membrii familiei fondatorului.

Se întâmplă și la noi să facem astfel, dar nu socotim aceasta drept o virtute.

FUNCȚIUNILE MAI IMPORTANTE DIN STAT LE OCUPĂ STRĂINII

Puneți la socoteală, pe lângă această piedică în desvoltarea normală, și totală neîndemânare tehnică datorită educației, sau mai bine zis lipsei de educație, a chinezilor și veți înțelege de ce, mai toate instituțiile pur chinezești, n'au putut rezista.

De altă parte, strânsa legătură familială a îngreunat orice activitate din partea guvernului. Nici până astăzi chinezii nu au poștă; aceasta fiind o instituție rezervată străinilor, a fost înființată de Sir Robert Hart. E adevărat că au un serviciu vamal, dar și acesta a fost organizat de același englez și este și astăzi administrat de europeni. La fel stau lucrurile cu telegraful, care și el e în mâinile albilor.

Într'un cuvânt se poate spune că toată organizația modernă, din activitatea unui stat, stă sub conducerea și administrarea europeană. Aceste ramuri au fost atașate de guvernul chinezesc, vechiului sistem,

APA PURIFICATOARE ORICÂND

Oi cât ar fi de murdară apa canalului, la Hangchow femeile nu ezită de a-și spăla în ea rufe, sau vasele, de care au nevoie.

foarte puține. Cărușul are dreptul să meargă pe unde vrea. Și dacă cumva și-a croit drumul prin ferma unuia, căruia nu-i convine acest lucru, agricultorul ară drumul, așa încât cărușul să fie nevoit să-și croiască altul. Desigur că acest sistem provoacă veșnice neînțelegeri, între cărușii și proprietari.

Drumuri permanente nu sunt decât acelea făcute de apa de ploaie, prin ogașe. În unele părți ale Chinei, pe unde căruțele umblă, mai des, prin aceste ogașe, ele au ajuns la o adâncime de zece metri, sub nivelul solului.

După cum în China statul nu s'a îngrijit de șosele, tot asemenea nu s'a îngrijit nici de școli și aceasta explică de ce, în această țară nemărginită, nu există un sistem unitar de învățământ. În ultimul timp, în această privință, se pare că situația începe să se schimbe. S'a pornit o mișcare școlară, acordându-se și o atenție deosebită organizației sanitare.

„TRIBUNALELE TREBUE SĂ FIE CORUPTIBILE”

Singurele funcțiuni ale guvernului chinezesc, pare a fi fost, strângerea impozitelor—rău necesar în toate țările—și împărțirea dreptății.

Chinezul nu privește însă cu ochi buni și nici cu respect justiția, și acest lucru nu e lipsit de temei. În cursul domniei Împăratului Kang-Shi, unul din cei mai de seamă din dinastia Manchu, s'a înaintat acestuia o reclamație, relativ la corupția și despotismul care există în tribunal. După ce a primit plângerea și-a reflectat oarecare vreme asupra ei, Pînl Cernului, a dat următorul decret:

„Împăratul, considerând imensă populația a imperiului, precum și împărțirea proprietății teritoriale și caracterul religios al chinezului, e de părere că procesele s'ar înmulți într-o proporție înspăimântătoare, dacă poporului nu i-ar fi frică de tribunale, și dacă ar ajunge să creadă că există posibilitatea, să găsească dreptate, în aceste tribunale.

„Omul se înșală adesea pe sine, în ceea ce privește dreptatea lui, și atunci ar urma ca certele să nu mai termine. Astfel jumătate din imperiu, n'ar fi suficientă să lichideze procesele celeilalte jumătăți. De aceea doresc și dispun că, acei cari au nevoie să recurgă la tribunale, să fie tratați fără pic de milă și în așa fel, încât să se desguște de lege și să se cutremure, când ar fi vorba să apară înaintea unui magistrat.

UN RESTAURANT DE STRADĂ

Chinezul este din fire aplecat jocurilor de noroc. La restaurantul de mai sus, clientul plătește ceea ce vrea să mănânce; dar înainte de a se înfrupta din mâncarea comandată, i-se pune alternativa de a-și scoate bețișoarele cu care să mănânce dintr'o cutioară care are mai multe funduri. Dacă clientul scoate bețișorul lung, mănâncă și primește și banii îndărăt; dar dacă nerorocul i-a fost ca să scoată bețișorul scurt, plătește dar nu mănâncă!...

LITERATURA E ÎN MARE STIMĂ

Sistemul chinezesc de educație, s'a mărginit, până nu demult, la literatură. Chinezii, în partea lumii pe care o locuiesc, au fost cel dintâi popor care să inventeze o limbă scrisă. Datorită acestui fapt, au fost singurul popor la care, foarte de mult, s'a desvoltat o literatură. E foarte firesc că ei au considerat acest lucru drept o caracteristică a poporului galben, care îl deosebește de barbarii din afară cu care veneau în atingere și cari nu aveau nici un fel de limbă scrisă. Multă vreme, cunoștința lor întregă însemna cunoștința literaturii. Aceasta era pentru dânsii, cea mai înaltă treaptă a activității intelectuale.

Un american, întrebând pe un chinez, care e criteriul după care își aleg ofițerii, dat fiind că asistase la un concurs, în care examinarea avea un caracter pur literar, chinezul i-a răspuns.

„Da, într'adevăr examenele noastre pentru ofițeri, constau în cercetarea cunoștințelor literale, pentru că tocmai aci stă deosebirea între voi și noi, că voi vă alegeți ofițerii după capete, iar noi după creier.”

PROFESIUNILE LIBERE APROAPE INEXISTENTE ÎN CHINA

Un prim rezultat al exageratei atenții date literaturii este faptul că s'au considerat toate celelalte ramuri de cunoștințe, ca nevrednice de-a fi învățate și au fost socotiți savanți numai aceia cari s'au ocupat exclusiv de literatură. Numai acela care a învățat perfect lîlera-

potrirea invaziunii „barbarilor”, a urmat apoi perioada de reformă reală.

Trebuie să privim ca un rezultat al acestor reforme, răsturnarea Man-

UN ALT RESTAURANT DE STRADA ÎN HONGKONG

chus-ilor, o dinastie străină și înființarea „Republicii de azi.”

Dela întemeierea ei, în anul 1912, țara a fost mereu teatrul unor certuri civile. Problemele interne au fost complicate încă după războiul mondial și de încercările chinezilor de a se elibera de tratatele nedrepte, încheiate în ultimele zile ale dinastiei Manchus.

Misionarii aceștia au adus, întorcându-se în Europa viernii de mătășă, ascunzând ouă de fluturi în băștoane găurite.

Chinii în numărul viitor al revistei noastre a doua parte a articolului „China actuală” care cuprinde un aspect interesant al vieții chinezești, cum mii și mii de „fii ai imperiului ceresc” își petrec viața întreagă în corăbii.

Japonia țara catastrofelor

JAPONIA s'a bucurat mult timp de reputația de a fi țara cea mai pitorească și poetică din Asia, dacă nu din lumea îndreagă. De vre-o 12 ani însă presa mondială scrie neîntreput de nenorocirile sale „geologice” și putem afirma că ea deține,

brăzdează arhipelagul în diferite direcții înaintând chiar până în mare — face destul de periculoasă situația celor 412 insule cari formează imperiul japonez (fără a se cuprinde în numărul acesta și cele 77 insule separate de arhipelag, cum

nezi. Putem avea deci toată încrederea în statisticele date de „Japon Year”, enciclopedie publicată anual la Tokio.

În timp de 30 ani, împliniți la 31 decembrie 1925, au fost în Japonia 17.750 cutremure de pământ — fără a mai vorbi de ușoarele sgușduri cari nu sunt perceptibile decât pentru aparatele înregistratoare! Mijlocul anual e deci de 1.365 cutremure: adică în fiecare zi au loc, în imperiu, câte 3-4 sgușduri atât de puternice încât le poate simți orice om. Mai exact am putea zice: le simte orice japonez.

Iată ce scrie în această privință D-l Forbin, un cunoscut călător și publicist francez.

„S'ar putea crede — cum am crezut și eu la început — că un European care ar debarca într-o țară unde cutremurile de pământ sunt frecvente, le simte, mai ușor ca orice localnic. Realitatea însă era contrară părerii mele. Și, sosind în Japonia cu credința aceasta, îmi ziceam: băștimașii sunt deprinși cu aceste fenomene și nu se tem; dar eu trebuie să-mi abțin emoțiile căci de voi da semne de spaimă la cea mai ușoară sgușdătură voi deveni ridicol.

„Or, câteva zile mai târziu, vizităm o veche și frumoasă pagodă, aproape de Tokushima, și admirăm mărețele sculpturi când, deodată, în

— „Ce înseamnă asta? mă întrebă curios Americanul, singurul cu care rămăsesem.

— „Cu siguranță că e un cutremur de pământ, răspunsei eu care aveam experiența precedentă.

— „Dar n'am simțit nimic!... și D-vs?

— „Nimic!...

— „Ce facem acum?...

— „Eu zic să nu lăsăm să se

pierit peste 5000 inși, relevăm: una în 1605, alta în 1703 (5.233 morți și 20.162 distruse), a treia în anul 1707 (5000 morți și 29.000 locuințe nimicite), o a patra în 1792 (15.000 oameni uciși și 12.000 case distruse). În anul 1844, în insula Chinano, au pierit 12.000 locuitori și au fost nimicite 34.000 case. În 1855, în regiunea Tokio, au fost 6.700 morți și 50.000 locuințe distruse.

Palatul imperial japonez cuprins de flăcări

dintre toate țările, recordul catastrofelor, și aceasta din două puncte de vedere: al multiplicității și al gravității.

Nu de mult, unul din cei 200 vulcani erupse distrugând sate întregi, acoperind mii de țărani sub torențele de lavă incandescentă.

200 vulcani pentru o țară ceva mai mare ca România! Cifra aceasta e impresionantă. Bun înțeles că nu toți sunt în activitate. Numărul acelor despre cari se vorbește, de un secol, este de 50.

Niciodată însă nu trebuie să avem încredere în vulcani, chiar atunci când par stinși, căci izbucnirea lor se poate produce în orice clipă și cu atâta înțeleasă că populațiile stabilite pe coastele lui — unde se cred în siguranță pentru secole — nu au măcar timpul necesar de a scăpa din ghiarele morții.

Așa, de exemplu, s'a întâmplat în anul 1903 cu vulcanul Agatsuma din insula Iwaki. În timp ce o misiune științifică îi cerceta craterul — aflat la o înălțime de 1920 metri — vulcanul acesta intra brusc în erupție cauzând moartea a doi geologi.

Vulcanul Usu, din insula Hokkaido, fiind stins, era considerat, de aproape patru secole, ca un munte inofensiv, așa că numeroase sate și orașele s'au înființat pe coastele lui. Dar, într-o noapte din 1910, fără ca nici un semn precursor să fi anunțat deșteptarea sa, el erupse asvârlind în aer mii de metri cubi de pietre și pământ, după care urmară torențele de lavă și nouri de cenuse.

Cel mai înalt dintre acești vulcani este Noboribetsu, înalt de 5.029 metri. Cel mai puțin ridicat este Sakurajima, în golful Kago-sima, care nu ar decât 300 m. înălțime, dar care — acum patru ani — a aruncat o cantitate așa mare de lavă și cenuse că sate întregi au fost acoperite sub un strat de sulfă rămașuri gros de aproape trei metri!

este grupul Pescadorelor, Hokota și Taiwan sau Formosa).

Se știe că toate regiunile vulcanice sunt victimele frecvențelor cu-

Crăparea străzilor orașului Tokio din cauza cutremurului din 1923.

trenure de pământ și deci Japonia nu poate face excepție dela această regulă. Din contra încă, în privința aceasta — cum am spus și mai

— câteva clipe numai, templul se goli le cei aproape 300 credincioși, bărbați și femei. Însăși călăuza mea, în ziarist japonez pe care l'cunoscușem în Statele-Unite, a sterpelit-o imediat și, fără a mă grăbi, feșii până în adâncul templului, unde-l întrebai:

— „Ce este?

— „Un cutremur de pământ!

— „Glumești?...

— „Uimit, prietenul meu strigă:

— „Cum? Vrei să spunei că cutră simți răcutul sgușdându-se sub picioare?

— „Pe omăria mea că n'am simțit nimic!

— O aventură asemănătoare, dar care a avut consecințe mult mai grave, s'a petrecut în Japonia, în anul 1923, în regiunea de coastă, unde cutremurile de pământ sunt foarte frecvente. Numărul lor pe an este în mijlociu, de 96.

De atunci dimpreună cu patru prieteni: trei japonezi și un American. La un moment dat scena din pagoda se repetă și aici: restaurantul se goli într-o clipă de toți clienții și oamenii se dăduseră la fugă.

răciască mâncarea aceasta de pește, căci e excelentă.

„Dar deodată să auzi hodorogind vesela, pământul și pereții se

în fine iată și bilanțul altor două catastrofe mai recente.

28 Octombrie 1891, la Mino, au fost: 222.501 case distruse, 7273 morți, 17.175 răniți; 15 Iunie 1896, la Sanriku: 13.073 case nimicite, 9.247 răniți și 27.122 morți — fără a mai menționa pe lângă toate acestea și numărul nefericitelor animale! Cât despre catastrofa dela Tokio, din 1923, e suficient să spunem că a provocat moartea a peste 300.000 persoane — restul rămânând să vi-l imaginați...

Repet că n'am ținut seamă de 20 catastrofe cari au adus moartea a câte 500-5000 inși.

Adăogăm deasemeni că chiar temeliile arhipelagului sunt nestatornice, ceea ce explică uimitorul frecvență a cutremurelor. E materialmente probat că litoralul insulelor din partea Pacificului s'a scufundă treptat sub apă, în timp ce litoralul lor opus (din partea mării Japoniei) se ridică în aceeași proporție. În felul acesta imperiul câștigă ca teritoriu ceea ce pierde pe coastele orientale.

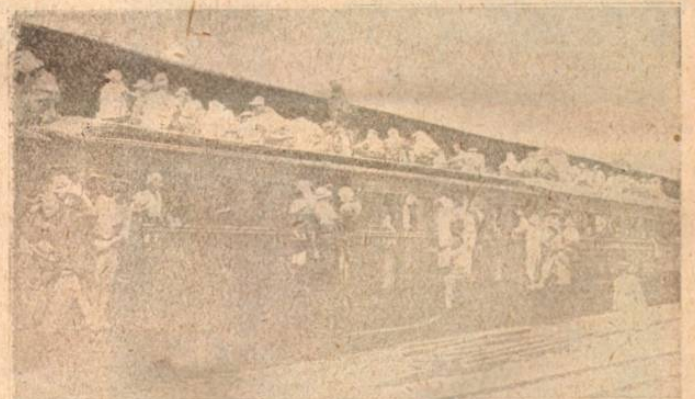
Lipsa aceasta de echilibru, nenorocirile acestea grozave, apasă ca o greutate formidabilă asupra destinului rasei japoneze — și putem spune că pericolul se agravează an cu an. Cu toate aceste dezastrer periodice însă, populația crește foarte repede. În 1894 Japonia număra 41.000.000 locuitori, iar astăzi a trecut și de 61.000.000!

Va deveni oare nelocuibilă țara aceasta? Vom asista într-o bună zi la spectacolul acesta extraordinar al unui popor plecând în masă spre aș cuceri o nouă patrie? Ipoteză ce poate părea absurdă, dar care nu e mai puțin privită și cu mare atenție de către Japonezi — tratați actualmente de fanatici dar cari vor fi celebrați mâine ca niște profeți!

mișcau, iar din tavanul ce se legăna deasupra noastră căzu o grindă care sfărâmă în bucăți farfuria de porțelan cu mâncarea de pește ce aveam dinainte. Deabia acum am luat-o și noi la picior căutând refugiu în stradă. Apoi, cu zece minute mai târziu, toată lumea reocupă locurile.

Ne reîntoarcem la câteva statistice interesante.

Analele japoneze au înregistrat, în timp de treisprezece secole, 2.016 catastrofe sismice dintre cari vom menționa pe cele mai importante a căror rezultate au fost numeroși morți și nenumărate locuințe nimicite:

În urma catastrofei din Tokio, populația se refugiază încotră nemereșie

În anul 1884, mai mult de jumătate din insula Tosa s'a cutremurat în mare cu zeci de sate și mii de țărani. În 869 cutremurile de pământ și valurile mării agitate devastară insula Mutsu, omorând mii de oameni. În anul 1468 au pierit — în câteva minute numai! — 20.000 locuitori.

Alte câteva hecatombe, în care au

Not însă dorim din suflet sărum un popor japonez să fie ferit de o asemenea groznică nenorocire — și să-i revină deplina fericire acolo în țara lui.

Din pricina abundenței de materie, rubrica „Aș vrea să știu” și „Concursul fotografic” au rămas pentru n rui viitor.

Cămpamentul refugiaților în fața palatului imperial din Tokio

În fine menționăm pe Aso, a cărui crater trece drept cel mai mare din lume: măsoară peste 15 kilometri lărgime, având în mijloc un con înalt de 1.609 metri.

Existența acestor numeroși vulcani — dispuși în toate părțile țării —

— ea deține, de altminteru, cel mai bun studiu al cutremurilor și cele mai bune seismografe, aparate, ce înregistrează automat și cele mai ușoare sgușduri ale pământului, care, în cazul de față, apar-

O zi de doliu în Irlanda

MOARTEA CĂPITANULUI AVIATOR ȘTEFAN MOGA

În noaptea de 23 Iulie a. c. Grupul de aviație din Someșeni a pierdut pe unul dintre cei mai valoroși și bravi ofițeri ai săi. Căpitanul Moga s-a stins în floarea vârstei, abia de 33 de ani, răpit de-o boală cruntă și necruțătoare. Tânărul căpitan aviator Ștefan Moga, născut în Petroșeni, jud. Hunedoara, în 1914 intră voluntar în armată și în curând este înaintat locotenent la artilerie.

Revoluția anului 1918 îl găsește în Petroșeni, unde organizează, cu camarazii săi, garda națională din Valea Jiului, fiind comandantul acestei Gărzii. Este apoi între primii ofițeri, cari intră în cadrele armatei române, la specialitatea aviației, luând parte activă în luptele de la Tisa, unde s'a distins.

În aviație s'a dovedit a fi un bun și curajos pilot, înfrunând ne lăngă aceasta calitate și o bunătate și modestie rară, iubit de superiori, camarazi, și soldați.

Moartea sa lasă adânci regrete în sufletul celor ce l-au cunoscut.

Transportat la Petroșeni, a fost înhumat cu o deosebită pompă militară, înconjurat de durerea și lacrimile conșătenilor săi, cari au pierdut pe cel mai bun fiu al lor.

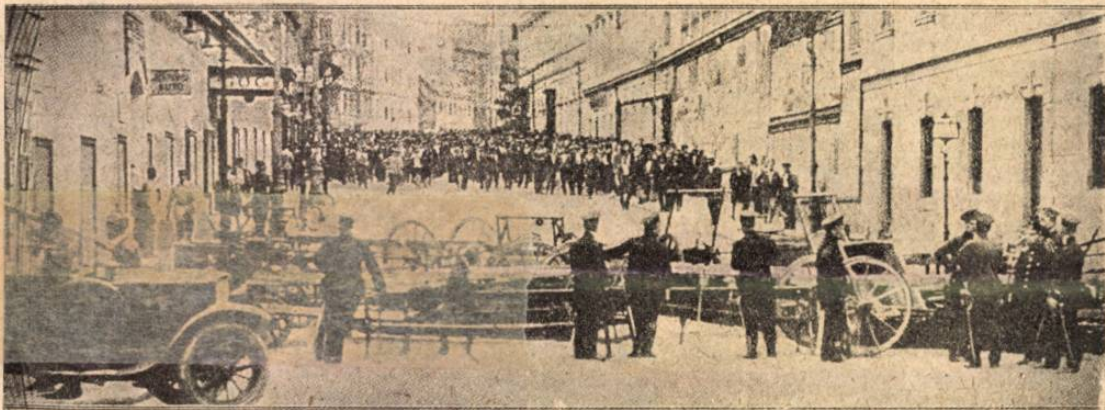
O ZI DE DOLIU ÎN IRLANDA

Unul dintre cei mai de seamă oameni ai Irlandei, Mr. Kevin O'Higgins, ministrul de justiție și externe, a fost asasinat de curând. La funeraliile lui au asistat zeci de mii de oameni. Armata națională a Irlandei a tras salve de onoare, în timp ce cortegiul funebru trecea pe străzile Dublinului.

Moartea Căpitanului aviator Moga

Înmormântarea a avut loc la Cluj

După revoluția din Viena

Ilustrațiile noastre reprezintă efectele revoluției din Viena: Sus la dreapta: Poliția retransată îndărătul baricadelor oprește mulțimea să atace instituțiile statului.

Sus la stânga: Garda civică pentru apărarea Republicii, alcătuită de socialiști, sub conducerea primarului Seitz, ajută poliției să mențină ordinea.

Jos la dreapta: Palatul Justiției din Viena, după asaltul revoluționarilor. Acesta a fost incendiat după ce toate dosarele și actele au fost distruse.

Jos la stânga: Intrarea principală în palatul Justiției, unde au avut loc cele mai înverșunate ciocniri și au fost omorâți și răniți cei mai mulți.

ÎNMORMÂNTAREA GENERALULUI HOFFMAN
„Din jărănă te-ai născut, în jărănă te vei întoarce!” a spus președintele Germaniei, Hindenburg, la înmormântarea generalului Hoffmann, șeful statului major al frontului rusesc, în războiul din 1916.

INAUGURAREA DOCURILOR DIN LIVERPOOL
în luna trecută, s'au inaugurat la Liverpool cele mai mari docuri din lume—„Docurile Gladstone”—care sunt în stare să primească, chiar și cele mai mari vase ce se vor construi.

Regele și Regina Angliei la inaugurarea docurilor Gladstone din Liverpool.

REALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: a trei luni Lei 70
 a jumătate de an . . . Lei 130

Editor și Redactor: J. B. Sima
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

TIMPUL AȘTERNE PESTE TOATE CENUȘA UITĂRII

BIBLIOTECA
UNIVERSITĂȚII
-IASI-

Timpul trece, lacrimile se sbicesc și viața intră din nou pe făgașul obișnuit. Căci i-s'a dat omului cel mai neprețuit dar: UITAREA. La nouă zile după moartea Regelui Ferdinand cel Bun la Curtea de Argeș s'a oficiat un parastas. Fotografiiile noastre au fost luate cu acest prilej.

SANCTITATEA SA PATRIARHUL M. CRISTEA

1. D. Dr. Anghelescu, ministrul instrucțiunii publice și D. Gh. Buzdugan din înalta Regentă, după slujba religioasă dela mănăstire.

2. Regina Maria, soția nemângăiată, eșind din mănăstire. 3. D. Ionel Brătianu, președintele consiliului de miniștri, după parastas.

4. Prințul de Hohenlohe, prințesa de Hohenlohe (sora Reginei Maria) Regina Elisabeta și Regele George.

5. Prințul regent Nicolae, Regina Maria și principesa mamă, Elena.

(Foto Realitatea)

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. SIMA

DUMINECĂ, 14 AUGUST, 1927.

Pudicitatea modernă la băi

Cu vre-o doi ani în urmă femeile din Budapesta, cu forme impecabile, deci apetisante, luaseră obiceiul să-și expună nudul, —fotografiat artistic— în diverse vitrine, unde circulația era mai mare. În fața aparatului fotografic aveau singura grijă, de a nu-și expune fața. Acest gest dovedește suficient că proprietățile acelor carnații expuse, apreciau singure inutilitatea capului.

Revoluția rapidă, din societatea modernă, trebuia să ne aducă dela nudul fotografiat, la nudul real, cu forme calde. Tekirghiolul ne-a furnizat și această plăcere.

Este arhicunoscut că la băi și la stațiunile climaterice, optzeci la sută dintre vizitatori și mai ales vizitatoare, nu sunt bolnave. În primul loc se duc cei bogați, cei săraci, și în adevăr bolnavi, n-au cu ce plăti luxul băilor. Când ești bogat și nu tocmai bolnav, fără îndoială că timpul liber—și ai atâta timp liber—să-ți-l omori în căutarea plăcerilor ieftine și în nota sensualității actuale.

Bărbați și femei, plecând la diferite băi, găsesc prilejul bine-venit să scape, cel puțin pentru două trei luni, de „jugul căsniciei” și în deplină libertate, să guste delicia cultului Afroditei.

Este o foarte mică deosebire între preotesele de odinioară ale Afroditei, așa cum au fost descrise de Pierre Louys, în romanul cu același nume, și femeile bolnave dela Tekirghiol. În sat ele umblă în halaturi de baie, iar soarele, acest bine făcător al omenirii, le îndeamnă să-și scoată și acest sumar costum, ori de câte ori cred ele de cuviință, ca să se întindă leneșe pe nisipul plajei, ținând la îndemână spuma unei mătase străvezii, cu care să-și acopere... fața, când vre-un mascul trece pe lângă ele.

Să nu credeți că-și expun... musculatura intimă, femeile cu carnație obesă ori fleșcăită, femei cu picioarele strâmbe, sau uscate ca fusul. Observând formele marmoreene, în care viața palpită cu frenezie, și gestul de dubioasă pudicitate, cu care își ascund, obrazul, nu mai ai nici un fel de îndoială, că soarele este un simplu pretext, iar căldura lui este cu totul de prisos, deoarece căldura animală este ajunsă la paroxism.

Suntem de acord a constata o boală serioasă, la aceste femei pline de viață, dar boala lor, în nici un caz nu pare a fi curabilă, numai cu ajutorul razelor solare. De pe plaja înfierbântată de soare, unde nudurile se svârcolesc în cascaderă unui râs cristalin, boala de care ele sufăr,

le duce, pentru un foarte scurt timp, sub razele blânde ale lunii, spre a termina cura, în taina unei camere oarecare.

Se zice că Soarele vindecă

multe boale. Avem certitudinea însă, că boala de care sufăr femeile goale, de pe plaje, nu poate fi vindecată de acest bine făcător al firei.

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

SĂPTĂMÂNA aceasta a fost cea mai caldă din vara aceasta. Valul de căldură, care se spunea că ar fi bătut prin America și apusul Europei, s'a abătut și asupra țării noastre. Dacă săteanul e obișnuit să munciască în dogoarea soarelui, orășenii au suportat cu greu căldura înăbușitoare și mai mult de cât oricând a fost o năvală către stațiunile de baie, sau către cele din munți.

În nici o țară din lume nu există, mai mult ca la noi, atâtea locuri, lăsate de Dumnezeu, unde omul să poată face vilegiatură: adăposturi pitorești în munți, izvoare cu apă minerală, băi calde, plaje la mare, ținuturi unde se găsesc leacuri pentru diferite boale.

Dar pentru că nu e nimeni să țină buna rânduială, nicăieri ca la noi, vilegiatura nu e mai scumpă. O mână de speculanți pun stăpânire pe stațiunile balneare și climaterice și fac ca acestea să devină inaccesibile, pentru cei cu mijloace restrânse. Cei bogați preferă și dâșii să plece în alte țări, unde cu o cheltuială egală, găsesc mai multă bună stare și confort.

CU multă greutate se obișnuiește la noi autoritatea cu gândul că dâșii există spre a fi la dispoziția publicului, spre a menține ordinea și dreptatea. Diferiții funcționari și poliția la orașe, jandarmii, la sate, socot pe oameni drept subordonați și manifestă față de cetățeni, în orice prilej, un dispreț care nu-i de fel la locul lui.

Dacă este drept ca, împotriva celor răi, să se ia măsuri aspre, nimănui nu-i este îngăduit să judece și să pedepsească, nimănui nu-i este îngăduit să-și facă dreptate singur.

O întâmplare de curând din județul Mehedinți, ne-a silit să deplângem iarăși această mentalitate. La horă, în comuna Flămânda, un jandarm a găsit cu cale să loviască un flăcău. Prietenii acestuia au sărit în ajutorul celui lovit și curând postul întreg de jandarmi s'a luat la încăierare cu sătenii. Au fost omorâți șeful secției de jandarmi, și doi săteni. Alți 14 inși au fost răniți.

DUMINECA trecută a sosit la Constanța o excadră spaniolă, formată din distrugătoarele „Alsedo”, „Velasco” și „Juan Lasaga”, sub conducerea capitanului de marină Caldia Salvador. Echipagiul acestor vase a făcut o vizită la București unde li-s'a servit o masă la cercul militar. Țara noastră fiind în doliu național, sărbătorirea escadre Spaniole nu s'a putut face cu un fast prea mare.

SUNT câteva luni de când în Statele Unite ale Americii, la Boston, au fost condamnați la moarte 2 anarhiști italieni, Sacco și Vanzetti. Toate demersurile făcute de muncitori, nu numai din America, dar și din țările europene, ca să se revină asupra pe-

depsei, întrucât cei doi ar fi nevinovați, au fost fără nici un folos, și nici președintele Statelor Unite n'a voit să-i grațieze, de teamă ca nu cumva cedarea în fața amenințărilor muncitorești să ducă la abuzuri.

Ca mijloc de protestare împotriva acestei condamnări, la New-York au fost mai multe atentate cu bombe, în care și-au găsit moartea 2 persoane și au fost răniți peste 50 de inși. În Italia s'au făcut intervenții pe lângă Papă, iar în celelalte țări muncitorii au ținut meetinguri de protestare, sau au întrerupt lucrul mai multe minute. În America sunt temeri de grevă generală, după executarea celor doi condamnați.

MARE îngrijorare a produs în America declarația hotărâtă a președintelui Statelor Unite că nu va primi, pentru a treia oară, președinția.

Președinții Statelor Unite sunt aleși pe vreme de patru ani. La moartea lui Wilson, rămânând însă din perioada de guvernare un an și jumătate, președinția a fost încredințată lui Coolidge. Acesta a fost reales apoi în 1924 și perioada s'a de guvernare expiră la 4 Martie 1928. Americanii se gândiau să-l realegă, dar dâșul a prevenit faptul, refuzând. Într'adevăr primul președinte al Statelor Unite, Washington, a dat pilda că nici un om nu poate guverna de trei ori la rând. Când i s'a oferit, pentru a treia oară, președinția, dâșul a refuzat-o, pe motiv că se găsesc și alți oameni în Statele Unite, care merită să fie conducători. Mai târziu Generalul Grant a procedat la fel, și când alți președinți, printre cari Roosevelt, ar fi dorit să conducă țara în trei perioade, americanii s'au opus.

Coolidge vrea să păstreze tradiția.

În ziua de 7 August 1927 s'a stins din viață la Clinica din Cluj Medicul Locotenent Colonel Ilie Câmpăanu, un ofițer distins al armatei noastre.

Ilie Câmpăanu s'a născut la 20 Iulie 1877 la Sângeorgiu de Mureș. A terminat Facultatea de Medicină la Cluj și a fost bursier militar în vremea ungarilor. A luptat pe frontul austriac și în timpul războiului a contractat tuberculoza ganglionară și reumatism particular. La unire dâșul a fost acela care a preluat toate spitalele militare din Cluj, pe aceea vreme numeroasă și a îngrijit de buna stare sanitară a gardei naționale românești.

Cu Ilie Câmpăanu s'a stins un bun român.

Pericolul „galben” pare „negru.”

La masă: Statele Unite, Anglia și Franța.

— The Bulletin (Glasgow).

Când dulăii dela Apus și Răsărit se ceartă, mopsului german nu-i este îngăduit nici să latre.

PENTRU ORATORII NOȘTRI

DEMOSTENE (ca să se obișnuiască să țină cuvântări oratorul grec era bătăit, rostia discursuri lungi, la marginea mării, ținând petricele în gură, silindu-se să acopere sgomotul valurilor): „Neobișnuit cum sunt a vorbi în fața marelui public...”

TÂNĂRUL GREC: „Scoate prunele din gură!...”

Ceea ce te preocupă spune cine ești

UNDE SUNT ?

AH! SUNI AICI !

FECARE dintre noi își are partea lui de fericire. Pământul cu toate minunățiile lui, cu toate comorile sale, lumina soarelui, norii, nopțile cu lună, cărțile pline de taine, toate alcătuiesc patrimoniul nostru comun al tuturor.

Oricine e liber să-și culeagă toate cunoștințele câte poate, cu puține excepții, oricine poate trăi SĂNĂTOS. Având sănătatea și bogăția de cunoștințe, urmează că FERICIREA este un bun al tuturor acelora cari sunt destul de înțelepți ca să DORIASCĂ ceea ce POT ȘI AR TREBUI SĂ AIBĂ.

Întreaga viața omului nu este decât o alergare în căutarea unui ideal. Pe stratul de frunze, căzute de toamnă, poți vedea patru feluri de vânători: soarelele de câmp scurmu frunzișul, cântând insectele cu care să se hrănească; vulpea vicleană, cu pași domoli, CĂUTA pe șoarece; copiii adulmecă și CĂUTA vulpea; iar în urma lor oamenii în galop CĂUTAU desfătare.

Po întreg pământul lucrurile se petrec la fel. Vulturul rotindu-se deasupra Carpaților, albatroșii plutind în văzduhul de deasupra Oceanului, toți privesc în jos, CĂUTÂND victima.

Noi, un miliard și jumătate de oameni, pe acest pământ rotund, unii albi alții galbeni, alții negri, alții roșii, CĂUTĂM și urmărim cu ardoare ceea ce dorim.

În istoria omenirii veacul care s'a isprăvit acum 27 de ani, va fi cunoscut ca veacul științei. Viața omului în decursul acestui veac s'a schimbat aproape complet: Întrebuințarea aburului ca forță motrică, descoperirea electricității, inventarea telefonului, telegrafului, căilor ferate, vapoarelor, a bicicletei, automobilului, a mașinei de scris, mașinei de cusut, sunt toate gloriile ale secolului trecut. Astăzi cu greu putem pricepe cum a putut trăi omul fără de acestea.

Dacă veacul al XIX-lea l-am numit veacul științei, secolul nostru va trebui să fie numit veacul „topăelii caraghioase”, sau a „jazului” cum i se spune cu o vorbă americană.

Ilustrația noastră înfățișează tot caraghios-lăcul „jazului” exagerându-l încă, cu bună știință.

Mai întâi vom povesti istoria „CIMPOIERULUI din HAMELIN”: În orașul Hamelin au năvălit odată atâția șobolani, încât oamenii nu mai puteau trăi de răul lor. S'a găsit atunci un cimpoier care, prin cântecul său, a adunat toți șobolanii, și i-a dus după dânsul, până la un râu, unde s'au înecat. Dar oamenii din Hamelin, când s'au văzut scăpați de pacoștea șobolanilor, n'au mai vrut să-i plătească lucrul său, așa cum se înțeleseră. Atunci Cimpoierul a prins a cânta într'un alt ton și părăsi orașul. Toți copiii l-au urmat, atrași de cântec. Urma copiilor nu s'a mai găsit niciodată.

„Jazul” este cimpoierul modern, care atrage după sine, nu pe copii, dar pe oameni în toată firea, la nimicire sigură.

Când spunem că secolul nostru este veacul „TOPĂELII CARAGHIOASE”, nu înseamnă că altarele științei și ale civilizației au fost cu totul părăsite. Noi prin caracterizarea ve-

acizul își vânează prada, o sfâșie, și e mulțumit atâta vreme cât e sățu.

Unii oameni alergă după bani, îi adună și își înosesc viața întreagă adunând tot mai mult și alergând tot după mai mulți. Alții alergă după plăcerea momentului și sunt mulțumiți numai atâta cât pot pune mâna pe dânsa. Pentru ocea lumea e un lucru caraghios și ei sunt batjocura lumii.

După ceea ce te preocupă, după ceea ce cauți, se poate vedea dacă ești om serios sau din tabăra JAZBANDULUI.

cului, nu ne gândim numai decât la țopăiala modernă, după orchestra alcătuită din mai multe instrumente, cântând fiecare cum îl taie capul, ci dupăcum jazul este caricaturizarea muzicii melodioase, tot astfel, în toate ramurile vieții, există jazuri sau cimpoieri, cari atrag pe oameni într'o țopăială caraghioasă.

Iată bunăoară jazul MODEI, care inebunește pe femei, care le face adesea să n'aibe nici o decență, să doriască cu atâta patimă o rochie sau o pălărie, încât să uite de orice îndatorire.

Iată pe cimpoierul care te atrage spre IMBOGĂȚIRE lesnicioasă. În secolul nostru, oamenii au ajuns să doriască îmbogățirea cu orice preț, în așa fel încât au uitat toate principiile de omenie, de cinste, de dreptate și de iubire de aproapele. Ei nu mai aud muzica melodioasă, pe care o întonează aceste principii înalte de morală, ci se conduc exclusiv de muzica barbară a jazului, care le cântă: BANI, BANI, și iar BANI. Bani prin orice MIJLOC, pe orice CALE, chiar dacă muzica acestui cimpoier duce la moarte, înainte de vreme, mii și mii de oameni. Uzinele cele mari din Anglia, din Germania, și din America sunt adevărate iaduri, pentru ființele omenesti. În uzinele lui Ford omul e mai puțin considerat decât cea din urmă mașină. În toate acestea locuri, deși omul are ochi, mâini, picioare și mai presus de toate rațiune, el nu e considerat decât ca un mijloc, spre a putea STOARCE DINTR'INSUL MAI MULȚI BANI.

Cimpoierii politici întonează și dânsii un alt „jaz” care atrage pe oameni în țopăiala caraghioasă politică. Diferiții șefi de partid, din țară și din străinătate, cimpoiază strident promisiuni irealizabile, înșelând mulțimea care se încrede într'înșii.

Groznicul războiu trecut, care a distrus aproape 30 de milioane de oameni și a costat cam 50 de trilioane de lei, în bani și bogății, care a nimicit industria și comerțul, care a coborât simțul moral și religios, care a prefăcut în fum cele mai temeinice principii ale așezării sociale, se datorește JAZBANDULUI POLITIC din anii dinainte de 1914. Și țopăiala caraghioasă, care atrage în război omenirea, nici nu s'a terminat încă. Și acum cimpoierii din Budapesta, Londra, Roma, Moscova și alte centre ale lumii, suflă meren în cimpoiul nefast al diplomației, doar vor, țări Europa într'un nou războiu. Zinowiew și

Trozky, Lordul Rothermere și alții mulți, nu sunt decât asemenea cimpoieri politici.

Despre alte „jazuri” comerciale, morale, familiare, etc. nu vom mai discuta aci.

A cui e vina? Vina întreagă o poartă mulțimea, care uitând de melodia frumoasă a ADEVĂRULUI, ARTEL, ȘTIINȚEI, LITERATURII, MORALEI, BUNEI CUVINTE, DREPȚĂȚII și a DRAGOSTEI de semenii, își pleacă urechia către sunetele stridente ale tuturor „jazurilor” amintite.

Biată omenire! Când vei învăța să mergi pe drumul cel drept?

Din fericire lucrurile nu stau chiar atât de rău. Mulți dintre cimpoierii de diferite categorii, nu sunt luați în seamă. Citești în ziar bunăoară că o femeie înțelegându-se cu aman-tul său, și-a omorât bărbatul. Sunt milioane și milioane de femei care, deși măritate cu bărbați plicticoși, nu ascultă îndemnul acestui cimpoier, și nu fac la fel. În loc de a-și uide bărbatului, milioane de femei îi încurajează, muncesc alături de ei, îngrijesc de copii și fac economii pentru familie. Este aceasta aceea parte a omenirii, care nu vrea să meargă în țopăiala caraghioasă.

Nu poți niciodată judeca adâncimea mării, după paele și sfărâmurile dela suprafață. Țopăitorii caraghioși, cari sunt atrași de toate jazbandurile moderne, sunt totdeauna gălăgioși, ridicoli, proști și slabi și nu reprezintă totalitatea omenirii.

Școlile sunt cele mai puternice instituții de bine, cultură și civilizație. Puterea acestora precumpănește puterea tuturor cimpoierilor și a coloanelor care se țin după dânsii și alcătuiesc nu numai baza progresului, dar și nădejdea unei schimbări în bine.

Școlile iau sub oblăduirea lor pe om, la câțiva ani după ce a sărit din leagăn, când copilul de abia știe să vorbească, de abia știe să umble, nu are nici o cunoștință. Ele fac dintr'insul o ființă cu cunoștințe largi și-l redau societății, ca să contribuie la progres și la fericirea omenirii. Școalele, începând cu clasele primare și sfârșind cu diferitele grade ale învățământului superior, se străduiesc să facă pe om tot mai capabil și să producă generații tot mai bune. Aceste instituții nu sunt opera cimpoierilor de jaz. Ea este opera oamenilor serioși, a melodiilor armonioase.

Iată bunăoară profesorii de astronomie, care împreună cu studenții lor cercetează tainele cerului, stelele și celelalte minuni cosmice. Aceștia nu se interesează de cimpoierii jazurilor; ei înțeleg MAREA REALITATE; ei urmăresc cu atenție și ardoare transformările curioase ale strălucitoarei stele Betelgeuse. Oamenii de știință credeau odată că această stelută se stinge, din pricina că vediau că strălucirea ei scade. Astăzi ei știu că ea apare și dispare în chip misterios. Dacă soarele nostru este de un milion de ori mai mare decât acest pământ mic pe care trăim, Betelgeuse e de zece milioane de ori mai mare decât Soarele. Ea are un diametru de 320 de milioane kilometri. Dacă Soarele nostru ar fi atât de mare cât Betelgeuse, el ar umplea tot firmamentul, pe care-l cunoaștem, și Pământul, Venus, Marte și alte planete din Universul nostru, ar fi acoperite de Soare.

Dar lucrurile acestea nu interesează pe țopăitorii jazurilor.

La fel cu astronomii sunt mii și mii de oameni cari își consacră toată viața, toate puterile, toate cunoștințele pentru binele omenirii întregi. Oamenii ca Stephenson, Edison, Marconi, Curie și atâția alții muncesc toată viața lor spre a fi de folos lumii întregi. Aceștia sunt temelia progresului și a îmbunătățirii soartei omului.

Mii și mii de mame cinstite își cresc copiii, cu multă grijă, spre a face din ei oameni aleși, mai buni și mai inteligenți. E adevărat că alături de aceștia se văd pe strade, prin grădini și prin locurile de plimbare și multe alte femei, care aruncând ochiade în dreapta și în stânga, umblând aproape goale, frecventează barurile, localurile de jazuri și alte locuri de corupere ale moralei publice. Din fericire însă nu acestea formează majoritatea.

Priviți la ilustrația de mai sus, deasupra o o sală de școală și în bancă numai un singur copil și o pisică, având înainte tot ce-i mai însemnat în lume: ADEVĂRUL, ARTEA, ȘTIINȚA, ÎNVĂȚĂTURA, MUZICA și LITERATURA. Din ilustrație reiese că numai copiii se interesează de aceste lucruri, pe când oamenii maturi, cari ar trebui să ocupe locurile goale din bănci, se găsesc în partea a doua a ilustrației, urmând cimpoierului din Jazband.

Ilustrația noastră este intenționat exagerată, spre a impresiona mai puternic pe cititori. Este adevărat că o bună parte din acei cari ar trebui să steie în bănci, umblă după cimpoierul cu muzică de jaz.

Cititorule, muzica cea mai melodioasă este aceea a ADEVĂRULUI, ARTEL, ȘTIINȚEI, ÎNVĂȚĂTUREI, MORALEI și LITERATUREI. În loc să-ți petreci vremea prin baruri, în loc să ascuți jazbandurile stridente, în loc să stai la povești fără folos, caută cărți și citește, citește toate cărțile bune, toate foile și revistele bune. Omul care citește își petrece vremea în tovărășia gânditorilor mari ai omenirii, și rezultatele acestei tovărășii nu pot fi decât fericite.

Dacă cumva te găsești în tabăra celor din partea a doua a ilustrației, părăsește această tabără și ia loc pe o bancă, în locul de deasupra a ilustrației și, chiar de vei fi singur, îndreaptă-ți privirea la inscripțiile din față.

Din leagăn până la mormânt pe apă

Viața chinezilor corăbieri

În porturile suprapopulate ale Chinei, se găsesc zeci de mii de oameni, cari își petrec viața întreagă pe apă

de Robert F. Fitch

Presedinte al Colegiului Creștin din Hangchow

HANGHOW, portul râurilor parfumate, cum ar fi traducerea în românește a numelui acestui oraș, surprinde pe călători prin panorama neasemuită pe care o prezintă furnicarul de viață cere-l caracterizează.

SE NASC, TRĂESC ȘI MOR PE APA

Mii de chinezi, prea săraci ca să trăiască pe uscat, își petrec viața în corăbii. Pe un sfert de hectar de pământ, agricultorul chinez trăiește el și cu familia lui, de 5 sau 6 persoane. Pentru că foarte adesea chinezii nu au nici un jugăr de pământ, ci sunt siliți să caute posibilitate de viață pe apă. Desimea populației de extrema ei sărăcie sunt motive, care au determinat pe chinezi să trăiască în corăbii.

Alături de vapoare uriașe, moderne, care ancorează aci, venite din toate colțurile pământului și aducând oameni din toată lumea, într-o împesțire de graiuri și de porturi fără seamăn, se pot vedea mulțime de corăbii și vase, de forme ce nu se mai întrebuintează azi, luntri mici, a căror activitate formează o priveliște, cum nu se mai găsește nicăieri în altă parte, furnizând între vasele mari și insulele vecine, ducând mărfuri și călători.

Cine își ia oboseala, de a urca câteva ore, în susul fluviului mărgăritarelor, plecând dela Hangchow, găsește în portul Canton, o viață mai variată, mai frământată încă, atât pe fluviu, cât și în numeroasele canale care întretaie orașul.

UN COMERȚ ACTIV ÎNSUFLETEȘTE CAPITALA POLITICĂ A CHINEI DE SUD

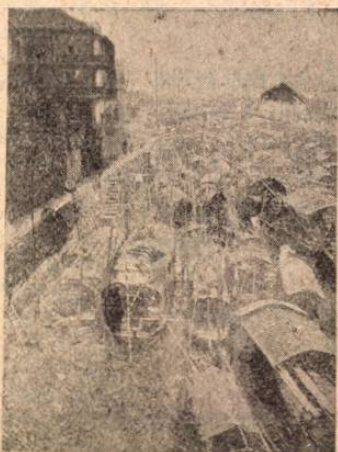
După răsturnarea dinastiei Manchu, la 1911, regimul republican al cantonezilor a determinat ca acest oraș, Canton, să devină o cetate a progresului. El nu e numai capitală politică ci și cel mai important centru comercial, fiind primul port chinezesc, după Macao, care a fost deschis traficului internațional, în apele chinezești.

Acum 15 ani, statistica arăta că se găsesc în Canton 84 mii de corăbii, având în ele o populație de 350 mii de suflete. Mai multe mii din aceste corăbii au fost distruse sau împrăștiate pe mare, de o furtună îngrozitoare și revărsarea apelor, nu de multă vreme. Astăzi, trăiesc, în corăbiile portului Canton, cam la 250 mii de suflete. Jumătate din populația Bucureștilor. „Populația corăbiilor” duce o viață cu totul deosebită de acelor de pe uscat. Dacă ei înțeleg graiul celor din oraș, vorbesc însă un dialect propriu, deosebit. Cu zecile de

mii oamenii aceștia s-au născut, au crescut, s-au căsătorit, au alcătuit familii și și-au dat ultima suflare, fără de a părăsi corabia. Casele plutoare ale chinezilor, cum s'ar potrivea mai bine să fie numite aceste corăbii, de obicei, sunt construite în scopul de a transporta călători. În mijloc se află totdeauna o cabină, de circa 3 m. și 1/2 lungă și 2 lată, în care încap 6, sau 7 inși și unde pot să doarmă în bună voie.

VIAȚA PE CORABIE

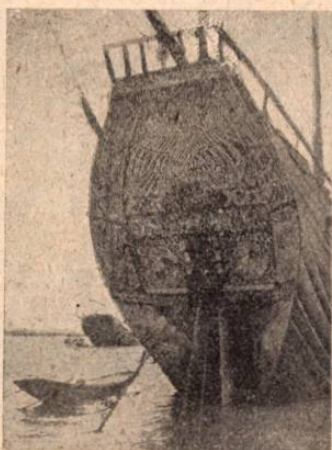
Spre a cerceta felul de trai pe care-l duc chinezii pe aceste corăbii, m'am hotărât să fac însumi o călătorie mai lungă, pe una dintre ele. Mi-am rezervat, în partea dinapoi a cabinei centrale, o încăpere mică, de 2 metri lungime și 1 metru lățime, care nu conținea nici masă, nici pat, nici scaun, sau vre-un alt

APROAPE UN SFERT DIN POPULAȚIA ORAȘULUI CANTON TRĂIEȘTE PE APA

Zeci de mii de corăbii, din canalele râului Mărgăritarelor, sunt aduse la lărm de fluxul mării. Când vine refluxul ele rămân pe uscat și corăbierii cu ajutorul unor scări primitive, se pot sui pe digul porturilor, spre a descărca mărfurile și a-și face afacerile comerciale.

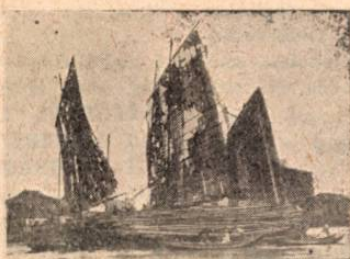
gata, s'a desfășurat cu o repeziune care nici nu poate fi concepută de un european. Într'un timp extrem de scurt, bucătarul a putut servi pasagerilor orez fiert, fierbinte, două feluri de legume, o mâncare de vițel și una de pește. Este o minune și

SUB EGIDA FENIXULUI

Corabia aceasta are drept deviză „adevărată putere” și are sculptat la proră, un fenix, drept emblemă. În felul acesta corăbierul proprietar, nădăjduiește să sfârșiască zilele cu bine, și să nu fie aruncat în adâncul mării, departe de strămoșii săi.

aproape o imposibilitate, faptul că toate aceste mâncări au fost pregătite în aceeași cratiță, unde a fost fiert orezul, și au fost servite toate deodată și toate calde. Secretul acestui mod expeditiv de a face bucătăria, își găsește deslegarea în chipul următor: carnea și legumele sunt

PÂNZE RUPTE

Mulți dintre corăbierii chinezi au un anumit sistem de a găuri pânzele, așa încât—după credința lor—să călătoriască mai ușor. Se pare că teoria e adevărată, deoarece a fost adoptată și de unii corăbieri din alte țări.

preparate separat, la rând, și fiecare se așază într-o strachină. Se fierbe apoi orezul și când acesta a înflorit după cum se cere, strachinile care conțin carnea și legumele, aproape răcite, sunt așezate pe orezul cald, iar când călătorii vin la masă, mâncarea întreagă poate fi servită deodată și caldă.

După ce au fost serviți pasagerii, personalul corăbiei se adună în jurul bucătarului, ca fiecare să-și capete porția de orez și eventual o

MAXIMA VITEZĂ A MOTORULUI OMENESC

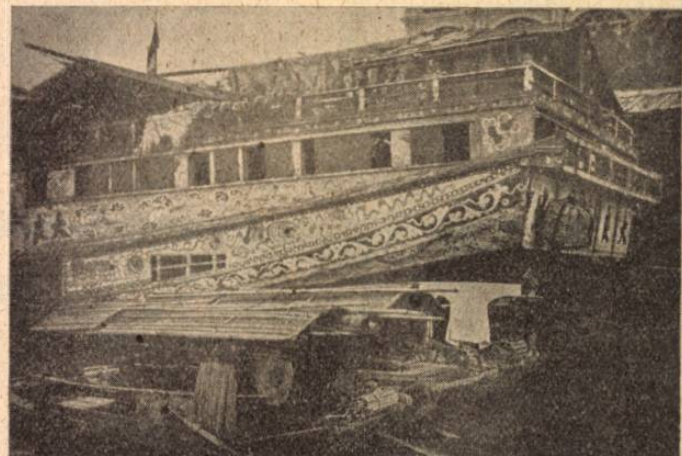
lingură de legume. Oamenii se așază pe vine, cu picioarele trase sub ei și stau în această poziție, vreme îndelungată, deși pentru un european ar părea extrem de obositoare. Sistemul cel mai bun de a în-

demna pe corăbierii la parcurgerea grabnică a drumului, este de a le făgădui o porție de carne de porc, în cazul când ar ajunge la vreme în locul dorit.

GOSPODINELE DE PE CORĂBII NU MERG LA PIAȚĂ

În diferitele corăbii, pe care le-am cercetat, am putut observa că, pe lângă marinarii angajați, se afla tot-

Deși, după lege, femeia chineză trebuie să fie supusă bărbatului, dansa e destul de isteată spre a se abate dela această datorie. Subordonarea o arată mult mai mult față de soacră, decât față de bărbat. Un medic bătrân, care a trăit multă vreme în Canton, ne povestea că, foarte adesea, a fost chemat la căpătâiul femeilor tinere, sau al mamei, care s'au otrăvit, cu opiu,

DIN DECORAȚIUNEA CORĂBIILOR SE EVIDENȚIAZĂ SIMȚUL ESTETIC AL CHINEZILOR

deună și câte o rudă bătrână, câte un bunic de obicei, al unuia sau altuia dintre proprietarii corăbiei. Se întâmplă adesea că un tânăr de pe o corabie își ia soție o fată de pe altă corabie, adesea și câte 2 sau 3 copii, dintre cari, dacă vreunul e prea mic, e legat cu o funie

spre a scăpa, nu de bărbat, cât mai ales de soacrele, care în China sunt pentru soții, ceea ce sunt în Europa pentru soți.

DĂRBAȚII PRIVESC, ÎN TIMP CE FEMEILE SE BAT

Angajamentele matrimoniale se

MII DE METRI DE LEMNE ALUNECĂ PE RÂUL MĂRGĂRITARELOR, ÎN APROPIERE DE CANTON

Deși în China pădurile au fost tăiate, din timpuri vechi, fără nici un fel de prevedere, se mai găsesc totuși, în interior, păduri de pini, în special, la sud de Yang-Tse-Kiang. Acești pini, legați în plute mari, alunecă pe râu în jos. Pe aceste plute, oamenii își așază adăposturile lor. Mergerea cu plutele este o operație adesea periculoasă, mai ales când apele se umflă.

subțire de mijloc și de marginea corăbiei, spre a nu cădea în râu.

Gospodăria, pe corăbiile chinezești, prezintă unele avantaje. Astfel în Canton nici o femeie nu-și

aseamănă mult cu cele dela noi. Inițiativa o au de obicei părinții tânărului. Invoiala se face uneori direct, de cele mai multe ori însă, prin intermediul unei femei, care-și

TOATE NAȚIUNILE ÎȘI FLUTURĂ PAVILIOANELE ÎN APELE PORTULUI HONGKONG

Portul Hongkong nu este numai cheia de trecere către China de sud, dar totodată un loc de oprire al vapoarelor, care merg din răsăritul extrem spre Europa. De aceea, în apele acestui port, furnică tot felul de vapoare și de vase mari și mici, care aduc și duc mărfuri și pasageri.

trimite bărbatul la piață, după târguși, căci piața vine la dansa acasă. Această piață e o corabie, pe care se găsesc toate cele necesare, dela orez și până la uneltele complicate, sau stofele pentru îmbrăcăminte.

Prepararea bucatelor e simplă, și pentru că vasele nu se spală niciodată, singura îndatorire a femeii e să coase și să cârpească hainele bărbatului, care e dator, în schimb, să măture corabia și să spele podelele.

face o profesiune din aceasta. Dacă părinții fetei acceptă să-și dea fata, ei consultă imediat pe ghicitori, la fel cum fac și cei de pe uscat. Prezicerea ghicitorului, care are un rol hotărâtor, în determinarea căsătoriei, se face, luându-se ca temei zilele de naștere. Dacă bunăoară fata s'a născut în ziua consacrată găștei, iar băiatul în cea consacrată vulpei, orice tratative se rup, căci, din vremuri imemorabile, vulpile au fost dușmanele găștelor.

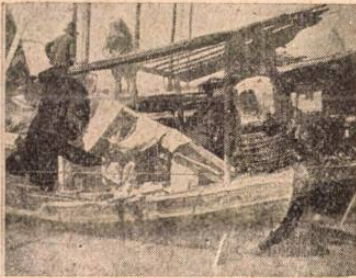
În viața familiară chineză, autoritatea este împărțită, așa încât foarte multe certuri pot fi evitate. Am fost martor la o întâmplare rară, pe corăbiile chineze. Femeia proprietarului de corabie și femeia fiului acestuia au hotărât separația domeniilor, asupra cărora aveau autoritate. Această separație nu s'a putut face fără ceartă și s'a ajuns, în cele din urmă, atât de departe, încât cele

DUMNEZEUL MÂNIEI SE OTĂRĂȘTE LA CEI PE CARI ÎI PERSECUTĂ ÎNTR-UN TEMPLU DIN PEKING

În China s'a dezvoltat o credință vrăjitorescă, taoismul, bazată pe credința că zeii trebuiesc îmbălnziți cu daruri, pentru ca să ferească de nenorociri pe credincioși. Chipul din ilustrația noastră întruchiează superstiția aceasta.

două fmei au fost nevoite să-și arunce—lucru extrem de rar în China—una în capul celeilalte, strachinile de orez. Tatăl și fiul au înțeles însă că nu e treaba lor, să se amestece în cearta femeilor, și că cel mai înțelept lucru pe care îl au de făcut este să aștepte, ca cele două

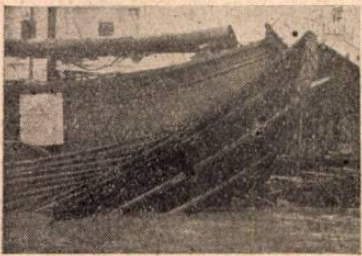
CĂLDĂRI ORIGINALE

Corabia aceasta își are bidoane făcute într-un mod puțin obișnuit. O împletitură de fibre de bambus e captușită cu o hârtie pergament și astfel poate ține apa, sau alte lichide, având o capacitate de 40 până la 60 de litri.

femei să-și aranjeze singure neînțelegera dintre ele. De aceea fiecare a stat liniștit, înapoia rogojinei sale. Mai bine să se prăpădiască câteva strachini, decât să-și turbure dansii pacea.

DEMONII APELOR IMPIEDECA SALVAREA CELOR AMENINȚAȚI SĂ SE INNECE

Îngăduirea înțeleasă în acest fel, o îngăduire chiar a celor neîngăduite, care uimește de sigur pe occidentalul subtil și nervos, face ca chinezul să trăiască liniștit, temân-

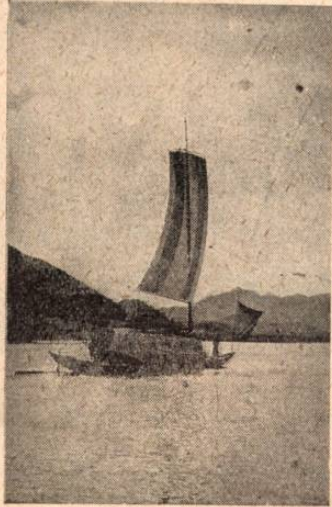
APĂRĂTOARE ÎMPOTRIVA CIOCNIILOR

Din ilustrație am putea crede că 2 corăbii sunt într-una. De fapt este vorba de apărătoare împotriva ciocnirilor câteva bărne din lemn neciocnolit, se unesc într-una și formează un scut, dintre cele mai rezistente.

du-se doar de singura putere, a demonului apelor. Pe cât de mare este liniștea sa, în toate împrejurările vieții, pe atât de mare este și teama de această forță supranaturală. Odată am avut prilejul să constatăm

înșine efectele acestei frici, pe când ne aflam pe țărmurile râului Ning-Po.

M'am deșteptat din somn, în strigăte îngrozitoare, care veniau dela o depărtare mică. Buimăcit de somn, nu mi-am putut da seama căruia fapt se datorește această gălăgie. După scurt timp, chemările și țipetele au încetat și totul s'a cufundat iarăși în liniște. A doua zi dimineată, vecinul de pe corabie mi-a explicat cele întâmplate: o corabie venia în jos pe râu, încărcată cu peatră. Corabia s'a ciocnit de alta și a început să se cufunde. Nici unul din oamenii echipajului în pericol nu știa să înoate, așa că au început cu toții să țipe după ajutor, implorând corăbiile, care treceau în sus și în jos pe râu, și dintre care unele erau însărcinate cu paza de noapte, să le dea ajutor. Nimeni n'a încercat însă să-i scape. Corabia s'a cufundat, împreună cu toți corăbierii neputincioși. Cei cari ar fi putut să-i ajute, socotind că dezastrul v'a fi fost provocat de demonii apelor, s'au ferit să vină împotriva acestor. Demonii hotărâseră ca marinarii să moară și

UN TIP DE CORABIE DE PE RÂUL TSIENTANG

orice încercare de salvare ar fi mărit mânia acestora și ar fi adus moarte asupra tuturor.

Chinezii de pe corăbii, nu numai că se tem de demonii apelor, dar sunt îngroziți și de spiritele celor cari au fost înecați de demoni. Aceste spirite, cred dânșii, umblă de colo, colo, în preajma locului unde s'a întâmplat tragedia, și-și răzbună împotriva acestora cari nu le acordă respectul cuvenit.

INTRECERE ÎNTRE CURENTUL APEI ȘI PORȚA OMENEASCĂ

Adesea ori corăbiile trebuiesc trase de oameni, pe mal, împotriva curentului apei.

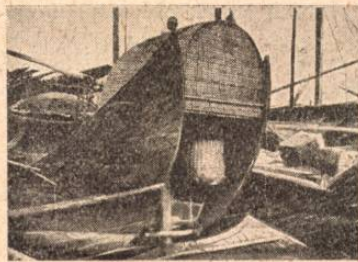
În provincia Fukein, există un loc, numit **cele unsprezece râuri**, unde se găsește o prăpastie adâncă. În această prăpastie, spun corăbierii, soarele nu poate străluci mai mult de un ceas pe zi, chiar în timpul verii. Se găsește aci un altar, ridicat în amintirea unui mandarin, care a căzut și și-a pierdut viața în acest loc. Trecând prin dreptul prăpastiei, corăbierii se opresc un moment în fața ei, și ard câteva firisoare de tămâie, spre a îmbălnzi spiritul celui mort.

Asemenea altare am văzut și în alte părți ale Chinei.

CORĂBIILE CHINEZE TREBUIE SĂ AIBE OCHII

„N'ai ochi, nu poți să vezi, dacă nu vezi nu poți înțelege!” Pe această sentință se bazează existența ochilor, la corăbiile chineze. Acești ochi sunt caracteristici pentru toate corăbiile și vasele de pe fluviul Ning-Po.

Chinezii presupun că fiecare corabie are un spirit, care veghează și de sigur că acest spirit are nevoie, nu numai de lopeți, cu care să-și vâslească, dar și de ochi, cu care să vadă direcția, așa ca să poată înconjura stâncile și locurile, în care s'ar putea împotmoli.

RĂCITORUL FAMILIEI

Spre a păstra peștele proaspăt, cele mai multe corăbii chinezești au atârnat, în partea dinapoi, un coș împletit, în care peștele introdus se menține mai multă vreme, rămânând în apă.

Am avut odată o adevărată petrecere când, încercând să acopăr ochii unei corăbii, cu nu țol, echipajul s'a împotrivit la aceasta, cu atâta înverșunare, încât era cât p'aci să mă svârlă în apă.

Balaurul (dragonul) corăbiilor are o zi, în care e sărbătorit și care, în China, e sărbătoare națională. În această zi, echipe de corăbii concurează între ele, pentru viteză. Sute de vase sunt frumos împodobite, în tot felul, mulțimea îmbrăcată în haine de sărbătoare se adună pe țărm și privește întrecerea, cu mai mult interes chiar, decât privesc americanii la luptele de box. Invingătorii în aceste întreceri sunt acoperiți de flori și de daruri și sărbătorii prin ospete. De sigur că faptul va impune și mai mult dacă vom observa că obiceiul datează de aproape 2500 de ani.

Corăbiile—balauri sunt, adesea ori, proprietatea bisericilor, și după fiecare serbare sunt îngropate în pământ, unde stau până în anul următor, când sunt scoase din nou.

Corabia-Dragon, al cărei strămoș a fost probabil prora malaiezia, are o lungime între 7 până la 30 de metri. Ciocul corăbiei are forma unui cap de balaur, iar trupul este săpat pe ambele părți, în culori vii.

În afară de transportul de mărfuri și de călători, corăbiile chineze duc în fiecare an un număr mare

stei mii de ghețării. Aceste ghețării sunt pivnițe săpate adânc în pământ; pământul scos, fiind îngrădît deasupra și acoperit cu paie. Echipele de pescari își umplu corăbiile cu ghiață, din aceste ghețării, și pleacă pe apă, vreme de o săptămână.

Metoda cea mai originală de prins peștii în China, este de sigur aceea a zăgazurilor sau stăvilărilor. Acestea au o lungime de câțiva kilometri, și formează zigzaguri triunghiulare, cu vârful ascuțit în spre mare. Ele sunt așezate pe țărmul apei. În partea de sus a acestor zăgazuri, în colțuri, se găsește plasa. Valurile mari trecând deasupra acestor zăgazuri, când se retrag, lasă peștii în ochiurile plășilor. La fiecare 12 ore pescarii vin cu roabele la zăgazuri și culeg peștii prinși până atunci. Peștii sunt apoi vânduți corăbierilor, cari îi transportă în piețele orașului.

Am putut vedea mai de aproape aceste zăgazuri interesante pentru prinsul peștilor. Eram în drum spre insula Putho, unde urma să particip la sărbătorirea aniversării zeitei Milei. Această zeiță are trei aniversări pe an, cu scopul de a ușura vizita pelerinilor și de a oferi mijloace de câștig templului. Marea Înternă a Chinei, era transparentă și strălucia în razele vii ale apusului de soare. Cerul era senin și nimic

DUPĂ O CĂLĂTORIE VIEȚIOASĂ CORĂBIERII USUCĂ PÂNZELE LA ODIHNĂ

Arareori chinezul voșeste corabia sa. Adesea ori însă el o unge cu un ulei vegetal, care s'o apere împotriva putrezirii.

nu prevestea ploaie sau furtună apropiată. Deoarece zeita Milei obișnuiește să-și sărbătorească aniversarea cu un vânt puternic (Ti-Fon), spre a arăta puterea sa cea mare și a impune respect, celor cari străbat mările, conducătorul corăbierilor ne-a sfătuit să ne adăpostim peste noapte, în vreun port mai mic, căci în ziua următoare va fi furtună. Sfatul său n'a fost ținut în seamă și, în ziua următoare, am avut prilejul să ne convingem cât de bine ar fi fost dacă îl ascultam. Cu mult înainte de a se lumina de ziuă, fără de veste, cerul s'a înnorat, marea a devenit furioasă, ca și când ar fi fost frământată de demonul mâniei. Eram cam la 2 kilometri de mal. Valurile au început să isbească cu furie în pereții corăbiei noastre, legănând-o, în dreapta și în stânga, de pare că ar fi fost un om beat.

EXPORT OMENESC

Corăbierul și-a așezat prăjina în umăr și, ținându-se de marginea corăbiei, el o mână împotriva curentului, sprijinind celalt capăt al prăjinei în fundul apei.

Fără îndoială că o corabie modernă s'ar fi cufundat.

După o jumătate de zi de frământare, vreme în care mărturisesc că am trecut prin emoții mari, corabia noastră a fost aruncată de valuri și izbită de unul din aceste zăgazuri de prins pești. Ori de câte ori valurile înaintau în spre mal, corabia noastră se lovia de acest zăgaz, amenințând să ne răstoarne. Stăteam pe puntea corăbiei, aproape de

o luntre mică, cu fundul lat, așteptând ca dintr-o clipă într'alta să fim zvârliți în mare. La un moment dat, un val, după ce ne-a depărtat mult de mal, așa încât socotiam că niciodată nu vom mai veni la țărm, ne-a asvârlit de partea cealaltă a zăgazului. După o zi de luptă disperată cu valurile, în cursul nopții, marea s'a liniștit și, a doua zi, ne-

FABRICAREA CHITULUI DE CORĂBII PE YANG-TSE-KIANG

În apropiere de Haimen se găsește un fel de scoici care, arse în gropi, produc un soi de var. Acesta amestecat cu ulei vegetal dă un mastic bun pentru corăbii.

am trezit pe un lan nămolos, departe de țărmul mării.

Din fericire, nu departe de noi, curgea un pârâuaș, care ducea spre mare. Cu 20 de Kuly am putut să ne săpăm un canal, până la acest râuleț și, trei zile mai târziu, am ajuns iarăși în largul mării. În timpul acestor trei zile, am putut vedea cât de bine se prinde peștele, cu ajutorul zăgazurilor.

Deși și aci se găsesc pirați, meseria aceasta nu are în mările chineze atâția adepți, ca în alte părți. De obicei comerțul corăbierilor merge bine, chinezii se mulțumesc cu puțin și recurg la piraterie numai când sunt amenințați cu foametea, sau nu pot rezista ispitei.

E adevărat că într-o vreme, de demult, pirații s'au înmulțit pe coasta chineză așa fel încât împăratul a fost nevoit să intervină. Dânsul a soluționat problema cu un singur

CASELE CARE ALUNECĂ

Privim drept o minune faptul că americanii au reușit să mute case întregi, dela un loc la altul. Cu cât ar trebui să ne minunăm mai mult că din timpuri străvechi chinezii au găsit mijlocul de a se strămuta viața întreagă, pe cursul apelor. Cele mai mici râuri slujesc chinezului drept teren pentru clădirea casei lor.

gest: a dat ordin ca toate porturile dela mare, să fie mutate cu 30 de km. în interior. Drept urmare a acestei hotărâri împărătești, orașe mari, au fost aduse înăuntrul țării săpându-se canale enorme. Casele vechi au fost părăsite, iar zidurile care înconjurau orașele dărâmate. Alte case și alte ziduri au fost ridicate, ca să se îndeplinească hotărârea Fiului Ceres. Locurile unde odinioară au fost orașe, au rămas posturi de observație, slujind totodată ca fortărețe, așa încât n'a mai fost puțință ca pirații să năvălească, fără să fie observați. Așa se explică de ce nici astăzi nu se găsesc porturi pe coasta Chinei.

CITIȚI

în numărul viitor al „Realității” urmarea reportagiului asupra „Vieții în China”, „Școala și presa la poporul galben”

Prin cea mai barbară regiune de pe glob: Noua-Guinee

CITITORUL știe că înainte de războiu, Noua-Guinee, cea mai mare insulă din lume, aparținea Angliei, Olandei și Germaniei.

Partea germană, cunoscută sub numele de Tara Impăratului Wilhelm, fu ocupată în Septembrie 1914 de forțele australiene. Ea a rămas sub stăpânirea englezilor și va fi, probabil, anexată teritoriului Papua (sau Papuasie), care e partea britanică a insulei și administrată de guvernul Federației australiene.

Germanii, care posedau acest vast teritoriu dela 1884, au încercat să-l colonizeze dar n'au reușit. Mai multe societăți, care vroiau să facă planșii, s'au ruinat. În fața unei populații indigene de trei sute de mii suflete, nu erau mai mult de trei sute de albi, cuprinzându-se în această cifră funcționarii și soldații.

Interiorul insulei n'a fost explorat. Germanii se mulțumeau numai să privească de departe — foarte departe! — lanțurile munților ce se înșiră pe acest teritoriu, și a căror vârfuri se înalță peste patru mii de metri. Așa că nu e bine cunoscut decât litoralul acestei mari insule. Câteva porturi, relativ importante, există în Pappasia (partea engleză). Cât despre partea veche germană nu posedă decât trei, din care cel mai important este Madang, cu trei sute locuitori.

Astfel se prezintă vastul teritoriu care, deabia în anii trecuți, a fost explorat de către căpitanul Frank Hurley, secondat de savantul Ma Culloch.

În timpul marelui războiu căpitanul Hurley a fost fotografat oficial al armatei australiene, și e cunoscut în Europa prin operele sale. Sperăm deci că cititorii noștri vor aprecia cum trebuie valoarea științifică a documentelor și detaliilor ce publicăm.

Căpitanului Hurley i-a venit geniala idee de a întreprinde, în expediția întreprinsă, două puternice hidroavioane. Astfel au posibilitatea de a se apropia perfect de satele sălbatecilor, apărute, de jur împrejur, numai de mlaștini și ape stătătoare.

Apariția acestor „paseri” uriașe, capabile de a transporta oameni, au impresionat atât de puternic pe sălbateci, cari nu mai văzuseră până atunci aeroplane, încât au considerat pe Hurley și însoțitorii săi, ca niște puternice genii servite de animale monstruoase. Sgomotele puternice ale motoarelor i-a impresionat considerabil. Pentru a îmblânzi furia „Geniilor Aerului”, sălbatecii, după sfaturile vrăjitorilor lor, le-au făcut sacrificii de porci, singurele

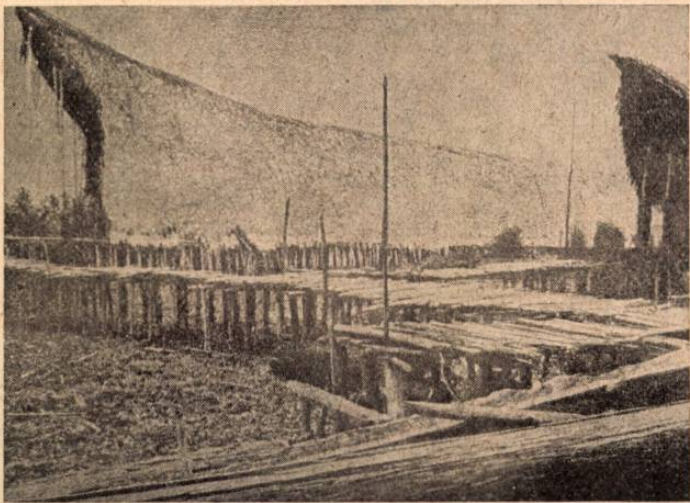
După cum se poate bine distinge, în această ilustrație, colibeile indigenilor sunt construite pe bărne mari bătute în apă. Acoperișurile lor sunt făcute din frunzele unui palmier special insulei, frunze ce nu putrezesc și care pot rezista mai mulți ani tuturor intemperiilor anotimpurilor.

Aceste locuințe lacustre putem spune că sunt pe nedrept numite colibe, unele din ele fiind foarte spațioase și bine construite. Un exemplu în acest sens vi-l prezintă a doua fotografie. Aceasta e o casă, aproape un palat, construită deasemeni pe pari bătute în apă, lungă de optzeci metri și destul de spațioasă. În față este „camera de con-

reșează a lua fotografii cu magnezium pe care, cum am mai spus, le reproducem odată cu acest articol.

Savantul Ma Culloch ținea foarte mult să obțină câteva din acele plăci de lemn. Mai mulți dintre fruntașii tribului au acceptat de a-i vinde asemenea obiecte dar cu condiția să dea, în locul unui pachet, un cuțit mare pe care să-l depună chiar exploratorul între picioarele idolului „profanat.” Dar majoritatea războinicilor s'a opus transacției așa că a trebuit să se reia dela capăt tratativele.

Pentru ași ajunge scopul, căpitanul oferi fiecărui notabil câte un pachet de tutun. Ei se întruniră din

siliu”, atât de largă încât pot sta în voe mai multe sute de persoane. În fund este „templul”, unde accesul e interzis sub pedeapsa cu moartea, femeilor, tinerilor neinițiați în misterele tribului și — natural — streinilor. Acest „templu” se compune dintr-o sală fără ferestre, lungă de aproape șaptesprezece metri, largă de cinci și înălță de trei metri și jumătate.

Celelalte locuințe au, în general, o lungime cam de zece metri, pe cinci sau șase lățime.

În „camera de consiliu” se adună fruntașii tribului și țin sfaturi; iar în „templu” preoții satului păstrează idoli tribului, niște monștruoși crocodili (făcuți de ei) cu picioare lungi și o gură enormă în care încape un om. Cățiva din acești idoli se pot observa destul de clar în a treia ilustrație.

Sub acești idoli sunt așezate niște pachete lungărețe (se distinge, puțin, unul, între picioarele crocodilului din stânga) ce conține, fiecare, câte douăzeci de plăci de lemn, lungi de 25-35 centimetri și găurite la unul din capete. Prin aceste găuri,

nou în consiliu și, Hurley, avu de data aceasta ocazia să ia o admirabilă fotografie, un document unic: pentru prima dată ni se înfățișează canibalii din Noua-Guinee adunați la sfat. Exploratorul obținut permisiunea de a lua acest clișeu numai după ce a oferit câteva kilograme de tabac și câțiva saci de orez. Scuturile și arinele lor sunt atârnat în pereții colibei.

Însfârșit, după interminabile discuții, preoții dădură voe exploratorilor de a extrage câte o placă sfântă, din fiecare din cele douăzeci de pachete, dar numai în schimbul a douăzeci pachete de tutun și doi saci de orez. Ma Culloch desfăcu succesiv cele douăzeci de pachete luând câte un exemplar din fiecare apoi le înveli într-o frunză de palmier. Când au eșit afară, preoții și războinicii se îndepărtară cu groază iar obiectele sfinte au fost învelite în niște împletituri de papură spre a nu fi văzute.

Pentru ce atâtea precauții? Pentru că oricine are nenorocirea de a privi unul din aceste obiecte „sfinte” moare numaidecât în chinuri groznice! Aceasta e credința populară.

Am spus mai sus că locuințele sunt clădite pe piloți înfipti în mlaștinele mari. Când apele se retrag, terenul rămâne acoperit de un strat gros de mlaștă unde nimeni nu are curajul să pună piciorul. Pentru a asigura comunicația, locuitorii au construit — tot pe stâlpi — un fel de șosea-pod mare ce traversează întreg satul și a cărui tablă e făcut din trunchiuri de manglier care, foarte adesea, sunt putrede și cedează sub greutatea unui singur om. Un asemenea drum se observă foarte bine în fotografia a doua. Dela această stradă centrală pleacă punți înguste ce duc la fiecare locuință. Vai de acela ce face un pas greșit sau se întoarce noaptea acasă! Va cădea în mlaștă moale și puturos unde va muri asfixiat.

Medicul australian R. Cilento care a petrecut mai mulți ani în Papuasie, publică o lucrare în care descrie pe larg obiceiurile acestui popor. De aceea țin să completez articolul cu câteva indicii asupra unor obiceiuri ale papuasilor, extrase din cartea numită de autor.

Acesta menționează că ei nu au aceleași noțiuni ca noi despre bine și rău, și nu pot înțelege nimic din legile noastre și felul nostru de a face dreptate.

Chiar în prezența doctorului, un

indigen, necăjit de tânără sa femeie care-și avea și ea „nervii” ei, sări la ea și o bătut atât de sălbatec, cu o bucată de coral, încât muri după câteva clipe.

— Mă vei urma până la Korupan (satul unde sunt autoritățile engleze), ordonă doctorul. Acolo se va regula chestiunea.

— E regulată, replică papuasul, numit Languisi.

— Trebuie să fie regulată de lege!

— Regulată și de lege, odată ce femeia mea e moartă.

Și, păstrându-și calmul, ucigașul explică cum victima sa n'a suferit decât o singură dată (moartea), pe când el — contrar dreptății! — a suferit în viața sa trei pedepse: 1) batjocura femeiei sale, 2) a cumpărat-o pentru doi porci și timp de doi ani, i-a lăsat toată libertatea, 3) a fost pus și la închisoare!

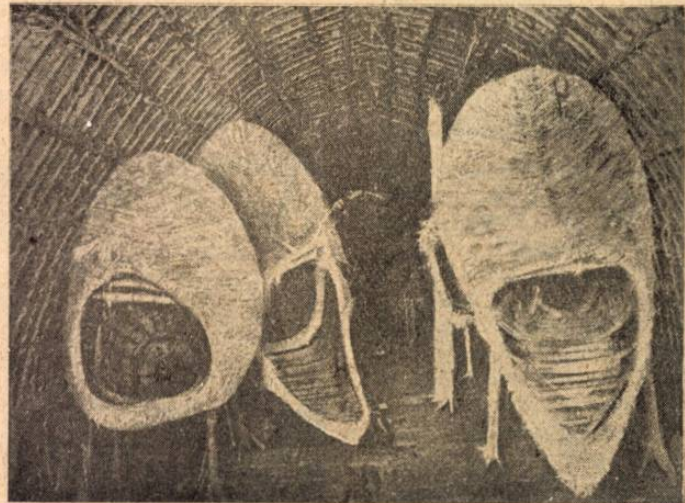
Astfel că nu avea nici o remușcare după asasinarea tinerii sale fe-

ta va muri noi vom putea găsi mâncare pentru tine.

Și, arătând pe bătrâna care dormea la umbră, puse în mână copilului o secure și-i arată în ce parte a capului trebuie să lovească pentru ca să moară! Și copilul ascultă!... Apoi tot notabilii îl dădură pe mâna jandarmilor acuzându-l că a asasinat pe bătrâna femeie! Dintr-o singură lovitură ei au scăpat de două guri pe care trebuiau să le hrănească!

Asupra canibalismului care persistă încă, cu toate sforțările autorităților coloniale de a-l șterge din obiceiul poporului, autorul dă numeroase exemple din care vom extrage câteva.

El citează pe locuitorii unei mici insule numită Watuno care, din lăcomia lor după carne omenească, au distrus, în câțiva ani, un trib vecin cu ei. Puținii supraviețuitori care mai rămăseseră au fost trans-

mei! Pentru trei pedepse suferite, a aplicat doar una singură! Așa dar era perfect convins că a făcut dreptatea cum trebuie, după legile rasei lor!

Și ce legi grozave! Ele nu respectă nici bătrânețea și nici legăturile de rudenie! Indată ce bătrânii ajung, sub povara anilor, într-o stare de slăbiciune, sunt condamnați la moarte!

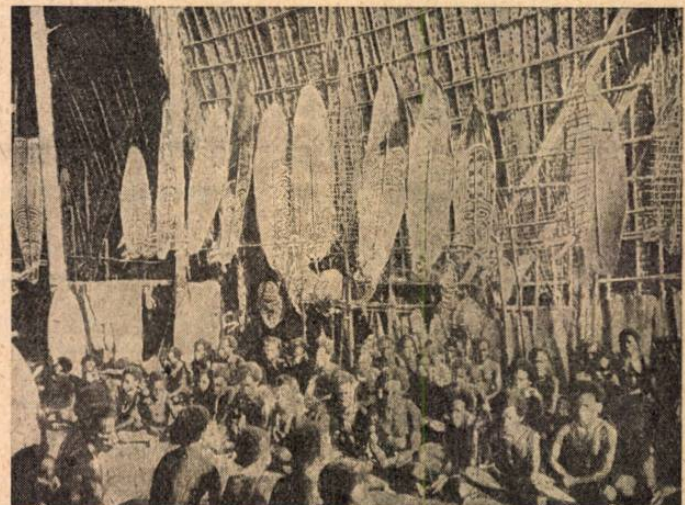
La unele triburi se fixează dinainte ziua funeraliilor! Nu importă dacă la data fixată bătrânul e viu sau mort! Sunt conduși spre mormântul decurând făcut și culcați de vii, după un ceremonial foarte complicat. Proprii săi copii aruncă peste el pietre și nisip, în timp ce poporul calcă cu picioarele, jucând și cântând! Oribilul obicei apare atât de normal, atât de natural, la acești sălbateci, încât condamnații, aproape toți, merg și se așează singuri în mormânt!

În alte districte, cum este arhipelagul Bismarck, care depinde geograficește și etnograficește de Noua-

portată, de către autoritățile britanice, într'un teritoriu nelocuit, unde puteau fi mai ușor protejați. Dar teribilii canibali descoperiră refugiu și-i masacrară pe toți spre a-i mânca.

Când le vine pofta de carne, Watunoșii se imbarcă în marile lor piroge, iau provizii, și pleacă spre un punct depărtat al litoralului Novei-Guinee. Acolo debarcă pe plaje și, bătând din tobe, atrag pe locuitorii satului să scoboare din munți spre a petrece cu dansii. Beau, mănâncă și joacă. Apoi, sunând ora de adio, se îmbrățișează. Ținând îmbrățișați pe noii lor amici fi atrag spre piroge. Deodată îi trântesc și-i aruncă în fundul bărcilor, depărtându-se... Deacum înainte va fi adevărata lor petrecere, cu carne proaspătă!

Se vede dar cât sunt de vicleni. Deaceia n'ar trebui ca europenii să aibă încredere în acești sălbateci care nu respectă deloc viața omenească. Încă un exemplu care să dovedească această.

Guinee, bătrânii sunt închiși în niște colibe anume făcute în mijlocul junglei unde mor în chinurile grozave ale foamei și setei.

Doctorul Cilento povestește următoarea năstădă întâmplare într'un sat de pe coasta occidentală a Novei-Irlande.

Un copil de nouă ani fu luat la bătaie de fruntașii satului pentru motivul că, întocmai ca și bătrâna lui bunică, mâncău toată ziua fără să aducă vr'un folos tribului.

— Nu putem să vă întreținem pe amândoi, spuse un șef. Unul din doi trebuie să dispară. Dacă bunica

Nu de mult, scrie autorul, un comerciant american căzu victimă excesului său de încredere. Într-o după amiază, foarte călduroasă, goeleta sa ancoragează în fața unui sat unde credea că va găsi oameni cum se cade. Se dă jos și înșiră marfa pe plajă. Suferind prea tare de sete cere să i se aducă o nucă de coco. Un indigen îi satisface dorința înținzându-i nuca pe care o despicase cu o lovitură de cuțit. Apoi, cu acelaș instrument, lovi în ceafa americanului în timpul când bea conținutul!...

(Urmare pe pag. 7)

animale domestice din insulă. În prima fotografie ce reproducem se poate vedea, pe capătul dinainte al mașinei, una din vecimie adusă de o delegație a satului.

Fotografiile ce expunem sunt luate la Kaimari, cel mai mare sat din Papuasie, ce ocupă centrul unei mlaștine lată de 80 kilometri, și în comunicație cu marea. Dat fiind că nici un explorator n'a mai prezentat vederi luate de prin acele părți, atragem cititorilor noștri atenția asupra acelor ce le oferim în numărul de azi, ele constituind o raritate.

preoții (sau mai bine zis vrăjitorii) trec o sfoară apoi, cu o mare iuteală, învârtesc prin aer cele douăzeci tăblițe de lemn care proluce un sbârânit puternic ce seamănă cu mugetul unui taur. Aceste sgomote se aud dela o mare depărtare și răspândesc groaza printre creduli indigeni care cred că e vocea unui geniu, pe cât de puternic pe atât de răufăcător.

A trebuit multă discuție, negocieri, viclenie, îndrăzneală și dibăcie, din partea exploratorului ca să poată pătrunde în această sală „sfântă a sfintelor” și mai ales să

DOI FRĂȚI, DOUĂ MENTALITĂȚI

Umbra și Lumina

Lordul Northcliffe și Lordul Rothermere

ÎN pădure se înalță un copac falnic, care-și întinde ramuri puternice și impresionează prin semeția sa. O plantă de nimic, o iarbă parazită își înfige ca niște ventuze, rădăcioare moi, în crângile puternice ale copacului și vei vedea înverzind, în timpul iernii, hrănindu-se din seva adunată de copac, vâscul, care prin el singur nu înseamnă nimic.

Cei doi frați Lordul Northcliffe și Lordul Rothermere sunt asemenea copacului și vâscului din pădure. Unul e stejarul semeț, omul care a știut să se înalțe prin calitățile și virtuțile sale, care a știut să devină un conducător de oameni, un organizator cum sunt puțini, un Napoleon al gazetăriei. Celălalt s'a cățarat pe gloria fratelui său, a luat dela acesta renumele de-a gata și vrea să rămână nemuritor, tocmai prin ceea ce ar fi însemnat scăderea celui-lalt.

Alfred—Charles—William Harmsworth, cum era numele Lordului Northcliffe, înainte de a capăta titlul de nobleță, s'a născut la 1865 în apropiere de Dublin, dar întotdeauna i-a plăcut să se știe că el nu este Irlandez, ci are o origine Scoțiană. Foarte curând s'a manifestat vocația pe care o avea: la vârsta de 5 ani, după ce familia sa venise la Londra, micul Alfred căpătă, în dar, o presă de tipografie,

ca un non-sens, i-a adus curând un beneficiu anual de 50 de mii lire sterline.

În 1894, Alfred Harmsworth cumpără un ziar de seară, care era pe pragul falimentului, **Evening News**. Dânsul își asociază în această întreprindere și pe fratele său, Harold Harmsworth, lordul Rothermere de

Lordul Northcliffe

mai târziu, spre a da și acestuia o ocupație.

Geniul ziaristic al lordului Northcliffe reușește să învieze ziarul pe moarte.

La 4 Mai 1896 Alfred Harmsworth lansează gazeta **Daily Mail**, prima în Anglia, care se vinde cu 5 bani.

său era făcut Lord Rothermere, profitând, și de astă dată, de recompensa cuvenită marelui ziarist, care era Alfred.

Puțin mai târziu Lordul Northcliffe scoase o ediție franțuzească a lui **Daily Mail** și a cumpărat o parte din insula Terra-Nova, partea acoperită cu păduri virgine, fondând aci cea mai mare fabrică de hârtie. Cu multe greutate Lordul Northcliffe a putut face ca întreprinderea sa să ajungă la prosperitate. Dar în cele din urmă el triumfă. Atunci i s'a dat numele de Napoleonul gazetăriei. Lordul Northcliffe a ajuns curând șeful ziarismului, recunoscut de toți. Mai târziu suferind o înfrângere, într-o luptă cu o revistă concurentă, Lordul Northcliffe a lăsat fratelui său conducerea revistei **Daily Mirror**, pe care o fondase și pe care o iubea mult. Din nou i-se dădea astfel lordului Rothermere, de-a gata, mijloacele de a se face renumit.

În timpul războiului Lordul Northcliffe a fost un titan al Antantei, a luptat pentru înțelegerea între Franța și Anglia, împotriva absolutismului german și puterii stăpânitoare habsburgice, pentru libertatea națiunilor. Loviturile lui împotriva dușmanilor au fost groaznice. Nu s'a mulțumit să conducă Anglia, întreagă, răsturnând pe toți acei miniștri cari i se păreau că nu luptă cu destulă înverșunare, cum a fost Lordul Kitchener, Asquith, dar organizând înapoia frontului o propagandă formidabilă, a făcut ca Germania și puterile centrale să alunece către descurajare și către revoluție.

În 1919 a început o campanie violentă împotriva tendințelor germanofile ale lui Lloyd George.

Dar Lordul Northcliffe era surmenat și după o călătorie de odihnă, de 9 luni, în jurul lumii, se îmbolnăvi și muri în Iunie 1922.

Și n'au trecut decât câțiva ani dela moartea acestui om mare și fratele său, care s'a ridicat pe gloria celui-lalt, lordul Rothermere, caută să dărme ceea ce s'a înfăptuit cu atâtea jertfe. Lordul Northcliffe a luptat pentru pacea mondială și așezarea temeinică a popoarelor, pe baza principiului naționalităților. Lordul Rothermere vrea să devie celebru, provocând alte războaie, care să nimicească ceea ce s'a făcut.

De sigur că nimeni nu se poate impresiona de acțiunea unui orgolios siret. Între statele mari nu se găsește nici unul, care să dea atenție insanițărilor debitate de lordul Rothermere, care spre a fi pe plac unguirilor pretinde schimbarea tratatelor de pace. Maghiarii singuri se agită de acest vâsc, fără să-și dea seama că rădăcinile lui sunt ventuze slabe, vârâte în crengile puternice, ale celui care a fost Northcliffe. Agățându-se de dânsul, ei riscă să se prăvălească și mai adânc, de cum i-a răsturnat politica lor de veacuri.

(Urmare de pe pagina 6)

Ne oprim însă aci cu exemplele. Acelea ce le-am citat sunt suficiente pentru a demonstra că rolul civilizației e departe de a fi terminat în această parte a globului!

Și se înțelege dela sine că toate aceste obiceiuri sunt cu toată severitatea pedepsite. În prezent păpușii se fereșc de a mai asasina, ca înainte, albi: misionari, exploratori, comercianți, etc. pentru a-i mânca. Aceasta numai de frica canoniștilor care ar nimici într-o clipă satul culpabil. Dacă s'a dovedit de autorități că într'un sat s'a mâncat carne de om, fruntașii sunt împușcați, iar locuințele distruse. Grație acestor măsuri cazurile de canibalism sunt în scădere și, sperăm, că încurând vor dispărea.

După Capitanie Harry Al. Th. Drobb.

„Realitatea” în 12 pagine

Bunavoința pe care marele public a arătat-o „Realității Ilustrate” ne-a îndemnat să ne străduim a scoate revista în condițiuni tot mai bune, cu un material tot mai ales, cu ilustrațiile cele mai interesante.

Astăzi cadrele revistei au devenit prea înguste, pentru cerințele cititorilor. În consecință cu începerea dela 1 Septembrie cor. „Realitatea” își va mări formatul, va apărea în 12 pagini și va conține următoarele rubrici:

Actualități ilustrate.

Ale noastre...

Buletin Săptămânal.

Politica în caricaturi.

Pagina de morală și filosofie populară.

PAGINA TEATRALĂ ȘI ARTISTICĂ.

Pagina științifică.

O nvelă tradusă din cei mai buni autori.

PAGINA SPORTIVĂ.

Hazuri și glume, viața veselă.

CRONICA CINEMATOGRAFICĂ.

Aș vrea să știu...

RUBRICA JOCURILOR ȘI A PROBLEMELOR.

Din lumea largă...

CONCURSURILE „REALITĂȚII”.

Curiozități ilustrate.

Toate rubricile și paginile vor fi ilustrate, căci suntem conduși de principiul că nimic nu e mai instructiv, mai sugestiv și mai recreativ ca imaginea.

Prețul revistei noastre dela 1 Septembrie va fi de 7 lei.

Suntem convinși că cititorii apreciind silințele noastre de-a face din „Realitatea” o revistă pe gustul tuturor, o revistă care să fie mândria tehnice românești, ne va acorda și de acum înainte sollicitudinea sa.

REVISTA „REALITATEA ILUSTRATĂ” NU TREBUIE SĂ LIPSISCĂ DIN NICI O CASĂ DE ROMÂNI.

Aș vrea să știu...

Cele șapte minuni ale lumii

ÎNTR'UNUL din numerele noastre trecute, înșirând cele șapte minuni ale lumii am notat printre ele, din eroare, Biblioteca din Alexandria în loc de Farul din Alexandria. Un cititor ne atrage atenția asupra acestei erori. Dacă din punct de vedere al importanței, Biblioteca din Alexandria este o minune mult mai mare decât Farul din același loc, din punct de vedere istoric suntem datori să facem cuvenita rectificare.

Puteți oare răspunde care au fost cei mai însemnați nouă oameni din lume?

NIMIC nu este imposibil. Nu nouă, dar de nouă ori nouăzeci și nouă de oameni importanți în istoria omenirii i-am putea înșira aci, la rând. Ca să satisfacem curiozitatea cititorului nostru, vom înșira la întâmplare nouă oameni mari ai lumii, rămânând ca dânsul să-și completeze lista și eventual să înlocuiască pe unii cu alții: Moise, Budha, Confucius, Christos, Pla-

ton, Socrate, Aristotel în lumea ideilor. Pitagora, Volta... ne oprim pentru că am împlinit numărul nouă.

În ce și cum se prinde bioxidul de sulf, care iese din apele minerale?

BIOXIDUL de sulf sau anhidrida sulfuroasă este fumul care se formează când arde pucioasa, în aer. În multe ape se găsește acest gaz, care are un miros înepător înecăcios și e lipsit de culoare. Dacă prindem gazul, care se desvoltă când arde pucioasa și îl conducem într-o soluție de sodă caustică (leșie), atunci bioxidul de sulf se va uni cu soda caustică și va forma sulfid de sodiu, o substanță care, când e uscată, formează o sare albă. Se poate prinde bioxidul de sulf și în lapte de var, proaspăt pregătit. În acest caz se produce sulfid de calciu.

Atât sulfidul de sodiu cât și cel de calciu, când sunt tratați cu un acid, cum ar fi acidul clorhidric (spiritul de sare), formează la loc gazul bioxid de sulf.

CONCURSUL FOTOGRAFIC AL „REALITĂȚII”

Schitul dela gura peșterii „Ialomicioara”

Fotografie luată din 'năuntru peșterii.

D. I. Bouculescu din Ploiești, care ne-a trimis această fotografie a obținut premiul săptămânal de 500 lei.

Această fotografie e reproducă după o carte postală ilustrată, răspândită în Ungaria în milioane de exemplare, în mod gratuit. Prin câteva rânduri, pe verso fotografiei, publicul maghiar e îndemnat să adreseze mulțumiri lordului Rothermere pentru ca acesta să fie încurajat să continue propaganda rășboinică în răspânditele sale ziare.

În miniatură. Mai înainte de a ști să scrie, copilul știa să compună fraze și bucați întregi, cu jucăria sa. La 13 ani, redacta o revistă pe care o imprima singur, pentru colegii săi de școală. La 14 ani, un ziar mic îi plătia articolele; iar la 17 ani era secretar de redacție, la o gazetă pentru copii, unde primea 35 de lei pe săptămână, o sumă importantă pe atunci. Dar Alfred era fiul cel mai mare al unei familii de 14 copii, cu mijloace restrânse, și trebuia să-și petreacă nopțile, ca să scrie și pentru alte gazete. Curând își întreruie veniturile, dar își pierde sănătatea. Amenințat să se îmbolnăvească de piept plecă în provincie.

Prima întreprindere importantă a lui Alfred Harmsworth a fost **Answers**, care, deși prietenii o socotiau

Foarte curând **Daily Mail** ajunse la un tiraj mare: 700 de mii de exemplare, înainte de 1900. Directorul ziarului știa să prevadă evenimentele ca nimeni altul. Chiar dela începutul apariției ziarului dânsul a prezis că automobilul va revoluționa industria transporturilor. La fel, mai târziu, a arătat o încredere nemărginită în desvoltarea aviației, care a găsit în el un animator. Războiul mondial l-a prevăzută încă în 1912, așa încât s'a gândit că va fi nevoie de un depozit mare de hârtie pentru gazeta lui și a prevăzută acest război întocmai astfel, cum s'a desfășurat.

Alfred Harmsworth a fost făcut nobil în 1914, a căpătat un loc în camera Lorilor și titlul de Lord Northcliffe. În același timp, fratele

DIN TOATĂ LUMEA

CEL MAI LUNG ȘARPE DIN LUME, DIN CĂȚI AU FOST PRINȘI

Egipțeană Romană Renașterea 1875 1900 1927 1937

VECINIC SCHIMBĂTOARE SAU UNDE MERGEM?

Toată imaginația pe care o are femeia, o întrebuințează exclusiv la împodobirea trupului ei. Meren nemulțumită, ea schimbă moda.

Ilustrația noastră pune laolaltă moda dealungul veacurilor.

SĂ AI 12 FETE...

Nici nu-i minune că pe pământ sunt mai multe femei decât bărbați, dacă vor fi numeroși cei cari ca d. și d-na Joyce Fitzgerald, își îngăduie luxul de-a avea 12 fete. Ilustrația noastră le reprezintă în ordine, între fericirii părinți: Vivian de 2 ani; Eunice, 4; Ota, 5; Natalie, 6; Lorraine, 7; Josephine, 9; Dorothy, 10; Martha, 13; Louise, 14; Hannah, 16; Elsie, 17.

UN STUDENT TÂNĂR

Adam Berry, un fermier din Iowa (Statele Unite al Americiei) e în vârstă de 70 de ani. După ce și-a întrerupt studiile, vreme de 60 de ani, s'a hotărât să le reînceapă de unde le-a lăsat și din anul acesta a început să urmeze licenț, cu gândul să ajungă student al universității din Chicago. — Ii urăm viață lungă spre a-și atinge ținta.

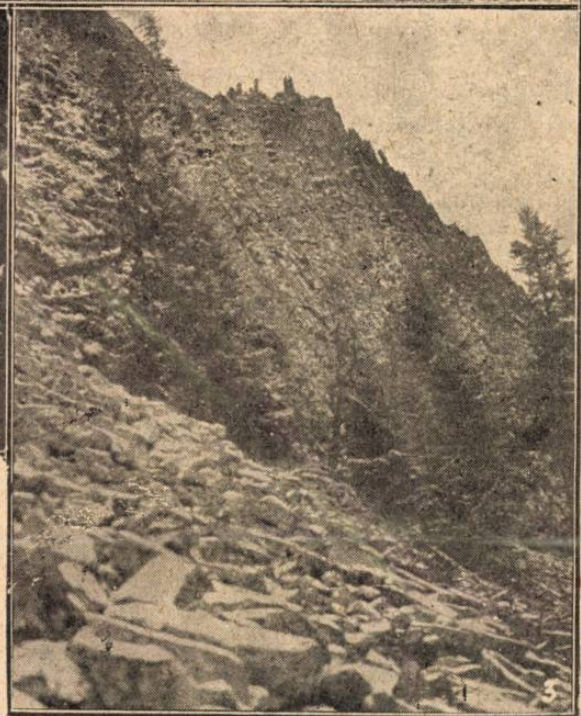
CITITI ȘI PĂSTRAȚI

REALITATEA

Cea mai mare revistă
ilustrată din România.

România pitorească

(Serviciul fotografic al „REALITĂȚII“)

1. O gospodărie românească în Răcăței (munții Gi-lăului, jud. Cluj). 2. Vârful Detunatei (Munții Apu-seni). 3. Crișenii joacă la târgul de fete de pe mun-tele Găina (Munții Apuseni).

MULGEREA OILOR, SEARA LA STRUNGĂ (MUNȚII BIHORULUI)

LACUL BRĂCILOR (ROȘIA)

TREERATUL PE VALEA CRIȘULUI NEGRU

TĂIETORI DE LEMNE, IN MUNȚII BIHORULUI, LÂNGĂ „STÂNA DIN VALE“, LA CÎNĂ, IN JURUL FOCULUI DE SEARĂ

REALITĂȚEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: 4 trei luni Lei 70
1 o jumătate de an Lei 130

Editor și Redactor: J. B. Sima
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

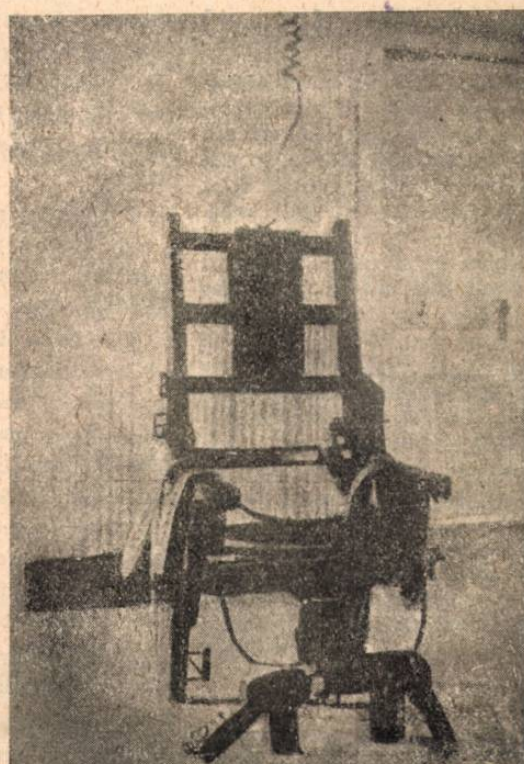
Cazul Sacco-Vanzetti în fața lumii

Guvernatorul Statului Massachusetts
FULLER, care a mai amănat
cu 12 zile executarea lui
Sacco și Vanzetti

SACCO și VANZETTI, cei doi osândiți la
moarte pe scaunul electric acum șapte ani,
și a căror executare s'a tot amănat în
urma protestelor lumii întregi

Scaunul electric care trimite oamenii
osândiți pe lumea cealaltă

SUB ARIPILE MORȚII....

Viața omenească un joc de distracție

DE SIGUR nimic nu poate fi mai groaznic decât așteptarea chinuitoare a morții. Omul se sbate în nădejdea nebunească că totuși va scăpa cu viață și sabia atârnată de un fir de păr, ca odinioară deasupra capului lui Damocles, cel osândit de Dionisiu, e gata să cadă. Este aceasta chinul cel mai groaznic, pe care l-a născocit mintea omenească.

Nu e de mirare dacă cineva sub această amenințare înnebunește.

Omenirea întreagă a fost revoltată de faptul că, în țara înaintată care este America, în veacul nostru, barbaria de-a ținea sub amenințarea morții doi condamnați vreme de luni și ani de zile, a fost cu putință.

Sunt șapte ani de când doi lucrători italieni, Sacco și Vanzetti au fost închiși, în închisoarea din Charlestown, sub învinuirea de a fi omorât pe cassierul și contabilul unei fabrici, din statul Massachusetts din America, spre a-i prăda. Criminalii ar fi eșit înaintea victimelor, într-un automobil și acest automobil s'a găsit a fi fost automobilul lui Sacco și Vanzetti. Deși au negat crima de care erau acuzați, cei doi lucrători au fost condamnați la moarte, pe scaunul electric, socotindu-se dovezile împotriva lor drept hotărâtoare.

Dar „e mai bine să scape zece vinovați decât să moară un nevinovat”, spune o vorbă veche, și apropiindu-se termenul hotărât pentru executarea celor doi, lumea întreagă a început să se miște. Față cu cerbicia cu care cei doi acuzați susțineau nevinovăția lor, lucrătorii de pretutindeni au pretins revizuirea procesului.

Se hotărîse data de 10 August pentru uciderea lor și scaunul electric fusese pregătit. Se părea că orice intervenție e zădarnică. Zădarnice au fost protestele muncitorești; zădarnice numeroasele atentate, puse la cale de anarhiști, cari se foloseau de împrejurare, spre a protesta împotriva

alcătuirii sociale de azi; zădarnice chiar demersurile făcute de unii potenți ai zilei, guvernatorul statului Massachusetts, d-l Fuller, de care depinde soarta celor doi condamnați, rămâne impasibil.

În ziua de 9 August, seara după o consfătuire de 8 ore, după ce osândiții cari se află de trei săptămâni în greva foamei, se pregătiseră pentru clipa din urmă, guvernatorul Fuller a hotărât să amâne executarea lui Sacco și Vanzetti până în ziua de 22 August.

Cu drept cuvânt e revoltător procedul de a se juca cu viața a doi oameni la fel după cum s'ar juca cineva cu zaruri. Acest procedeu e menit să discrediteze America în fața lumii civilizate, pe mulți ani de zile.

Schimbarea la CFR.

Guvernul actual a desființat subsecretariatul de Stat al Căilor Ferate, opera Guvernului Averescu, și a revenit la Consiliul de Administrație, sub a cărui conducere au stat căile ferate, până în anul trecut.

Sub-secretar de Stat al C. F. R. a fost până în ultimul timp d. Alexandru Periețeanu, care a ocupat acest loc sub guvernul Știrbey. Era de așteptat ca d-sa să rămână președinte al Consiliului reînființat. Dar d-l Periețeanu și-a dat demisia, motivând-o prin aceea că „nici debandada care există la calea ferată nu va putea fi aranjată și nici deficitul de 1 miliard și jumătate împlinit, dacă se va continua amestecul politic în administrația căilor ferate, iar guvernul actual care promisese să lase o deplină autonomie C. F. R.-ului și-a călcat promisiunea.”

Declarațiunile d-lui Periețeanu au fost viu comentate, cu atât mai mult, cu cât d. Garoflid, fostul ministru al agriculturii în guvernul Averescu a fost ales membru în consiliul de administrație, din care a demisionat fostul subsecretar al C. F. R.

Dacă e adevărat că se face politică la Calea Ferată, după cum declară d. Periețeanu, atunci alegerea d-lui Garoflid este un act politic și înseamnă o apropiere de partidul liberal.

AL. PERIEȚEANU, fost Subsecretar de Stat la C. F. R.

GAROFLID, fost Ministru Averescan, membru în cons. de ad-ție.

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

La București: Calea Victoriei 39.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. SIMA

DUMINECĂ, 21 AUGUST, 1927.

Domnia Ta plătești

Presupune cititorul că într-o noapte, vecinul d-tale, un om de nimic și păcătos, intră când nu ești acasă, în coșar, și-ți fură câțiva saci de bucate. De bună seamă, că a doua zi, dacă vei descoperi hoția, te vei plânge împotriva furului și vei cere ca hoțul să-ți dea îndărăt ce-a furat. Nici când nu ți-ar trece prin gând să ceri dela copii d-tale, dela frați sau alți vecini grăul furat.

Dacă vei găsi vite străine în lanul d-tale, sau dacă trecând linia hotarului cineva ți-a secerat din grâu, de bună seamă că cel care a luat ce nu-i al său, va trebui să plătească, când va fi găsit asupra faptului.

Dar lucrurile, care sunt de sine înțeles, când e vorba de viața obișnuită a particularilor, sunt considerate cu totul în alt chip, atunci când în cauză sunt conducătorii noștri.

Placă un guvern din fruntea treburilor publice și un altul îi ia locul. Noul venit se plânge în gura mare că cei dinaintea sa au fost hoji și au secătuit averea Statului. După mintea d-tale s'ar cuveni să fie tras la răspundere acel guvern necinstit, și să i-se ceară îndărăt ceea ce a furat. Ei bine, nu! Noul guvern pentru că a găsit visteria secătuită, lasă în plata Domnului pe cei, pe cari i-a arătat drept hoji și cere ca d-ta să împlinești toată paguba. Cei cari s'au îmbogățit din banul strâns, cu greu, dela popor, vor huzuri și mai departe în bine și vor trăi nesupărați de nimeni, iar d-ta vei asuda iarăși pentru ca să împlinești lipsurile. Impozitele se vor urca și peste un an, doi—dacă nu se vor găsi alții cari jinduind pe cei cari au scăpat atât de ieftin—să nu facă și dansii la fel, banii vor fi la loc. Ii vei plăti domniata.

Fostul Primar al Clujului, pentru că spunea dansul, s'au cheltuit fără socoteală banii comunei, n'a chemat la răspundere pe cei vinovați de jaf, dar a mărit taxele pe apă și curent electric cu 66% sau cu 100 la sută. Când s'a schimbat mai apoi acest fost primar și s'a instalat la primăria orașului actualul consiliu, și acesta s'a plăns că predecesorii săi au lucrat fără socoteală, că fostul primar n'a ținut seama de prevederi bugetare, că a cheltuit bani fără nevoie și peste puterile comunei. Și atunci, ca să împlinească lipsurile, ca să fie iar bani în casa orașului, nu s'au cerut înapoi banii pe care fostul primar i-a ridicat pe nedrept, ci s'a scumpit și mai mult lumina electrică și apa, așa încât aceste articole să ajungă pentru bietul cetățean lucruri de care să nu se poată apropia decât cu mare greutate și cu riscul de a săraci.

Depozitele aprovizionării, care au ars, unul după altul, de pare că erau chibrituri, bonurile de tezaur, care s'au împărțit cu dărnicie, la toți câți au vrut, rublele și coroanele stampilate cu grămada și răscumpărate apoi cu bani grei dela cea cari le-au adus din Ungaria și din Rusia în baloturi, toate învârtelile, toate afacerile, toate hojiile

rămân nepedepsite și singurul care plătește oalele sparte, e bietul contribuabil.

Inseamnă oare banul statului atât de puțin în ochii conducătorilor, în cât cei cari-l pradă să nu fie supuși nici unei penalități?

Judecătorii au a judeca numai

delictul singuraticilor și nu pot trage la răspundere pe acei cari fură când ocupă posturi publice?

Pilda care se dă cu asemenea procedare e cum nu se poate mai dăunătoare.

Bagă de seamă cititorule, păzește-ți singur avuțul, pentru că dacă se fură, d-ta plătești!

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

VACANȚĂ POLITICĂ. După închiderea parlamentului, miniștrii noștri profită acum de răgazul pe care-l au, spre a pregăti fiecare legile și reformele ce urmează să fie prezentate la toamnă, înaintea deputaților, cari se vor aduna iar, cu forțe nouă.

D-l Vintilă Brătianu ministru de finanțe, a plecat în străinătate, spre a încerca contractarea unor împrumuturi.

D-l Titulescu pregătește dosarele necesare pentru porcesul optanților unguri, care va veni în dezbatere la Liga Națiunilor, în sesiunea aceasta. Este vorba de despăgubirile pe cari le cer acei unguri, cari au optat pentru cetățenia străină și căror li s'au expropriat pământurile, ca să fie împărțite la țărani, pe când ei nu se aflau aici.

D. Titulescu intenționează să se întâlnească și cu d-l Mussolini și ungurii sunt nemulțumiți de acest lucru, fiindu-le teamă că ministrul nostru de externe va îndepărta pe Duce dela Ungaria.

LA 14 Septembrie vor avea loc alegerile parțiale pentru Senat și Cameră. Prin optarea deputaților și senatorilor, aleși în mai multe județe, au rămas vacante câteva locuri. Aceste urmează să fie ocupate acum, prin alegeri noi. Vor fi deci alegeri pentru Cameră în județele: Durostor, Bălți și Roman, și de Senat în județele: Dolj, Făgăraș, Storojineț și Iași.

PRESEDINTELE Consiliului, d-l Ionel Brătianu nu poate găsi... al doilea partid de guvernament. În național-tărăniști nu are încredere, și celelalte partide cari nici n'au reprezentanți în Parlament, sunt atât de slab organizate, atât de puțin populare, încât nu pot fi luate în considerare. În consecință D-l Ionel Brătianu ar dori să... înființeze un al doilea partid, care să-i poată urma la putere, așa încât să-i dea siguranță că va continua opera începută de d-sa. Se părea le un moment dat, că o fracțiune a parti-

dului Averescu, în frunte cu D-l Garoflid, și din care să nu facă parte nici d-l General Averescu, nici d-l Goga, ar putea îndeplini acest rol. Aceasta ar lămurii și alegerea d-lui Garoflid, în Consiliul de Administrație al C. F. R.-ului.

RECOLTA din anul acesta, în ceea ce privește grăul, secara, orzul, ovăsul și celelalte păioase, din punct de vedere al cantității e mai mică decât cea din anul trecut, dar bucatele s'au făcut mai bune, bobul e mai plin și paiele mai înalte.

EUROPA rămâne inferioară Americii. Se pare că în vechiul continent oamenii nu au nervii celor din continentul nou.

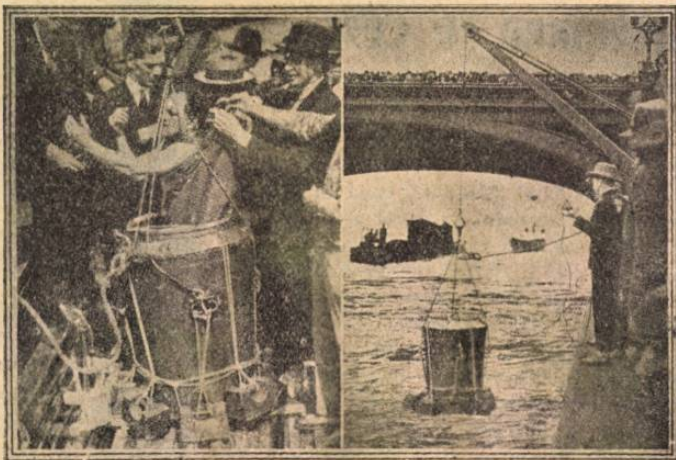
Toate încercările europenilor de a trece Oceanul în zbor au dat greș, după ce aviatorii americani în trei rânduri au izbutit să parcurgă distanța între New-York și diferitele centre din Europa.

După accidentul nenorocit al lui Nungesser și Coli, aviatorii francezi, cari cei dintâi au avut îndrăzneala să dea lupta cu imensitatea, două avioane germane Bremen și Europa, construite anume, au pornit la sfârșitul săptămânii trecute spre America, urmate de nădejile încrezătoare ale tuturor celor cari țin la prestigiul vechiului continent.

Avionul Bremen, era pilotat de Cool și Loose, având ca pasager pe von Huenfeld. În avionul Europa se aflau piloții Risticz și Edzard, având ca pasager pe ziaristul american Knierbocker. Aeroplanele au pornit din Dessau (Germania) dar ajungând la marginea mării, au fost nevoite să se înapoieze, neîndrăznind să înfrunte furtuna pe care au întâlnit-o în cale.

Dar ambiția atâtor aviatori e pusă în joc, încât nu se poate ca, în cele din urmă, un european să nu reușiască să facă, ceea ce au îndeplinit în trei rânduri americanii.

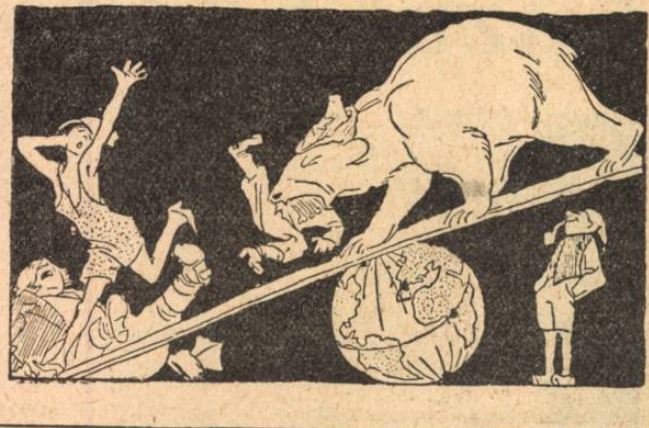
Oceanul trebuie cucerit și aviația continentului vechiu trebuie să aibă și dansa partea ei în victorie.

UNUL CARE EVADEAZĂ ÎNTOTDEAUNA

Un scamator dibaciu pune în uimire și face să petreacă pe toți pierde-vară din Londra. I-se pun cătușe la mâini, este închis, în mod hermetic într-un sac de cauciuc, și încauțat apoi într-un cazan de fier. Cu ajutorul unor greutăți, e coborât în fundul Tamisei, unde e menținut câteva minute. Când îl ridică la suprafață, e vii ca o șopărlă și... desfăcut din toate încuietorile sale.

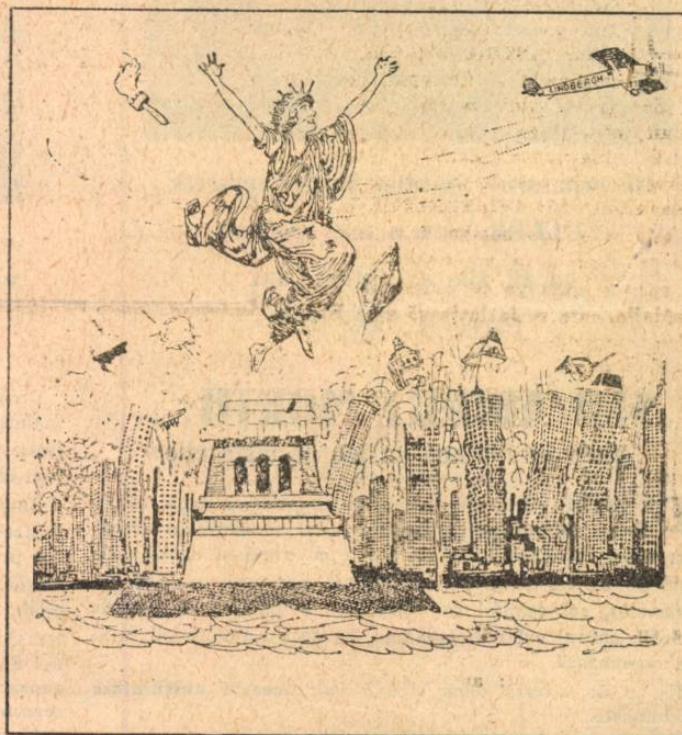
„REALITATEA POLITICĂ“

BALANȚA PUTERII

„Balanța puterii în Europa este mai nesigură ca oricând, datorită trezirii și activității Ursului.“

—Kladderadatsch (Berlin).

Unica salvare a cetățeanului din New-York.

—Detroit News.

CONTOPIREA AUSTRIEI CU GERMANIA

Bolșevismul Sovietic: „De când tot scutur acest pom și poama nu mai cade.“

MADAM GERMANIA: „Mai scutură-l de două trei ori astfel și are se cade... la mine în poală.“

Le Rire (Paris).